

ΘΩΜΑΣ ΝΑΚΑΣ

Η ΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Τραγούδια της αγάπης

3^{ος} Τόμος

23ο χλμ Λεωφ. Μαραθώνος
Ραφήνα, Τ.Κ. 190 09
τηλ: 22940 79816
fax: 22940 79817
info@schoriades.gr

www.schoriades.gr

1η έκδοση: Μάρτιος 2019

© copyright Εκδόσεις "Σχωριάδες"

Οτιδήποτε αφορά αναδημοσίευση, χρήση, αντιγραφή κ.λπ. από το περιεχόμενο των σελίδων αυτού του τόμου, γίνεται μόνο κατόπιν άδειας του εκδότη.

ΕΚΔΟΣΗ

Προσφορά της οικογένειας:

• **Θωμά Νάκα**

e-mail: tn@nakasgroup.gr

τηλ: 695 100 5749

• **Γιώργου Νάκα**

• **Αποστόλη Νάκα**

Συντελεστές:

Επιμέλεια-διόρθωση κειμένων

Σοφία Πολίτου - Βερβέρη

Σχεδίαση - Σελιδοποίηση

Πελαγία Μπάκα

Σοφία Πολίτου - Βερβέρη

Σχεδίαση Εξωφύλλου

Πελαγία Μπάκα

Δωρεάν Διάθεση

Ο Θωμάς Νάκας γεννήθηκε το 1954 στο χωριό Σχωριάδες Πωγωνίου.

Τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο στο χωριό του, το οκτάτξιο στην Πολύτσανη και τη Μεσαία Γεωπονική Σχολή στο Λιμπόχοβο.

Μέχρι το 1990 ήταν Ταξίαρχος* στον Ενωμένο Συνεταιρισμό Πωγωνίου. Μετά το '90, ασχολήθηκε με πωλήσεις βιβλίων ενώ το 2000 ίδρυσε τις εκδόσεις OPAMA που δραστηριοποιούνται στον ταξιδιωτικό τομέα με την έκδοση χαρτών και ταξιδιωτικών οδηγιών για την Ελλάδα, την Κύπρο, την Αλβανία και όλο τον κόσμο.

Μετά από μια δυναμική πορεία ανάπτυξης, μαζί με τα παιδιά του Γιώργο και Αποστόλη, οι εκδόσεις OPAMA ανήκουν πλέον στον όμιλο εταιρειών Nakas Group, όπου ανήκουν επίσης οι Εκδόσεις NAKAS ROAD CARTOGRAPHY, ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΠΡΑΝΙΔΗΣ, ΦΩΤΗΣ Ι., VEKTOR - με έδρα στα Τίρανα, ΧΑΡΤΙΝΗ ΠΟΛΗ, τα ταξιδιωτικά βιβλιοπωλεία TRAVEL BOOKSTORE, τα βιβλιοπωλεία NAKAS BOOK BAZAAR και NAKAS BOOK HOUSE, η έντυπη free-press και ηλεκτρονική εφημερίδα {σελίδες} για βιβλιόφιλους, η εταιρεία παραγωγής τουριστικών αναμνηστικών ειδών HEART Bit και η εταιρεία αυτοκόλλητων σήμανσης και πληροφόρησης i-SIMA.

Το 2013 ίδρυσε τις εκδόσεις «Σχωριάδες» που ήταν ο μεγάλος, προσωπικός του στόχος που αμέσως ξεκινά με το περιοδικό «Σχωριάδες Πωγωνίου» το οποίο εκδιδόταν υπό την επιμέλεια του για 8 τεύχη (2004 - 2005). Το περιοδικό επανεκδίδεται το 2013 με εκδότη και υπεύθυνο έκδοσης τον Θωμά Νάκα και έκτοτε η πορεία του συνεχίζεται έως σήμερα.

Οι εκδόσεις συνεχίζουν με μία σειρά εγκυκλοπαιδικών τόμων με τίτλο «Συλλεκτικά αρχεία», που καταγράφουν την ιστορία, τις παραδόσεις και την πορεία των ανθρώπων των Σχωριάδων, του ξεκομμένου Πωγωνίου, της Ηπείρου. Η δεύτερη σειρά βιβλίων των εκδόσεων Σχωριάδες είναι η «Ηπειρωτική Παράδοση» που καταγράφει τα δημοτικά τραγούδια, τα ήθη και τα έθιμα της Ηπείρου. Παράλληλα, έχει δημιουργήσει την ιστοσελίδα www.schoriades.gr, η οποία εμπλουτίζεται διαρκώς.

Τον τελευταίο καιρό έχει αφιερώσει πολύ χρόνο και έχει προβεί σε μελέτες και δράσεις για την ανάδειξη των Σχωριάδων, σε όλα τα επίπεδα.

* Υπεύθυνος Γεωργικής Ομάδας στον τότε Συνεταιρισμό Πωγωνίου.

Η ΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Τραγούδια της αγάπης

3^{ος} Τόμος

Εισαγωγικό Σημείωμα

Σας παρουσιάζουμε τη νέα συλλεκτική σειρά βιβλίων «Ηπειρωτική παράδοση» των εκδόσεων Σχωριάδες. Το πρώτο βιβλίο της πολύτομης αυτής έκδοσης κυκλοφόρησε τον Απρίλιο του 2018 και είναι μία συλλογή με Τραγούδια της ξενιτιάς. Το δεύτερο βιβλίο είναι αυτό που κρατάτε στα χέρια σας και πρόκειται για μια συλλογή με Τραγούδια της αγάπης - Δίστιχα - Λιανοτράγουδα, όπως αυτά τραγουδήθηκαν στον τόπο μας αλλά και σε όλη τη νότια Αλβανία και Ελλάδα.

Οι υπόλοιπες κατηγορίες τραγουδιών που θα κυκλοφορήσουν είναι:

3. Ιστορικά – Κλέφτικα – Θρύλοι
4. Του γάμου – Νανουρίσματα – Μοιρολόγια
5. Θρησκευτικά – Κάλαντα

Εκτός από τα τραγούδια, θα παρουσιάσουμε τα ήθη και τα έθιμα του Πωγωνίου και της Ηπείρου, με βάση το εορταστικό ημερολόγιο, τον κύκλο της ζωής και τις εργασίες των ανθρώπων εκείνης της εποχής.

6. Έθιμα του τόπου μας: Αρραβώνας, γάμος, γέννηση, βάφτιση, θάνατος

Επίσης, θα κυκλοφορήσει έκδοση με τις τοπικές διαλέκτους και το λεξιλόγιό τους.

7. Τοπικοί διάλεκτοι - Παροιμίες - Αινίγματα - Γλωσσοδέτες
- Μικρές & αστείες ιστορίες του τόπου μας

Εδώ και σαράντα χρόνια κάνω μια μεγάλη προσπάθεια συλλογής αρχείων για τον τόπο. Ειδικά τα τελευταία δέκα χρόνια, μπόρεσα και συγκέντρωσα έναν μεγάλο αριθμό αρχείων από αφηγήσεις ηλικιωμένων ανθρώπων, που δεν είναι πια κοντά μας, έφτιαξα μια μεγάλη βιβλιοθήκη με ιστορικά και λαογραφικά βιβλία για τον τόπο, εμπλουτίζοντας ακόμα περισσότερο το υπάρχον αρχείο. Επίσης συγχωριανοί και άλλοι Ηπειρώτες μου εμπιστεύτηκαν το προσωπικό τους αρχείο το οποίο αξιολόγησα, επεξεργάστηκα και σας παρουσιάζουμε μέσα από δύο μεγάλες σειρές:

- Τα συλλεκτικά αρχεία, και την
- Ηπειρωτική παράδοση

Σκοπός μου είναι αυτή η συλλογή να γίνει απόκτημα των συγχωριανών και φίλων μου, γι' αυτό και όλα αυτά τα βιβλία θα κυκλοφορήσουν **ΔΩΡΕΑΝ ΔΙΑΘΕΣΗ**.

Βιβλία με δημοτικά τραγούδια και τοπικά ήθη και έθιμα κυκλοφορούν πολλά, ο σκοπός μας είναι να εκδώσουμε μια όσο το δυνατόν πληρέστερη συλλογή, με τα πιο αντιπροσωπευτικά στο κάθε είδος τραγούδια, αποφεύγοντας όμως τις πολλές παραλλαγές.

Εύχομαι με αυτές τις εκδόσεις να έρθετε κι εσείς και οι επόμενες γενιές ακόμα πιο κοντά στον τόπο μας, να μην τον λησμονήσουμε ποτέ και να προσπαθούμε πάντα για την καλή του εικόνα και πρόοδο.

Θωμάς Νάκας

Η ηπειρωτική μουσική παράδοση

Τα δημοτικά τραγούδια είναι η πολύτιμη πνευματική κληρονομιά ενός τόπου, που μαρτυρούν τον πλούτο του λαού, τις αξίες, την ιστορία, την πνευματική του δύναμη.

Η ποιητική αυτή τέχνη ζει με δυσκολία στις μέρες μας σε απομακρυσμένες περιοχές, καθώς ο σύγχρονος τρόπος ζωής έχει σχεδόν εξαφανίσει τον παλιό, μέσα από τον οποίο ζούσαν και γεννιόντουσαν τα δημοτικά τραγούδια.

Τα παραδοσιακά τραγούδια λειτουργούν ως χρονικό ζωής των ανθρώπων και του τρόπου ζωής τους. Στις μέρες μας οι συλλογές δημοτικών τραγουδιών είναι η πιο αξιόπιστη πηγή γνώσης. Τα θέματα που ενέπνεαν τους ανθρώπους είχαν σχέση με τον κύκλο της ζωής, την αγάπη και τον έρωτα, τις ασχολίες τους, την ξενιτιά, επίκαιρα θέματα της εποχής τους, ιστορικά θέματα, μύθους και θρύλους. Η κάθε περιοχή είχε τους δικούς της ρυθμούς, μελωδίες και θέματα, πλήρως εναρμονισμένα μεταξύ τους.

Η ηπειρωτική μουσική βασίζεται στη μελωδία. Ο δωρικός ρυθμός και η λιτότητα, σε συνδυασμό με τον δεξιολεχνικό λυγμό του κλαρίνου προσδίδουν μια επιβλητικότητα και μια βαρύτητα που δεν συναντάμε στα δημοτικά τραγούδια άλλης γεωγραφικής περιοχής της Ελλάδας και των Βαλκανίων. Η ποικιλία των μελωδιών και των ρυθμών και η λιτή αλλά πλούσια πλαστικότητα της γλώσσας είναι δείγματα της ποιότητας και ανάπτυξης του τοπικού πολιτισμού στο πέρασμα των χρόνων.

Στην Ήπειρο άκμασε ιδιαίτερα το πολυφωνικό τραγούδι, το οποίο ήταν ο επικρατέστερος τρόπος μουσικής έκφρασης μέσα στα σπίτια και τις συντροφίες. Τα τραγούδια της τάβλας, τα χορευτικά ήταν τα πρώτα σε προτίμηση και όλο το γλέντι γινόταν a cappella, δηλαδή χωρίς τη συνοδεία οργάνων.

Η λαϊκή ορχήστρα της Ηπείρου αποτελείται από το κλαρίνο, το βιολί, το λαούτο, το ντέφι. Το πρώτο πνευστό της Ηπείρου ήταν η φλογέρα του τσοπάνη. Τις μελωδίες της ξύλινης φλογέρας δανείστηκε και εξέλιξε το κλαρίνο. Τα μουσικά όργανα, οι λαϊκές ορχήστρες δεν είχαν πάντα πρόσβαση στα επιτόπια γλέντια ή στα οργανωμένα πανηγύρια. Με τον καιρό άρχισαν οι οργανοπαίκτες να περιοδεύουν στα χωριά. Αργότερα παρουσιάστηκε το ραδιόφωνο και το κασετόφωνο στις κοινωνικές εκδηλώσεις.

Τα παραδοσιακά τραγούδια της Ηπείρου, όπως όλα τα δημοτικά τραγούδια ταξίδεψαν σε πολλές περιοχές της Ελλάδας, με τις μετακινήσεις των ανθρώπων. Τραγουδιούνται και χορεύονται σε κάθε ελληνική γωνιά και τόπο, με περηφάνια. Πολλοί στίχοι ηπειρωτικών τραγουδιών προσαρμόστηκαν στις μελωδίες άλλων περιοχών. Άλλα παραποιήθηκαν, παραμορφώθηκαν και μετατράπηκαν σε αγνώστους προέλευσης δημοτικά τραγούδια.

Παρά την «κοινή πατρίδα» πολλών τραγουδιών, αλλά και των ασμάτων που ακούγονται σε όλη την Ήπειρο, κάθε ηπειρωτικό γεωγραφικό διαμέρισμα έχει τα δικά του τραγούδια. Η μουσική παράδοση του Πωγωνίου διατήρησε τη δική της ταυτότητα και ιδιαιτερότητα. Τα αλβανικά παραδοσιακά τραγούδια που μοιάζουν με τα πωγωνίσια πολυφωνικά είναι τα λιάμπικα και όλα μαζί τραγουδιούνται και από τους δύο λαούς σε γάμους και πανηγύρια.

Τα τραγούδια του Πωγωνίου τραγουδιούνται και μονοφωνικά και πολυφωνικά, με παρτή, γυριστή ή τσακιστή ή κλώστη και ισοκράτες. Το ηπειρωτικό πολυφωνικό τραγούδι βασίζεται στην πεντατονία, βεβαιωμένο στοιχείο της αρχαίας ελληνικής μουσικής παράδοσης. Πάνω σε πέντε μουσικούς φθόγγους στήνεται η μελωδία. Με βάση το οριζόντιο μουσικό σύστημα δύο η περισσότερες φωνές αποτελούν ανεξάρτητα ηχητικά σύνολα, που στην πορεία τους δημιουργούν κάθετες μουσικές στήλες και τότε εκτελούνται αρμονικές συγχορδίες. Κάθε φωνή έχει τον δικό της

χώρο. Στα πολυφωνικά τραγούδια συμμετέχουν και άντρες και γυναίκες με ή χωρίς τη συνοδεία οργάνων.

Το ηπειρωτικό πολυφωνικό τραγούδι δεν μοιάζει σχεδόν με κανένα άλλο δημοτικό ελληνικό τραγούδι άλλης περιοχής -μόνο στον Πεντάλοφο Κοζάνης και σε χωριά των Γρεβενών ακούγονται παρόμοια τραγούδια- και τραγουδιέται από την περιοχή της Βορείου Ηπείρου, περνάει σε όλο το Πωγώνι*, και φτάνει μέχρι κάποια χωριά των Φιλιππίνων και της Κόνιτσας. Πολυφωνικά τραγούδια συναντάμε στην Ελλάδα και τη νότια Αλβανία, τα Βαλκάνια, τον Καύκασο και άλλα μέρη του κόσμου. Στο σημείο αυτό να αναφέρουμε ότι η Αλβανία πρόλαβε και κατοχύρωσε το πολυφωνικό τραγούδι ως μέρος της αλβανικής πολιτιστικής κληρονομιάς, στον κατάλογο άυλης πνευματικής κληρονομιάς της Unesco. Το λιάμπικο αλβανικό παραδοσιακό τραγούδι είναι το αλβανικό πολυφωνικό τραγούδι.

Ο Ηπειρώτης μαθαίνει να τραγουδά από μικρός. Έκτοτε τραγουδά με κάθε αφορμή, χωρίς κάποια συνεννόηση, καθώς το κάθε τραγούδι έχει τον δικό του τραγουδιστή. Αλλά και κάθε παρέα, κάθε χωριό έχουν τον δικό τους τρόπο ερμηνείας και δεν μπορούν να τραγουδήσουν με άλλη ομάδα από αλλού.

Στο Πωγώνι γεννιούνταν δημοτικά τραγούδια που συνόδευαν ιδιωτικές γιορτές αλλά και τα πανηγύρια στα χωριά. Υπήρχαν προικισμένα άτομα που αυτοσχεδίαζαν στίχους και τους μελοποιούσαν με ευκολία. Τότε, ακόμα και η νύφη ήταν υποχρεωμένη να συνθέσει ένα δικό της τραγούδι, που θα το τραγουδούσε μετά την εκκλησία, στο χοροστάσιο. Τα τραγούδια αυτά ακούγονταν στα γλέντια και τα πανηγύρια των χωριών και αξιολογούνταν από τους χωριανούς μεταξύ τους.

Δημοτικά τραγούδια συνεχίζουν να γεννιούνται έως τις μέρες μας, όχι πια ανώνυμα, αλλά με επώνυμους συνθέτες και λαϊκούς οργανοπαίκτες.

Οι μελωδίες τους συνεχίζουν να πατούν στις παραδοσιακές μουσικές φόρμες, όμως το περιεχόμενο των στίχων καθώς και η ενορχήστρωση κρύβει νεωτερισμούς. Μέρος της νεολαίας αρέσκεται τα τελευταία χρόνια να πειραματίζεται με τα παραδοσιακά όργανα και μελωδίες, συνδυάζοντάς τα με μοντέρνους ρυθμούς και ηλεκτρικά όργανα.

Οι άνθρωποι καημοί και πόνοι, οι χαρές και οι λύπες είναι ίδια σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης. Η μουσική ταξιθεύει, η μουσική ενώνει λαούς και πολιτισμούς και αυτήν τη δύναμη δεν πρέπει να την αγνοήσουμε ποτέ.

Σοφία Πολίτου - Βερβέρη

Τα δημοτικά τραγούδια της αγάπης

Πώς πιάνεται η αγάπη; Με της αγάπης το βοτάνι; Ανασταινόμαστε ή αρρωσταίνουμε από αυτήν; Τι έχουν να μας πουν τα δημοτικά μας τραγούδια για τον έρωτα, την αγάπη, για το θέμα που απασχολεί τον άνθρωπο από την ημέρα της γέννησής του ως την τελευταία του στιγμή σε αυτόν τον απάνω κόσμο;

Αστείρευτα είναι τα νοήματα που συναντάμε στη δημόδη λογοτεχνία. Λύτρωση της ψυχής το τραγούδι που βγάζει από μέσα από τον άνθρωπο ό,τι τον κάνει ευτυχή, ό,τι τον κατατρώει, ό,τι φοβάται, ό,τι λαχταρεί. Μια απελευθέρωση προκύπτει, τολμηρή και πειθαρχημένη μαζί.

Σφρίγος και ποιητική χροιά χαρακτηρίζει τα δημοτικά τραγούδια, περισσότερο δε της αγάπης. Δεν είναι μόνο η ακουστική τέρψη, αλλά και αυτή της καρδιάς που ευφραίνει τους ερωτευμένους. Η φραστική δύναμη αυτών των δημοτικών τραγουδιών της Ηπείρου είναι μεγαλειώδης και δηλώνει περίτρανα τον χαρακτήρα των ανώνυμων δημιουργών τους, της εποχής που αυτά δημιουργήθηκαν, τραγουδήθηκαν, χορεύτηκαν, επικολώνησαν την αγάπη και τον πόθο με ιδιοφυή τρόπο, διαπερνώντας τα στεγανά των συντηρητικών ηθών και εθίμων της κάθε μικρής ή μεγαλύτερης κοινωνίας που άκμασαν.

Η πιστότητά τους ως προς το θέμα που πραγματεύονται είναι αδιαπραγμάτευτη. Η λιτότητα, η συντομία και η ειλικρίνεια εκφράζονται μέσω μια καλπάζουσας φαντασίας, που όμως εκφράζεται πολύ προσεκτικά και με σαφήνεια. Τα συναισθήματα, τα κρυπτογραφημένα πάθη βρήκαν έναν μοναδικό τρόπο έκφρασης κι αυτό είναι ένα σημαντικό στοιχείο της πολιτιστικής ζωής ενός λαού, ενός τόπου.

Στα ηπειρωτικά δημοτικά τραγούδια της αγάπης η ευγένεια της έκφρασης κάθε σκέψης και συναισθήματος, η πρωτοτυπία και ο παραλληλισμός με της φύσης τα καλούδια, φυτά και ζώα, δημιουργούν μοναδικές εικόνες,

μαγευτικές, ενώ η αφηγηματική δεινότητά τους τα κάνει αθάνατα στο πέραςμα του χρόνου και των κοινωνικών αλλαγών, των μεγάλων δυσκολιών και δοκιμασιών ενός τόπου.

Ο άνθρωπος εναρμονισμένος με τις εποχές, με τις εργασίες της φύσης, (συν)εργαζόταν μαζί της, τη θαύμαζε, τη σεβόταν κι ένα δέος τον έπιανε με κάθε εναλλαγή της. Ο άνθρωπος ζούσε και πέθαινε εντός του φυσικού κύκλου ζωής και όχι του παραφύσει κύκλου της εποχής μας. Τις καθημερινές εμπειρίες του μαζί της, τις περιλάμβανε στο τραγούδι που σκάρωνε. Μόνο, που για κάθε περίπτωση, έπρεπε να τις σμιλεύσει διαφορετικά. Έτσι, εδώ, στα τραγούδια της αγάπης συναντάμε την πέρδικα και τον αϊτό, τη λεμονιά και το κυπαρίσσι, τη γλυκομηλιά και το πλατάνι, τον ήλιο και το φεγγάρι κ.α. Ζευγάρια ευωδιαστά, περήφανα, ολόλαμπρα, ακριβώς όπως ονειρευόταν και το ταίριασμά του ο άντρας και η γυναίκα: η λυγερή και το νιοπαλίκarlo.

Τα ηπειρωτικά τραγούδια ταξίδεψαν σε όλη την Ελλάδα χάρη στους νομάδες της Ηπείρου με τις εποχικές εγκαταστάσεις τους ή τις διαρκείς περιπλανήσεις τους. Από την άλλη, ο Ηπειρώτης ως πολυταξιδεμένος και ερχόμενος σε επαφή και με άλλους πολιτισμούς, ήθη και έθιμα, επιστρέφοντας στον τόπο του εμπλούτιζε με τις εμπειρίες του αλλά και τα υιοθετημένα ξένα παραδοσιακά πρότυπα, τη δική του μουσική παράδοση.

Στη συλλογή αυτήν τα ηπειρωτικά δημοτικά τραγούδια που έχουν επιλεχθεί κατατάσσονται με σειρά τέτοια, ώστε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο να εκφραστεί πώς η πρώτη ματιά και ο ευγενής πόθος γίνεται έρωτας, ντέρτι, απαγόρευση ή ζευγάρωμα. Θα συναντήσουμε έρωτες αλόφυλων, αλλόθρησκων, τάματα σε αγίους για τον έρωτα, μάγια και βοτάνια για την αιώνια αγάπη ή τον χωρισμό. Πώς άλλοτε ένας έρωτας έχει αίσιο τέλος, άλλοτε δεν οδηγεί πουθενά. Γιατί η αγάπη περνάει από πολλά μονοπάτια κι ενώ κάποια οδηγούν σε παραδεισένια τοπία και την πλήρωση, άλλα χαντακώνουν τον ερωτευμένο άντρα ή την ερωτευμένη γυναίκα στο βαθύ σκοτάδι και τον μαρασμό, λόγω του ανεκπλήρωτου.

Αξίζει να αναφέρουμε τα ηπειρωτικά τραγούδια που περιέγραψαν το βαθύ ερωτικό πένθος που προκαλούσε η ξενιτιά. Ο χωρισμός του ανδρόγυνου για την επιβίωση. Κι αυτό εκφράστηκε μέσα από τα ερωτικά τραγούδια, πώς ο καημός του ξενιτεμένου άνδρα δεν είχε παρηγοριά, αλλά και πώς η απαντοχή και το παράπονο της γυναίκας που έμεινε πίσω στην πατρίδα χωρίς στήριγμα, δεν είχε γιατρεία.

Το μέτρο που συναντάμε στα τραγούδια αυτά είναι κυρίως το ιαμβικό και το τροχαϊκό (ρυθμικά στοιχεία της αρχαίας ελληνικής μετρικής). Πολλά από αυτά είναι χορευτικά, με τον ρυθμό τους να εναρμονίζεται με τα βήματα του χορού. Εκτός από τα πολυφωνικά, συναντάμε και μονοφωνικά τραγούδια, που τραγουδιούνται με μια φωνή από όλους. Άλλα χαρακτηρίζονται από τα γλωσσικά τους ιδιώματα, την επανάληψη των στίχων, τα γυρίσματα. Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά προσδίδουν ζωντάνια, προκαλούν τη συγκίνηση, τη συναισθηματική φόρτιση, ενώ βοηθούν στην εύκολη αναμετάδοσή τους.

Στα ηπειρωτικά τραγούδια της συλλογής θα συναντήσουμε και παραλλαγές, «πειραγμένα» δημοτικά τραγούδια τόσο από τους τραγουδιστές της εποχής και τους τόπους που τα ταξίδεψαν, όσο και από τους ίδιους τους μελετητές και συλλέκτες. Όμως επιλέχτηκαν προσεκτικά, ώστε να έχουν κι αυτές να προσφέρουν πάντα κάτι «διαφορετικό», μια καλή άλλη πρόταση του ίδιου θέματος. Επίσης, περιλαμβάνονται και αυτοσχέδια τραγούδια, δηλαδή τραγούδια που φτιάχτηκαν τη στιγμή του γλεντιού, είτε ως συμπληρώματα ενός γνωστού τραγουδιού, είτε ως αυθεντικά από άκρη σ' άκρη, από στίχο σε στίχο. Τα λιανοτράγουδα δεν τραγουδιούνται όλα, αν και ο η ποσότητά τους είναι μεγάλη. Τα πολυφωνικά τραγούδια εκτελούνται *a capella*, δηλαδή χωρίς τη συνοδεία μουσικών οργάνων.

Η γλώσσα, ο χορός και το τραγούδι είναι η ταυτότητα της ψυχής μας. Ας μάθουμε να την εκφράζουμε όπως πραγματικά αυτή είναι, μέσα από την προφορική λογοτεχνική παράδοση, μέσα από το δημοτικό μας τραγούδι, μέσα από την εξέλιξη και την ιστορία της μουσικής.

Πάμε, λοιπόν,

Φυλαχτείτε, φυλαχτείτε, σε σεβντά μην μπερδευτείτε.

Η αγάπη είναι βελόνι, μέσα στην καρδιά πληγώνει.

Δώσ' μου το φιλί να γιάνω, τι θα πέσω να πεθάνω.

Καλή σας ανάγνωση

Ενότητα Έβδομη

Τα δίστιχα τραγούδια προέρχονται από την αρχαία ελληνική ποίηση. Αναπτύχθηκαν και κατά την Αναγέννηση, στον ελλαδικό χώρο. Το δίστιχο το συναντάμε συνήθως δεκαπεντασύλλαβο σε ιαμβικό ή τροχαϊκό ρυθμό και με ομοιοκαταληξία.

Το δίστιχο τραγούδι στη δημοτική ποίηση ονομάζεται επίσης και λιανο-τράγουδο, μαντινάδα, πατινάδα, ριμνέτσα και κοτσάκι.

Τα δίστιχα ποιήματα έχουν ποικίλη θεματολογία, εδώ παρουσιάζουμε δίστιχα της αγάπης.

Μερικές από τις παρακάτω σελίδες παρουσιάζουν και ερωτικά τετράστιχα, ενώ στο τέλος θα διαβάσετε γυρίσματα τραγουδιών με το ίδιο θέμα.

Δίστιχα της αγάπης

Ένας Θεός μας έπλασε εσέν' κι εμέν' τρυγώνα,
έλα να φιλιόμαστε στα χείλη και στο στόμα.

Δυο μάτια έχεις αγάπη μου μαύρα σαν το μελάνι,
εσένα δίνουν ομορφιά κι εμένα με τρελαίνουν.

Τρεις χάρες σου έδωσε ο Θεός μα την αγία Τριάδα.
τα κάλλη και την ομορφιά και όλη τη νοστιμάδα.

Τέσσερα κάνουν' 'χει ο σταυρός, κρέμεται στον λαιμό σου,
όλοι φιλούνε τον σταυρό κι εγώ το μάγουλό σου.

Πέντε μαχαίρια έβαλα στου μπουτσακτσή τ' ακόνι,
και στην καρδιά μου τα 'βαλα, να με διαβούν οι πόνοι.

Εξάνθηκα στα χέρια σου, κόρη στην ομορφιά σου,
και στο λιγνό σου το κορμί και στην περπατησιά σου.

Εφτά φορές λιγώθηκα ετούτη την ημέρα,
τρεις το ταχύ, τρεις το βράδυ, χρυσή μου περιστέρα.

Οχτώ πόδια 'χει ο κάβουρας και πάει εμπρός και πίσω,
έχω ελπίδα εις τον Θιόν για να σε παρατήσω.

Εννιά φρεγάτες έφτιαξα με μπρούτζινα κομμάτια
και το κουπί ετράβαγα για τα δικά σου μάτια.

Δεκάτισαν τα λόγια σου και πε τα δέκα δέκα,
ώστε να γίνουν εκατό και σε παίρνω γυναίκα.

Είκοσι μήλα μου 'στειλες δεμένα στο μαντίλι
και διάλεξα και σου πήρα το κόκκινο σαν χείλι.

Τριαντάφυλλα εφύτεψα κόρη στα σωθικά σου,
με το νερό να πότισα τα φύλλα της καρδιά σου.

Σαράντα οργιές την έσκαψα κόρη μου την αυλή σου,
να βγάλω το ροδόσταμο, να πλύνω το κορμί σου.

Πέτρα πενηντοκάντουνη, βολύμι κρουσταλλένιο,
τη νιότη μου στα χέρια σου έχω παραδομένη.

Εξηντοβέργινο κλουβί για να μας βάλουν μέσα,
να πάρ' ο Τούρκος τα κλειδιά να μείνουμε οι δυο μέσα.

Στους εβδομήντα πειρασμούς επέρασα καημένος
για σέν' αγάπη μου γλυκιά να μη σε βάλω χρέος.

Στα ογδόντα μάρμαρα εμπήκα να σεργιανίσω
για σένα τσοβαϊρένια μου να μην σε παρατήσω.

Στις ενενήντα εκκλησιές πήγα να προσκυνήσω
για σένα αγάπη μου χρυσή να μην σε λησμονήσω.

Σ' εκατό βρύσες με νερό και σ' εκατό λαγκάδια
δεν σ' απαρνιέμαι μάτια μου, σ' έχω στα φυλλοκάρδια.

Αγάλι αγάλια με καιρό κι η ώρα δεν εχάθη,
και με τα βότανα της γης γιατρεύονται τα πάθη.

Αγάπα με σαν σ' αγαπώ, θέλε με σαν σε θέλω,
γιατί έχει να 'ρθει καιρός, να θες και να μη θέλω.

Αγάπη δεν στάθηκε ποτέ χωρίς καημό,
με βάσανα, με πίκρες και αναστεναγμό.

Αγάπη θέλει φρόνηση, θέλει ταπεινοσύνη,
θέλει λαγού περπατησιά, αϊτού γρηγοροσύνη.

Αγαπημένο μου πουλί κι ωραίο μου γεράκι,
η ξενιτιά σε χαίρεται κι εγώ πίνω φαρμάκι.

Αγάπη μ' ήρθα να σε δω και βρήκα σε κλεισμένα
και γύρισα και πήγαινα με δυο χείλη καημένα.

Αγάπη μου δεν ήσουν, εγώ θε να σε κάμω.
τσιτσέκι βαρακλήδικο στο αφτί μου να σε βάνω.

Αγάπησα, τι απόκτησα; Της γης την όψη πήρα,
του κόσμου την καταφυγιά και προκοπή δεν είδα.

Αγάπη σαν έχω ζωή μα εγώ ζωή δεν έχω,
σαν κλήμα με κλαδεύουνε και κλαδεμό δεν έχω.

Αγγελικούλα ζάχαρη κι αγγελικούλα μέλι
κι Αγγελικούλα κρύο νερό που πίνουν οι αγγέλοι.

Αγγέλοι δώστε μου φτερά και δύναμη στις πλάτες,
να περπατώ, να κυνηγώ ξανθές και μαυρομάτες.

Αγγέλοι σ' ιστορήσανε έξω στο φεγγαράκι,
και γίνηκε άσπρη και λαμπρή σαν μαργαριταράκι.

Αγέρα βάζουν οι στεριές κι όλα τα δέντρα σιούνται,
κρίμα στις βεργολυφερές να μη γλυκοφιλιούνται.

Αγέρα μου ποιος σ' έστειλε να 'ρθεις να με δροσίσεις;
Αν σ' έστειλε η αγάπη μου να μου πολυχρονίσεις.

Άγρια περιστέρα μου, κοίταξε ν' ημερώσεις.

Αν δε σου αρέσει να περνώ, βάλε να με σκοτώσουν,
βάλε τα φίδια να με φαν και να με θανατώσουν.

Αέρινο βασιλικό έχεις στην κεφαλή σου,
ψεγάδι δεν ευρίσκεται επάνω στο κορμί σου.
Αν θέλεις Παναγία μου, να ανάβω τα κεριά σου,
να μου φυλάς την πέρδικα που έχω στη γειτονιά σου.

Αηδόνι του περιβολιού πώς δεν λαλείς καθάρια,
μόν' και εις παλικάριών καρδιές μας στα φυλλοκάρδια.

Αιντε μου χρυσοπράσινε με τις ασημένιες πλάτες,
όταν περνάς edώθενε, μοσχοβολούν οι στράτες.

Άντε να βγουν τα νύχια σου, πετρίτη τα φτερά σου,
σαν έφαγε το αστέρι μου και θες να φας κι εμένα.

Άντε να πάμε κει που λες,
που κάνουν τα πουλιά φωλιές.

Ακόμη δεν εμίσεψα κι αρχίνησες να κλαις,
και της καημένης θάλασσας τραγούδια να της λες.

Ακόμη δεν συλλογιέσαι το κακό που γίνεται,
που το αίμα της καρδιά μου για εσένα χύνεται;

Ακόμα ο γάμος σου βαστά και το τραπέζι στέκει,
ακόμα τα στεφάνια σου του λιβανιού μυρίζουν.

Ακούω την καρδιά μου και μέσα μου πονεί.

Αλησμονιούνται και οι φιλιές, αρνούνται κι οι αγάπες,
ξυναπαντιώνονται και μιλούν σαν ξένοι σαν διαβάτες.

Άλλη φορά σ' αγάπουνα, τώρα δεν σ' έχω χρεία.

Άλλη φορά ήμουν άγγελος, τώρα αγγελίζουν άλλοι,
στη βρύση που έπινα νερό, τώρα το πίνουν άλλοι.

Αλί, δεν με λυπάσαι, δεν με σπλαχνίζεσαι,
εγώ 'μια να πεθάνω, κι εσύ στολίζεσαι.

Αλίμονο, δεν βρίσκονται δυο μήλα κολλημένα,
σαν τα βυζιά του κόρφου σου τα μοσχομυρισμένα.

Αλίμονο δεν νταγιαντώ
για τον δικό σου τον καημό.

Αλίμονο και πάλι αλί,
ξενιτεμένο μου πουλί.

Αλίμονο κι αλίμονο,
χρυσό μου δεντρολίβανο.

Αλίμονο ο δυστυχής όπου κι αν αγαπήσω,
σε φαίνεται φωτιά βαστώ, τον κόσμο να φλογίσω.

Αλίμονο σ' εμένα κρίμα στα νιάτα μου
σαν βρύσες τον χειμώνα τρέχουν τα μάτια μου.

Αλίμονο σ' εμένα, πολύ που το 'παθα,
που μπήκα στον σεβντά σου και θανατώθηκα.

Αλίμονο τα πάθη μου κανείς να μην τα πάθει,
ουδέ καράβι στον γιαλό ουδέ πουλί στα δάση.

Αλίμονο τα πάθη μου ποια πέτρα να τα λέγω,
κι η πέτρα να μη με λαλεί, να έρχομαι να κλαίω.

Αλίμονο δεν βρίσκετα στη Ρούμελη βοτάνι,
κι ένας γιατρός, καλός γιατρός τους πόνους μου να γιάνει.

Μα εγώ ήμουν ο ποθογιατρός και είχα το βοτάνι
και γιάτρεψα μια κορασιά που πήγε να πεθάνει.

Αλίμονο δεν βρίσκεται στην Ήπειρο λεμόνι,
να μου το στύψουν να το πιω, να μου διαβούν οι πόνοι;

Άλλος φιλεί τα χείλη σου κι εγώ 'χω τον καημό σου.

Αλύπητη, λυπήσου με και δες τα βάσανά μου,
και κάμε σπάγχνος εις εμέ αφέντρα και κυρά μου.

Αλύπητη, λυπήσου με, πάω ν' ανοίξω μνήμα,
για να μπω μέσα ζωντανός, να 'χεις εσύ το κρίμα.

Αν αγαπήσω, με μισούν, αν επαινώ, με βρίζουν,
την ομορφιά σου δούλεψα κι όλοι με φοβερίζουν.

Ανάθεμα κι αν δεν πονώ κι αν δεν αναστενάζω
κι αν δεν με παίρνει ο πόνος σου και βγαίνω και φωνάζω.

Ανάθεμα τα μάτια σου σαν τα 'χεις μαθημένα,
όταν περνώ και βλέπω τα, τα 'χεις χαμηλωμένα.

Ανάθεμα τα όλα σου,
φαρμακερά 'ν' τα λόγια σου.

Ανάθεμα την κατηγοιά και το πολύ κακούρι,
που χάλασε της κοπελιάς την όμορφη τη μούρη.

Ανάθεμα τη μάνα σου και όχι τη δική μου,
σα δεν μας αρραβώνιαζε εσέ κι εμέ πουλί μου.

Ανάθεμα τη μάνα σου, τη γριά τη ζαρωμένη,
που δεν σ' αφήνει να σε δω μια ώρα στολισμένη.

Ανάθεμα τον έρωτα και ποιος τον πιάσει φίλο
και ποιος τον εμπιστεύθηκε τον άπονον τον σκύλο.

Ανάθεμα τον έρωτα που μ' έβαλε στα πάθη
κι από μικρό με μπέρδεψε στην εδική σου αγάπη.

Ανάθεμα τον που 'λεγε, πως είν' γλυκιά η αγάπη,
μα εγώ την εδοκίμασα κι είναι πικρή φαρμάκι.

Ανάμεσα απ' τη θάλασσα η αγάπη μου κοιμάται,
παρακαλώ σας κύματα, να μη μου την ξυπνάτε.

Ανάμεσα στα στήθια σου δίχτυ χρυσό πλεγμένο,
πρώτο πουλάκι που διαβεί, πιάνεται το καημένο.
Πρώτο πουλί που διάβηκε, εγώ ήμουν κυρά μου,
παρακαλώ σ' αφέντρα μου, δώσ' μου τη λευτεριά μου.

Ανάμεσα στα φρύδια σου ένα τζαμί θα χτίσω,
και δερβισάκι να γινώ, να 'ρθω να προσκυνήσω.

Αναστενάζω, βγαίνει αχνός και μέσα βράζει ο πόνος,
και όποιος μας ξεχώρισε να μην τον βρει ο χρόνος.

Αναστενάζω, βγαίνει αχνός και μέσα μένει η λαύρα,
μα δεν μου σβήνεται η φωτιά που 'χω στα φυλλοκάρδια,

Αν αποθάνω, θάψε με μες στα βασιλικά σου,
να με δροσοποτίζουνε τα χέρια τα δικά σου.

Αν αποθάνω, θάψε με στη γούβα του αργαλειού σου,
να με πατούν τα πόδια σου και η σέλα του βρακιού σου.

Αν αρχινήσω και τα πω τα πάθη μου τραγούδι,
η μαύρη γη ξεραίνεται, δεν κάνει πια λουλούδι.

Αν αρχινήσω να σου πω παινέματα και χάρες,
από τα νύχια ως την κορφή σου βρίσκω νοστιμάδες.

Αν εκακοτραγουδήσα, να είμαι συμπαθισμένος,
ήπια νερό απ' τη βρύση σας και είμαι βραχνιασμένος.

Αν δεν το πιάσω δαίμονα
τα δυο σου κιτρολέμονα.

Αν έλειπε η αγράμπελη κι αυτό το κοκκινάδι,
γίνονταν οι αρχόντισσες σαν παλιοχεροπάνι.

Αν γίνει ο ουρανός χαρτί και η θάλασσα μελάνι,
να διηγηθώ τα πάθη μου, ακόμα δεν με φτάνει.

Ανεμοστάτης θα γινώ κι ανέμη να γυρίζω,
κι αν ανεμούρα ολόχρυσο για να σε περιορίζω.

Αν ήθελες να μ' αρνηθείς, γιατί να με αγαπήσεις;
Πρώτα ν' ανάψεις τη φωτιά κι ύστερα να τη σβήσεις;

αν ήταν τρόπος κι αν μπορούσαν,
μες στην καρδιά μου να σε βαστούσα.

Αν ήταν τρόπος χρυσό πουλί μου
να σε βαστούσα μες στην ψυχή μου.

Άνθρωπος κακορίζικος στον κόσμο δεν εστάθη,
και τα δικά μου βάσανα, κανείς να μην τα πάθει.

Ανίσως και δεν σ' αγαπώ να δώσει ο Θεός κυρά μου
με το μαχαίρι που βαστώ να δώσω στην καρδιά μου.

Ανίσως και μ' απαρνιστείς και κάμεις κι άλλο ταίρι,
σκλάβο να σε πουλήσουνε στις Μπαρμπαριάς τα μέρη,
και να σε βάλουν σίδερα και στον λαιμό καδένα,
ν' αναστενάξεις και να πεις πως τα 'βαλες για μένα.

Ανίσως και σ' απαρνηθώ, ν' αδικοθανατήσω,
σε Τούρκου χέρια να πιαστώ και ν' αλλαξοπιστήσω.

Ανίσως και σου φέρουνε τα κόλλυβά μου, φα τα,
και πες ο Θιος συγχώρεσε τον νιο που με αγάπα.

Αν μ' αγαπάς κι αν με πονείς,
έβγα τ' αγνάντια να με δεις.

Αν μ' αγαπάς μες στην καρδιά, δείξε μου σημαδάκι,
όταν κρατούμε στον χορό, σφίξε μου το χεράκι.

Ανοίξαν οι εφτά ουρανοί και μου 'πανε μια ρίμα,
όπου αγαπήσει κι αρνηθεί, να 'χει διπλό το κρίμα.

Άνοιξε γη, κατάπια με και σκέπασέ με χώμα,
γιατί αφορμή δε μου μιλεί το ζαχαρένιο στόμα.

Άνοιξε γη μέσα να μπω και σκέπασέ με χώμα,
να λείψω από τα βάσανα κι απ' των εχθρών το στόμα.

Άνοιξε μάτια μ', άνοιξε την πόρτα τη γυαλένια,
για να μπω αφέντρα να σου πω δυο λόγια ζαχαρένια.

Άνοιξε πύργο με γυαλιά, καθρέφτη με σιντέφια,
εσύ είσ' η ομορφότερη απ' όλα σου τ' αδέρφια.

Άνοιξε το χειλάκι σου το μελανό κυρά μου,
και δώσε μου παρηγοριά, να ζήσεις πέρδικά μου.

Ανοίξετε την εκκλησιά να πάω να πέσω στ' άγια,
γιατί με περιορίσανε της αγάπης μου τα μάγια.
Τα μάγια δεν τα πίστεψα, τα μάγια είμ' εαυτός μου,
πολλές καρδιές εμάρανα, μα συ είσαι ο θάνατός μου.

Άνοιξε τα κρουσταλλένια σου χέρια κι αγκάλιασέ με,
και το δαχτυλιδένιο σου στόμα και φίλησέ με.

Άνοιξ' το παρακάσελο και βγάλε τα ζαχαράτα
και δώσε του προξενητή, που φέρνει τα μαντάτα.

Αν παντρευτείς, παντρεύομαι, κι αν έτσι μείνεις, μένω,
κι αν πας να γίνεις καλογριά, στα ράσα κι εγώ μπαίνω.

Αντίκρυ μου 'ρθες κι έκατρες σαν ήλιος σαν φεγγάρι,
και ρούφηξες το αίμα μου σαν το ξερό σφουγγάρι.

Αντίκρυ μου κι αγνάντια μου κάθεσαι η ποθητή μου,
και κρύος κρύος ιδρωτας τρέχει από το κορμί μου.

Αντίκρυ στα ματάκια μου στέκι η παρηγοριά μου,
να τη λαλήσω δεν μπορώ, και καίγεται η καρδιά μου.

Απελπίστηκα σε όλα και τον θάνατο ζητώ
και τον σκοτεινό τον Άδη ευχαρίστως απαιτώ.

Αποφάσισα τα μαύρα να φορώ παντοτινά
και να κλαίω μέρα – νύχτα τη δική σου απονιά.

Από μικρός στα βάσανα κι από μικρός στα πάθη
κι από μικρός μπερδεύτηκα στην εδική σου αγάπη.

Απόντας δεν επέρασα, χορτάριασε η αυλή σου,
θε ν' αρχινήσω, να περνώ, να σκάσουν οι εχθροί σου.

Απόντας εμολάρισα δύο μίλια 'πό τη χώρα,
θυμώντας την αγάπη μου η μπάρκα δεν μ' εχώρα.

Απόντας σε είδα κι έβαλες στο χέρι δαχτυλίδι,
τότε κι εμένα μ' έσφαξε μες στην καρδιά το φίδι.

Από τα μπεντένια πέφτω, πέφτω για να σκοτωθώ
και αγάπη μου φωνάζει, πιάστε τον για τον Θεό.

Από την πόρτα σου περνώ, το αχνάρι σου γνωρίζω,
σκύβω και το γλυκοφιλώ και δάκρυα το γεμίζω.

Απόψε είδα στον ύπνο μου που μοναχός μου μιλούν,
τα μάρμαρα της πόρτας σου γονατιστός εφίλουν.

Απόψε μ' ανατρίχιασε αγάπης η κρυάδα
κι όλους τους άγιους έκραξα γι' αυτήν την ομορφάδα.

Απόψε να μην κοιμηθείς, παρά να καρτερήσεις,
νταγιάντα τον, τον ύπνο σου, όσο κι αν ημπορήσεις.

Απόψε το είδα στο όνειρο πικρό φαρμακωμένο,
πως θε να με σκοτώσανε άδικα τον καημένο.

Απόψε το είδα το όνειρο το τρισκαταραμένο,
πως αποχωριστήκαμε πουλί μ' αγαπημένο.

Απόψε στα μεσάνυχτα σηκώθηκα να γράψω,
και κοντυλιά δεν έσυρα χωρίς ν' αναστενάζω.

Άραγε δεν αξιωθώ φως μου να σ' απολαύσω
κι απάνω μες στο στήθος σου τους πόνους μου να κλάψω;

Άρχισε γλώσσα μου πικρή, χείλι φαρμακωμένο,
κορμί μου κακορίζικο στα πάθη αναθρεμμένο.

Ας έχει την υπομονή κι ας έχω την ελπίδα,
ως με καιρό το γιασεμί ανθεί και βγάζει φύλλα.

Ας πηγαίνω, τι προσμένω, πάει η ώρα στις εννιά,
κι εγώ διάφορο δεν έχω απ' αυτήν τη γειτονιά.

Ας πάμε μες στην πόλη, στον φραγκομαχαλά,
που 'χουνε τα κορίτσια τα πέντε στον παρά.

Άσπλαχνη δεν με λυπάσαι; Άσε με στο χάλι μου,
τι μου σήκωσες τον νου μου από το κεφάλι μου.

Άσπρα 'ν' τα ρούχα που φορείς, άσπρα 'ν' η φορεσιά σου
κι άσπρα λουλούδια πέφτουνε από την περπατησιά σου.

Άσπρη 'σαι σαν τα γάλατα που κάνουν οι προβάτες,
έτσι κι εγώ σε διάλεξα μέσ' απ' τις μαυρομάτες.

Άσπρη κατάσπρη δεν φελά σε πατημένο χιόνι,
μελαχρινή 'ναι νόστιμη, γλυκιά σαν το πεπόνι.

Άσπρη μου τριανταφυλλιά και κιτριά μου διαλεχτή,
οι ομορφιές που 'χεις κόρη, δεν παινούνται σε χαρτί.

Άσπρο μου γιασεμάκι με φύλλα πράσινα,
πάρ' με στην αγκαλιά σου, να βγω απ' τα βάσανα.

Άσπρο 'ναι το πρόσωπό σου σαν εγγλέζικο χαρτί,
που το γράφει ο Κοχράνης του Σουλτάνου μπουγιουρντί.

Άσπρο παχύ τρυγόνι μου για σένα κινδυνεύω,
κι από τα μαύρα μάτια σου ελεημοσύν' γυρεύω.

Άσπρος γεννιέται ο κόρακας και μαύρος κατανταίνει,
και πού αγαπήσει κι αρνηθεί, έτσι κι αυτός να γένει.

Άσπρο κατάσπρο δεν φελάς, μον' να μελαχρινίζεις,
να το 'χει και η όψη σου να ροδοκοκκινίζεις.

Ας τάξω ο κακορίζικος, πώς δεν σ' είδα ποτέ μου,
κι ένα κερί 'ναπτούμενον εκράτουν κι έσβησές μου.

Άστρα πολλά κι αρίγνητα που φέγγετε τη νύχτα,
για πέστε της αγάπης μου, πώς έλειπα και ήρθα.

Αστροπελέκια και βροντές και πιστολιές να πέσουν,
μάτια μου, στο κορμάκι σου μη μ' αρνηθείς ποτέ σου.

Ασφέλακτέ μου τι κεντάς; Βάτε μου τι αγκελώνεις;
Εκεί που δε σε θέλουνε, τι πας και ξεριζώνεις;

Αυτά τα μαύρα που φορείς, δεν τα φορείς για λύπη,
μόν' τα φορείς για ομορφιά και για το ζαριφήκι.

Αυτήν τη φλόγα που θωρείς, πρώτα ήτανε τσιμπίδα.
τώρα είν' φωτιά και καίγομαι, δεν έχω πια ελπίδα.

Αυτού στα παραθύρια σου θα στήσω τον οντά μου,
να έχω τον ύπνο διάφορο και το φιλί κοντά μου.

Άφησ' τον μούλο κι ας βροντά και το νερό ας τρέχει,
άφησ' τον νιο να σ' αγαπά που διάφορο δεν έχει.

Αφήνω σου καλή νυχτιά, πέσε κόρη, κοιμήσου,
γύρισε, ξαναγύρισε, κι εμέ κόρη θυμήσου.

Αφήνω σου καλή νυχτιά, στρώσε πλατιά, κοιμήσου,
και στο όνειρό σου να με δεις σκλάβον και δουλευτή σου.

Α φως μου πλέον δεν πονείς, δεν μεταβάλεις ήθος;
Δεν βλέπεις πως λιποθυμώ για τον πληγών το πλήθος.

Α, φως μου τι σκληρότητα έχεις πάντα μαζί μου,
και σπλαχνικός τι πάει να πει, δεν ξέρεις στη ζωή σου.

Αχί γροικώ που σ' αγαπώ, βαριά που αναστενάζω,
στην ώρα δεκατρείς φορές τον θάνατό μου κράζω.

Άχολη περιστέρα
λιγοψυχιές για σένανε μου 'ρχονται κάθε μέρα.

Αχ ουρανέ μη βρέξεις πια, κάμε αυτήν τη χάρη,
κάθε πρωί στην πόρτα σου φυτρώνω σαν χορτάρι.

Βάλε σύντροφο τον ήλιο, το φεγγάρι ταίρι σου,
η ζωή κι θάνατός μου στέκουσι στο χέρι σου.

Βάλε το κορμί σου μπάρκα, τα χεράκια σου κουπιά,
τη σερβέτα σου πανάκι κι έλα έπαρε κι εμέ.

Βάλε το φέσι σου στραβά και τη φλωκάτα δίπλα
και πάρ' το τσιγαράκι σου κι έλα δυο ώρες νύχτα.

Βάσανα, πίκρες και καημοί αφήστε με να ζήσω.
τούτο το λίγο τον καιρό που βρήκα ν' αγαπήσω.

Βάσανα, πίκρες και καημοί αφήστε την καρδιά μου,
γιατί τη φλόγα δε βαστώ, που καίει τα σωθικά μου.

Βασιλικέ πλατύφυλλε με τα σαράντα φύλλα,
σαράντα σ' αγαπήσανε και πάλι εγώ σε πήρα.

Βασιλικό εφύτεψα πίσω από το αφτί σου,
κι εκ' άπλωσε και φούντωσε όλη την κεφαλή σου.

Βασιλικό μυρίζ' εδώ, η αγάπη μου διαβαίνει,
αφήστε με να την ειδώ, γιατί η ψυχή μου βγαίνει.

Βασιλικό κι ας μαραθεί, τη μυρωδιά την έχει,
η αγάπη μου κι αν παντρευτεί, την έγνοια μου την έχει.

Βασιλικός μυρίζει εδώ και περιβόλι δεν θωρώ,
καμιά το έχει στα βυζιά και βγάζει τέτοια μυρωδιά;

Βασιλικός στη γειτονιά κι εμείς την 'πιθυμούμε,
κι έρχονται απ' άλλη γειτονιά και τον κορφολογούνε.

Βασιλοπούλα να 'σουνα, δεν είχες τέτοια χάρη,
να σου ζυγιάζουν το φιλί με το μαργαριτάρι.

Βέβαια στην καρδιά μου είσαι κατοικημένη
και μες στα φυλλοκάρδια μου είσαι ζωγραφισμένη.

Βραδιές βραδιές βασιλικό σου στρώνω να κοιμάσαι,
να κόβεις, να μυρίζεις κι εμένα να θυμάσαι.

Βραδιάζει και παρακαλώ ποτέ μην ξημερώσει,
για να σε δουν τα μάτια μου κι ο νους μου να μερώσει.

Βρυσούλα πεντοκάνουλη, νερό μου χαϊδεμένο,
αγγελικό μου πρόσωπο πώς είσαι πικραμένο.

Γαλάζια πέτρα του γιαλού, μαλαματένια μπούλα,
να σε χαρεί η μανούλα σου, που σ' έχει μοναχούλα.

Γαριφαλιά μ' απότιστη, που είσαι στα κεραμίδια,
να φίλαγα τον ποτιστή στα μάτια και στα φρύδια.

Γαριφαλιάς γαρίφαλο και κανελιάς κανέλα,
έχω αγκάλες ανοιχτές κι όποτε θέλεις, έλα.

Γαρίφαλό μου κόκκινο πλεγμένο με χρυσάφι,
να σ' έπιανα στα χέρια μου, να έπαυαν τα πάθη.

Γαρίφαλο μη μαραθείς, κοντσέ μου μη μαδήσεις,
κι εσύ άσπρο γιασεμάκι μου στα ξένα μην αργήσεις.

Γειτόνισσες, γειτόνισσες πού 'ν' η γειτόνισσά σας,
πού 'ν' η αγαπημένη σας η καπετάνισσά σας;

Για δεσ τήνε πώς περπατεί
με το γαρίφαλο στ' αφτί.

Για δεσ τήνε την πέρδικα
πώς περπατεί λεβέντικα.

Για δεξ τότε πώς περπατεί
σαν άγγελος με το σπαθί.

Για να συναναστρέφομαι ολημερίς μ' εσένα,
μπερδεύτηκα στα κάλλη σου, κι αλίμονο σ' εμένα.

Για να 'χα φίλο καρδιακό και της αγάπης γνώρα,
να του 'λεγα τα πάθη μου, ίσως με παρηγόρα.

Για πες μου αγαπημένη μου, μη μ' έχεις στην καρδιά σου;

Για πες μου, ποιος σου έκοψε στενό τον αλατσιά σου,
και δεν χωρεί το χέρι μου, να πιάσω τα βυζιά σου;

Για τη νομή σου μάτια μου, ό,τι μου πεις να κάμω,
να κάθομαι να διαμετρώ κουκί κουκί τον άμμο.

Για τη νομή του φίλου μου ήρθα να τραγουδήσω,
να πω τραγούδια όμορφα να τον ευχαριστήσω.

Για τι να πω τη μοίρα μου, που μ' έφτιαξε κι εκείνη;
Κι αν μου 'φταιξε κι άλλος κανείς, ο Θιος ας τότε κρίνει.

Γιατί να ζουν τ' αδέρφια μου, γυναίκα δεν με παίρνεις.

Γρήγορα έλα θάνατε να πάρεις τη ζωή μου,
να πάψουνε οι πίκρες μου και οι αναστεναγμοί μου.

Δασκάλισσα, δασκάλισσα σχόλασε την Ελένη,
γιατί είναι σαββατόβραδο και η καρδιά μου βγαίνει.

Δασκάλισσα, δασκάλισσα σχόλασε κι απ' ατή σου,
και έμπα μες στην κάμαρα και λύσε το βρακί σου.

Δεν βλέπει για αγάπη σου, φως μου πώς απεθαίνω;
Κι εσύ σκληρή και άπονη με λέγεις τι πεθαίνω;

Δεν είδανε τα μάτια μου τέτοια μαυροματούσα,
τέτοια σιγαλομίλητη, καμαροπερπατούσα.
Δεν είδανε τα μάτια μου τέτοιονε κυνηγάρη,
να κυνηγάει τις πέρδικες τη νύχτα στο σκοτάδι.

Δεν είν' καράβια στο γιαλό, δεν είν' πανί απλωμένο;
Δεν είν' καμιά στη γειτονιά να μ' αγαπάει κι εμένα;

Δεν είναι κρίμα κι άδικο, δεν είναι κι αμαρτία,
να τυραννάς τον πόθο μας χωρίς καμιά αιτία.

Δεν είναι κρίμα κι άδικο η βρύση να 'ν' εμπρός μου,
νερό να μην μπορώ να πιω, να είν' ο θάνατός μου;

Δεν είναι κρίμα κι άδικο τα δυο αγαπημένα,
να 'ναι στον κόσμο ζωντανά και πάλι χωρισμένα;

Δεν είναι κρίμα κι αμαρτία σ' εμ' να τον καημένο
να 'χω όμορφες γειτόνισσες και μοναχός να μένω;

Δεν είναι κρίμα να διψώ κι εμπρός μου να 'ναι βρύση;
Νερό να μην μπορώ να πιω, ποιος είδε τέτοια κρίση;

Δεν είναι μια, δεν είναι δυο, τρεις είν' αναθεμά τες,
πείτε μου ποια ν' απαρνηθώ, που 'ν' όλες μαυρομάτες.

Δεν είναι πράμα ν' αρρωστά, πράμα να θανατώνει,
σαν την αγάπη την κρυφή, που δεν ξεφανερώνει.

Δεν είσαι συ που μου 'λεγες, αν δεν με δεις πεθαίνεις;
Τώρα με βλέπεις και περνώ, και δεν μου συντυχαίνεις.

Δεν ήσουν συ που μου 'λεγες, τι αν δεν με δεις πεθαίνεις,
τώρα με βλέπεις και περνάς, και δεν με συντυχαίνεις.

Δεν μπορώ τα μάτια μου ψηλά να τα σηκώσω
και στης καημένης μου καρδιάς παρηγοριά να δώσω.

Δεν έτυχε ποτέ να δεις, πώς πολεμούν τα μάτια
δίχως μαχαίρι και σπαθιά και γίνονται κομμάτια.

Δεν έτυχε ποτέ να δεις, πώς τρώει το φίδι φύλλο,
έτσι δαγκάνει ο νιος τη ναι σαν άρρωστος το μήλο.

Δεν ήθελε να πεις ποτέ, κι ας τον καλοκαρδίσω,
της πικραμένης τον υιό φιλί να του χαρίσω;

Δεν έλπιζα τον ουρανό στη γη να βρέξει αίμα,
μηδέ και τα χειλάκια σου να πουν κακό για μένα.

Δεν έλπιζα στον ουρανό λιβάδια να γινούνε,
δεν έλπιζα τα μάτια μου τον χωρισμό να δούνε.

Δεν ημπορώ, δεν δύναμαι τα μάτια να σηκώσω,
και της καημένης μου καρδιάς παρηγοριά να δώσω.

Δεν ημπορώ, δεν δύναμαι την πόρτα να τσακίσω,
την πόρτα και την κλειδωνιά, να μπω να σε φιλήσω.

Δεν ημπορώ να κάνω αλλιώς μόν' να σε ζωγραφίσω,
να σε θωρώ στη ζωγραφιά να μη σε λησμονήσω.

Δεν ημπορώ να σου το πω τι έχει η καρδιά μου μέσα.

Δεν ήσουν συ που μου 'λεγες σαν δεν σε δω πεθαίνω,
και τώρα περπατείς και λες, πού σε είδα, πού σε ξέρω;

Δεν θέλω εγώ μανούλα μου να είμαι στο περιβόλι,
κάλλιο με την αγάπη μου μέσα στα μαύρα όρη.

Δεν θέλω πάρει μια φορά να έρχεσαι τη μέρα,
να σε θωρούν τα μάτια μου, να παίρνουν λίγο αέρα.

Δεν θέλω πια μου ν' αγαπώ μήτε να μ' αγαπούνε,
για να 'μια λεύτερο πουλί, να με παρακαλούνε.

Δεν θέλω την αγάπη σου, να μου τήνε χαρίσεις,
στης Έγριπος το γιακεντί να πας να τήνε ρίψεις.

Δεν θέλω την αγάπη σου την καταφρονεμένη,
γιατί οπού 'δαν τα μάτια σου, ο νους σ' εκεί απομένει.

Δεν θέλω την αγάπη σου την καταφρονεμένη.
για να βγω από τα βάσανα κι από την αμαρτία.

Δεν θωρείς πως απεθαίνω, το λοιπόν τι καρτερείς;
Σαν με βάλουνε στον Άδη, τότε θα με λυπηθείς;
Βράζ' η καρδιά μου, βράζει και γίνεται μαβιά,
και πώς 'δώ σε ξεχάσω, γλυκιά μου συντροφιά.

Δεν λαλείς καημένο αηδόνι
να ξυπνήσεις τον αφέντη,
ν' αγκαλιάσει την κυρά;

Δεν με λυπάσαι αλύπητη, δεν με πονεί η ψυχή σου,
που έχασα τη νιότη μου γι' αγάπη εδική σου.

Δεν με λυπάσαι, δεν πονείς, δεν βλέπεις, δεν πιστεύεις,
όπ' έλιωσα σαν το κερί κι ακόμα με παιδεύεις.

Δεν μου λέτε τι να κάμω με τον τωρινό σεβντά;
Που ο λογισμός μου φέρνει, για να πάρω τα βουνά.

Δεν μου το λες, ποιος σ' έμαθε να περπατείς εδ' έτσι,
για να μαραίνεις την καρδιά εκείνου που σε βλέπει;

Δεν μπορώ να καταλάβω το ποιο είναι η αφορμή,
ποιος σου έβαλε τα λόγια, πλουμισμένο μου κορμί.

Δεν πρέπει εγώ να τραγουδώ μήτε κρασί να πίνω,
να κάθομαι σε μια μεριά, τα δάκρυα να χύνω.

Δεν το 'χω να πικραίνομαι για αγάπη ν' αρρωστήσω,
γιατί με παρακάλουνε όπου κι αν αγαπήσω.

Δεξί μου χέρι αρχίνησε, γράψε τα βάσανά μου,
με άλλον εστεφανώθηκε η αγαπητικά μου.

Δεν σ' είδα χθες και σήμερα, και αν δε σε δω κι απόψε,
κι αν δε σε δω κι ως την αυγή, το σάβανό μου κόψε.

Διαβαίνω από την πόρτα σου κι από τη γειτονιά σου,
ν' ακούσω την κουβέντα σου και τη χρυσή λαλιά σου.

Γεφύρι να γενώ, να 'ρχεσαι αφεντιά σου.

Δώσε μου το μαντίλι σου το κοκκινοβαμμένο,
να δέσω το χεράκι μου, το ματοχειλισμένο.

Δώσ' το το φιλί να γιάνω,
να μην πέσω και πεθάνω.

Δροσίζεις την καρδιά μου με τα γλυκά νερά.

Δύο αστέρια σ' λαμπερά είναι τα δυο σου μάτια,
που ποιον κοιτάζουν, την καρδιά του κάνουν δυο κομμάτια.

Δυο ζαφείρια 'χεις κυρά ανάμεσα σ' δυο μήλα,
που ποιον κοιτάζουν καίνε τον μες στην καρδιάς τα φύλλα.

Δυο κοπέλες μ' αγαπούνε και τις αγαπώ κι εγώ,
ποια να πάρω, ποια ν' αφήσω, δεν ξέρω απ' τις δυο.
Είναι η μια γαλανοπούλα κι έχει και ξανθά μαλλιά,
και η άλλη μαυρομάτα που λυγάει σαν τη λυγιά.

Δυστυχία είναι μεγάλη ν' αγαπά τινάς καμιά,
να θέλει να τη μιλήσει, να μη βρίσκει μοναξιά.

Δυο ώρες εβαρέσανε κι είν' τρεις που περπατούνε,
κι ακόμη η αγάπη μου δεν ήρθε να γευτούμε.

Εβάπτισα και το παιδί κι έβγαλα τ' όνομά σου,
μηδέ στα κάλλη σου 'μοιασε μηδέ στην ευγένειά σου.

Έβγα στο παραθύρι, καθάριο μάλαμα,
εγγλέζικη φρεγάτα, κορμί για αγκάλιασμα.

Έβγα στο παραθύρι να δεις τι γίνεται,
το αίμα της καρδιάς μου για σένα χύνεται.

Έβγα στο παραθύρι να δεις τον ουρανό,
πώς παίζει το φεγγάρι με τον αυγερινό.

Έβγα στο παραθύρι σου, δεξ τη γαριφαλιά σου,
και πότιζέ τηνε συχνά γάλα από τα βυζιά σου.

Γροικούσα για τα κάλλη σου κι ήρθα να τα ξανοίξω,
και δε νου δίνει ο νους μου πια να φεύγω να τα αφήσω.

Εγώ αγαπάω την ελιά, γιατί κάνει το λάδι,
και φέγγει της αγάπης μου, όπου δειπνάει το βράδυ.

Εγώ για την αγάπη σου και για την ομορφιά σου
θα να βαφτίσ' ένα παιδί ναβάλω τ' όνομά σου.

Εγώ δεν σου γυρεύω πλούτη ουδέ καλά,
μόνο να θε μιλήσεις πουλί μου μια φορά.

Εγώ κι αν παίζω, κι αν γελώ, και δυο καρδιές κι αν έχω,
η μία παίζει και γελά και η άλλη ξέρει τι έχω.

Εγώ 'μαι κείνο το πουλί το παραπονεμένο,
που φτιάχνει τη φωλίτσα του σε δέντρο μαραμένο.

Εγώ 'μαι κείνο το πουλί όπου το λέν' σαΐνι,
που χάνει το ταιράκι του και πια νερό δεν πίνει.

Εγώ 'μαι μαύρος κι άσχημος, δεν αγαπώ κυράδες,
μόν' αγαπώ μελαχρινές που 'χουνε νοστιμάδες.

Εγώ ρωτώ τον έρωτα τι ρούχο να φορέσω,
ή λατιζίν' ή κόκκινα, τις λυγερές ν' αρέσω.

Εθάρρεψε η αγάπη μας να ήταν περιβόλι,
να κάμει άνθη και καρπούς, να το ζηλεύουν όλοι.
Μα τώρα που χωρίσαμε σαν κείνα τα πουλάκια,
που αφήνουν τις φωλίτσες τους και πάνε στα κλαδάκια.

Είδα τα μάτια σ', είδα τα, είδα τα κι είν' κλαμμένα.
Τάχα και μη στα μάλωσε η μάνα σου για μένα;

Εγώ τις νύχτες περπατώ, βάλε κι ας με σκοτώσουν,
βάλε τα φίδια να με φαν και ας με θανατώσουν.

Είναι ψηλό το ταίρι σου και χαμηλοζωσμένο,
βάζει τη σκούδια του στραβά σαν πασαχαϊδεμένο.
Το χάιδευε η μανούλα του κι όλη η γειτονιά του,
τάχα να ζήσω να σε δω στα χέρια τα δικά του;

Είπα τα μάτια της καρδιάς, καρδιά γιατί έχεις λύπη;
Είστε τυφλά, δεν βλέπετε, ο φίλος σας σας λείπει;

Είσαι κοντή κοντούτσικη, κλωνί μαργαριτάρι,
από τη γη δεν φαίνεσαι και θέλεις παλικάρι.

Είσαι κοντή κοντούτσικη σαν την τριανταφυλλούλα.
έχεις δυο μάτια όμορφα μαύρα σαν την ελούλα.

Είσαι κοντή κοντούτσικη, στην τσέπη μου σε βάζω,
αν πάμε και σε πλατωσιά μου πέφτετε και σε χάνω.

Είσαι κοντή σαν κόπανος, χοντρή σαν μια βαρέλα,
αλήθεια παίρν' το στόμα σου μια λίτρα φουρμαγέλα.

Είσαι ως μια βασίλισσα κι όλο τον κόσμο ορίζεις,
κι αν θέλεις, παίρνεις τις ψυχές κι αν θέλεις τις χαρίζεις.

Είσαι ψηλή κι είσαι λιγνή και λιανοκοκαλάτη,
σου πρέπει να σε βάλουνε σε γυάλινο παλάτι.

Εις την αρχή των τραγουδιών το αχ είναι γραμμένο,
αυτό το αχ όταν το πω, φωτιά βγαίνει πουλί μου,
μες απ' τα φύλλα της καρδιάς και καίει το κορμί μου.

Είχες τα μάτια ολόμαυρα, τα φρύδια σαν τις βδέλλες.
εσύ ήσουν ο σεβνταλής απάνω στις κοπέλες.

Έκαμες και σ' αγαπάω που να το βρεις απ' τον Θιό,
κι όλη νύχτα δεν κοιμάμαι από τον διαλογισμό.

Εκατό φορές το είπα να μην είχα γεννηθεί
και στην εδική σου αγάπη να μην είχα μπερδευτεί.

Εκεί σιμώνω όλος με τρόμο,
το χέρι απλώνω μην την ξυπνήσω,
μια τρίχα κόπτω και τη φιλώ.

Εχτίκιασα πουλάκι μου και περπατώ και βήχω,
κι έσυρα και ακούμπησα στον εδικό του τοίχο.

Εχτίκιασα πουλάκι μου κι όλοι οι γιατροί το λένε,
πως είναι βέβαια το χτικιό και ζωντανή με κλαίνει.

Έλα, έλα σε τα λέγω,
μη με τυραννείς και κλαίγω.

Έλα κοντά μου κάτσε και πιάσ' το χέρι μου,
και ρώτα την καρδιά μου, πώς είν' το κέφι μου.

Έλα πουλί μου γρήγορα
και μ' έχουνε στα σίδερα.

Έλα πουλί μου μην αργείς,
στον δρόμο έλα να με δεις.

Έλα που να μην έρθεις, τρεις ώρες καρτερώ,
το έρμο παραπόρτι αφήνω ανοικτό.

Έλα το γρηγορότερο
να σ' αγαπήσω πιότερο.

Ελεημοσύνη σου ζητώ ωσάν τον διακονιάρη
όπου του δίνουν το ψωμί και σ' άλλη πόρτα πάει.

Ελπίδα έχω φως μου πάλι εσέ να δω,
κοντά σου να καθίσω, τους πόνους μου να πω.

Ελπίδα, φόβος κι έρωτας όλα με πολεμούνε,
όμως ελπίζω με καιρό φως μου να νικηθούνε.

Έμαθα πως παντρεύτηκες, με γεια σου με χαρά σου,
όλοι να φαν τον γάμο σου κι εγώ τα κόλλυβά σου.

Έμαθα πως παντρεύτηκες, με γεια σου με χαρά σου,
να πέσει θεϊκή φωτιά να κάψει το στεφάνι.

Έμαθα πως μ' αρρώστησες, πολύ μου κακοφάνει,
και μέσα η καρδούλα μου πολύ μαράζι βάζει.

Έμαθες και τον ταμπουρά κι έμαθες και τη λύρα,
χαράς τον όπου σ' αγαπά και θα 'χει τέτοια μοίρα.

Έμαθα πως θα μ' αρνηθείς, μάθε το πως πεθαίνω,
και ζωντανό αποχωρισμό εγώ δεν υποφέρω.

Πάρε και τη ροκούλα σου κι έλα στον φράχτη φράχτη,
κι αν σε ρωτήσει η μάνα σου, πες έχασα τ' αδράχτι.

Μαυρίσανε τα μάτια μου, τη θάλασσα να βλέπω,
τους караβιώτες να ρωτώ κι εσένα ν' απαντέχω.

Μαύρισε η καρδούλα μου σαν του ψωμά την πάνα,
που σ' είδα και κουβέντιασες με τον εχθρό μου αντάμα.

Εμείς τα δυο αγαπιόμαστε κι όποιος ζηλεύει ας σκάσει,
της πικροδάφνης το νερό, ας πιει να του περάσει.

Εμίσεψες και ποιον να δω, ποιον να τον χαιρετήσω,
ποιον από τ' αδερφάκια σου να βρω να σου μηνύσω;

Εμίσεψε το γιασεμί, πάει το κυπαρίσσι,
δεν έχω φίλο καρδιακό, να πάει να τον γυρίσει.

Εμίσεψε το σμάρδο μου, που πια να μη γελάσω,
πουλιό Σάββατο να λουστώ και Κυριακή ν' αλλάξω.

Μπροστά από την πόρτα σου θα γίνω χορταράκι,
για να περνά, να με πατά τ' άσπρο σου ποδαράκι.

Ένα πουλάκι ξάνοιξε σε πράσινο κλαράκι,
και κελαηδεί γλυκά γλυκά και κράζει την αγάπη.
Πουλάκι μου που μ' έτρεψες με τον κελαηδισμό σου
και τώρα πώς τονέ βαστώ τον αποχωρισμό σου;

Αν θυμάσαι από πότε άρχισα να σ' αγαπώ,
ή το ξέχασες τελείως και προσμένεις να σ' το πω;
Φεγγαράκι ήταν τότε, καλοκαιρινή βραδιά,
όπου έπαιρνε το αγέρι την καημένη μου καρδιά.

Ενύχτωσε και βράδιασε, πάει και τούτ' η μέρα,
κι εμείς δεν φιληθήκαμε, άσπρη μου περιστέρα.

Ενύσταξα και πλάγιασα κόρη στα γόνατά σου,
δεν μ' άφησε να κοιμηθώ από τα κλάματά σου.

Έξαφνα με πλακώσανε βροντές κι αστροπελέκια
και μ' ασηκώσανε τον νου τα μάτια τα γυναικεία.

Επλήθυνε η αγάπη μας πουλί μ' ανάμεσόν μας,
και σαν παιγνίδι φαίνεται ο θάνατος εμπρός μας.

Έρωτα ανάθεμά σε τρισκατάρατε σκληρέ,
που των νέων τις καρδίτσες, τις πληγώνεις πονηρές.

Έρωτα δεν σου ζήτησα, κοκόνα να μου βγάλεις,
στα βάσανα που μ' έριξες, πάσχισε να με βγάλεις.

Έρωτα μη με τυραννείς και φτάνει πια ως τώρα,
άφησ' κι εμένα να χαρώ τον κόσμο μία ώρα.

Έρωτα πονηρό πουλί γιατί να με γελάσεις;
Να πάρεις την καρδίτσα μου και να τηνέ χτικιάσεις;

Έρωτα που με λάβωσε, δώσ' μου και το βοτάνι,
γιατί δεν βρίσκω γιατρικό στον κόσμο να με γιάνει.

Έρωτα πώς με πλήγωσες και γιατρικό δεν έχω,
τον κόσμο τον βαρέθηκα, το στρώμα δάκρυα βρέχω.

Έρωτα τις σαΐτες σου να τις μαλαματώσεις,
γιατί δεν άφησες καρδιά να μην τήνε λαβάσεις.

Έρωτα τι με ξύπνησες, που εγώ γλυκά κοιμόμουν,
και μου 'βαλες τους λογισμούς, που εγώ δεν εθυμόμουν.

Ερώτησα τον έρωτα τι ρούχο να φορέσω,
κι εκείνος μου 'πε κόκκινο, της αγάπης μου ν' αρέσω.

Εσύ απ' αυτού κι εγώ από κει κι ο τοίχος μες στη μέση,
τάξε κερί στην Παναγιά να γκρεμιστεί να πέσει.

Εσύ απ' εδώ κι εγώ από κει να δώσουμε τα χέρια,
να μη μας ξεχωρίσουμε εχθροί με τα μαχαίρια.

Εσύ 'σαι της ψυχής ψυχή και της καρδιάς μου ο στύλος,
εσύ 'σαι το ταιράκι μου κι ο μπιστικός μου φίλος.

Εσείς οι νέοι το 'χετε το δέντρο ν' αγαπάτε,
κι απόντες φάτε τον καρπόν, το δέντρο λησμονάτε.

Εσένα πρέπει κόρη μου στα πεύκα να καθίζεις,
με το ένα χέρι να μετράς, με τ' άλλο να δανείζεις.

Εσύ από κει κι εγώ από εδώ, να χτίσουμε γεφύρι,
εσύ να βάλεις μάλαμα κι εγώ καθάριο ασήμι.

Εσύ αύριο παντρεύεσαι κι εμένα πού με αφήνεις;

εσύ 'σαι διαμαντόπετρα κι ο ήλιος της ημέρας,
είσαι φεγγάρι της νυχτός, της ομορφιάς το τέρας.

Εσύ 'σαι ένας ήλιος, φεγγάρι λαμπερό,
μου θάμπωσες τη βλέψη και δεν μπορώ να δω.

Εσύ 'σαι η αιτία που μέλλω να χαθώ
και τον επάνω κόσμο να τόνε στερηθώ.

Εσύ 'σαι κόρη μ' ο γιατρός κι εγώ ο λαβωμένος,
δώσ' μου το κόρη το φιλί, να γιατρευτεί ο καημένος.

Εσύ 'σ' ήλιος της ημέρας και φεγγάρι της νυχτός,
της καρδιάς μου κρύος αέρας και των δυο ματιών μου φως.

Εσύ 'σαι του ουρανού κλειδί, της κάτω γης η βρύση,
κι ανάμεσα σε όλες τις νιες είσαι το κυπαρίσσι.

Εσύ 'σαι του ουρανού κλειδί, του παραδείσου μπούλα,
να σε χαρεί η μανούλα σου που σ' έχει μοναχούλα.

Εσύ ήσουν που μου 'λεγες, αν δε με δεις πεθαίνεις,
και τώρα κακοθάνατε ψωμί δεν με χορταίνεις.

Εσύ απ' αυτού μαραίνεσαι κι εγώ απ' εδώ λυπούμαι,
τάξε κερί στην Παναγιά μήπως κι ανταμωθούμε.

Εσύ μοιάζεις του τρυγονιού εις την εμπιστοσύνη,
όπου έχασε το ταίρι του και πια νερό δεν πίνει.

Εσύ στο παραθύρι κι εγώ διαβαίνοντας,
ρίξε μου τον τσεβρέ σου να πάω παίζοντας.

Εσύ στο παραθύρι κι εγώ στο λιακωτό
τα χέρια σταυρωμένα και σε παρακαλώ.

Έτσι είναι ματάκια μου, όποιος αγάπη χάσει,
του έρχεται να ζουρλαθεί και τα βουνά να πιάσει.

Τούτο το ντέρτι δεν είναι που έχω στην καρδιά μου,
μόν' είναι αγάπη φθυσικιά που τρώει τα σωθικά μου.

Ομορφιές και νοστιμάδες σε εσένα κατοικούν,
σκλάβος θέλω να σου γίνω κι ό,τι θέλουν ας μου πουν.

Αυτού που πας αφέντη μου, ήλιος να μη σε κάψει,
να βγει το νέφος του ουρανού να σε περισκεπάσει.

Αυτού που πας λεβέντη μου, λιβάδια να 'ν' μπροστά σου,
και νεραντζούλες φουντωτές να βόσκει τ' άλογό σου.

Αυτού που πας πουλάκι μου, το φίδι ν' απαντήσεις,
και μένα να συλλογιστείς, και πίσω να γυρίσεις.

Ευχαριστώ σε τύχη μου που μου 'καμες τη χάρη,
και μ' έδωκες ένα πουλί, που δεν το έχει άλλη.

Έφταιξα, συμπάθησέ με ό,τι ορίζεις, κάνε με.
Ανοιξε τις δυο σου αγκάλες και στη μέση βάλε με.

Εφύτεψα βασιλικό και βγήκε φιανταμόρι,
και βγήκε και το πότιζε μια πλουμισμένη κόρη.

Έχεις δυο μάτια γαλανά σαν του ουρανού το ρέγκι,
ωσάν η πούλια την αυγή, το 'να και τ' άλλο φέγγει.

Έχεις στόμα δαχτυλίδι και φωνή σαν τ' αηδονιού,
μου 'κρινες απ' το καφάσι και μου σήκωσες το νου.

Έχεις τα σπίτια τα ψηλά, έχεις και τον αέρα,
κι έχεις και τον ήλιο προτού χαράξει η μέρα.

Έχεις σύντροφο τον ήλιο, το φεγγάρι ταίρι σου,
η ζωή κι ο θάνατός μου βρίσκεται στο χέρι σου.

Έχεις του ήλιου ομορφιές, του φεγγαριού ασπράφες,
του μήλου του βενετικού τις ροδοκοκκινάδες.

Έχουν καιρό τα μάτια μου να δούνε τα δικά σου,
κι έχουν παράπονο πολύ να κλαίνε εμπροστά σου.

Εχτές το βράδυ πέρασα από τη γειτονιά σου,
και είδα που σε μάλωνε η σκύλα η πεθερά σου.

Έχω δυο λόγια να σου πω στα χείλη μου γραμμένα,
πότε να σμιζουμε τα δυο, να σου τα πω ένα ένα.

Ζάχαρη είν' το μίλημά σου κι η κουβέντα σου γλυκιά,
κι άντρας που 'χεις, δεν σου μοιάζει, είσαι παρευγενικιά.

Ζάχαρη να 'ν' ο ύπνος σου και μέλι τ' όνειρό σου,
κι εμένα οι ελπίδες μου κρεμιούνται στον λαιμό σου.

Ζαχαροζυμωμένη μου και λαμπαδοχυτή μου,
όμορφη νια της μάνας σου και συντροφιά δική μου.

Ζαχαροζυμωμένη μου και ποιος σου τα σγουραίνει,
της κεφαλής σου τα μαλλιά με τ' ασημένιο χτένι;

Ζαχαροζυμωμένη μου μέλι με τη γλυκάδα,
φαρμάκι που με πότισες αυτήν την εβδομάδα.

Ζήσε εσύ κι εγώ ας πεθάνω, τι τη θέλω τη ζωή,
εις τον κόσμο για σημάδι κι άλλη θε να σε χαρεί;

Ζουρλάθηκα και δέστε με στις λεμονιάς τον κλώνο
να πάει και τούτη η ακοή, που 'χει η αγάπη πόνο,

Ζουμπούλι μου βαμμένο, κρινάκι μ' ανοιχτό,
ξέρεις χωρίς εσένα στον κόσμο τι φελώ.

Η αγάπη, ανάθεμά την, στην αρχή είναι γλυκιά,
και στη μέση πιπερίζει και στο τέλος είναι πικρά.

Η αγάπη βράχους καταλύει και τα θεριά μερώνει,
κι εγώ την έχω στην καρδιά γι' αυτό με θανατώνει.

Η αγάπη δεν είναι ρόδο μήδε ανθεί για να πέσει,
μόν' είναι βάτος με κλαδιά κι αλί τον όποιον πέσει.

Η αγάπη είναι βελόνι κι όπου πάω μ' αγκυλώνει.

Η αγάπη όταν πληθύνει, δεν είναι τρόπος να χωθεί,
με ματιές και με τα λόγια πρέπει να φανερωθεί.

Η αγάπη σου πουλί μου ήταν πάρα πολύ,
και εμπήκε στην καρδιά μου και δεν μπόρεσε να βγει.

Η αγάπη σου πώς μ' έκαμε; Να στρώσω δεν κοιμούμαι,
και τον σταυρό σαν Χριστιανός να κάμω δεν θυμούμαι.

Η ομορφιά σου βούλεται τον ήλιο να θαμπώσει,
και σκλάβο από την Μπαρμπαριά να τον ελευθερώσει.

Η θάλασσα είναι αρμυρή, ανίσως και γλυκαίνει,
η στιλετιά που μου έδωκες, τότε θέλει να γιάνει.

Η θάλασσα είν' η μάνα μου, το κύμα είν' αδερφή μου
και τα ψαράκια του γιαλού η αγαπητική μου.

Ήθελα να γινότανε η γειτονιά λιβάδι,
κι οι κοπελούδες λεμονιές κι εγώ περιβολάρης.

Ήθελα να να 'μαι στα βουνά, μ' ελάφια να κοιμούμαι,
και το δικό σου το κορμί να μην το συλλογούμαι.

Ήθελα εγώ να πέθαινα και πάλι να 'ταν ψέμα,
να έβλεπα ποιος μ' αγαπά και ποιος πονεί για μένα.

Ήθελα εγώ να πέθαινα κι ο Χάρος να κοιμάται
και πάλι να αναστήσουμε να δω ποιος με λυπάται.

Ήθελα να σε ρωτήσω, Τούρκα είσαι για Ρωμιά,
για Εγγλέζα για Φραντσέζα που 'χεις τόση ομορφιά.

Ήθελα να 'χα στην καρδιά ένα παραθυράκι,
για να τ' ανοίγω κάθε αυγή να βγαίνει το φαρμάκι.

Η κακή καρδιά μου λέει, πια μου να μην τραγουδώ,
μα με συντροφιά όταν σμίξω, όλα τα αλησμονώ.

Η καρδιά μου έχει λαύρα, όταν σε δει δροσίζεται,
η ψυχή μ' απ' το κορμί μου φως μ' αποχωρίζεται.

Η κόρη όταν θέλησε να πάει να σεργιανήσει,
της φέρνει η πάπια το νερό κι η χήνα το σαπούνι,
κι ένας αϊτός χρυσός αϊτός της φέρνει το καϊνι,
κι η πέρδικα η πλουμιστή της φέρνει τ' άμπιτά της.

Η μαυρισμένη μου καρδιά πολύ παραπονιέται,
τι έκαμε του φίλου της και δεν τη λησμονιέται;

Η μέρα δεν επέρασε να μην αναστενάξω,
να μην ειπώ παράπονα κι από καρδιάς να κλάψω.

Ήρθαν τα πιτσουνάκια σου κόρη μου στην αυλή μου,
και φάγανε το στάρι μου κι ήπιανε το νερό μου,
και πήραν και στα νύχια τους το χρώμα της αυλής μου.

Η τύχη με τον έρωτα ποτέ δεν συμφωνούνε
και τους μοιραίους τους εραστές πάντοτε τυραννούνε.

Η ομορφιά σου μ' έκανε ζουρλό και δαιμονiάρη,
κι αν πάω να πιάσω το χαρτί, πέφτει το καλαμάρι.

Η ομορφιά σου βούλεται στραβό δέντρο να σειάσει,
κι από ψηλόπατο βουνό βρύση να κατεβάσει.

Θα πάρω όρη και βουνά να βρω χελώνας αίμα,
για να ραντίσω τους εχθρούς που λέν' κακό για μένα.

Θα πάρω κάμπο και βουνά, τ' αγρίμια να ρωτήσω,
μήνα με βρουν το γιατρικό για να σε λησμονήσω.
Κι ο κάμπος τι θε να μου πει; Φύγε, ότι σε λυπούμαι,
και τόσο με φαρμάκωσες που δεν μεταστολιούμαι.

Θέλεις το μάτια, θέλεις το, θέλεις το να πεθάνω,
θέλεις το να ψυχομαχώ στα γόνατά σου επάνω.

Θέλω να γίνω χρυσοχός, να φτιάχνω δαχτυλίδια,
να περπατώ να τα πουλώ για μάτια και για φρύδια.

Θέλω να πάω στο βουνό τη μοίρα μου να κράζω.

Θέλω να πάω στην Αραπιά να βρω έναν Αράπη,
να τον ρωτήσω να μου πει, πώς πιάνεται η αγάπη.
Από τα μάτια πιάνεται, στα χείλη κατεβαίνει,
κι από τα χείλη στην καρδιά ριζώνει και δεν βγαίνει.

Θέλω να παρακινήσω κάθε νιο να μην πονεί,
τις γυναίκες μην πιστεύει, μόνο να 'χει υπομονή.

Θεέ μου και να γινότανε καβγάς στη γειτονιά σου,
όλοι να τρέχουν στον καβγά κι εγώ στην αγκαλιά σου.

Θε να σε κάμω να γενείς σε μια κλωστή μετάξι
κι ό,τι κι αν έχει η μάνα σου, τους άγιους να τα τάξει.

Θε να σε κάνω να γενείς τρεις κόμπους στο μαντίλι,
και να περνάει η μέσου σου από το δαχτυλίδι.

Θωρείς με πως εγιάνηκα μαύρος σαν τον Αράπη,
δεν είμαι από την Αραπιά, μόν' είμ' απ' την αγάπη.

Θυμάσαι που σε φίλησα μέσα στο μαγειρείό σου,
κι έχεις την πάνα μάρτυρα και τον φουρνόξυλό σου.

Θωρώ δεξιά, θωρώ ζερβά, θωρώ ένα κυπαρίσσι,
θωρώ μια κόρη που 'πλενε σε κρυσταλλένια βρύση,
της ρίχνω το μαντίλι μου της κόρης να το πλύνει.

Για δες αυτή, για δες αυτή
κι απέ μου να την αρνηθείς.

Για δες αυτήν άχαρη
γλυκιά είναι σαν τη ζάχαρη.

Τσως θαρρείς, αν μ' αρνηθείς, πως θε να κιτρινίσω.
γαριφαλάκι να γενώ, για να σε δαιμονίσω.

Καθρέφτης είναι ζωντανός, το πρόσωπό σου φως μου
αστράφτει κι ακτινοβολεί στο θέατρο του κόσμου.

Και μου ανοίγετε τις πόρτες, δώσετε και τα κλειδιά,
για να μπαίνει η πικραμένη και η δόλια μου καρδιά.

Και μian ώρα δίχως εσέ δεν ημπορώ να ζήσω.

Και με τα τα τόσα βάσανα πάλι η ζωή καλή 'ναι,
κι όποιος τον θάνατο ζητά κι όποιος κουζούλης είναι.

Και με τον αναστεναγμό ξυπνώ το μεσανύχτι,
και μεπερδεμένη βρίσκομαι σαν ψάρι μες στο δίχτυ.

Καινούργια αγάπη και παλιά με βάλανε στη μέση,
δεν ξέρω ποια από τις δυο θέλει να με κερδίσει.
Με την παλιά θα κάμω νια, τη νια θα την αφήσω,
για να με λένε μπιστευτόν, όθεν κι αν αγαπήσω.

Και πώς θα σ' αποχωριστώ και πώς θα σου μακρύνω,
που μια ώρα δίχως εσέ και δεν μπορώ να μείνω;

Και τα τραγούδια λόγια είναι, τα λέν' οι παθιασμένοι,
πάσχουν να διώξουν το κακό, μα το κακό δεν βγαίνει.

Και τα τραγούδια λόγια είναι, τους νιους παρηγορούνε,
μα όση παρηγοριά έχω 'γώ, τόση χαρά να δούνε.

Και του αέρος θα τα πω να μου σε χαιρετάει,
και να σου πει πω ένας νιος για σε στον Άδη πάει.

Κακή καρδιά φύγε απ' εδώ κι άντε κι αλλού και κάτσε,
κι εγώ δεν σε παντρεύτηκα ουδέ νυμφεύθηκά σε.

Καλά με το ελέγανε, πως είσαι το τυράννιο,
κι αν σ' αγαπήσω δυνατά, κάνεις με να πεθάνω.

Καλημερά στα μάτια σου κι ας είναι σφαλισμένα,
καλημερά στα χέρια σου κι ας είναι σταυρωμένα,
καλημερά στα πόδια σου κι ας είναι τεντωμένα.

Καλημέρα σου κυρά μου στο κορδόρο, στο χρυσό
τι φυτεύεις, τι ποτίζεις και δεν βγαίνεις να σε δω;

Καλημερίσω μια νια και τ' όνομα δεν λέγω,
κι ανίσως και πω τ' όνομα, αχ κάθομαι και κλαίγω.

Καλημερίζω μια ψυχή και το όνομα δεν λέω,
κι αν μελετήσω το όνομα, βουρκώνομαι και κλαίω.

Καλή σου ώρα, αγάπη μου, κι αν είσαι και μακριά μου,
κάλλιο έχω σένα από μακριά παρ' άλλο νιο κοντά μου.

Καλό είναι και το όμορφο, μα ό,τι η καρδιά διαλέγει,
σ' εκείνο βλέπει ομορφιές, που κάνουν την να κλαίγει.

Καλώς έπιασε η χέρα μου το τρυφερό σου χέρι,
τούτο σημάδι είν' καλό γιατί σε κάμω ταίρι.

Κάμε με κυρά μου δέντρο ίσια με το μπόι σου,
φύτεψέ με στην αυλή σου και στο περιβόλι σου,
και νερό μη με ποτίζεις δάκρυα απ' τα ματάκια σου.

Κάμνω να σε παρατήσω, μα η καρδιά μου σε πονεί,
συ είσ' η πρώτη μου αγάπη, συ και η παντοτινή.

Κάνω χάζι να σε βλέπω στο γκεργκέφι όταν κεντάς,
που ακουμπούν τα δυο βυζιά σου και τα βλέπεις και γελάς.

Κανάρι μου, κανάρι μου,
σ' εσένα έχω τα θάρρη μου.

Κανάρι μου των Καναριών
στολίδι των παλικάριών.

Κάνω καρδιά για τους εχθρούς και λέω δεν με νοιάζει,
κι η μαυρισμένη μου καρδιά κλαίει κι αναστενάζει.

Κάνω καρδιά για τους εχθρούς, λέω πως δεν με νοιάζει,
και μέσα η καρδούλα μου σαν το κερί σταλάζει.

Καράβι, караβάκι μ' πού πας γιαλό γιαλό,
σαν φουντωμένη γλάστρα με τον βασιλικό.

Καρδιά μου απαρηγόρητη, παρηγορήσ' ατή σου,
είναι πολλοί στα πάθη μου, δεν είσαι μοναχή σου.

Καρδιά μου θέλει να σφαγεί κι εγώ τήνε μαλώνω,
καρδιά μου λάβε υπομονή κι εγώ βαστώ τον πόνο.

Καρδιά μου πληγωμένη, ψυχή μου ταπεινή,
κορμί τυραννισμένο χάθηκ' η υπομονή.

Καρδιά πώς αποφάσισες κι άφησες να ριζώσει
τέτοιο δέντρο στη μέση σου, που θα σε θανατώσει;
Που έχει φύλλα βλαβερά, καρπό φαρμακωμένο,
κι από τη ρίζα στην κορφή φίδια είναι φορτωμένο.

Καρσί μου βγήκε κι έκατσες σαν ήλιος σαν φεγγάρι,
μου ρούφηξες το αίμα μου σαν το ξερό σφουγγάρι.

Καρσί στα παραθύρια σου θα κτίσω τον οντά μου,
κι αν σε μαλώνει η μάνα σου, κίνα κι έλα κοντά μου.

Καρσί στο παραθύρι σου θα κτίσω ένα σχολείο,
για να πηγαίνει ο έρωτας με το χρυσό βιβλίο.

Κατακαημένος άνθρωπος κομμάτι κρέας γεννιέται,
σαν πύργος θεμελιώνεται σαν 'δράργυρος σκορπίζεται,

Κατακαήμενε ταμπουρά βάρει κι εσύ γιομάτα
μήπως και την πλανέψουμε κείνη τη μαυρομάτα.
Βάλε μου κόρδες δυνατές και βάρει με γιομάτα,
κι άμα δεν την πλανέψουμε, κάνε με τρία κομμάτια.

Κατερινιώ κρύο νερό που πίνουν οι αγγέλοι,
έβγα στ' αγνάντια να σε δω λαμπάδα μου γραμμένη.

Καημό μεγάλο έχω και σε ποιον να τον πω;
Που μ' έχουν πληγωμένο δυο μάτια που αγαπώ.

Κι ως κ' εκείνη η μαυροδάφνη, όπου φαίνεται ροδιά,
ως κι εκείνη κοκκινίζει, μα είν' τα φύλλα της πικρά.

Κι αν θέλεις να μη μ' αγαπάς, πες το των ομματιών σου,
να μη με σαγιτεύουνε, όταν περνώ από μπρος σου.

Κίνησα εψές το βράδυ κι έπιασε ψιλή βροχή,
τον Θεόν παρακαλούσα, να σε εύρω μοναχή.

Κι όταν περνάς εδώθενε ή σφύριξε ή βήξε,
πάρε χαλίκι απ' την αυλή, στα κεραμίδια ρίξε.

Όταν σε καλοθυμηθώ, τρέμει η καρδιά μου, τρέμει,
ωσάν το φυλλοκάλαμο που το φυσάει τ' ανέμι.

Κλαίω, βαριαναστενάζω, και το στήθος μου χτυπώ,
να ήθελε να μην το σώσω, μες στα μάτια να σε δω.

Κλάψετε μάτια μ', κλάψετε, όσο που να χυθείτε,
γιατί πια απ' το ταίρι σας θε ν' αποχωριστείτε.

Κοιμάται ο ήλιος στα βουνά κι η πέρδικα στα χιόνια,
κοιμάται κι η αγάπη μου στα δροσερά σεντόνια.

Κόκκινη εσύ καρδούλα μου ο Θιος να στο πληρώσει,
σαν μ' έκανες και περπατώ στον κόσμο δίχως γνώση.

Κομμάτια να με κάνουμε ωσάν το πελεκούδι,
δεν σ' απαρνιέμαι εγώ ποτέ όμορφο κοπελούδι.

Κοντή σγουρή μου λεμονιά απ' τον μπαχτσέ κομμένη,
απ' όλες του σταυροδρομιού σέν' έχω διαλεγμένη.

Κόρη μου πες της μάνας σου να κάμει κι άλλη γέννα,
να κάψει κι άλλου την καρδιά σαν έκαψε και μένα.

Κόρη μου πριν να παντρευτείς, πολύ φυσά η ποδιά σου,
σαν παντρευτείς σαν γκαστρωθείς, να δω την καταντιά σου.

Κορμάκι αγγελοκάμωτο να 'χει σκληρή καρδιά,
είν' ένα πράγμα ανήκουστο, μεγάλη αμαρτία.

Κόρη στρογγυλοπρόσωπη, παιγνίδι των αγγέλων,
εσύ 'σαι η κορόνα τους των αλλονών κοπέλων.

Κρύο νερό μου δώσε, ο περδικούλα μου,
να σβήσει το γιαγκίνι που 'χει η καρδούλα μου.

Κρυφή ήταν η αγάπη μας σαν σπόρος στο πεπόνι,
και μας το ξεφauλάτισαν οι άνομοι γειτόνοι,

Κυπαρισσάκι μου ψηλό, ποια βρύση σε ποτίζει,
και στέκεις πάντα δροσερό κι ανθείς και λουλουδίζεις;

Κυπαρισσάκι μου ψηλό, που θρέφεσαι στο χώμα,
όσο θα ζω θα σ' αγαπώ, κι ας μη σε πάρω κιόλα.

Κυπαρισσάκι μου ψηλό, σκύψε να σε λαλήσω,
έχω δυο λόγια να σου πω, μετά ας ξεψυχήσω.

Κυρά μου αγγελοκάμωτη, κορμάκι ζαχαρένιο,
γιατί βαστάς τέτοια απονιά σε μένα τον καημένο;

Κυρά που κάθεσαι ψηλά και γνέθεις το λινάρι,
δώσ' μου κι εμε' να μια κλωστή να κάμω ένα ζωνάρι.

Λάμπει ο ήλιος, λάμπεις στα παραθύρια σου,
ξανθά είναι τα μαλλιά σου, μαύρα τα φρύδια σου.

Λεβέντης είσαι μάτια μου, λεβέντικα χορεύεις,
λεβέντικα πατείς στη γη και κονιαρτό δεν παίρνεις.

Λέγω σου, μη με πειράζεις, άσε με στο χάλι μου
και επήρες μου τον νου μου από το κεφάλι μου.

Λεμονιά μου και κιτριά μου που 'χεις φύλλα δροσερά,
δρόσισέ μου την καρδιά μου κι όλα μου τα σωθικά.

Λιγοθυμώ για να σε δω, κι όταν σε δω, τρομάζω,
κι όταν σε δω, σβήνει η φωτιά και πάλι κατατάζω.

Λιγνό κυπαρισσάκι μου με κόκκινο κορφότο,
ποιος θέλεις ν' αποκοιμηθεί στον ίσκιο σου από κάτω;

Λυπήσου τα, σπλαχνίσου τα, τα δάκρυα όταν χύνω,
γιατί πουλιά 'ν' τα δάκρυα, παρά νερό που πίνω.

Λυπητερά, λυπητερά θε να ψυχομαχήσω,
να κράζω τα όρη και βουνά να τ' αποχαιρετήσω.

Λύσε την αλυσίδα και δώσ' μου ελευθεριά,
να πάγω ν' ανταμώσω τα πρώτα μου φιλιά.
Μα ας ήθελε την πάρω κι ας ήθελε πεθάνω,
και ή να μου τη δώσουν και ή να με σκοτώσουν.

Μάγια μου 'χεις καμωμένα
και τρελαίνομαι για σένα.

Με εμέ δεν με παρηγορούν ούτε δικοί ούτε ξένοι,
μέχρι να λάβω μια γραφή απ' το δικό της χέρι.
Κι απόντες λάβω τη γραφή κι απόντες τη διαβάσω,
μέσα στα φυλλοκάρδια μου θέλω να τη φυλάξω.

Μα εγώ για την αγάπη σου και για την ομορφιά σου
θε να βαφτίσω ένα παιδί να βγάλω τ' όνομά σου.

Μα εγώ 'χω μέσα στην καρδιά πόρτες και παραθύρια,
και μαγειρειό στα σωθικά που ανάβει δίχως ξύλα.

Μαργαριτάρι ατρύπητο κόρη μου στον λαιμό σου
κι ένα μικρό μικρόπουλο φιλί στο μάγουλό σου.

Μαργαριτάρι είν' ο γαμπρός και μάλαμα η νύφη,
κι όπου τους εστεφάνωσε πολλούς χρόνους να ζήσει.

Μαρία λέν' την Παναγιά, Μαρία λέν' κι εσένα,
κι αν αρνηθώ την Παναγιά, θε ν' αρνηθώ και σένα.

Μαρία μου, Μαρία μου του κόντε θυγατέρα
που κάθεσαι στο πέργουλο και γράφεις στον αέρα.

Μαριώ κι Ελένη αγαπώ, καλλιό 'χω την Ελένη,
γιατί την έχει η μάνα της μικρή και χαϊδεμένη.

Μ' αρνήθηκες αδικητή, που να σε βρει το κρίμα,
και να σε φάει η θάλασσα, της Μπαρμπαριάς το κύμα.

Μ' αρνήθηκε, που ν' αρνηθείς την πίστη τη Ρωμαία,
που να πεθάνεις Τούρκισσα και να σωθείς Εβραία.

Με αστραπές και με σκοτάδια, με βροντές και με νερό
μπρος στην πόρτα σου αναμένω για ένα σου φιλί γλυκό.

Ματάκια μου και μάτια μου, παντοτεινό μου ταίρι,
τα τι τραβώ για λόγου σου, ένας Θεός τα ξέρει.

Ματάκια μου, φρυδάκια μου
της νύχτας παιγνιδάκια μου.

Μα τ' άστρο, μα τον ουρανό, μα το θεριό της βρύσης,
και μα τη γη που θα μας φάει και θα μας καταλύσει.

Μάτια μου το μαντίλι σου μυρίζει από κανέλα,
μυρίζει από γαρίφαλο κι απ' όμορφη κοπέλα.

Μάτια που χαμηλώνετε με την ταπεινοσύνη,
παρακαλώ σας, κάμετε σ' εμέ ελεημοσύνη.

Μάτια σκληρά σκληρούτσικα, σκληρή που 'ν' η καρδιά σας.

Μάτια των ματιών μου, προδότες του κορμιού μου
το πώς μου τήνε βάλατε τέτοια κυρά στον νου μου.

Μαύρα θέλω να φορέσω και δερβίσης να γενώ,
και στην έρημο να πάω για τ'ς αγάπης τον καημό.
Να 'χω τα βουνά γειτόνους και τα όρη συντροφιά,
τα μικρά χελιδονάκια θάρρος και παρηγοριά.

Μαύρα μάτια και μεγάλα
ζυμωμένα με το γάλα.

Μαύρα μάτια έχεις φως μου, μαύρα είν' σαν την ελιά,
κι όποιος τα γλυκοφιλήσει, Χάρο δεν φοβάται πια.

Μαύρα μάτια στο ποτήρι,
γαλανά στο παραθύρι.

Μαύρα είναι τα δυο σου μάτια, μαύρα είν' σαν την ελιά,
κι όποιος τα γλυκοφιλήσει, Χάρο δεν φοβάται πια.

Μαύρα είναι τα δυο σου μάτια, μαύρα τα φρυδάκια σου,
και τριανταφυλλένια φως μου είν' τα μαγουλάκια σου.

Μαυριδερή μου σε είπανε, να μη σου κακοφάνη,
μαύρο είν' και το γαρίφαλο, πουλιέται με το δράμι.

Μεγάλος αναστεναγμός από καρδιά και χείλη,
σήμερ' αποχωρίζονται δυο μπιστεμένοι φίλοι.

Με κατάντισε η αγάπη να γυρίζω 'περβανές
κι ησυχία να μην έχω από τις μελαχρινές.

Μου είπαν αρραβωνιάστηκες, με γεια σου, με χαρά σου,
όλοι να 'ρθουν στον γάμο σου κι εγώ στην αγκαλιά σου.

Με λάθος η καημένη χωρίς συλλογισμό,
ευρίσκομαι δεμένη σε άλυτο δεσμό.

Μελαχρινός, μελαχρινή, ο Θιος να σας ταιριάζει,
να κάνετε κι ένα παιδί του έρωτα να μοιάσει.

Με πήρε ο πόνος κι ο καημός, δεν ξέρω τι να κάνω,
απ' την αγάπη την πολλή θα πέσω να πεθάνω.

Μέρα και νύχτα περπατώ με το καλαμιδάκι,
να βγάλω ψάρια του γιαλού, να τρώει το πιτινάκι.

Μερσίνη χρυσοπράσινη της εκκλησιάς στολίδι,
δίχως εσέ δεν γίνεται κανένα πανηγύρι.

Μελαχρινή εφίλησα του Αυγούστου μία μέρα,
και εμοσχοβόλ' ο στόμας μου σαράντα μία μέρα.

Μέσα στα άγρια κύματα θε να ζητήσω μνήμα
να πέσω μέσα να πνιγώ, κι έχει το εσύ το κρίμα.

Μέσα σε χίλιους να σε δω, μέσα σε δυο χιλιάδες,
γνωρίζω το κορμάκι σου γιατί' έχει νοστιμάδες.

Μέσα στα μαύρα φαίνεσαι σαν Παναγιά γραμμένη
οι ομορφιές μαζώχτηκαν και σ' έχουν καμωμένη.

Μέσα στα φύλλα της καρδιάς, κι ακόμα παραμέσα
τα κάλλη σου ιστόρησα, τόσα πολλά μου αρέσαν.

Μέσα στη μέση της καρδιάς στη φλόγα τη μεγάλη
εκεί μάτια μ' ιστόρησα τα όμορφά σου κάλλη.
Και θρέφεται καθημερινά, μες στην καρδιά σιμώνει,
και πίνει από το αίμα της κι ανθεί και μεγαλώνει.

Μέσα στη μέση του γιαλού είν' ένα πηγαδάκι,
πίνουν οι ναύτες το νερό κι αρνούνται την αγάπη.

Μέσα στη μέση του γιαλού θέλω να ρίξω λάδι,
να μπουνατσάρει η θάλασσα, να τρέχει το καράβι.

Μέσα στη μυρισμένη σου και στη γλυκιά σου αγκάλη,
να πέσω, ν' αποκοιμηθώ και να ξυπνήσω πάλι.

Μέσα στην πύρινη φωτιά με ρίζανε λιώσω,
αν έχει αγάπη στην καρδιά να την ξεφανερώσω.

Μες στην καρδιά με λάβωσε
όθεν κι αν είχε φλέβα.

Μετástρεψε τον λογισμό τούτον οπού σε κρίνει
και μην ανάψεις μια φωτιά οπού ποτέ δεν σβήνει.

Με τη γειτονοπούλα μου θέλω να κάμω κρίση,
που πήγε και παντρεύτηκε χωρίς να με ρωτήσει.

Με τη ζωή σου είχα ζωή και με το φως σου θώρουν,
θυμώντας την αγάπη σου περνούσε ως εμπόρουν.

Με την καρδιά μου σ' αγαπώ και με όλα μου τα μέλη,
και την καρδιά μου ρώτησα και μου είπε σένα θέλει.

Με την ψυχή μου σ' αγαπώ και με όλα μου τα μέλη,
και την καρδιά μου ρώτησα και μου είπε άλλον δε θέλει.

Με το δικό σου το φιλί στους ουρανούς πετάω,
με τους αγγέλους κάθομαι, με αυτούς κουβέντα κάνω.

Με το μαντίλι διάνευμα και με το μήλο μάτι,
και με το συχνοπέραςμα πιάνεται η αγάπη.

Με τρέλανες, να τρελαθείς, μοίρα να μη γνωρίσεις,
και τα προικιά που πολεμείς, έρημα να τ' αφήσεις.

Με φίλησες κι αρρώστησα, φίλει με για να γιάνω,
και πάλι μεταφίλει με, μην πέσω και πεθάνω.

Με χτίκιασες πουλάκι μου, κι όλοι οι γιατροί το λένε,
πως είναι βέβαια χτικιό και ζωντανό με κλαίνε.

Μη για κρασί και ήρθαμε, μη για κρασί να πιούμε;
Μας είπαν είσαι όμορφος κι ήρθαμε να σε δούμε.

Στα φίδια δεν γεννήθηκα, γιατί να με φοβάσαι;
Κι εμένα μάνα μ' έκανε, σκύλα, δεν με λυπάσαι.

Να δώκεις άλλου κηπουρού το μήλο να το φάει.

Μη θαρρείς ότι είναι λίγο μια αγάπη σταθερή,
όταν δεν την απολαύσω, θάνατος με καρτερεί.

Μήλο μου μη μαραίνεσαι και χάνεις τη θωριά σου,
γιατί άλλονε δεν αγαπώ ωσάν την αφεντιά σου.

Μη με κατηγορήσετε γειτόνισσες, γειτόνοι,
και της αγάπης τον καημό, ο Θεός να σας γλιτώνει.

Μήπως γιατί μ' αρνήθηκε, τάχα θα κιτρινίσω;
Γαριφαλάκι θα γενώ για να σε περιορίσω.

Μην αγαπήσεις άνθρωπο, δίχως να σ' αγαπήσει,
κι αν δεν δεις τα μάτια του να τρέχουν σαν τη βρύση.

Μη με μαλώνεις μάνα μου κι εγώ να σου το πω,
πόσες φορές με φίλησε ο νιος που αγαπώ.

Μη μου κατηγορήσετε φίλοι τον σκοτωμό μου,
γιατί ήμουν ξαρμάτωτος, ήμουν και μοναχός μου.

Μην τα πιστεύεις μάτια μου τα λόγια που σου λένε,
γιατί σένα ζηλεύουνε κι εμένα κακολένε.

Γιατί δεν με καλέσατε κι εμένανε στον γάμο,
που ήξερα της νύφης σας παινέματα να κάνω;

Μία άλφα και μια ιώτα
έλα κι άνοιξε την πόρτα.

Μια είναι η αγάπη μου κι έναν Θεό δοξάζω,
τις άλλες παίζω και γελώ για να τις δοκιμάζω.

Μια φορά ήμουν πουλί, πουλί και κελαηδούσα,
μια φορά ήμουν πουλί και όμορφα πετούσα.

Μια μαύρη πέτρα του γιαλού να βάλω προσκεφάλι,
γιατί δεν φταίει το κορμί, μόν' φταίει το κεφάλι.

Μια σπίθα λαμπυρότατη στη στάχτη είναι κρυμμένη,
έτσι κι εμάς η αγάπη μας κρυφή κι εμπιστεμένη.

Μια τρίχα απ' τα μαλλάκια σου, τα μάτια μου να ράψω,
κι όρκο σου κάνω στον Θεό, άλλη να μην κοιτάζω.

Μια φορά ήμουν άγγελος, τώρα αγγελίζουν άλλοι,
στη βρύση που έπινα νερό, τώρα το πίνουν άλλοι.

Μικρή κορασιδούλα μου που σαν λιγεία με τρέμεις.

Μικρή μικρή σε αγάπησα, μεγάλη δεν σε πήρα,
όμως θα 'ρθει ένας καιρός που θα σε πάρω χήρα.

Μίλα μου μερτζανόχειλη και μη μου κάνεις νάζι,
γιατί ο Θεός την ομορφιά σαν άνθη την τινάζει.

Μισεύει το πουλάκι μου, οπού με παρηγόρα,
θα να ξενιτευτώ κι εγώ να πάω σ' άλλη χώρα.

Μισεύω από τη γειτονιά και πάω εις άλλον τόπο,
ίσως και να σιωπήσουνε οι γλώσσες των ανθρώπων.

Μισεύω κι όλα τα πουλιά κλαίνε τον μισεμό μου,
μα ένα πουλί, καλό πουλί τον αποχωρισμό μου.

Μισεύω φίλοι, κλαίτε με κι εσείς εχθροί χαρείτε,
κι εσείς γειτονοπούλες μου στα μαύρα να ντυθείτε.

Μοίρα μου δεν βαρέθηκες, τι μου 'χεις καμωμένα,
κι ακόμα θέλεις να τα δεις, τα μάτια μου κλαμένα;

Μπουμπούκι της τριανταφυλλιάς μην καμαρώνεις τόσο.

Να 'βλεπα την αγάπη μου που κάθεται στον ίσκιο.

Να δάγκανα το σίσυρο, να φίλουσα το μήλο,
να 'μπαινα στον Παράδεισο, ν' αγκάλιαζα τον κρίνο.

Να ήταν να μοιραίνανε δύο φορές οι μοίρες,
ποτέ δεν θα γινότανε στον κόσμο κακομοίρες.

Να κάμω θέλω μια καρδιά, πίκρες να μη λογιάσει,
κι όπως τον βρίσκει τον καιρό, έτσι να τον περάσει.

Να με χτικιάσεις πολεμάς και μόνο αυτό πασχίζεις,
γρήγορα το αξιώνεσαι και μην κακοκαρδίζεις.

Να ήμουν γη να με πατείς, πέτρα στο παραθύρι,
όπου ακουμπάς τον κόλπο σου, πολύτιμο ζαφείρι.

Να ήμουν πετροκάβουρας στην πέτρα όπου πλένεις,
να σου 'πιανα το πόδι σου, να δω και τι θα γένεις.

Να ήμουνα στη γη βελόνι,
να πατείς, να σ' αγκυλώνει.

Να ήμουνα στη γη χαλίκι
και στο αφτί σου σκουλαρίκι.

Να ήμουν στο εσωκάρδι σου κουμπί μαλαματένιο,
να φίλαγα το στήθος σου το μαργαριταρένιο.

Να ήμουν πουλί να πέταγα, να ήμουν χελιδόνι,
να ερχόμουν να σε έβρισκα, να μου διαβούν οι πόνοι.

Να 'ξερα η αγάπη μου που 'ναι και δεν διαβαίνει,
σε ρόδα, σε τριαντάφυλλα είναι αποκοιμισμένη.

Να 'ξερα μάγια να 'κανα, να μάγευα τον νου σου,
να ερχόμουν να σε έπαιρνα μες από του γονιού σου.

Να ήξερα ποιος είν' ο άντρας σου, ποιος άγουρος μου μέλει,
να τον ταΐζω ζάχαρη, να τον ποτίζω μέλι.

Να 'ξερα πού 'ν' το διάβα σου, που είναι η κουβέντιασή σου,
χρυσή μηλιά εφύτευσα για επιμονή δική σου.

Να 'ξερα τον προξενητή που έκανε τον γάμο,
το μεγαλύτερο κακό ήθελα να του κάνω.

Να 'ξερα του πουλάκι μου, σε τι δέντρο κοιμάται,
σε τι δέντρο έκαμε φωλιά κι εμένα δεν θυμάται.

Να 'ξερες πόσο σ' αγαπώ, ήθελες να θαυμάζεις,
αυτήν τη γνώμη που κρατείς, ήθελες την αλλάξεις.

Να πήγαινα, να ξέπλενα κι εγώ την εδική μου,
για να αποχωριζόμουνα την αγαπητική μου.

Να ήταν βολεστάμενο η νιότη να πουλιόταν,
να πούλαγα τη νιότη μου για να μην τυραννιόταν.

Να ήταν βολεστάμενο, να σου 'λεγα δυο λόγια,
κι ύστερα να μου βγάζανε με μαύρα μοιρολόγια.

Να ήταν η θάλασσα στεριά, να κύλα' το λεμόνι,
να έφτανε την αγάπη μου, που είναι στο Μεσολόγγι,

Να ήταν η θάλασσα στεριά, να ήτανε μονοπάτι,
να ερχόμουν να σε έβρισκα ματιά μου σε μιαν άκρη.

Να ήταν τα σπίτια μας κοντά, τριγύρω γύρω δέντρα,
τότες αγαπημένα μου σε χόρταινα κουβέντα.

Να ήταν το στήθος μου γυαλί, να βλέπεις την καρδιά μου,
να δεις πως τσουρουφλίστηκαν μέσα τα σωθικά μου.
Μικρή φωτιά, τρανός φανός, καίγεται στην καρδιά μου,
και γέλα στο κεφάλι μου και μες στα σωθικά μου.

Να φεύγω θέλω κι από 'δώ, ν' αλλάξω και τον τόπο,
ίσως να ησυχάσουνε οι γλώσσες των ανθρώπων.

Να 'χω βουνά γειτόνους, τα λαγκάδια συντροφιά,
τα καημένα τα πουλάκια μια μικρή παρηγοριά.

Να είχα τα στήθη μου γυαλί, να 'βλεπες την καρδιά μου,
πως είναι μαύρη κι άλαλη για λόγου σου κυρά μου.

Να είχα τα δυο τα χέρια μου κλειδιά μαλαματένια,
ν' άνοιγα την καρδούλα σου, που κλείστηκε για μένα.

Νύχτα και μέρα φως μου για σένα λαχταρώ,
φίλο πιστό δεν έχω τα πάθη μου να πω.

Νύχτα σκληρή του χωρισμού γιατί δεν ξημερώνεις,
κι εμέ με το ταιράκι μου δυ' ώρες δεν ανταμώνεις.

Νυχτώνει, ξημερώνει, δεν είναι βολετό,
να μην αναστενάζω, το αχ να μην ειπώ.

Ξέρω τραγούδια να σου πω ένα σακί γιομάτο,
κι αν αρχινήσω να τα πω, με βρίσκει το Σαββάτο.

Ξένος ήμουν ο καημένος και μικρόςπραματευτής,
να πουλώ τις πραγματιές μου, για να γίνω δουλευτής.

Το φυτίλι για τα φώτα και ανάφτε τα λαμπρά,
θα χορέψει μία νέα που της πρέπει να 'ν' θεά.

Ευπνώ τη νύχτα και ρωτώ τα άστρα με την αράδα,
τάχα τι κάμει ο φίλος μου τώρα για πάντ' αράδα;

Εύπνα του έρωτος παιδί, της ανεράιδας γέννα.

Εύπνα του έρωτος παιδί, του Χάρου συντεκνάδι,
της ανεράιδας γέννημα, που μ' έβαλες στον Άδη.

Εύπνησε πετροπέρδικα και τίναξ' τα φτερά σου,
και δώξ' τον νυχτοκόρακα που κείται κοντά σου.

Ξύπνησε πετροπέρδικα που εγώ για σένα ήρθα,
να μου το δώσεις το φιλί να πάω κι είναι νύχτα.

Ο έρωτας είναι πικρός πρασινοφορεμένος,
επήγε και με πρόδωσε ο τρισκαταραμένος.

Ο έρωτας μ' απάντησε σ' ένα στενό σοκάκι,
εβάστα και στα χέρια του ένα σταμνί φαρμάκι.

Ο έρωτας με κάλεσε να πάγω στον οντά σου
με ρόδα, με τριαντάφυλλα να κοιμηθώ κοντά σου.

Ο έρωτας που 'ν' ο έρωτας πάντα ρωτάει να μάθει,
της νύχτας τα καμώματα και της αυγής τα πάθη.

Ο έρωτας τον άνθρωπο ζουρλό τον καταντάει,
δίχως θέρμη θερμαίνεται, δίχως κρύο τρεμάει.

Ο ήλιος βασιλεύει και η μέρα σώνεται
κι ο νους μου διασκορπίζεται και δεν μαζώνεται.

Ο ήλιο βασιλεύει στα παραθύρια σου,
κι η πούλια ανατέλλει μέσ' απ' τα φρύδια σου.

Ο ήλιος βγαίνει την αυγή, στα στήθια του προβαίνει,
και πίσω από τις πλάτες σου πάει και βασιλεύει.

Ο ήλιος εβασίλειψε από τα κλάματά μου,
δωσ' μου δεν τα βαρέθηκες τα παραδέρημά μου.

Ο ήλιος εβασίλειψε και τα βουνά δροσίζουν,
χαρά σε κείνες τις καρδιές που δεν αναστενάζουν.

Ο ήλιος εβασίλεψε κι η γη ακόμη βγάζει,
ποιος έχει αγάπη στην καρδιά και δεν αναστενάζει;

Ο ήλιος εσκοτείνιασε και το φεγγάρι εχάθη,
κι ο καθαρός αυγερινός πάει να βασιλέψει.

Ο γιατρός και το γιατρικό εσύ 'σαι αν θελήσεις,
και μ' έναν λόγο εμπορείς ζωή να μου χαρίσεις.

Όλες μου τις παράτησα του κόσμου τις φροντίδες,
για να βγω απ' του σατανά τις δολερές παγίδες.

Όλα σου είναι θεϊκά, ζωγραφιστά 'χεις κάλλη,
σκληρή έχεις μόνο την καρδιά, που δεν την έχει άλλη.

Όλα τα μάτια είναι στεγνά, και τα δικά μου κλαίνε,
στον κόρφο μου φωλιάζουνε και στην καρδιά μου καίνε.

Όλα τα μικρά κορίτσια τώρα βασιλεύουνε,
πιο καλά απ' τις μεγάλες ξέρουν να χορεύουνε.

Όλα του κόσμου τα καλά να τα 'χω τι τα θέλω;
Ας έχει ο κόσμος τα καλά κι εγώ κείνο που θέλω.

Όλα είν' υφάδια της κοιλιάς και το ψωμί στημόνι,
και το καημένο το κρασί όλα τα θεμελιώνει.

Όλη νύχτα δεν κοιμάμαι και τη μέρα περπατώ,
την αγάπη μου γυρεύω, μα δεν την μπορώ να βρω.

Όλοι κακό μου θέλουνε, οι πέτρες και τα ξύλα,
κι αν ακουμπήσω στο δεντρί, μαραίνονται τα φύλλα.

Όλοι μου κάνουν τον καλό και λέν' πως είναι φίλοι,
και πίσω θε μου κάνουνε σαν λυσσασμένοι σκύλοι.

Όλο τον κόσμο γύρισα να βρω γλυκό σταφύλι,
δεν βρήκα εγώ γλυκύτερο απ' το δικό σου χείλι.

Όλο τον κόσμο γύρισα πουνέντε και λεβάντι,
δεν είδα τέτοιο πρόσωπο να λάμπει σαν διαμάντι.

Όλο τον κόσμο κι αν θωρώ, τη θάλασσα κι αν βλέπω
δεν βλέπω την αγάπη μου, καμιά χαρά δεν έχω.

Όμοιος τον όμοιον αγαπά κι όμοιος τον όμοιον θέλει.

Όταν σε γέννα η μάνα σου, οι εκκλησιές σημάναν,
οι άγγελοι απ' τους ουρανούς ανεβοκατεβαίνουν.

Όταν σε καλοθυμηθώ, μονάχος μου το λέγω,
όπως δε ραίζαν τα βουνά, που κάθομαι και κλαίγω.

Όταν ντυθείς και στολιστείς κόρη την Κυριακή σου,
σαν ανεράιδα φαίνεσαι μες στη λαμπρή στολή σου.

Όταν περνάς εδώθενε με όλη τη συντροφιά σου,
εσύ 'σαι το χρυσό δεντρί κι οι άλλοι τα κριάρια σου.

Όταν περνώ και βλέπω το παραθύρι σου άδειο,
έτσι κόρη μου λιάνομαι σαν το κερί το άγιο.

Όταν περνώ και δεν κοιτώ να χαίρεται η καρδιά σου,
το κάνω για τη γειτονιά μη σέρνει τ' όνομά σου.

Όποιος δεν βαστά τους όρους της φιλίας σταθερά,
να μην έχει στη ζωή του ούτε μια στιγμή χαρά.

Όποιος θέλει ν' αγαπήσει πρέπει να 'ναι γνωστικός,
να 'χει υπομονή ολίγη, όχι τόσο βιαστικός.

Όποιος θέλει να ζήσει, τον κόσμο να χαρεί,
αγάπη να μην κάνει όλη του τη ζωή.

Όποιος με δει στο πρόσωπο, λέγει δεν έχω πίκρα,
κι εγώ 'χω μέσα στην καρδιά φαρμακερή σαίτα.

Όποιος μου πει να σ' αρνηθώ, εκείνος είν' εχθρός μου,
με το μαχαίρι του βαρώ κι ας είναι κι αδερφός μου.

Όποιος μου σχίσει την καρδιά, μέσα σε βρίσκει, σκύλα.

Τόσες πίκρες και βάσανα που έχω περασμένα,
και ποια ημέρα θα βρεθεί χαρμόσυνη για μένα;

Όποιος πιστεύει γυναικός εις τα γλυκά της λόγια,
πέφτει σε πίκρες και καημούς και μαύρα μοιρολόγια.

Όποιος σ' αγάπη μπερδευτεί, κάλλιο του να πεθάνει,
τον ύπνο του στερεύεται και τη ζωή του χάνει.

Όποιος τους όρκους σου γροικά, τα λόγια σου πιστεύει,
στη θάλασσα πιάνει λαγό και στα βουνά ψαρεύει.

Όποιος φιλήσει αρχόντισσα, φιλεί το κεραμίδι,
όποιος φιλήσει μια φτωχή, φιλεί το καριοφίλι.

Όποιος φοβάται τη φωτιά, ας μην έρθει κοντά μου,
για να μην τότε κάψουνε τ' αναστενάγματά μου.

Οπότεν τα σφαιροειδή μάτια σου με κοιτάζουν,
μύρια πάθη και δεινά φως μου με διασκεδάζουν.

Όποιος σ' αγάπη μπερδευτεί, αν είναι νιος γερνάει,
αν είν' και φρόνιμο παιδί, από τον νου του αλλάζει.

Όπου έχει αγάπη φαίνεται, πρασινοκιτρινίζει,
χέρια, ποδάρια, το ορφανό τίποτε δεν ορίζει.

Όπου έχει δυο αγαπητικές, έχει χαρά μεγάλη,
αν τα χαλάσει με τη μια, φεύγει και πάει στην άλλη.

Όρκο μεγάλο έκαμα, ποτέ μη σε λαλήσω,
μήπως και πω το πάθος μου και σε κακοκαρδίσω.

Όσα άστρα είν' στον ουρανό, τόσα σπαθιά κυρά μου
αν ίσως και δεν σ' αγαπώ, να μπούνε στην καρδιά μου.

Όσο 'ν' ο ουρανός πλατύς και τ' άστρα άσπρα άσπρα
έτσι κι εγώ σ' αγάπησα με την καρδιά καθάρια.

Αν ήταν να με αρνηθείς γιατί να μ' αγαπήσεις,
να κάψεις την καρδίτσα μου κι ύστερα να με αφήσεις;

Όταν θέλω σε θυμηθώ απάνω στο φαγί μου,
η όρεξη μου κόβεται και χάνω τη ζωή μου.

Όταν θέλω σε θυμηθώ κι όταν σε βάλει ο νους μου,
σαν θάλασσα φουσκώνεται σαν κύμα δέρνει ο νους μου.

Όταν μου πουν να σ' αρνηθώ οι φίλοι κι οι δικοί μου,
μου κόβονται τα μέλη μου, ιδρώνει το κορμί μου.

Όταν πιάνω τον χορό,
πιάνω χέρι δροσερό.

Όταν σε βλέπω χαίρομαι, λυπάμαι όταν σε χάνω,
κι απαρηγόρητα θρηνώ, έως να σ' απολαύσω.

Όταν λέω το όνομά σου, δεν το ξέρω το γιατί,
κόβονται τα ήπατά μου, το κορμί μου αδυνατεί.

Όταν σε δουν τα μάτια μου, καρδιά μ' αναστενάζει,
κι άλλη καλύτερη χαρά ο νους μου δεν λογιάζει.

Όταν σε καλοθυμηθώ, αν είμαι ορθός, καθίζω,
κι αν είμαι εις το προσκέφαλο σαν ψάρι λαχταρίζω.

Όταν σε συλλογίζομαι, το αίμα μου παγώνει,
κι ο νους μου διασκορπίζεται σαν το άχυρο στ' αλώνι.

Ο ουρανός κι η ερημιά λυπούνται τα κακά μου,
σκύλα δεν εβαρέθηκες τα παραδέρματά μου.

Ο ουρανός κι η θάλασσα κι η γη κι όλα τα πάντα,
μου λένε να σ' απαρνηθώ, να μη σε πάρω γι' άντρα.

Ο ουρανός κι αν κατεβεί κι η γης κι αν πάει επάνω,
δεν σ' απαρνιέμαι εγώ ποτέ, μόνο αν θα πεθάνω.

Ουρανός είσαι με τ' άστρα, θάλασσα με κύματα,
πώς να σου τα λησμονήσω τα γλυκοφιλήματα;

Πες μου γλυκιά μου αγάπη, πώς θα σε στερευθώ,
όπου τον νου μου χάνω, όταν σε θυμηθώ;

Όχου, καημός που 'ναι κι αυτός να 'χει άνθρωπος αγάπη,
να μην τη βρίσκει μοναχή, να της τα πει τα πάθη.

Μικρό πουλί μου αθάνατο, παντοτινή μου ελπίδα,
αφόντες εχωρίσαμε πλέον χαρά δεν είδα.

Ο χωρισμός σου αγάπη είναι σαν τα βουνά,
που πάνε τα πουλάκια και κλαίνει θλιβερά.

Ο χωρισμός σου μάτια μου θε να με αφανίσει,
και θάνατο εις το εξής θε να μου προξενήσει.

Ο χωρισμός σου μ' έκανε να κείτομαι στο στρώμα,
κι εσύ σκληρά δεν άλλαξες τη γνώμη σου ακόμα,

Παλιά στρατιά δεν χάνεται, καινούργια δεν πατιέται,
και η παλιά αγαπητικά ποτέ δεν λησμονιέται.

Πάλι σε είδαν τα μάτια μου, πάλι άναψε ο γιαράς μου,
πάλι άναψαν και κάηκαν τα φύλλα της καρδιάς μου.

Πάλι τα μαύρα φόρεσες, πάλι ομορφιές γυρεύεις,
πάλι τον Τούρκον αγαπάς και τον Ρωμό δεν θέλεις.

Παλικάράκια και παιδιά τη νιότη ας τη χαρούμε,
γιατί θε να 'ρθει ένας καιρός να τήνε στερηθούμε.

Παναγιά μου και σωτήρα,
δώσ' μου την, ας είν' και χήρα.

Παντρεμένη χωρίς άντρα, που το βρήκες το παιδί;
Και το σκώνεις και διαβαίνεις και δεν το 'χεις για ντροπή;

Παπάδες και πνευματικοί το βρίσκane γραμμένο,
όπου αγαπάει κι αρνηθεί, δεν είν' συγχωρημένο.

Πάπλωμά μου κεντημένο και σεντόνι μου χρυσό,
που 'ν' η κόρη που κοιμόμουν στο δεξί μου το πλευρό;
Πάπλωμά μου κεντημένο, μαξιλάρι μου χρυσό,
εις την κλίνη που κοιμάσαι, να 'μια εγώ το μοναχό.

Λεμονιά με τα λεμόνια, με τους άσπρους τους ανθούς,
με νερό δεν με ποτίζεις και ποτίζεις τους καημούς.

Παραθυράκια μου χρυσά κι αργυροκαμωμένα
να πείτε της κυρούλας σας να μ' αγαπάει και μένα.

Παρακαλώ σε μάτια μου παρακαλιά μεγάλη,
απάνω στην αγάπη μας μην πας και κάνεις άλλη.

Πατώ στα χιόνια, καίγομαι και στη φωτιά κρυώνω,
στα κρύσταλλα ζεσταίνομαι και στη βροχή στεγνώνω.

Πέντε χρόνους τη δουλεύω μία άσπλαχνη κυρά,
κι η ψυχή της δεν το λέει να μου δώσει ελευθεριά.

Περπατώ και σε γυρεύω σαν τη μάνα το παιδί
και παρηγοριά δεν βρίσκω ωραιότατό μου κορμί.

Πέρδικα της ακρογιαλιάς που μάranες τ' αηδόνι
και το 'καμες και περπατεί τις νύχτες και μαργώνει.

Περδικούλα πλουμισμένη που στα δάση περπατείς,
δίχτυα και βεργιά θα στήσω, να σε κάνω να πιαστείς.
Κι αν εις τα βεργιά μου πέσεις περδικούλα πλουμιστή,
κάμαρα θε να σου κάνω όλ' από χρυσό φλωρί.

Περιορισμένη μ' έχουνε να μη σε απαντήσω,
ουδέ στα μάτια να σε δω, ουδέ να σε λαλήσω.
Τύφλα στον περιοριστή όπου μας περιορίζει,
θες κι εσύ, θέλω κι εγώ, κανείς δεν μας ορίζει.

Περιορισμένο σε θωρώ και θε να σε ρωτήσω,
αν είν' απ' την αγάπη μου, να σε παρηγορήσω.

Περιστέρακι τ' ουρανού, κατέβα, κάμε κρίση,
που αγάπησα μιαν άσπλαχνη και τώρα θα με αφήσει.

Περνάς και δεν με χαιρετάς, βαριέσαι να μιλήσεις,
και λόγο από τα χείλη σου να με παρηγορήσεις.
Περνώ και δεν σε χαιρετώ, τα μάτια χαμηλώνω,
το κάνω για τη γειτονιά, μα εγώ σε καμαρώνω.

Πέρνα ψηλέ, πέρνα λιγνέ, πέρνα γλυκό μου ταίρι,
που σ' έχουν οι γειτόνισσες μες στην καρδιά μαχαίρι.

Περπατείς καμαρωμένα, σειόνται τα βυζάκια σου,
να τα φίλουν ο καημένος τ' άσπρα μαγουλάκια σου.

Πες μου να ζήσεις έρωτα τι αξίζει μια κλεισμένη;
Σαν είναι και δεν φαίνεται, γράφεται πεθαμένη.

Πέστε της λόγια, πέστε της, κάψετε την καρδιά της,
πέστε πως επαντρεύτηκα κοντά στη γειτονιά της.

Πες το κόρη της μάνας σου να κάμει κι άλλη γέννα,
να κάψει κι αλλουνού καρδιά, ως έκαψε εμένα.

Ποιος είδε τέτοιον πόλεμο, να πολεμούν τα μάτια,
δίχως μαχαίρια και σπαθιά να γίνονται κομμάτια;

Ποιος είναι σιδερόκαρδος να σου βαστά τον πόνο
να βλέπει το κορμάκι σου στον μήνα και στον χρόνο.

Ποιος έχει αγάπη στην καρδιά να μην τότε μαραΐνει.

Ποιος κρίνος ωραιότατος σου 'δωσε την ασπράδα,
και ποια μηλιά γλυκομηλιά τη ροδοκοκκινάδα.

Πολλά βλέπουν τα μάτια μου, μα δεν μπορώ να κρίνω,
ξερό σφουγγάρι γίνομαι κι όλα τα καταπίνω.

Πολλά θωρούν τα μάτια μου κι ο νους μου τα σκεπάζει,
και η θλιμμένη μου καρδιά κλαίγει κι αναστενάζει.

Πολλές φορές από καρδιάς βούλομαι να σε αφήσω,
η αγάπη 'ναι πολύ γλυκιά κι όλο με φέρνει πίσω.

Πολλές φορές μεσάνυχτα ξυπνώ για τον αέρα,
βλέπω τον κόρφο σου ανοιχτό και λέγω που 'ναι μέρα.

Πονεί η ψυχή, πονεί η καρδιά, πονούν τα φυλλοκάρδια,
πονούν οι ρώγες των βυζιών, που σου 'δινε το γάλα.

Πόσες φορές από καρδιά βούλομαι να σ' αφήσω,
και πάλι κλαίν' τα μάτια μου πώς θα σε λησμονήσω.

Πόσα τραγούδια είπαμε και η κόρη δεν προβαίνει,
είδες η σκύλα η άσπλαχνη, καρδιές όπου μαραίνει;

Ποτέ μου δεν αγάπησα κοπέλα με παράδες,
παρά με τα τραγούδια μου και με τους ταμπουράδες.

Ποτέ μου δεν περίμενα, μήτε στο νου μου το 'χα
να αφήσεις τον βασιλικό, να πιάσεις τη μολόχα.

Ποτέ στα χείλη πηγαδιού δεν λείπει πρασινάδα,
κι αγάπη χωρίς πείσματα δεν έχει νοστιμάδα.

Ποτέ να μην πει άνθρωπος, η αγάπη πως παλιώνει,
όταν να σμίξουνε τα δυο σαν τη φωτιά φουντώνει.

Που 'θελα να βρισκόμουνα σε μιας σπηλιάς σκοτάδι,
και δάκρυα από τα μάτια μου να πίνω αυγή και βράδυ.

Πουλάκι μου ακυνήγητο, ποιος θα σε κυνηγήσει,
ποιος θα σε βάλει στο κλουβί, να σε γλυκοφιλήσει;

Πουλάκι μου όταν έρχεσαι
σαν άγγελος μου φαίνεσαι.

Πουλάκι μου που κελαηδείς κι όμορφο χελιδόνι,
άλλο είμαι που σε αγαπώ κι άλλος σε καμαρώνει.

Πουλί μ' αγαπημένο δεν απελίζομαι,
ο κόσμος είναι ρόδα και ξανασμίγουμε.

Πουλί μου αγαπημένο μια χάρη που ζητώ,
εάν είν' ο ορισμός σου δυο λόγια να σου πω.

Πουλί μου δεν το έλπιζα τη γνώμη σου ν' αλλάξεις,
κι από τους τόσους όρκους σου ένα να μη φυλάξεις.

Πουλί μου μη μελαγχολείς, μη βάνεις υποψία,
και ξέρε το πως σ' αγαπώ χωρίς αμφιβολία.

Πουλί να γίνω και να πετάξω
και να 'ρθω φως μου να σε αρπάξω.

Που ήσουν και σε γύρευα, πουλί μ' αγαπημένο.

Πράσινη πέτρα του γιαλού, δαχτυλιδιού πετράδι,
χαράς τη τη μανούλα σου κι αυτόν που θα σε πάρει.

Πρέπει να σε ονομάσω αδελφή της απονιάς.

Πρόβαλε κι αποφάσισε να ζήσω ή να πεθάνω,
γιατί τον εβαρέθηκα τον κόσμο τον απάνω.

Πρόβαλε που τον έσφαξες σκύλα με τη θωριά σου
και παρηγόρησέ τονε με τη γλυκύτητά σου.

Πρόβαλε σκύλα φόνισσα, να δεις τον σκοτωμό μου,
στον κάμπο με τα λούλουδα τον μεταχειλισμό μου.

Πρόβαλε το τρικολόρο με γαρίφαλο στ' αφτί,
παρηγόρα με κι εμένα τώρα που είμαι μοναχή.

Πώς να 'ταν να σ' αντάμωνα να σου 'λεγα δυο λόγια,
κι αν δε σου γύριζα τον νου, ας μου 'κοβαν τη γλώσσα.

Σ' αγαπώ και δεν το ξέρεις,
το 'μαθες και δεν με θέλεις.

Σαΐτα απ' αρχοντόσπιτο μ' έχει σαΐτεμένο,
κι όσοι γιατροί κι αν μ' είδανε, μου 'κανε πως πεθαίνω.

Σαν θα πεθάνω, βάλτε μου στο μνήμα μου τα άνθη,
στο κούτελό μου γιασεμί, στα χείλη ροδοδάφνη.

Σαν ήθελες να μ' αρνηθείς, γιατί να μ' αγαπήσεις;
Και μια φλόγα, που άναψες, πώς τώρα θα τη σβήσεις;

Σαν η φωτιά του πιπεριού μ' έκαψε το φιλή σου,
κι ο νους μου τα βουνά κρατεί για υπομονή δική σου.

Σαν φίδι τρέχω στο νερό και το νερό εσύ 'σαι,
δώς' μου νερό να μη χαθώ κι αλύπητη μην είσαι.

Σαν πόλη τόσες σαΐτιές και των ματιών ακτίνες,
να πέφτουνε στο στήθος μου, να με κλοπούν εκείνες.

Σαν τι το θέλεις μάτια μου, τη νύχτα το λυχνάρι,
που εκείνο 'χεις στο σπίτι σου τ' άστρα και το φεγγάρι;

Σαν τ' άνθη της αμυγδαλιάς, λάμπει το πρόσωπό σου,
κι όποιος σε δει, λιγώνεται και ξεψυχάει μπροστά σου.

Σαν τι το θέλεις να περνώ και να συχνοδιαβαίνω,
και λόγο απ' το χειλάκι σου να μην μπορώ να παίρνω;

Σαν το σαΐνι θα χυθώ, να μπω στην κάμαρά σου,
να σου φιλήσω τις ελιές, που 'χεις στα μάγουλά σου.

Σαν τύραννος με τυραννείς και σαν κριτής με κρίνεις,
την λευτεριά μου να ζητώ κι εσύ δεν μου τη δίνεις.

Σαράντ' άγιοι βοηθάτε με, κι ένα θεριό με πνίγει,
ένα πουλάκι ημέρωσα κι εκείνο θα μου φύγει.

Σαράντα οργιές την έσκαβα τη γη με τη βελόνα,
για να βρω την αγάπη μου την μαρμαροκολόνα.

Σ' αφήνω την καληνυχτιά μηλιά μου με τους κλώνους,
κι εγώ πάω να κοιμηθώ με δάκρυα και πόνους.

Σ' αφήνω την καληνυχτιά, πέσε γλυκοκοιμήσου,
και στ' όνειρό σου να με δεις σκλάβο και δουλευτή σου.

Σαστίζω εγώ και απορώ να βλέπω την καρδιά σου,
τόσο σκληρά και άπονη, κρίμα στην ομορφιά σου.

Σγουρέ βασιλικές μου, γιατί με μάρανες,
άλλη αγάπη έχεις κι εμέ παράτησες.

Σγουρέ βασιλικέ μου και γαρίφαλό μου,
φέρε το μάγουλό σου κοντά στο στόμα μου.

Εσένα πρέπει μπέη μου χαρτί και καλαμάρι,
μπογιούντσα σαμαρόγOUNA και λαχουρί ζωνάρι.

Σ' ένα γιαγκίνι καίγομαι, σε μια φωτιά μεγάλη.
πάρτε νερό και σβήστε με, να μην ανάφτουν άλλοι,

Σένα αγαπώ κι υπόσχομαι όσο καιρό κι αν ζήσω,
τη μεταξύ φιλία μας ποτέ να μην ξοφλήσω.

Σ' ένα ψηλότατο δεντρί μώρ' βάλθηκε ν' απλώσω,
τόσο ψηλό 'ναι το δεντρί και δεν μπορώ να σώσω.
Αν θέλει πάλι το δεντρί από καλή του χάρη
να ρίξει το κλωνάρι του κι απάνω να με πάρει.

Σε περιβόλι μπαίνω και βρίσκω μια μηλιά,
τα μήλα φορτωμένη, κι απάνω κοπελιά.
Λέγω της, έλα κάτω να κάνουμε φιλιά,
κι εκείνη κόβει μήλα και με πετροβολά.

Σε τούτη εδώ τη γειτονιά δυο πέρδικες κοιμούνται
κι αγάλια μην ξυπνήσουνε, γιατί με καταριούνται.

Σε τούτη εδώ τη γειτονιά έχω κι εγώ τ' ορίζω
μια νεραντζούλα φουντωτή και τη συχνοποτίζω.

Σήμερα τα ματάκια μου έκλαψαν τα καημένα,
γιατί εθυμηθήκανε πράγματα περασμένα.

Σήμερα κι αύριο είμαι εδώ, ταχύ και το Σαββάτο,
την Κυριακή σ' αφήνω γεια, μήλο μου ζαχαράτο.

Σήμερα το πουλάκι μου θα βγει να σεργιανίσει,
Θεέ μου κάνε συννεφιά, ήλιος μην το μαυρίσει.

Σιδεροβέργινο κλουβί μου 'καναν οι γονείς μου
και μέσα με κλειδώσανε για λόγου σου, πουλί μου.

Σκόρτσες και τάβλες του σπιτιού μη μου τήνε ξυπνάτε,
την πολυαγαπημένη μου στην κλίνη που κοιμάται.

Σε όλον τον κόσμο πήγα έως μέσα στη Φραγκιά,
τα μάτια μου δεν είδαν μια τέτοια κοπελιά.

Σου στέλνω δυο γαρίφαλα, τα δυο σ' ένα κλωνάρι,
κι έχω ελπίδες στον Θεό να γίνουμε ζευγάρι.

Στου στέλνω προσκυνήματα με το πουλί το αηδόνι,
και με τη θάλασσα γραφή και με το χελιδόνι.

Σπαθιά κι αν βρέξεις ουρανό, μαχαίρια κι αν χιονίσεις,
μέν' από την αγάπη μου να μην την ξεχωρίσεις.

Σπλαχνίσου με, λυπήσου με, κάμε για την ψυχή σου,
να μην αφήσεις να χαθώ, κι είναι ντροπή δική σου.

Στάζουν τα κεραμίδια σου ρογιές ρογιές φαρμάκι,
κι εγώ διψώ και πίνε το για τη γλυκιά σου αγάπη.

Στα παραθύρια τα ψηλά κρέμονται δυο λεμόνια,
το ένα με σφάζει στην καρδιά και τ' άλλο στα πλεμόνια.

Στα σεντονάκια τα πλουμισμένα, τα υψηλά, τα κεντησμένα,
μια κορασίδα είν' που κοιμάται και την αγάπη δεν τη θυμάται.

Στα στήθη μου έχω φωτιά κι ανάβει την καρδιά μου,
ο έρως μου την άναψε χωρίς την άδειά μου.

Στη γειτονιά μας ζάχαρη κι εμείς την πεθυμούμε,
κι έρχονται απ' άλλες γειτονιές και μας την ξεπουλούνε.

Στη γειτονιά σου με πωλούν σκλάβο κι αγόρασέ με,
για ένα φιλί μου δίνουνε, δώσε το και πάρε με.

Στη γειτονιά σου τραγουδώ, έβγα να με λογιάσεις,
ν' ακούσεις τα τραγούδια μου, να βαριαναστενάζεις.

Στη θύρα σου ξενύχτησα σπαθί ξεγυμνωμένο,
και δεν εβγήκες να με δεις τον κακονυχτισμένο.

Στην πόλη σε θυμήθηκα κι ήλιος με παρηγόρα,
σώπα πουλάκι μου μην κλαις, κι εγώ την είδα τώρα.

Στην πόρτα του παράδεισου είν' ο κριτής και κρίνει,
και κάμει μιαν απόφαση, όπ' αγαπάει να περνάει.

Στιγμή πουλί μου δεν περνώ που να μη σε θυμούμαι,
και με το οχ και με το βαχ πάντα παρηγορούμαι.

Στο κυπαρίσσι ανέβηκα για να με κρύψει ο κλώνος,
κι εκείνος με φανέρωσε και με είδε ο κόσμος όλος.

Στον ουρανό θε ν' ανεβώ και στον κριτή του κόσμου,
να δω γιατί μ' αρνήθηκες ματιά, ψυχή και φως μου.

Στο παραθύρι κρέμεται παλικάριου ζωνάρι
και κορασιάς πουκάμισο με το μαργαριτάρι.

Στου Σευδίοκι τη βρύση πήγα για να πιω νερό,
για να σβήσ' ο έρωτάς μου όπ' ανάφτ' από καιρό,

Στους κρίνους, στα τριαντάφυλλα ζητώ την ομορφιά σου,
μα χάνονται κοντά σ' εσέ στα κάλλη τα δικά σου.

Σε αυτό το σπίτι που είμαστε, το μαρμαροκτισμένο,
εγρήγορα θα μπάσουμε γαμπρό καμαρωμένο.

Στρέψε τα μάτια τα γλυκά τα λυγογυρισμένα,
που κάνουν τα πικρά γλυκά και τ' άγρια μερωμένα.

Συλλογισμένος περπατώ και μόνος μου το θαυμάζω,
πως δεν ραγίζουν τα βουνά, όταν αναστενάζω.

Συλλογισμένο σε θωρώ, κάνω να σε ρωτήσω,
κι αν είναι απ' την αγάπη μας, να σε παρηγορήσω.

Συμπάθειο από τη γειτονιά και ήρθα να τραγουδήσω,
την πολυαγαπημένη μου να τήνε χαιρετήσω.

Όντας βάζεις τ' άσπρο φέσι και τη φούντα τη χρυσή,
τρέμει ο ουρανός να πέσει με τα άστρα του μαζί.

Σύρε γιατρέ μου σπίτι σου, πάρε τα γιατρικά σου,
το πάθος που 'χω στην καρδιά δεν γράφουν τα χαρτιά σου.
Δεν είν' μαχαιροβαρετιά με αλοιφή να γιάνει,
τούτ' είναι πάθη στην καρδιά, όπου θα με ζουρλάνει.

Σύρε να πεις της μάνας σου, να μη με καταριέται,
γιατί γαμπρός γης γίνομαι κι ας κάτσει να ευχέται.

Σύρε πουλί μου στο καλό και στην καλή την ώρα,
και να γεμίσει η στράτα σου τριαντάφυλλα και ρόδα.

Σύρε πουλί μου στο καλό, σύρε κι αλλού και κάτσε,
σύρε κι αλλού και ρίζωσε κι εγώ βαρέθηκά σε.

Συχνά περνώ, διαβαίνω απ' το σοκάκι σου,
μα διάφορον δεν έχω απ' το κορμάκι σου.

Σχίσετε την καρδούλα μου με συρματένια τρίχα,
κι δέστε την αγάπη μου σε τι τόπο την είχα.

Σχίσου καρδιά και ράγισε και γίνε τρία κομμάτια,
πράγμα που δεν ελπίζανε, βλέπουν τα δυο μου μάτια.

Τα βυζάκια σου τ' ασπρούλια, που 'ν' αυγερινός κι η πούλια,
τα βυζάκια σου θυμάμαι και τις νύχτες δεν κοιμάμαι.

Τα αγαπημένα φαίνονται από την περπατησιά τους,
κι από το σείσμα των χεριών κι από το λύγισμά τους.

Του Άι Γιωργιού τάσσω κερί και του Χριστού λαμπάδα,
να φέρει το πουλάκι μου τούτη την εβδομάδα.

Τα γέλια με τα κλάματα, η χαρά με την πίκρα,
εις μία ώρα σπάρθηκαν, μαζί και γεννηθήκαν.

Τα αηδονάκια κελαηδούσαν μέσα στις τριανταφυλλιές,
κελαηδούσανε και λέγαν τις δικές σ' τις ομορφιές.

Τι επιθυμείς εσύ κι εγώ, ο κύριος να το κάμει,
να κάμουμε ένα παιδί του έρωτος να μοιάζει.

Τα δέντρα το ταχιά ταχιά δροσιά είναι φορτωμένα,
και μένα τα ματάκια μου δάκρυα είναι γεμισμένα.

Τα δίχτυα δεν εγνώριζα κι ανέλπιστα πιασμένος
βρέθηκα ο βαρυόμοιρος και είμαι σκλαβωμένος.

Τα δυο σου μαύρα μάτια κι η άσπρη σου θωριά
με κάναν τον καημένο και κλαίω θλιβερά.

Τα δυο σου μαύρα μάτια κοπελουδάκι μου,
στον Άδη θα μου βάλουν και το κορμάκι μου.

Τις κακονύχτες δεν βαστώ, δεν είμαι μαθημένος,
καμιά βραδιά στη θύρα σου βρίσκομαι πεθαμένος.

Τα κάλλη σου τα νόστιμα σήμερα με πλακώσαν,
και την καημένη μου καρδιά με σίδερα τη ζώσαν.

Τα μαλλιά σου κι ο λαιμός σου,
μ' έκαναν σκλάβο δικό σου.

Τα ματάκια σου μικρούλα
ο αυγερινός κι η πούλια.

Τα ματάκια σου τα μαύρα,
με γεμίσαν από λαύρα.

Τα μάτια είναι τα μάτια μου, τα φρύδια είναι δικά μου,
και τα χρυσά σου τα μαλλιά χορδές στον ταμπουρά μου.

Τα μάτια μου απ' την αγρυπνιά, κι ο νους μου απ' την αγάπη,
τα χείλη μου για το φιλί εψήθη και μαράθη.

Τα μάτια μου νυστάζουνε, θέλουν να κοιμηθούνε,
για τη δική σου τη νομή τα κάνω κι αγρυπνούνε.

Τα μάτια όταν σε είδανε, κάλλιο ήταν να τα βγάλω,
παρά που σ' αγαπήσανε κι έχουν καημό μεγάλο.

Τα μάτια σου είναι σαν ελιά, που είναι εις το κλωνάρι,
τα φρύδια στου στεφανωτά σαν δυο μεριών φεγγάρι.

Τα μάτια σου έχουν έρωτες και τα μαλλιά σου μάγια.

Τα μάτια σου με έκαναν κι αν στρώσω, δεν κοιμάμαι,
και τον σταυρό σαν χριστιανός να κάνω δεν θυμάμαι.

Τα μάτια σου όποιος τα δει, αν είν' και πικραμένος,
τις πίκρες όλες λησμονεί και χαίρεται ο καημένος.

Τα μάτια σου στους ουρανούς κι αγγέλους καμακίζουν,
κι εμένα την καρδούλα μου την καίν' και τη φλογίζουν.

Τα μάτια σου, τα μάτια μου ήταν προξενητάδες,
μήτε προικιά γυρέψανε, μήτε πολλές χιλιάδες.

Τα μάτια της αγάπης μου δεν είν' τόσο μεγάλα,
και σαν το μέλι είναι γλυκιά σαν το μελάνι μαύρα.

Τα μαύρα μάτια δυο φλωριά, τα γερακάτα δέκα,
κι αυτά τα καταγάλανα σαράντα στη γαζέτα.

Τα μαύρα μάτια οι όμορφες, τα γερακάτα οι κούρες,
κι αυτά τα καταγάλανα τα 'χουν οι αρχοντοπούλες.

Τα μαύρα μάτια ο έρωτας τα έβαψε με πόθο,
τα γαλανά με το ψηφί, που αρέσει των ανθρώπων.

Τα μαύρα μάτια την αυγή δεν πρέπει να κοιμούνται,
μόνο να κολακεύονται και να γλυκοφιλιούνται.

Τα ξανθά σου τα μαλλιά
στην καρδιά μου είναι φωτιά.

Τα ξώφυλλα του μαρουλιού σκεπάζουνε τα μέσα,
τα λόγια των γειτόνων σου κόρη μου σε πλανέψαν.

Το άσπρο παχύ κορμάκι το λαμπρό
άσπρο είναι σαν το χιόνι στο βουνό.

Τα στήθη σου είν' λεμόνια και τα βυζιά σου κλώνοι,
χαράς τον νιο όπου θα μπει να κόψει το λεμόνι.

Τα τι πάσχω όταν λείπεις, να το πω δεν ημπορώ,
τούτο ξέρω πως παλεύω μ' ένα πάθος φοβερό.

Τα χείλη σου να φίλουνα κι όλα φωτιά να κάψει.

Γειτόνισσες κακόγνωμες, χωρίς να δείτε, λέτε,
τον άνθρωπον μες στη φωτιά ρίχνετε και τον καίτε.

Τέσσερα μήλα σου 'στειλα και το ένα δαγκωμένο,
κι ανάμεσα στη δαγκασιά σου έχω φιλί στερμένο.

Τέσσερα φύλλα 'χει η καρδιά, τα δυο τα 'χεις σπαρμένα,
και τ' άλλα δυο μου τ' άφησες καμένα, μαραμένα.

Τη μάνα σου τη μάγισσα ρακί θα την ποτίσω,
να πέσει ν' αποκοιμηθεί, να 'ρθω να σε φιλήσω.

Την τύχη μου τη βλασφημώ, μαλώνω και τη σφαίρα.
Γιατί δεν αξιώνομαι μια ώρα να δω εσένα.

Της ελιάς σου το μαυράδι, ζωντανό με πάει στον Άδη.

Της κορασίδας το μυαλό γυρίζει σαν τον μύλο.

Της θάλασσας τα κύματα όλα θα τα περάσω,
να πάω να βρω τον αγαπώ, να τον καλολογιάσω.

Το άσπρο παχύ κορμάκι το λαμπρό
άσπρο είναι σαν το χιόνι στο βουνό.

Τα στήθη σου λεμόνια και τα βυζιά σου κλώνοι,
χαράς τον νιο όπου θα μπει να κόψει το λεμόνι.

Τα τι πάσχω όταν λείπεις, να το πω δεν ημπορώ,
τούτο ξέρω πως παλεύω μ' ένα πάθος φοβερό.

Τα χείλη σου φίλαγα κι όλα φωτά τα κάψει.

Γειτόνισσες κακόγνωμες, χωρίς να δείτε, λέτε,
τον άνθρωπο μες στη φωτιά ρίχνετε και τον καίτε.

Τέσσερα μήλα σου 'στειλα και το ένα δαγκωμένο,
κι ανάμεσα στη δαγκασιά σου 'χω φιλί στερμένο.

Τέσσερα φύλλα έχει η καρδιά, τα δυο τα 'χεις παρμένα,
και τ' άλλα δυο μου τ' άφησες καμένα, μαραμένα.

Τη μάνα σου τη μάγισσα ρακί θα την ποτίσω,
να πέσει ν' αποκοιμηθεί, να 'ρθω να σε φιλήσω.

Την τύχη μου τη βλασφημώ, μαλώνω και τη σφαίρα,
γιατί δεν αξιώνομαι σένα να δω μια ώρα.

Της Μπαρμπαγιάς το πέλαγο, της Μάλτας το κανάλι
να φάγει το κορμάκι μου, αν αγαπήσω άλλη.

Της ελίας σου το μαυράδι, ζωντανό με πάει στον Άδη.

Της θάλασσας τα κύματα όλα θα τα περάσω
να πάω να βρω τον αγαπώ, να τον καλολογιάσω.

Της θάλασσας τον ταραγμό θυμάμαι και τρομάζω,
και της αγάπης τον καημό και βαριαναστενάζω.

Της Λέγκως το περπάτημα της πέρδικας ομοιάζει,
κι εμένανε τον άθλιο τον νου μου ξελογιάζει.

Της μάνας σου είν' το φταιξιμο που σ' έφερε στον γάμο,
και σ' είδαν τα ματάκια μου και ζάφτι δεν τα κάμω.

Της μόδας παπουτσάκια φορείς και τρίζουνε
κι εμένα την καρδιά μου τήνε ραίζουμε.

Τη γρήγορα που γέρασα και μπήκα μες στα γένια,
κι όσες κοπέλες κι αν με δουν ξεραίνονται απ' τα γέλια.

τι έφταιξα της μάνας σου κι όπου με βρει, με βρίζει,
τον δρόμο τον βασιλικό κανείς δεν τον ορίζει.

Τι έχεις καημένες κόρακα κι είν' τα φτερά σου μαύρα;
Αν έχεις πόνο στην καρδιά, έλα να κλαίμ' αντάμα.

Τι με θωρείς να κρύβεσαι από τα σιδεράκια;
Που εγώ 'χω ελπίδες στον Θεό να γίνουμε ταιράκια.

Τι με κοιτάς και κρύβεται σαν την οχιά στον βάτο;
Εγώ 'μουν που σου έφερνα τους κόρφους σου άνω – κάτω.

Τι να κάνω, τι να γίνω, να σε γράψω μια γραφή,
να 'ν' το αίμα μου μελάνι και το στήθος μου χαρτί;

Τι να σου κάνω αγάπη μου, που δεν είν' από μένα;
Και βασανίζουνε κι εσέ και τυραννούν κι εμένα.

Τι να σου κάνω μάτια μου, που δεν είν' από μένα;
Αν ήταν από μένανε, πολλά ήτανε καημένα.

Τι να την κάνω την καρδιά σαν είναι πικραμένη;
Μήτε χειμώνα χαίρεται, μήτε το καλοκαίρι.

Τι να της κάμω της μικρής, που είναι μικρή και κλαίει;
Κι αν της ειπώ κι ένα κρυφό, της μάνας της το λέει.

Τι να της πω της μοίρας μου, που μου έφταιγε κι εκείνη;
Και αν μου έφταιξε άλλος κανείς, ο Θιός να του το κρίνει.

Τι να το κάνω σαν με λες, πως μ' αγαπάς εμένα;
Και της καρδιάς σου τα κλειδιά αλλού τα 'χεις δοσμένα.

Τι να του κάμω του σεβντά, που 'ρχεται κάθε κάρτο
και μου βαρεί τη σαϊτιά στο στήθος μου αποκάτω;

Τι να της κάνω της καρδιάς, που είναι σαϊτεμένη,
που μου την εσαγήνεψε μια μικροπαντρεμένη;

Τι 'ν' τούτα τα καμώματα που αρχίνησες να κάνεις;
Μωρ' δεν φοβάσαι θάνατο, δε λες πως θα πεθάνεις;

Τι πάθη και τι βάσανα και πολυτυραννία,
που 'λαβα εγώ για σένανε δίχως καμιάν αιτία;

Τις είναι σιδερόκαρδος να σου βαστά τον πόνο,
να βλέπει το κορμάκι σου στον μήνα και στον χρόνο;

Τι σας έκαμα ο καημένος και με λέτε και φονιά;
Μην εσκότωσα κανένα, μην εφίλησα καμιά;

Τι σου 'κανα και μου 'στειλες τον Χάρο να με πάρει,
τάχα δεν ενθυμηθήκες κι από εμέ μια χάρη;

Τι σου είπα και μου έραψες το στόμα σου με σύρμα;
Θέλω να πάω να γκρεμιστώ κι έχε το εσύ το κρίμα.

Τι σου είπα και με χόλιασες λαμπάδα μου γραμμένη;
Για ένα φιλί που μου 'δωσες και στέκεις πικραμένη;

Τι τα χτενίζεις τα μαλλιά και κάνεις τα ρολά σου;
Γιατί το ξέρει η γειτονιά, πως λίγ' είν' τα προικιά σου.

Τι τα χτενίζεις τα μαλλιά τις πλάτες σου ριγμένα;
Δυο άγγελοι στα σιάζουνε με δυο ασημένια χτένια.

Τι όμορφη που 'σαι μάτια μου, μα είσαι φιλημένη,
να ήσουν πιο άσχημη και να 'σουν τιμημένη.

Τι όμορφη που 'σαι μάτια μάτια μου, μα κακοπαντρεμένη,
τόσο σε κλαίν' τα μάτια μου, σαν να 'σουν πεθαμένη.

Το αηδονάκι που 'λειπε κι ήταν ξενιτεμένο,
ήρθε τον ήχο για να πει που 'τανε μαθημένο.

Το αχ είναι το κέρδος μου, το βαχ ή πληρωμή μου,
και με τ' αναστενάγματα θε να βγει η ψυχή μου.

Το βλέπω, το γνωρίζω, δεν είμαι μπουνταλάς,
πως με κουγιουναρίζεις και με παιζογελάς.

το θάρρος της ζωής μου στέκει σε μια κλωστή,
τύχη να το βοηθήσει να μην απελπιστεί.

Το κάστανο θέλει κρασί και το καρύδι μέλι,
και το κορίτσι φίλημα πουνρό και μεσημέρι.

Το κρίμα να 'χει η μάνα σου και το άδικο οι γειτόνοι,
και τον αφορισμό ο παπάς που δεν μας στεφανώνει.

Το κυπαρίσσι κήκε και η ρίζα του μυρίζει,
ποιος έχει αγάπη στην καρδιά, ο κόσμος τον γνωρίζει.

Το κυπαρίσσι ορέγομαι το μυρισμένο ξύλο,
αχ που σου μοιάζει μάτια μου στο μάκρο και στον ψήλο.

Το κυπαρίσσι το λιανό αέρας το ζευλώνει,
την κοπελιά την άγρια ο νιος την ημερώνει.

Το μαντιλάκι που φορείς το χρυσαλειφωμένο,
με κάποιον επαιγνίδισες κι είναι κουρνιαχτισμένο.

Το Μ, το Α και το Ρ και δυο ψηφία ακόμα
με κάνανε τον ορφανό να κείτομαι στο στρώμα.

Τον άνθρωπο τον σεβνταλή κάτσε και μίλησέ τον,
και πες του λόγια του σεβντά και παρηγόρησέ τον.

Το λεμονάκι το άγουρο τρίβε το κι ας μυρίζει,
και τη γειτονοπούλα σου φίλα τη κι ας σε βρίζει.

Τον κλήδονά μου έριξα για να σε ριζικάρω,
κι ο κλήδονας μου έδειξε γυναίκα να σε πάρω.

Τον νου μου και τον λογισμό όπου μου πήρες, δώσ' μου.

Το ένα μου χέρι στη φωτιά και τ' άλλο στο μαχαίρι,
ή να καώ ή να σφαώ ή να σε κάμω ταίρι.

Τον όρκο θε να κάμω εγώ στην άγια Σωτήρα,
κι αν δεν σε πάρω ελεύθερη, θε να σε πάρω χήρα.

Τον ουρανό κάνω χαρτί, τη θάλασσα μελάνι,
να γράψω τα πεισματικά και πάλι δε με φτάνει.

τον τόπου που έστεκες εχτές, τα λόγια σου θυμούμαι,
και αν δεν βλέπω το κορμί, πάλι παρηγορούμαι.

Τον Φράγκο δεν τον θέλω, γιατί φορεί καπέλο,
μόν' θέλω τον Γιωργιάκη, όπου φορεί καλπάκι.

Το πάθος σου το απόκτησα, όταν σε είδα φως μου,
και πάλι αν με λυπηθείς, γίνεσαι ο γιατρός μου.

Το περιστέρι στη φωλιά κοιμάται με το ταίρι,
κι εγώ κοιμάμαι μοναχός σαν τον λαγό στη φτέρη.

Τόση ήταν η αγάπη μας, τόση ήταν η φιλία μας,
και για 'να λόγο που είπαμε, ήταν η χωρισιά μας;

Του έρωτα τα βέλη είναι πολύ σκληρά,
κι αν μπερδευτείς πουλί μου, δεν ξεμπερδεύεις πια.

Του ματιού σου το ασπράδι μ' έτρωγε πρωί και βράδυ.

Του παντρεμένου δώσ' φιλή, τ' απάντρευτου μια πέτρα,
να πάρει κι όλη τη ντροπή να πάει να βρει γυναίκα.

Του εχθρού σου μην εμπιστευθείς τα λόγια που σου λέγει,
μήτε ποτέ της γυναικός που σου μιλεί και κλαίγει.

Τούτη που κρατώ σιμά μου, να ήταν γειτόνισσά μου,
να ήταν το δικό μου ταίρι, το δικό μου περιστέρι.

Τούτον τον χρόνο χαίρομαι, τον άλλον Θιός το ξέρει,
ή θα πεθάνω ή θα ζω ή θα 'μαι σ' άλλα μέρη.

Το φεγγαράκι ακολουθώ, τους μάγους θα ρωτήσω,
αν μ' αγαπάς πουλάκι μου, να μη σε λησμονήσω.

Το χέρι σου το παχουλό να 'βαζα μαξιλάρι,
ποτέ δεν θα φοβόμουν, ο Χάρος να με πάρει.

Τα χείλη σου είναι σίσυρο, το μάγουλό σου μήλο,
το στήθος σου παράδεισος και το κορμί σου κρίνο.

Τον χρόνο τον εφετινό θέλω να τόνε γράψω,
γιατί ώρα δεν επέρασε, να μην αναστενάζω.

Το οχ μεταχειρίστηκα και με αυτό θα ζήσω,
ώσπου να έρθει ο καιρός φως μου να ξεψυχήσω.

Τραγουδήσε πουλάκι μου, ν' ακούσω τη λαλιά σου,
να πεταχτώ σαν πέρδικα μέσα στην αγκαλιά σου.

Τραγουδήσέ μου να χαρώ, παίξε μου να γελάσω,
δείξε μου τα βυζάκια σου, να δεις αν δεν τα πιάσω.

Τριανταφυλλένια μάγουλα και μάτια μενεξέδες,
για σένα γλυκοκελαδούν τ' αηδόνια στους μπαξέδες.

Τριαντάφυλλο είσαι την αυγή, ρόδο το μεσημέρι,
κι ένας μου φίλος καρδιακός θα μου σε κάνει ταίρι.

Τριγύρω τριγυρίζω στο σοκακάκι σου,
να το φιλήσω θέλω το μαγουλάκι σου.

Τρώγω ψωμί με δάκρυα, νερό φαρμακωμένο,
οι πίκρες και τα βάσανα μ' έχουν αναθρεμμένο.

Τσάκισέ το το λουλούδι,
κι ο χορός θέλει τραγούδι.

Τσαπράζια και φορέματα πολλά να σας χαρίσω,
και να σας δώσω τ' Άγραφα κι όλα τα αρματωλίκια.

Της κυράς μου η αγάπη είναι τόσο δυνατή,
σαν νερό μες στο καλάθι όπου στάλα δεν κρατεί.

Της χήρας το προσκέφαλο μυρίζει από κυδώνι,
και το μυρίστηκα κι εγώ και σκούζω σαν το αηδόνι.

Τσίτωσε βραχνοκόκορα από τα κεραμίδια,
για να μιλήσει η πέρδικα από τα παραθύρια.

Τώρα το καλοκαιράκι που είναι ο κόσμος μια χαρά,
λάμπουν και οι κορασίδες με την άσπρη φορεσιά.

Τώρα, τώρα σ' ανταμώνω
κι όλα σε τα φανερώνω.

Υπόμενε Μαρία του Νικολή τα λόγια,
σαν απομένουν τα βουνά στις πάχνες και τα χιόνια.

Φεγγάρι μου λαμπρότατο, ζηλεύει η καρδιά μου,
γιατί θωρείς τον αγαπώ, κι εμένα είναι μακριά μου.

Φεγγάρι, φεγγαράκι μου φέγγε μου να περάσω,
γιατί σε αυτήν τη γειτονιά τον νουν θε να χάσω.

Φοβερισμένο μ' έχουνε όταν κι αν σ' απαντήσω,
είτε στα μάτια να σε δω, είτε να σου μιλήσω.

Αιντε μωρέ καχπέ ντουνιά σε μένα μην παινιέσαι,
κι εγώ 'μια που σε γλένταγα και τώρα μ' απαρνιέσαι.

Χαρά την τέτοια περγουλιά και ποια κυρά την έχει,
να στάζει από τη ρίζα της ροδόσταμα να τρέχει.

Χελιδονάκι θα γενώ, να 'ρθω στην κάμαρά σου,
να κάμω τη φωλίτσα μου εις τα προσκέφαλά σου.

Χελιδονάκι θα γενώ, στα χείλη σου να κάτσω,
να σε φιλήσω μια και δυο, και πάλι να πετάξω.

Χελιδονάκι να γενώ, να κάτσω στο ρολό σου,
να σου φιλήσω την ελιά που 'χεις στο μάγουλό σου.

Χίλια καλώς επρόβαλες, μήλο μου μυρωδάτο,
της πεθεράς μου τον υγιό, τον μόσχο τον ακράτο.

Ψηλά βουνά και πράσινα και δέντρα φουντωμένα
ή φέρτα την αγάπη μου ή πάρτε και εμένα.

Ψηλά 'ν' τα παραθύρια σου σαν карабиού κατάρτια
ρίψε μου τα μαλλάκια σου να κάνω σκαλοπάτια.

Ψηλά πατείς σαν πέρδικα σαν χελιδόνι τρέχεις.

Ψυχή μου, καλώς ήρθες, τώρα θα πληρωθώ,
τόσων χρόνων αγάπη μ' ένα φιλί γλυκό.

Ψυχή μου μελαγχολικά μην έχεις υποψία,
με την καρδιά ου σ' αγαπώ χωρίς αμφιβολία.

Ψυχή χαριτωμένη, ωραία μου κυρά,
γιατί 'σαι σφαλισμένη τόσο λυπητερά;

Ο, έρωτα αξιοδάκρυτε γιατί δεν κρίνεις ίσια;
Που έδωσες μια πέρδικα σ' ενός κοράκου νύχια;

Ο, έρωτά μου φθονερέ, γιατί με βασανίζεις,
και από εμέ τη δύστυχη πλέον δεν βασγελίζεις;

Ο δίβουλε, ο τρίβουλε, ο ψεύτη της αγάπης,
που εσύ γεννήθηκες για με και τώρα πώς εχάθεις;

Ο θάλασσά μου ουρανιά, αγάπαγε τα ξένα,
δεν έχουν άλλον κανέναν, μόν' τον Θεό και σένα.

Άχου και να 'ταν βολετό ψυχή μου αγαπημένη,
δυο λόγια να σου μίλουνε η γλώσσα μ' η καημένη.

Ωιμένανε πώς το 'παθα, όταν σε βλέπω τρέμω,
χέρια μου και ποδάρια μου, ως κι η λαλιά που κρένω.

Ωιμένανε τα πάθη μου, της πέτρας να τα λέγω.
κι η πέτρα να τα λέγει με να κάθομαι να κλαίγω.

Ωιμένανε τον δύστυχο, ζωή οπού διαβάζω,
μήτε να κλάψω δεν μπορώ, μήτε ν' αναστενάζω.

Ωιμένανε πώς κακονυχτώ και σαν τρελός γυρίζω,
κι από την τρέλα την πολλή δεν σε καλογνωρίζω.

Ωιμέ τον κακορίζικο, απ' άνθρωπο κανένα,
ως και τα νέφη του ουρανού, δεν λέν' καλό για μένα.

Ωιμέ πιτσούνι παχουλό και δροσερό μου απίδι,
της νύχτας σφιχταγκάλιασμα και της αυγής παιγνίδι.

Ο λογισμέ, ο γύρισε, πνεύμα ο πάρε βόλτα,
κι εσύ καημένη μου καρδιά γίνουν σαν ήσουν πρώτα.

Ο λογισμέ μου, βάσταξε και μη μου πάρεις βόλτα.
κι εσύ καημένη μου καρδιά, κάμ' ατσαλένια πόρτα.

Ο λογισμέ περήγανε και νου διασκορπισμένε,
σε βάσανα που μ' έντυσε αναθεματισμένε.

Ο νυφούδα μ' να γεράσεις,
και να μην αναστενάξεις.

Ο ουρανέ δικαιοκρίτε, κατέβα, κάμε κρίση,
ο νιος όπου με αγαπά, γυρεύει να με αφήσει.

Ο ουρανέ πατέρα μου και γης μάνα γλυκιά μου,
να μην τα πάθει άλλος κανείς τα πάθη τα δικά μου.

Ο ουρανέ που είσαι ψηλά, κατέβα, κάμε κρίση,
αγάπη δώδεκα χρονών γυρεύει να με αφήσει.

Ο Παναγιά και δώσ' μου ύπνο να κοιμηθώ,
γιατί δεν υποφέρω αγάπης τον καημό.

Ωρα 'ναι μάτια μ', ώρα και σχόλασ' το βελόνι,
πάμε να σ' αρραβωνιαστώ κι η μάνα σ' ας μαλώνει.

Ωρα καλή σου μάτια μου, και να καλοστρατήσεις,
στη στράτα να με θυμηθείς και πίσω να γυρίσεις.

Όπως η νύχτα η σκοτεινή όλα τα κάνει μαύρα,
έτσι είναι όλα στην καρδιά, που την πλακώνει η λαύρα.

Όπως τα δεντρολάκια που κάνουνε ελιές,
τα όμορφα σου μάτια γεμάτα μαργιολιές.

Όπως της Αίτνας το βουνό, έτσι κι εγώ εβγάζω,
φωτιές και φλόγες φοβερές όταν αναστενάζω.

Όπως το γοργό νερό τρέχει και δεν γροικιέται,
έτσι κι εμέ η καρδούλα μου για σένα ξανασπιέται.

Ως και το αηδόνι που 'ν' πουλί, να παντρευτεί γυρεύει,
ν' αφήσει την ελευθεριά και στην σκλαβιά να μπαίνει.

Ως και τα παραθύρια σου αμάχη μου κρατούνε,
όντες με δούνε και διαβώ, δίχως αέρα κλούνε.

Ως λάμπει το άδολο κρασί στην ασημένια κούπα,
λάμπει κι εμέ η αγάπη μου στα βελουδένια ρούχα.

Ως τότε μαύρη θάλασσα να δέρνεις το κορμί μου,
κι άλλος να τήνε χάιρεται την αγαπητική μου.

Ως τότε να 'ν' τα μάτια μου της γειτονιάς αυλάκι,
στο ένα να τρέχει το νερό και στο άλλο το φαρμάκι;

Ως τρέμει το άστρο τ' ουρανού, ώστε να ξημερώσει,
τρέμει κι εμέ η καρδούλα μου ώστε να σ' ανταμώσει.

Ως τρέμει του λαγού η καρδιά, όταν τον κυνηγούνε,
τρέμει κι εμέ η καρδούλα μου όταν σε μελετούνε.

Ως τρέχουνε τα σύννεφα και τον καιρό ακλουθούνε,
τρέχουν κι εμέ τα μάτια μου όταν σε θυμηθούνε.

Ο ύστερέ μου λογισμέ και πώς δεν σ' είχα πρώτα,
να κάνω στην καρδίτσα μου μια σιδερένια πόρτα.

Ο ψυχή, ζωή και δώσ' μου δεν λυπάσαι, δεν πονείς;
Τέτοιον νιο ωσάν κι εμένα κρίμα να τον τυραννείς.

Τι να την κάνω μια καρδιά, ήθελα να 'χω κι άλλη,
τη μια να έχω για σεβντά, την άλλη για το χάλι.

Τα ντέρτια μου, τα πάθια μου, κανείς να μην τα πάθει,
ούτε καράβι στο γιαλό, ούτε πουλί στ' αγκάθι.

Ανάθεμα τη μάνα σου και τη δική μου αντάμα,
που δεν μας αρραβώνιασαν να περπατούμε αντάμα.

Τι να το κάνω το βιολί, δεν έπαιρνα μια κάπα,
που πάνουν τα δοντάκια μου τη νύχτα τράκα τράκα.

Όλα τα μάτια μάτια είναι, είναι και κάτι μάτια,
που σου ραγίζουν την καρδιά, στην κάνουνε κομμάτια.

Στα Γιάννενα, στον Γκουραμπά, έχω ένα χελιδόνι,
παρακαλώ τη γειτονιά να μη μου το μαλώνει.

Τράβα νησιώτη τα κουπιά και μην τα φέρεις γύρα,
να πάμε στην Ντραμπάτοβα και στην Αγιά Σωτήρα.

Ανάθεμα τα Γιάννενα, που 'χουν πολλά σοκάκια,
και παραθύρια με γυαλιά, που τρέχουν τα φαρμάκια.

Αναστενάζω καίγονται χίλιες χιλιάδες δέντρα,
τι είν' το κακό που μου 'κανες, δεν είσαι για κουβέντα.

Γιατί, φεγγάρι μου, γιατί, δεν φέγγεις και για εμένα,
που βρίσκομαι στην ξενιτιά με μάτια δακρυσμένα;

Γιατί, φεγγάρι μου, γιατί, τι πας να βασιλέψεις;
Μένα μ' αφήνεις σκοτεινά και πας αλλού να φέξεις;

Κρασί, σε πίνω για καλό, κι εσύ με πας στον τοίχο,
κινώ να πάω στο σπίτι μου, την πόρτα δεν τη βρίσκω.

Ρίξε νερό στην πόρτα σου, να 'ρθω να ξεγλιστρήσω,
να βρω αφορμή της μάνας σου, να μπω να σε φιλήσω.

Στη θάλασσα θα πέσω, μέσα στα κύματα,
να φτάσω την ποδιά σου με τα κεντήματα.

Αέρας τα τινάζει, τα κληματόφυλλα,
Θεός να τα φυλάει τα μαστορόπουλα.

Ο ήλιος βασιλεύει πάνω στο φέσι ου,
να σκάσεις θα την πάρω την εξαδέρφη σου.

Ο ήλιος βασιλεύει πάνω στα ρέματα,
να σκάσεις θα σε πάρω με χίλια ψέματα.

Ο ήλιος βασιλεύει κι η μέρα σώνεται,
ο νους μου από εσένα δεν συμμαζώνεται.

Διαμάντι δαχτυλίδι φορείς στο χέρι σου,
κι η πλάκα γράφει απάνω να γίνω ταίρι σου.

Τ' αναστενάγματά μου και τα γκιντέρια μου,
ελπίζω να σε φέρουν πίσω στα χέρια μου.

Τ' αναστενάγματά μου στη γη μη πέσουνε,
στους ουρανούς να φτάσουν να σε παιδέψουνε.

Στη σκάλα που ανεβαίνεις και στα σκαλώματα,
όλο παιγνίδια κάνεις κι όλο καμώματα.

Στη σκάλα που ανεβαίνεις, ν' ανέβαινα κι εγώ,
σε κάθε σκαλοπάτι να σε γλυκοφιλώ.

Μαύρη ήταν η καρότσα κι άσπρα τ' αλόγατα,
μας κλέψαν την Ελένη τα ξημερώματα.

Τσαρούχια τελετίνι και φούστα κόκκινη
το βάνει η Πηνελόπη και πάει στη Μητρόπολη.

Πετάχτηκε η φελεκούδα και μου σε βάρεσε
το άσπρο σου ποδαράκι σου το μουντάρεψε.

Πέρδικά μ' από τον Ντρίσκο
όπου πάω εσένα βρίσκω.

Ζηλιάρικο, ζηλιάρικο, σ' εμένα ρίχνεις τ' άδικο,
σ' εμένα ρίχνεις τ' άδικο, μικρό και σκανταλιάρικο.

Εύπνα του έρωτα αδερφή του βαμβακιού ασπράδα,
ακόμα δεν εχόρτασες του ύπνου τη γλυκάδα.

Το πιο γλυκό σου όνομα ποτές δεν το ξεχνάω,
αφότου εγεννήθηκα, ωσότου να πεθάνω.

Σου στέλνω χαιρετίσματα σε μήλο δαγκωμένο,
και μέσα στη δαγκωματιά σου 'χω φιλή κρυμμένο.

Θάλασσα αυτά τα κύματα με τι τα χρωματίζεις,
κι εμένα απ' την αγάπη μου γιατί με ξεχωρίζεις.

Βασιλικό εφύτεψα στο μέρος που κοιμάσαι
να κόβεις να μυρίζεσαι κι εμένα να θυμάσαι.

Μόνο τη φωτογραφία σου για συντροφιά την έχω
αυτή χορταίνω με φιλιά, με δάκρυα αυτήν τη βρέχω.

Από μικρή σε αγάπησα και σε αγαπώ ακόμα,
και εάν δεν σε πάρω αγάπη μου, να σε χαρεί το χώμα.

Αναστενάζω βγαίνει αχνός και μέσα μπαίνει ο πόνος
και αυτοί που μας εχάλασαν, να μην τους βρει ο χρόνος.

Είσαι μικρή πολύ μικρή στα δεκαπέντε χρόνια,
κι εγώ μικρή σε αγάπησε στον εικοστό αιώνα.

Μέσα σε χίλιες να 'σαι εδώ μέσα σε δυο χιλιάδες,
γυρίζω το κορμάκι σου γιατί έχει νοστιμιάδες.

Όποιο φουστάνι κι αν φοράς στο σώμα σου πηγαίνει,
και αυτό απόψε το 'βαλες, εμένα με τρελαίνει.

Εχθές τον όρκο βάλαμε τα δυο μας μες στη βρύση,
ώσπου να 'χει η βρύση το νερό δεν θα μας λησμονήσει.

Για μαύρα μάτια χάνομαι για γαλανά πεθαίνω,
για μια μελαχρινή κοπέλα σχίζω τη γη και μπαίνω.

Άνοιξε στόμα άνοιξε να γλυκοτραγουδήσεις,
και τη γλυκιά αγάπη μου να την ευχαριστήσεις.

Ποιος θ' αγαπήσει από μικρός πρέπει να έχει γνώσεις,
γιατί ίσως με τον έρωτα λογαριασμό να δώσεις.

Βγαίνω στο παραθύρι, βλέπω τη θάλασσα,
και μου 'ρχεται σαν όνειρο, με σένα τα χάλασα.

Πάρε με και σφίξε με σφιχτά στην αγκαλιά σου,
μέσα στα δυο σου τα φιλιά, στον κόρφο τον δικό σου.

Μωρή κοκκινοπρόσωπη και ροϊδομαγουλάτη
την πέτρα κάνεις τρίμματα μονάχα με το μάτι.

Δεν είναι κρίμα και άδικο για μένα τον καημένο,
αγάπη να 'χω στο χωριό και στον στρατό να μένω.

Το χείλη σου τα όμορφα που είναι σαν κεράσι
να τα φιλήσω μια φορά και ο κόσμος ας χαλάσει.

Όσο να πάρω το χαρτί ανέλαβα την πένα
και βούλωσα το γράμμα μου με της καρδιάς το αίμα.

Ανάθεμα τη μάνα σου που σ' έστειλε στον γάμο
και σ' είδαν τα ματάκια μου και τώρα τι να κάνω.

Κάτω στην ακροποταμιά δεν λείπει το αηδονάκι
και μέσα από τα χείλη μου δεν λείπει το φαρμάκι.

Πώς τρέμει του πουλιού η καρδιά στου γερακιού τα νύχια
έτσι τρέμει η καρδούλα μου για εσένα μέρα – νύχτα.

Καρδιά μου γίνε σίδηρο, καρδιά μου γίνε αμόνι
να σε χτυπούν αλύπητα τα βάσανα και οι πόνοι.

Άστρο που είσαι στον ουρανό κατέβα κάνε κρίση
κορίτσι δεκαοχτώ χρονών θέλει να με φιλήσει.

Εσύ είσαι το σταφύλι και εγώ το τσάμouro
εσύ φίλα με στα χείλη κι εγώ στο μάγουλο.

Ανάθεμα ποιος σου 'ραψε στενή τη φορεσιά σου
να μη χωρούν τα χέρια μου να πιάνουν τα βυζιά σου.

Άρχισαν τα βυζάκια σου κόρη να μεγαλώνουν
σ' εσένα δίνουν ομορφιά κι εμένα θανατώνουν.

Αν πεθάνω εγώ για σένα ο κόσμος τι θα λέει
πρώτα τον εφαρμάκωσε και ύστερα τον κλαίει.

Όποιος με ακούει να τραγουδώ λέει δεν έχω πόνο
και εγώ με τα τραγούδια μου τον πόνο ξελαφρώνω.

Αγάπησα και εγώ ο φτωχός ένα κομμάτι χιόνι
να το φιλήσω δεν μπορώ, τα χείλη μου παγώνει.

Καινούργια αγάπη και παλιά με βάλανε στη μέση,
στριφογυρίζω στην παλιά, καινούργια δεν με αρέσει.

Να είχα μελάνι και χαρτί μια σκουριασμένη πένα
να σου 'γραφα αγάπη μου πως τα περνώ στα ξένα.

Αμάραντος και αν μαραθεί τη μυρωδιά την έχει
αγάπη μου και αν παντρευτεί την έγνοια μου την έχει.

Όταν περνώ από κοντά τα μάτια χαμηλώνεις
που είναι το παράπονο που δεν το φανερώνεις.

Αυτά τα μαύρα που φοράς δεν τα φοράς για λύπη
να τα φοράς για ομορφιά αλλά και νταϊλίκι.

Αν ίσως και δεν μ' αγαπάς φωτιά να σε χτυπήσει
και η μάνα που σε γέννησε νεκρή να σε φιλήσει.

Ποιος είδε τέτοιον πόλεμο να πολεμούν τα μάτια
δίχως μαχαίρια και σπαθιά να γίνονται κομμάτια.

Ανάθεμα ποιος έλεγε είναι γλυκιά η αγάπη
εγώ που τη δοκίμασα είναι πικρή φαρμάκι.

Σιδεροβέργινο κλουβί σου φτιάξανε οι γονείς σου
φοβούνται μη σε κλέψω εγώ μα θα 'ρθεις μοναχή σου.

Απ' όλα τα πετούμενα ο ψύλλος έχει χάρη
που στα βυζιά των κοπελιών πιάνει και σουλατσάρει.

Ανάθεμα γονιούς γονιών πατέρων και μητέρες
που δεν αφήνουν τα παιδιά να παίρνουν τις κοπέλες.

Μην πετάς τα λόγια σου σαν το άχυρο στ' αλώνι
γιατί τα παίρνει ο διάβολος και ποιος τα συμμαζώνει.

Αυτό το μπαλκονάκι να ανάψει να καεί
να γκρεμιστεί να πέσει με την κυρά μαζί.

Εσύ στο μπαλκονάκι και εγώ διαβαίνοντας
ρίξε μου το μαντίλι να πιάσω παίζοντας.

Βασιλικός θα γίνω στο παραθύρι σου
και ανύπαντρος θα μείνω για το χατίρι σου.

Βασιλικός πρασιές πρασιές σου στρώνω και κοιμάσαι
να κόβεις να μυρίζεσαι κι εμένα να θυμάσαι.

Τον μερακλή τον άνθρωπο κάτσε κουβέντιασέ τον
πες του δυο λόγια της καρδιά και παρηγόρησέ τον.

Με τα σχοινιά του караβιού μ' έδεσαν οι γονιοί μου
με τα μαχαίρια με χτυπούν να σε αρνηθώ πουλί μου.

Εγώ σε θέλω φθυσικιά δεν θέλω να πεθάνεις
για να έρχομαι κάθε πρωί να σε ρωτώ τι κάνεις.

Αν ξεραθεί η θάλασσα και βγουν τα ψάρια έξω
τότες κι εγώ αγάπη μου με άλλη θα τα μπλέξω.

Από τα μάτια φαίνεσαι που σ' έχω φιλημένη
και από τη μέση τη λιανή που σ' έχω αγκαλιασμένη.

Μαύρα είναι τα δυο σου μάτια μαύρα είναι σαν την ελιά
και όποιος τα γλυκοφιλήσει Χάρο δεν φοβάται πια.

Αυτά τα μαύρα μάτια που με κοιτάζουνε
χαμήλωσέ τα λίγο γιατί με σφάζουνε.

Σε περιμένω για να 'ρθεις να έρθεις απευθείας
της σκλαβωμένης της ζωής να κλείσεις τα βιβλία.

Φυσά ο Ζέφυρος κυλάει το κύμα,
θα αναστενάζεις και θα λες της ορφανής το κρίμα.

Όχι να χύσεις δάκρυα όχι να φτύσεις αίμα
για το δικό σου το κορμί δεν είναι πια για μένα.

Έβγα στο παραθύρι καθάριο μάλαμα
ολοκάθαρη κοπέλα κορμί για αγκάλιασμα.

Φλωρένιο δαχτυλίδι φορεί το χέρι σου
και επάνω γράφει η πέτρα θα γίνω ταίρι σου.

Μαύρη είναι η καρότσα άσπρα είν' τα αλόγατα
θα 'ρθω για να σε πάρω τα ξημερώματα.

Βγάλ' τα μαύρα βγάλ' τα και φόρα κόκκινα
και γίνε γυφτοπούλα και πούλα κόσκινα.

Ανέβα πάνω στη μηλιά και μέτρησε τα μήλα
λογάριασε και τον καιρό που με παιδεύεις σκύλα.

Φίδι μου τρώει την καρδιά κι ένα δεντρί τη μέση
και από τον πόνο τον πολύ κοντεύει να μου πέσει.

Εξήντα βρύσες με νερό και εξήντα δυο πηγάδια
δεν θα μου σβήσουν τις φωτιές που 'χω στα φιλοκάρδια.

Μα τι έχεις μάτια σαν ελιά και φρύδια σαν τις βδέλλες
μα τι είσαι τόσο όμορφη απ' όλες τις κοπέλες.

Της μόδας παπουτσάκια φορείς και τρίζουνε
κι εμένα την καρδούλα μου τη ραγίζουνε.

Όταν εσύ μου έρχεσαι με τ' άλλα παλικάρια
στη μέση το γαρίφαλο στην άκρη τα κλωνάρια.

Ανέβηκα στους ουρανούς και μου είπαν οι αγγέλοι
μελαχρινή που αγάπησες να μην τραβήξεις χέρι.

Εγώ είμαι μαύρος και άσχημος δεν αγαπώ κυράδες
αγαπώ μελαχρινές που έχουν νοστιμάδες.

Άσπρες κοπέλες πιάνονται για την ομορφιά τους
πέρασε και η μελαχρινή τους καίει την καρδιά τους.

Αυτά τα λένε οι μελαχρινές για να παρηγοριούνται
οι άσπρες είναι οι καλύτερες όπου και να βρεθούνε.

Είμαι μικρή ακόμα, είμαι μικρή ακόμα
δεν ξέρω πώς χαϊδεύουνε και πώς φιλούν στο στόμα.

Στη βρύση την κρυόβρυση που είναι τα κρουονέρια
κορίτσια πάνε για νερό κι έρχονται φιλημένα.

Έλα να πάμε Λένη, και τι να κάνουμε
να χτίσουμε σπιτάκι να ζήσουμε μαζί.

Στείλε με μάνα για νερό και αν δεν στο φέρω δροσερό
τα νιάτα μου να μη χαρώ.

Μπορεί τα λουλούδια να μην ξανανθίσουν
μπορεί οι αγάπες στον κόσμο να σβήσουν
μπορεί ο ήλιος να μην ξαναβγεί μα δεν μπορούνε
οι καρδιές μας να χωριστούνε.

Χαλάλι σου παλιόπαιδο για όλα που μου κάνεις
πρέπει να ξέρεις στη ζωή να παίρνεις και να χάνεις.

Άστρα μου πολλά και αρίθμητα που φέγγετε τη νύχτα
πέστε της αγάπης μου πως έλειπα και ήρθα.

Το αχ το βαχ δεν το ήξερα ποτές να το φωνάζω
τώρα δεν έχει καμιά στιγμή που να μην αναστενάζω.

Αντίκρυ ήρθες κι έκατσες σαν μαραμένο πράσο,
όταν γυρίζω να σε δω μου 'ρχεται να ξεράσω.

Η αγάπη γυρίζει σαν τη σφαίρα
ίσως μια μέρα δεν θα σε αγαπώ.

Εσύ που το όνομά μου με τα άστρα το κεντούσες
εσύ που τη ζωή σου στα μάτια μου μετρούσες.

Φωτιά τρώει το σίδερο και σάρακας το ξύλο
και συ μου τρως τα νιάτα μου σαν ο άρρωστος το μήλο.

Δεν με βλέπεις πως πεθαίνω το λοιπόν το καρτερείς
σαν με βάλανε στον Άδη τότε θα με θυμηθείς.

Ήθελα να 'χα στην καρδιά ένα παραθυράκι
για να τ' ανοίγω κάθε αυγή να βγάζω το φαρμάκι.

Απ' εδώ θάλασσα και απ' εκεί φωτιά
και από τις άλλες τις μεριές τα λόγια καυτερά.

Όταν έφυγες μ' άφησες ένα κουτί λεβάντα
να πλένομαι κάθε πρωί να σε θυμάμαι πάντα.

Σαράντα βρύσες με νερό και δυο βουνά με χιόνι
να βάλουν στην καρδούλα μου και πάλι δεν κρυώνει.

Η κάθε λέξη σου έσταζε αγάπη περισσή
και μέλι η κάθε πρόταση και ακέρια μέσα εσύ.

Μονάχα τα τραγούδια μου έχω παρηγοριά μου
σε αυτά μπορώ να εμπιστευτώ τον μυστικό έρωτά μου.

Θα το 'χω για ευτύχημα και για παρηγοριά μου
να ήξερες τον έρωτα που τρώει την καρδιά μου.

Όποιος έχει αγάπη φαίνεται πρασινοκιτρινίζει
χέρια ποδάρια κόβονται τίποτε δεν γνωρίζει.

Όποιος έχει αγάπη φαίνεται πρασινοκιτρινίζει
χωρίς ζέστη ζεσταίνεται χωρίς θερμή θερμαίνεται.

Τα χρόνια κι αν διαβαίνουν αν ο καιρός περνά
την πρώτη την αγάπη κανείς δεν την ξεχνά.

Εγώ για την αγάπη το σπίτι το αρνήθηκα
και όλος ο κόσμος κρένει μαζί μου
γιατί σε αγάπησα με όλη την ψυχή μου.

Τα μαύρα μάτια ο Θεός σου τα 'δωσε με τρόπο
για να δίνει βάσανα και πάθους των ανθρώπων.

Αν ξεραθεί η θάλασσα και γίνει κυπαρίσσι
τότε κι εμάς ο έρωτας τους δυο θα μας χωρίσει.

Ο ποπο την αγαπώ και ντρέπομαι να της το πω
στέκω να της πω καμπόσο μου μπερδεύεται η γλώσσα.

Το χέρι σου το παχουλό να το 'χω μαξιλάρι
δεν θα φοβόμουν ποτέ ο Χάρος να σε πάρει.

Μόλις λάβεις το γράμμα μου κάτσε και διάβασέ τον
και βγάλ' το μαντιλάκι σου με δάκρυα γέμισέ το.

Τι κάθεσαι και κρύβεσαι σαν η οχιά στον βάτο
εγώ ήμουν που σου 'καμα τους κόρφους άνω – κάτω.

Σου εύχομαι αγάπη μου του χρόνου τέτοια μέρα
να έχουμε στα χέρια μας σημάδια αρραβώνα.

Ήθελα να 'μουν άνεμος να μπω στα σωθικά σου
και να 'βλεπα πώς τρέμουνε τα φύλλα της καρδιάς σου.

Εγώ από εδώ και εσύ από αυτού και ο τοίχος μες στη μέση
πότε θα έρθει ο καιρός να γκρεμιστεί να πέσει.

Ο έρωτας είναι τρελός αρκεί ποιος τον κολλήσει
κόλλησε κι έναν γάιδαρο και πάει να ψοφήσει.

Αγάπησε και γρήγορα ο καρπός διαβαίνει
ημέρα χωρίς έρωτα είναι πικρή χαμένη.

Όποιος δεν ξέρει από σεβντά δεν ξέρει ν' αγαπήσει
δώσ' του πέντ' έξι πρόβατα να πάει να τα βοσκήσει.

Στου στέλνω χαιρετίσματα με ένα χελιδονάκι
και μέσα στις φτερούγες του σου έχω γραμματάκι.

Η ήρα μες στο στάρι και η πέτρα στη φακή
κορίτσι φιλημένο δεν κάνει προκοπή.

Μαρμαρένια μου βρυσούλα πώς βαστάς κρύο νερό
πώς βαστάς κι εγώ ο καημένος της αγάπης τον καημό.

Ο πλάτανος θέλει νερό και η λεύκα θέλει αέρα
και το κορίτσι φίλημα ώσπου να φέξει η μέρα.

Χωρίς αέρα το πουλί χωρίς νερό το ψάρι
χωρίς αγάπη δεν περνά και νια και παλικάρι.

το κάστανο θέλει κρασί και το καρύδι μέλι
και η κοπέλα φίλημα πρωί και μεσημέρι.

Τέσσερα πορτοκάλια τα δυο σαπίσανε
ήρθα για να σε πάρω και δεν μ' αφήσανε.

Όσες τρίχες μου 'πесαν από τα μαλλιά μου
τόσες κοπέλες πέρασαν από την αγκαλιά μου.

Η μάνα σου η μπλου σε προξενεύει αλλού
και ας τα 'χουμε φτιαγμένα οι δυο μας κούκλα μου.

Καβατζής εδώ δεν είμαι ούτε και παιδί κακό
μα στο σπίτι σου θα μείνει ή εκείνος ή εγώ.

Με αντάμωσαν οι φίλοι σου και με πληροφορήσαν
ότι οι σχέσεις σου με κείνον άσχημα προχωρήσαν.

Τι έχεις πουλί μου και θλίβεσαι και πέφτουν τα φτερά σου
μη τη φωλιά σου γκρέμισαν μη σπάσανε τα αβγά σου.

Να 'μουννα λουλούδι μικρό δροσολογιά να μου δίνεις
και όταν στερέψει το νερό το δάκρυ μου να πίνεις.

Το γιασεμί μυρίζεται εδώ
μα δεν μ' αφήνουν να το δω.

Θέλω για να πάω ν' αγιάσω την ψυχή μου
μα εδώ μ' αφήνει ο διάβολος που έχω στο βρακί μου.

Για είδες εκείνο το βουνό που άνοιξε και καίει
κάποιος λεβέντης όμορφος για την αγάπη κλαίει.

Σπαρταράει η καρδιά μου σαν το ψάρι το μικρό
και αν δεν σ' έχω στη γροθιά μου θα πεθάνω στον γαλό.

Όταν αγαπάς πονάς μα μη δίνεις σημασία
έχει πολλές συμφορές στην αγάπη η θυσία.

Την πρώτη βραδιά όπου σε πήρα αγκαλιά
θυμάμαι ήταν γλυκιά Πρωτομαγιά.

Παίρνω το μαξιλάρι σου το βάζω στην αγκαλιά μου
και αποκοιμιέμαι κλαίγοντας τραβώντας τα μαλλιά μου.

Στου στέλνω κορμί δίχως ψυχή και σώμα δίχως αίμα
σου στέλνω τη φωτογραφία μου για να θυμάσαι εμένα.

Στη σκάλα που ανεβαίνεις να πέσει η κάλτσα σου
να σκύψεις να τη μάσεις να δω τη γάμπα σου.

Με τη γειτονοπούλα μου θέλω να κάμω κρίση
που πάει και παντρεύτηκε χωρίς να με ρωτήσει.

Μήλο μου μη μαραίνεσαι μη χάνεις τη θωριά σου
εγώ δεν έχω άλλονε μόνο την αφεντιά σου.

Καλά έκαμα και αγάπησα μάνα και θυγατέρα,
η μάνα ήταν πέρδικα και η κόρη περιστέρα.

Μη λησμονείς για να ρωτάς καμιά φορά για μένα
που είμαι σαν έρημο πουλί σαν έρημο στα ξένα.

Σαν το σταφύλι ο έρωτας πάντα θα μας γλυκαίνει
μα κάποτε είναι κρασί κακό που μας πεθαίνει.

Πίκρες φαρμάκια άφησ' τα αφήστε με να ζήσω
τούτο το μικρό διάστημα που βρήκα να αγαπήσω.

Οχιά να φάει το στόμα σου κι αστρίτης το κορμί σου
που πήγες και αγάπησες την πρώτη αξάδερφή σου.

Από εσένα εξαρτάται η χαρά μου και ο πόνος
όταν με καταδικάζεις να περνώ μια νύχτα μόνος.

Από μικρή σ' αγάπησα, μεγάλη δεν σε πήρα
και έχω ελπίδα στον Θεό για να σε πάρω χήρα.

Σου εύχομαι αγάπη μου αγάπη και ευτυχία
κι επιθυμώ στο πλάι σου γρήγορα την καρδιά μου.

Στη θάλασσα θα πέσω μέσα στα κύματα
να πιάσω την ποδιά σου με τα κεντήματα.

Μωρή πεθερά μωρ' σκύλα που την έστειλες για ξύλα
δεν την έστειλα τη σκύλα όπου επαεί για ξύλα.

Την Κυριακή να παντρευτείς Δευτέρα να χηρέψεις
και την Τρίτη το πρωί εμένα να γυρέψεις.

Βαρύ είναι το σίδερο μεγάλο είναι το ρέμα
μα ο δικός μας χωρισμός βαρύτερος ακόμα.

Αρρώστια είναι ο έρωτας κανένας δεν γλιτώνει
και ποιος μικρός δεν αγαπά αργότερα πληρώνει.

Εμείς χωρίσαμε μαζί με δάκρυα στα μάτια
η αγάπη μας ήταν γραφτό να γίνει δυο κομμάτια.

Όποιο τραγούδι να σου πω κυρά μου να σου αρέσει
εσύ με τα πόδια σηκωτά κι εγώ να μπω στη μέση.

Καλό τριαντάφυλλο και του Μαγιού τα κάλλη
εσένα πρωτοαγάπησα δεν θα αγαπήσω άλλη.

Οι μέρες να 'ναι του Μαγιού οι νύχτες του Γενάρη
να σε χορτάσω φίλημα να σε χορτάσω αγκάλη.

Η πλαγιά λουλουδιασμένη το ζευγάρι περιμένει
ζήτησα το μάγουλό σου κόρη στον πρώτο όνειρό σου.

Αν μαραθεί η αγάπη μου και πιάσεις άλλο ταίρι
να καίγεσαι πώς καίγεται η γης το καλοκαίρι.

Γράμμα στα χέρια πού να πας να ξέρεις να μιλήσεις
και αν σε ρωτήσει η αγάπη μου να ξέρεις να απαντήσεις.

Ήθελα να 'μουν όμορφος να ήμουν παλικάρι
να ήμουν και τραγουδιστής δεν ήθελα άλλη χάρη.

Αγάπη που είχα κι έχασα απ' την ανεγνωμιά μου
τώρα τη βλέπω σ' άλλονε και καίγεται η καρδιά μου.

Όταν περνάς να μη σφυράς γιατί η μαμά μου βγαίνει
και κοκκινίζουμε τα δυο και μας καταλαβαίνει.

Σ' αυτόν τον κήπο που είσαι με γύρω γύρω δέντρα
να 'ρχομουν αγάπη μου να χόρταινα κουβέντα.

Έλα να πάμε εκεί που λες που 'μασταν χθες το βράδυ
να παίζουμε κυνηγητό στο πράσινο χορτάρι.

Ξέρω τραγούδια αμέτρητα και αν σε δω τα χάνω
και από τον καημό μου τον πολύ άλλη κουβέντα πιάνω.

Γράμμα για σκίσε τα βουνά και φεύγα σαν μια σφαίρα
και σύρε στην αγάπη μου και πες της καλησπέρα.

Φεύγεις αγάπη μου χρυσή μα πότε θα γυρίσεις
τον όρκο που μου έκανες τάχα θα τον κρατήσεις.

Όσα φτερά και κόκαλα έχει η μαύρη κότα
τόσες φορές σε φίλησα στην σκάλα και στην πόρτα.

Στις σκάλες που ανεβαίνεις και στα σκαλώματα
όλο νάζια μου κάνεις και όλο καμώματα.

Στις σκάλες που ανεβαίνεις ν' ανέβαινα κι εγώ
σε κάθε σκαλοπάτι να σε γλυκοφιλώ.

Και αν με αγαπάς με μισούν και αν σε αγαπώ με βρίζουν
την ομορφιά μου ζήλεψα και όλο με φοβερίζουν.

Θυμάμαι εσένα αγάπη μου τα όμορφά σου κάλλη
θυμάμαι τα βυζάκια σου το δροσερό ποδάρι.

Όταν σ' έχω αγκαλιά μου μες τα σύννεφα πετώ
γιατί με τα δυο μου χέρια εσένα αγάπη μου κρατώ.

Συλλογισμένος περπατώ και πικραμένος στέκω
δεν είσαι εγώ αγάπη μου για να μου πεις τι έχω.

Στον κόσμο μια αγάπησα άλλη δεν θα αγαπήσω,
κι εκείνη αν με αρνηθεί μονάχος μου θα ζήσω.

Το μαχαίρι που κρατώ στα πέντε δάχτυλά μου
αν ίσως και δεν μ' αγαπάς το χώνω στην καρδιά μου.

Εσύ από εκεί μαραίνεσαι και εγώ από εδώ χτυπούμαι
πότε θα σμίξουμε τα δυο τα χάλια μας να πούμε.

Τα χείλη σου είναι ζάχαρη το μάγουλό σου μήλο
τα στήθια σου παράδεισος και το κορμί σου κρίνο.

Όταν σε βλέπω που 'ρχεσαι με μαύρο παντελόνι
εμένανε μου φαίνεται πως Πάσχα ξημερώνει.

Στους κάμπους αναστέναξα είπα πολλά τραγούδια
άλλα τα δέντρα μάραναν και άλλα τα λουλούδια.

Ο ουρανός είναι γυαλί και η θάλασσα καθρέφτης
δεν ξέρω χρυσή αγάπη μου σε τι κρεβάτι πέφτεις.

Έφτασε η ώρα και η στιγμή πότε θα 'ρθω κοντά σου
για να μεθύσω από τα φιλιά στην τρυφερή αγκαλιά σου.

Καλή βραδιά ευχάριστη ήταν εκείνο το βράδυ
πως εμείς οι δυο φιλιόμασταν στο πράσινο χορτάρι.

Αγάπα με να σ' αγαπώ γέλα μου να γελάσω
δώσε μου τα βυζάκια σου να δεις αν θα τα πιάσω.

Μελαχρινή εφίλησα τον Αύγουστο Δευτέρα
μοσχοβολούσε το στόμα μου για άλλη μία μέρα.

Αγάπα με πουλάκι μου και όποιος ζηλεύει ας σκάσει
της πικροδάφνης το ζουμί ας πει να του περάσει.

Αγάπα με πουλάκι μου, πως μ' αγαπούσε πρώτα
του κόσμου λόγια μην ακούς μόν' την καρδιά σου ρώτα.

Αγάπα με να σ' αγαπώ θέλε με να σε θέλω
γιατί θε να 'ρθει ένας καιρός να θες και να μη θέλω.

Αγαπημένο μου πουλί πείσματα μη μου κάνεις
έχω στενάχωρη καρδιά, πεθαίνω και με χάνεις.

Αγάπησά την 'πό καρδιάς, που να με πάρει ο Χάρος
μα πώς να πάω να της το πω που δεν έχω το θάρρος;

Άγγελοι δώστε μου φτερά και δύναμαι στις πλάτες
να περπατώ να κυνηγώ ξανθές και μαυρομάτες.

Άγγελοι στο ζωγράφισαν το καγκελόφρυδό σου
και το κοντύλι έσταξε ελιά στο μάγουλό σου.

Αγέρα μου ποιος σ' έστειλε να 'ρθεις να με δροσίσεις
αν σ' έστειλε η αγάπη μου, να μου πολυχρονίσεις.

Ανάθεμα τα μάτια μου σαν τα 'χω μαθημένα
σαν δεν σε βλέπουν να 'ρχεσαι δακρύζουν τα καημένα.

Ανάθεμα στα στήθη σου δίχτυ χρυσό πλεγμένο
πρώτο πουλάκι που διαβεί πιάνεται το καημένο.

Ανάμεσα στη θάλασσα αγάπη μου κοιμάται
παρακαλώ σας κύματα μη μου την εξυπνάτε.

Στα ξένα συ στα ξένα εγώ θιαμαίνομαι πως ζούμε
Για σκούξε συ, να κλάψω εγώ να μην πάει κι ανταμωθούμε.

Το κυπαρίσσι το ψηλό που είναι στην άγια – Μαύρα
Έχει τη μέση του λιανή και τα μήλα του μαύρα.

Ο ήλιος βασιλεύει κάτω στα ρέματα
Κόρη θε να σε πάρω δε λέω ψέματα.

Ο ήλιος βασιλεύει και η μέρα σώνεται
Κι ο νους μου από τα σένα δε σιμαζώνεται.

Ο ήλιος βασιλεύει σε εκείνες τις ελιές
Εγώ θε να σε πάρω με χίλιες μαργιολιές.

Της χήρας το προσκέφαλο μυρίζει από κυδώνι
Θα πάω κι εγώ να κοιμηθώ να μου διαβούν οι πόνοι.

Μαχαίρι μαυρομάνικο στα πέντε δάχτυλά μου
Αν ίσως κι αν δε σ' αγαπώ το βάνω στην καρδιά μου.

Με μαχαίρωσες, με μαχαίρωσες,
Με μαχαίρωσες και δε με κέρδισες.

Μαχαιρωμένο μ' έχεις γερά δε φαίνεται
Κι άλλος από τα σένα γιατρός δε γίνεται.

Από σεβντά δεν ήξερα, δεν ήμουν μαθημένος
Και τώρα που μπερδεύτηκα πως έγινα ο καημένος.

Κι αν δεν ξέρεις να υφάνεις
Τα μασούρια σου να κάνεις.

Άσε με στον αργαλειό σου
Να υφάνω το προικιό σου.

Δε φταίει ο κρασοπούλος ούτε και το κρασί
Μόν' φταίει η μαυρομάτα που μου 'κατσε καρσί.

Σε κείν' τα σπίτια τα ψηλά στη μέση είναι φανάρι
Κι αν δε μου δώσουν τη μικρή παίρνω και τη μεγάλη.

Περνάς και δε με χαιρετάς, χαρά στην περηφάνια
Σαν να βαστάς στα χέρια σου βασιλικά φερμάνια.

Πόσες βαρκούλες με καιρό δεν είναι μισεμένες
Πόσες κοπέλες για προικιά δεν είναι παντρεμένες.

Ήθελα να γινότανε η Χίος περιβολάκι
Και οι Χιωτοπούλες λεμονιές κι εγώ νερό στ' αυλάκι.

Αγάπη που είχα κι έχασα από την κακογνωμιά μου,
τώρα την βλέπω σ' άλλονε και καίγεται η καρδιά μου.

Αγνάντια μου κι αγνάντια σου μια εκκλησιά θα χτίσω,
θα γένω διάκος και παπάς, να μπω να λειτουργήσω.

Αγνάντια από τα μάτια μου μην κάθεσαι, ψυχή μου,
γιατί βαρούν οι φλέβες μου και τρέμει το κορμί μου.

Απ' τα πολλά μου βάσανα κι απ' τα πολλά μου πάθη,
σ' ένα δεντρί ακούμπησα και το δεντρί εχάθη.

Από σεβντά δεν ήξερα, δεν ήμουν μαθημένος,
και τώρα που μπερδεύτηκα, πώς έγινα ο καημένος.

Αγάλια, αγάλια τον χορό πώς περπατάει το φίδι,
να μη σε νιώσει η πέρδικα και σηκωθεί και φύγει.

Βάστα, καημένη μου καρδιά, τα εχθρικά τα λόγια,
καθώς βαστούνε τα βουνά τους πάγους και τα χιόνια.

Βάστα, καημένη μου καρδιά, βάστα σαν το λιοντάρι,
μη σε νικήσουν οι οχτροί, κάνε μου αυτή τη χάρη.

Βρυσούλα πέντε κανουλιών, νερό χαριτωμένο,
αγγελικό μου πρόσωπο, γιατί είσαι λυπημένο;

Βασίλισσα των γυναικών, Σουλτάνα των κυράδων,
λουλούδι των αρχοντισσών, στολίδι των νυφάδων.

Δεν είμαι εγώ ξεροσφυρτιά, σφυρτιά χωρίς λουλούδια,
για να τραβώ τα βάσανα όλα με τα τραγούδια.

Δεν ημπορώ να κάνω αλλιώς, θε να σε ζωγραφίσω,
να σε κρεμώ σαν κόνισμα, να μη σε λησμονήσω.

Δεν είμαι δέντρο να κοπώ στης γη να γονατίσω,
δεν είμαι τέτοιος άνθρωπος να φύγω, να σε αφήσω.

Δεν θλίβεσαι τη νιότη μου, δεν βλέπεις, δεν πιστεύεις,
ανάλυσά σαν το κερί, κι ακόμα με παιδεύεις;

Διαβαίνεις, μπρε κακέ άνθρωπε, γύρισε να κοιτάξεις,
να δεις πώς με κατάντησες, να φρίζεις, να τρομάξεις.

Δεν πρέπει εγώ να τραγουδώ, ούτε κρασί να πίνω,
μόν' μοναχός να κάθομαι, δάκρυα πικρά να χύνω.

Εβάπτισα ένα παιδί, το 'βγαλα τ' όνομά σου,
να μοιάσει και στα κάλλη σου και την καλή καρδιά σου.

Εγώ με τούτον τον σεβντά στην πόλη θε να πάνω,
για να κλαφτώ τα πάθια μου στον ίδιο τον Σουλτάνο.

Είσαι γυαλένιος μαστραπάς κι όποιον να δεις τον αγαπάς,
κοντά σου αυτός έρχεται κι εσύ τον παρατάς.

Ζαλίζομαι, ζαλίζομαι, όταν σε συλλογίζομαι,
ζαλίζω το κεφάλι μου, τι θα γενεί το χάλι μου.

Ζουρλό ήμουν κι απογίνηκα, το νου μου δεν τον έχω,
ελπίδα πλέον από σε καμιά δεν απαντέχω.

Ζωή τούτη λέγεται, μπαχτσές χωρίς αηδόνι;
Χωρίς αγάπη στο πλευρό, θάνατος ξημερώνει.

Ήθελα να σ' αντάμωνα, να σου 'λεγα καμπόσα,
κι αν δεν σου γύριζα τον νου, ας μου 'κοβαν τη γλώσσα.

Η αγάπη θέλει φρόνηση, θέλει ταπεινοσύνη,
θέλει λαγού περπατησιά κι αϊτού γρηγοροσύνη.

Η ομορφιά στον άνθρωπο να 'χει και νου και χάρη,
πουλιέται και ζυγίζεται με το μαργαριτάρι.

Θυμάσαι όταν σε φίλησα στις πόρτας τα σκαλίδια,
και μου 'πες, κάτσε, διάτανε, μη μου χαλάς τα φρύδια;

Θάλασσα, πικροθάλασσα και πικροκυματούσα,
όλοι σε λένε θάλασσα κι εγώ σε λέω ανθούσα.

Θα μάσω ξύλα απ' το βουνό, φαρμάκι απ' την καρδιά μου,
και δάκρυ από τα μάτια μου για να λουστείς, κυρά μου.

Αναπολώ και απορώ στην τόση μας φιλία,
πώς γύρισε σ' εχθρότητα χωρίς καμιάν αιτία;

Θα φέρω διάκο και παπά να σε ξομολογήσουν,
τα τόσα σου αμαρτήματα να σου τα συγχωρήσουν.

Τσως τα αναπιάσματα να μην είναι γλυκά σαν μέλι
και γίνει πάλι χωρισμός, τότε ο Θεός το ξέρει.

Και τα τραγούδια μου αυτά τους νιους παρηγορούνε,
σαν τις ψυχές που καρτερούν παράδεισο να δούνε.

Κακός που είναι ο σεβντάς, τους φρόνιμους ζουρλαίνει,
τα μερακλίτικα παιδιά σαν φύλλα τα μαραίνει.

Κομμάτια να με κάνουνε σαν της Λαμπρής το αρνάκι,
δεν απαρνιέμαι εγώ ποτέ αγγελικό κορμάκι.

Κρύψου, μωρή αγάπη μου, σαν σπόρος στο πεπόνι,
ξανά θα μας χαλάσουνε οι φθονεροί γειτόνοι.

Κοιμάμαι, μωρ' αγάπη μου, σαν τα πουλιά στα χιόνια,
κοιμήσου και μη νοιάζεσαι, μες στα ζεστά σεντόνια.

Κοίταξε κείνο το βουνό πώς άναψε και καίει,
κάποιος αγάπη έχασε και κάθεσαι και κλαίει.

Κατακαημένη άνθρωπε, σαν ποντικός γεννιέσαι,
λιοντάρι στέκεις στη ζωή και σαν δροσιά χαλνιέσαι.

Λεβέντης είσαι στη ζωή, λεβέντικα κινιέσαι,
λεβέντικα τη γη πατάς, παλεύεις δεν λυγιάσαι.

Λυπητερά το σκέπτεσαι πώς πέρασαν οι χρόνοι,
πώς το λες το «έχε γεια» σαν το πουλί το αηδόνι.

Λυπητερά σε ξεκινούν όλοι μέσα στο χώμα,
κρίνε, πατερούλη μας, κρίνε γλυκό μας στόμα.

Λεφτοκαριά σε ξεκινά μαζί με τα παιδιά της,
είναι αυτή που στη ζωή σε είχε στην αγκαλιά της.

Ματάκια μου περδικωτά και φρύδια σαν δοξάρι,
χαρά στο χώμα που σε φιλεί, γερό μου παλικάρι.

Μα τ' άστρα, μα τον ουρανό, μα το λαμπρό φεγγάρι,
και μα τη γης που την πατώ, κι εμένα θα με πάρει.

Μ' έκαψε ο ήλιος, μ' έκαψε, μ' έκαψε και το κλάμα,
σαν του γέρου μ' τον καημό, δεν μ' έκαψε άλλο πράμα.

Μαρία λέν' την Παναγιά, Μαρία λέν' κι εσένα,
κι αν αρνηθώ την Παναγιά, θε ν' αρνηθώ κι εσένα.

Μάτια με μάτια βλέπονται και δυο καρδιές τσιμπιούνται,
και πάσχουν για ν' ανταμωθούν, μόν' τους οχτρούς φοβούνται.

Μάτια που χαμηλώνετε με την ταπεινοσύνη,
παρακαλώ σας, κάμετε σ' εμένα ελεημοσύνη.

Μες στα φύλλα της καρδιάς, στη φλέβα τη μεγάλη,
έβαλα και ζωγράφισα τ' αγγελικά σου κάλλη.

Να ήταν τρόπος να σε δω, να σου 'λεγα δυο λόγια,
και ύστερα ας μου λέγανε τα μαύρα μοιρολόγια.

Να ήταν το στήθος μου γυαλί, να 'βλεπες την καρδιά μου,
για να 'βλεπες σαν τι φωτιά καίει τα σωθικά μου.

Να είχα τη θάλασσα χαρτί, τον ουρανό μελάνι,
για να 'γραφα τα πάθια μου κι ακόμα δεν μου φτάνει.

Ξυπνάω τη νύχτα και ρωτώ τα άστρα ένα ένα,
τάχα τι κάνει ο φίλος μου, τάχα τι λέει για μένα.

Ο έρωτας τον άνθρωπο ζουρλό τον καταντάει,
με δίχως θέρμη καίγεται και πέφτει κι πεθαίνει.

Ο κόσμος τώρα χάλασε, δεν έχει εμπιστοσύνη,
πρώτα σου λέει σ' αγαπώ κι ύστερα σε προδίνει.

Όλοι μου κάνουν τον καλό και λεν πως είναι φίλοι,
κι από κρυφά μού χύνονται σαν λυσσασμένοι σκύλοι.

Ο ουρανός με ρώτησε, μου είπε «ποιον έχεις φίλο»,
και του είπα τον Αυγερινό, όπου τραβάει τον ήλιο.

Όποιος σ' αγάπη μπερδευτεί, καλύτερα ας πεθάνει,
γιατί ύπνο δεν βρίσκει πλιό και το μυαλό του χάνει.

Όποιος πιστεύει στα γλυκά της γυναικός τα λόγια,
πέφτει σε πίκρες και καημούς, θ' ακούσει μοιρολόγια.

Πάντα τη φεύγω τη φωτιά, μα η φλόγα της με καίει,
τίνος να παραπονευτώ που η τύχη μου τα φταίει!

Πολλά θωρούν τα μάτια μου και δεν τρομάω να κρίνω,
ξερό σφουγγάρι γίνομαι κι όλα τα καταπίνω.

Πολλοί σε τούτον τον καιρό δείχνουν πως είναι φίλοι.
κι έχουν φαρμάκι στην καρδιά και ζάχαρη στα χείλη.

Πόσες βαρκούλες με καιρό δεν είναι μισημένες,
πόσες κοπέλες για προικιά δεν είναι παντρεμένες;

Ρίξε στη μάγισσα, σου λεν, ρίξε τα χαρτιά σου,
αυτή θα σου πει τον πόνο σου και τα παθήματά σου.

Σεβντάδες είναι λογιαστοί, πού να τους θυμηθούμε;
Καλύτερα ας το αφήσουμε, για να μην τρελαθούμε.

Σεβντάς τρυπάει τα μάρμαρα, τα δέντρα ξεριζώνει,
και των μανάδων τα παιδιά, στη γη τα παραχώνει.

Στα ξένα εσύ, στα ξένα εγώ, αναπολώ πώς ζούμε,
για σκούζε εσύ, να κλάψω εγώ, μην πάει κι ανταμωθούμε.

Τα μάγια δεν τα πίστευα, και ούτε τα πιστεύω,
μόν' κάθομαι στην πίστη μου κι όχι να αρεντεύω.

Την πίστη μου όλη σου 'δωσα, έναν καλό δεν είδα,
αν μ' αγαπάς και με πονείς, δώσ' μου καμιάν ελπίδα.

Τον άνθρωπο τον σεβνταλή κάτσε κουβέντιασέ τον,
και πες του λόγια του σεβντά και παρηγόρησέ τον.

«Υπομονή», οι φίλοι μου μου λένε λυπημένα,
κι εγώ τους αποκρίνομαι, ποιος άλλος σαν κι εμένα;

Φεγγάρι μου λαμπρό λαμπρό σαν το κωνσταντινάτο,
τα κάλλη σου δεν βρίσκονται στον ουρανό από κάτω.

Χίλια καλώς επρόλαβες τα ψάρια για να πιάσεις,
και την κοιλιά σου την παχιά γρήγορα να χορτάσεις.

Χίλια καλώς σε βρήκαμε, καλέ μας νοικοκύρη,
τι καλά μας έφερες τώρα απ' το εργαστήρι;

Ψηλά σ' εκείνο το βουνό που άναψε και καίει,
κάποιος ασίκης κάθεται και τον καημό του κλαίει.

Ψηλή εσύ, ψηλός εγώ, ψηλά τα κυπαρίσσια,
περπάτα εσύ, περπάτα εγώ, μας λεν πουλιά βουνίσια.

Ψέματα εσύ, ψέματα εγώ, κούφια βιολιά, λαούτα,
πες εσύ, πες εγώ, κάναμε στον λάκκο βούτα.

Ο, ψηλό μου κυπαρίσσι, ποιος θα σε πρωτοφιλήσει,
ποιος θα σε πρωτοφιλήσει, ο ψηλό μου κυπαρίσσι.

Ο, ψυχή, ζωή και φως μου, δεν λυπάσαι, δεν πονείς;
Είναι κρίμα τον καημένο τόσο να με τυραννείς.

Ωρα και τις νύχτες που ξυπνώ μ' εσένα έχω να κάνω,
και τον Θεό παρακαλώ μαζί σου να πεθάνω.

Ζαλιάρικο, ζαλιάρικο,
σε μένα ρίχνεις τ' άδικο.

Ζαλίζομαι, ζαλίζομαι,
όταν σε συλλογίζομαι.

Ζαλίζω το κεφάλι μου
τι θα γενεί το χάλι μου.

Στη σκάλα π' ανεβαίνεις
και στα σκαλώματα,
όλο νάζια μου κάνεις
κι όλο καμώματα.

Για σένα μαυρομάτα μου,
αρνήθηκα τα νιάτα μου,

Για σένα ρούσα μ' και ξανθή
με βάλανε στη φυλακή.

Στη θάλασσα θα πέσω, μέσα στα κύματα,
να πιάσω την ποδιά σου με τα κεντήματα.

Είσαι γυαλένιος μαστραπάς
και όποιον δεις τον αγαπάς.

Στη σκάλα π' ανεβαίνεις, ν' ανέβαινα κι εγώ,
σε κάθε σκαλοπάτι να σε γλυκοφιλώ.

Το φουστάνι κάνει ζάρες,
το κορμί σου νοστιμάδες.

Έλα μωρή, δεν έρχομαι,
είμαι μικρή και ντρέπομαι.

Τούτος ο ντουνιάς
δεν είναι για τε μας,
είναι για κεινούς,
που πίνουν και γλεντούν.

Δεν στο είπα, χαλασιά μου, στο μύλο να μην πας,
να μη σε πάρ' η ρόδα και γίνω εγώ φονιάς.

Το μαύρο το μαντίλι που δένεις στα μαλλιά,
να μην το ξαναδέσεις, μαραίνεις τα παιδιά.

Βασιλικός θα γίνω στο παραθύρι σου
κι ανύπαντρος θα μείνω για το χατίρι σου.

Έβγα στο παραθύρι κρυφά απ' τη μάνα σου
και κάμε πως ποτίζεις τη μαντζουράνα σου.

Αγέρας τα φυσάει τα πλατανόφυλλα,
ζωή που την περνάνε τα λεβεντόπουλα.

Εσύ στο παραθύρι κι εγώ διαβαίνοντας,
ρίξε μου το μαντίλι για να 'ρθω παίζοντας.

Τα μαύρα δεν τα βγάζω, γιατί μου πάνουνε,
είμαι μικρούλα και νοστιμούλα και μου ταιριάζουνε.

Σένα τα λέω τούτα κι αν θέλεις άκουσ' τα,
πάρε χαρτί και πένα και κάτσε γράψε τα.

Ο ήλιος βασιλεύει κάτω στα ρέματα,
θε να 'ρθω να σε πάρω, δε λέω ψέματα.

Για σένα και για μένα γενήκαν οι καημοί,
τα βάσανα κι οι πόνοι κι οι αναστεναγμοί.

Ο ήλιος βασιλεύει κι η μέρα σώνεται
κι ο νους μου από τα σένα δε συμμαζώνεται.

Αυτό το μπαλκονάκι ν' ανάψει, να καεί,
να ραϊστεί να πέσει με την κυρά μαζί.

Ο ήλιος βασιλεύει στα παραθύρια σου,
ντύσου, στολίσου, κόρη, βάλ' τα στολίδια σου.

Το φεγγάρι κάνει κύκλο στην αγάπης μου τον κήπο,
το φεγγάρι κάνει βόλτα στην αγάπης μου την πόρτα.

Εγώ κρασί δεν έπινα, ρακή για να μεθύσω,
τώρα τα πίνω και τα δυο για να σε λησμονήσω.

Το φεγγάρι τώρα βγαίνει
κι η αγάπη περιμένει.

Άστρο μου κι άστρο μου, κοντούλα κι άσπρη μου,
άστρο της αυγής, γιατί άργησες να βγεις.

Αν είμαι μαύρος κι άσχημος δεν αγαπώ κυράδες,
μόν' αγαπώ μελαχρινές, που 'χουν τις νοστιμάδες.

Γαρούφαλο μη μαραθείς, ρόδο μου μη μαδήσεις,
κι εσύ άσπρο γιασεμάκι μου στα ξένα μην αργήσεις.

Στου στέλνω χαιρετίσματα με μια 'μορφή τρυγόνα
και μέσα στις φτερούγες της σου 'χω την αρραβώνα.

Σου στέλνω χαιρετίσματα με το πουλί, το αηδόνι
και με τον πετροκότσυφα που δεν τα φανερώνει.

Ξέρω τραγούδια θάλασσα, μα σαν σε ιδώ τα χάνω,
κι απ' την αγάπη την πολλή άλλη κουβέντα πιάνω.

Με τη γειτονοπούλα μου θέλω να κάμω κρίση
που πάησε και παντρεύτηκε δίχως να με ρωτήσει.

Μήλο μου μη μαραίνεσαι, μη χάνεις τη θωριά σου,
εγώ δεν έχω άλλονε, παρά την αφεντιά σου.

Στο παραθύρι κάθεσαι μια μικροπαντρεμένη,
βάνει φουστάνι βύσσινο κι εμένα δε μου κρένει.

Στο παραθύρι που 'σαι συ τριαντάφυλλο δεν πρέπει,
τριαντάφυλλο 'σαι μοναχή, ποιος έχει μάτια βλέπει.

Να χαμηλώσει το καρφί, να πέσουνε τα δέντρα,
για να διαβεί η αγάπη μου, να στήσουμε κουβέντα.

Να 'χα βετούρα γρήγορη και τον καιρό στο χέρι,
να 'ρχόμουν να σ' αντάμωνα πρωί και μεσημέρι.

Θέλω να γίνεις φθισικιά, μα δίχως να πεθάνεις,
για να 'ρχομαι κάθε πρωί να σε ρωτώ τι κάνεις.

Έβγα στην πόρτα να σε ιδώ και σύρε πάλι πίσω,
νερό δεν είσαι να σε πιω, καφές να σε ρουφήξω.

Πέντε καράβια βάσανα στον κόσμο μοιρασμένα,
το ένα είν' για τον ντουνιά, τα τέσσερα για μένα.

Στον φίλο σου μην μπιστευτείς και πεις το μυστικό σου,
φίλος στον φίλο θα το πει κι είναι κακό δικό σου.

Καρδιά μου γένου σίδερο, καρδιά μου γένου αμόνι,
σαν σε χτυπούν αλύπητα τα βάσανα κι οι πόνοι.

Δεν μπορώ να καταλάβω, μ' αγαπάς ή με γελάς,
ή με μένα κοροϊδεύεις τον καιρό σου να περνάς.

Αγάπα με μικρούλα μου, κι όποιος ζηλεύει ας σκάσει,
την πικροδάφνης το ζουμί ας πει να του περάσει.

Το αχ απ' την καρούδλα μου ποτέ δε θα λα λείπει.
ως που να μπω στη μαύρη γη, αγάπη μου, από ντίπι.

Τα μάτια μου ορμήνεψα να σ' αγριοκοιτάνε
κι εκείνα τα μαργιόλικά όπου σε ιδούν γελάνε.

Τρώγω ψωμί δεν τρώγεται, κρασί δεν καταπίνω,
πίνω νερό να δροσιστώ, φαρμάκι είναι κι εκείνο.

Αν ίσως και δεν σ' αγαπώ, τα νιάτα μου να χάσω
και το κοστούμι που φορώ στης γης να το χαλάσω.

Αηδόνια δεκατέσσερα θα στείλω στην αυλή σου,
για να λαλούν κάθε πρωί, να σκαίνουν οι οχτροί σου.

Αγάπα με μικρούλα μου, ως μ' αγαπούσες πρώτα,
λόγια του κόσμου μην ακούς, μόν' την καρδιά σου ρώτα.

Στο παραθύρι κάθεσαι και μήλο καθαρίζεις,
το δαχτυλίδι έκοψες κι εμένα φοβερίζεις.

Ομορφιές κι νοστιμάδες εις εμένα κατοικούν,
σκλάβος σου θέλω να γίνω κι ό,τι θέλουν ας μου πουν.

Μαύρα 'ναι τα δυο σου μάτια, μαύρα είναι σαν ελιά
κι όποιος τα γλυκοκοιτάξει Χάρο δε φοβάται πια.

Ζάχαρη και μέλι χύνεις από τα χειλάκια σου,
στέκεσαι καμαρωμένη, φούντες τα μαλλάκια σου.

Χελιδόνι θέλω να 'μαι, να 'ρχομαι πουρνό-πουρνό,
σε τετράψηλο κλωνάρι να σου γλυκοτραγουδώ.

Έχεις του ήλιου ομορφιές, του φεγγαριού ασπράδες,
του ήλιου του βενέτικου τις ροδοκοκκινάδες.

Λεμονιά με τα λεϊμόνια, με τους άσπρους τους ανθούς,
με νερό δε με ποτίζεις, με ποτίζεις με καημούς.

Γυρίσματα

Γιαννίτισσα, Γιαννίτισσα,
στην πόρτα σου ξενύχτησα.

Γειτόνισσα, γειτόνισσα,
για εσένα δεν κοινωνήσα.

Παπάκι του γιαλού,
μην αγαπάς αλλού.

Μαύρα μάτια και μεγάλα,
ζυμωμένα με το γάλα.

Αρβανίτες παινεμένοι,
που είναι ο Αλή πασάς καημένοι.

Αρβανίτες παλικάρια,
με σπαθιά και με κοντάρια.

Έλα, έλα σαν σου λέω,
μη με τυραννείς και κλαίω.

Έλα, έλα, πέρδικά μου
στα χεράκια τα δικά μου.

Ρίνα μου, Κατερίνα, μη φαρμακώνεσαι,
την Κυριακή σε παίρνω και λευτερώνεσαι.

Ντερμπεντέρισσα Βασίλω,
στρώσ' το μπράτσο σου να γείρω.

Έλα μάτια μου μ' εμένα,
να περνάς χαριτωμένα.
Αν είσαι κι αν δεν είσαι του δήμαρχου παιδί,
εγώ θε να σε κλέψω, κι ας πάω στη φυλακή.

Στη θάλασσα θα πέσω μέσα στα κύματα,
να πιάσω την ποδιά σου με τα κεντήματα.

Είσαι γυαλένιος μαστραπάς,
όποιον δεις τον αγαπάς.

Για εσένα μαντζουράνα μου,
αρνήθηκα τα νιάτα μου.

Για εσένα κι όχι γι' άλλονε,
τραβάω καημό μεγάλονε.

Για τα σένα, για τα σένα,
πάγω κι έρχομαι στα ξένα.

Για σένα μαντζουράνα μου,
αρνήθηκα τη μάνα μου.

Τι με κοιτάς, τι με κοιτάς,
δεν είμαι ψάρι να με φας.

Κι αν περνάς κι αν δεν περνάς,
την καρδούλα σου χαλνάς.

Έλα, να είμαστε τα δυο μας,
να περνούμε τον καιρό μας.

Άλλα λες κι άλλα μου κάνεις,
βάλθηκες να με ζουρλάνεις.

Αν πεθάνω, να πεθάνω
μες στην αγκαλιά σου επάνω.

Απερνάς και δεν μας κρένεις,
μαύρη κι άλαλη να γένεις.

Άσπλαχνη, για δε μας κρένεις;
Φόνισσα θέλεις να γένεις;

Ασ' τα τώρα τα γινάτια,
κι έλα, φίλα με στα μάτια.

Άσ' το, μάνα μ', το καημένο,
έτσι το έχω μαθημένο.

Άσ' το, μάνα μ', κι ας περνάει,
τα παπούτσια του χαλνάει.

Βάρει με με το στιλέτο,
κι όσο αίμα τρέξει, πιες το.

Βάλ' το το κλειδί στην πόρτα,
καθώς το 'βανες και πρώτα.

Δώσ' μου το φιλί να γιάνω,
τι θα πέσω να πεθάνω.

Είδα ψες στο όνειρό μου,
μαύρα μάτια στο πλευρό μου.

Είπαμε πολλά και σώνει,
ας λαλήσει κι άλλ' αηδόνι.

Έλα, έλα σαν σου λέγω,
γιατί κάθομαι και κλαίγω.

Έλα, μάτια, έλα φως μου,
λόγια μην ακούς του κόσμου.

Έλα, μάτια, με τ' εμένα,
να περνά χαριτωμένα.

Έλα, έλα, το πουλί μου,
τώρα που είμαι μοναχή μου.

Έλα, να σε πάρω πέρα,
στο νησί και στον αγέρα.

Έλα, να σε κάμω μάκι,
στον λαιμό και στο χειλάκι.

Έρωτα, που ανάθεμά σε,
τυραννάς και δεν λυπάσαι.

Έρωτας έχει ένα χάλι,
φέρνει αντράλα στο κεφάλι.

Ζιμπιλάκι μου γαλάζιο,
σε τηρώ κι ανστενάζω.

Ζιμπιλιά με τα ζιμπίλια,
οι οχτροί μας έχουν ζήλεια.

Η αγάπη είναι βελόνι,
μέσα στην καρδιά πληγώνει.

Κι αν με πάρει το ποτάμι,
ξένος είμαι, ποιος με πιάνει;

Κι αν με πάρει το άγριο κύμα,
ποιος θα πει για μένα κρίμα;

Μάγια μου 'χεις καμωμένα
και τρελάθηκα για σένα.

Μαύρα μάτια και μεγάλα,
και κορμί άσπρο σαν γάλα.

Μαύρα μάτια, μαύρα φρύδια,
ζωντανό με τρών' τα φίδια.

Μαύρα μάτια με κοιτάζουν
και γλυκά με κουβεντιάζουν.

Μαύρα μάτια στο ποτήρι,
γαλανά στο παραθύρι.

Μαύρα μυγδαλοσχισμένα,
κι απ' τον ύπνο λιγωμένα.

Να ήμουνα στη γη βελόνι,
να πατείς, να σ' αγκυλώνει.

Να ήμουνα στη γη χαλίκι
και στο αφτί σου σκουλαρίκι.

Παναγιά κι άγια Σωτήρα,
δώσ' μου την κι ας είν' και χήρα.

Πάρ' το φερετζέ κατσούλα,
κίνα κι έλα μοναχούλα.

Πέρασε ένα καλοκαίρι,
και δε μου έστειλες χαμπέρι.

Ρίξ' τα τα μαλλιά σου πίσω,
να σε δω, να σε γνωρίσω.

Ρίξ' τα τα μαλλιά σου εμπρός σου,
για το σκάσιμο του αντρός σου.

Σ' αγαπώ και δεν το ξέρεις,
το έμαθες και δε με θέλεις.

Σ' τούτ' η γη όπου πατούμε,
όλοι μέσα θε να μπούμε.

Τα ματάκια σου θυμούμαι,
κι όλη νύχτα δεν κοιμούμαι.

Τα βυζάκια σου τ' ασπρούλια,
είναι ο Αυγερινός κι η Πούλια.

Τα ματάκια κι ο λαιμός σου,
με τραβάν' στον ορισμό σου.

Τα ματάκια σου τα μαύρα,
στάζουνε καημό και λαύρα.

Την ελιά σου τη βαμμένη,
σου την έχω δαγκωμένη.

Της ελιάς σου το μαυράδι
ζωντανό με πάει στον Άδη.

Το μαντίλι σου τινάζεις,
πάντεχα πως με φωνάζεις.

Το μαντίλου σου απλώνεις,
πάντεχα πως με μαλώνεις.

Το κακό μου το κεφάλι,
μ' έφερε σ' αυτό το χάλι.

Το πουλί μου πάει πέρα,
Παναγιά μου, βάλ' αέρα.

Το πουλί μου πάει πάει,
Παναγιά να το φυλάει.

Τι χαμπέρι να σου στείλω,
το έπιασες καινούργιο φίλο;

Ωρα, τώρα, σ' ανταμώνω,
κι όλα σου τα φανερώνω.

Φυλαχτείτε, φυλαχτείτε,
σε σεβντά μην μπερδευτείτε.

Χαλασιά μου, χαλασιά μου,
ζωντανή ξεχωρισιά μου.

Χαλασιά μου κι αν σε χάσω,
τα βουνά θα πάω να πιάσω.

Χαλασιά του κεφαλιού μου,
όπου σε έβαλα στο νου μου.

Αλίμονο, αλίμονο,
ψηλό μου δεντρολίβανο.

Ανάθεμά τα όλα σου,
φαρμάκι είναι τα λόγια σου.

Για δεξ αυτήν την πέρδικα,
πώς περπατάει λεβέντικα.

Για δες τηνε, για δες τηνε,
ήλιο, φεγγάρι πες τηνε.

για δες τηνε την άχαρη,
που στάζει μέλι, ζάχαρη.

Έλα πουλί μου γρήγορα,
τι μ' έβαλαν στα σίδερα.

Έρχεσαι, χάζι κάνουμε,
φεύγεις, μαράζι βάνουμε.

Κανάρι μου, κανάρι μου,
σ' εσένα έχω τα θάρρη μου.

Κόψε το πορτοκάλι σου,
το αίμα μου χαλάλι σου.

Κόψε και το λεμόνι σου,
να σου διαβούν οι πόνοι σου.

Ματάκια μου, ματάκια μου,
της νύχτας παιχνιδάκια μου.

Πέταξε, περδικούλα μου,
κι έλα στην αγκαλούλα μου.

Πουλάκι μου, όταν έρχεσαι,
σαν άγγελος μου φαίνεσαι.

Τα δυο σου κιτρολέμονα,
να στα φιλούσα, δαίμονα.

Τα χιόνια τα έλιωσε η βροχή,
κι εγώ κοιμάμαι μοναχή.

Τι με τηράζεις, φόνισσα,
θαρρείς πως τα λησμόνησα;

Τώρα, τα χιόνια λιώσανε,
κι οι αγάπες μας τελειώσανε.

Τώρα τ' αηδόνια πάψανε,
τον πόνο μας τον κλάψαμε.

Αγάποη δεν εστάθη ποτέ χωρίς καημό,
και βάσανα και πόνους και αναστεναγμό.

Ακούω την καρδιά μου, να σκούζει, να πονεί,
κι ο νους μου της φωνάζει, καρδιά 'χε υπομονή.

Κι αν είσαι κι αν δεν είσαι, στ' ανάθεμα να πας,
εγώ καταλαβαίνω πως άλλον αγαπάς.

Αυτά τα μαύρα μάτια όταν τ' ανοιγοκλείς,
κι όταν τα χαμηλώσεις, σαγίτες με βαρείς.

Βοήθ', Αι Γιώργη, βόηθα, βόηθα να σώσουμε,
κι όλα σου τα καντήλια να τ' ασημώσουμε.

Γυρίζω, τριγυρίζω, δεν είναι βολετό,
να μην αναστενάξω, το αχ να μην το πω.

Δυο ήλιοι είναι που βγαίνουν στη γη κάθε πουρνό,
ένας στο μέτωπό σου κι άλλος στον ουρανό.

Εσύ είσαι η αιτία που μέλλει να χαθώ,
και τον απάνω κόσμο να τότε στερηθώ.

Εσύ είσαι καναρίνι κι εγώ είμ' ο κυνηγός,
στα χέρια αν δε σε βάλω θα τρελαθώ ο φτωχός.

Εσύ στο παραθύρι κι εγώ αποκατουθιό,
με χέρια σταυρωμένα κι σε παρακαλώ.

Εσύ με βασανίζεις και τι μπορώ να πω;
Όλα τα υποφέρω γιατί σε αγαπώ.

Εσέ με αυτήν τη γνώση, κι εγώ με αυτόν τον νου,
να δούμε ποιος θα πέσει στα πόδια του αλλουνού.

Έλα, πουλί μου, έλα, έλα και μην αργείς,
δρόμους και μονοπάτια να μην τα βαρεθείς.

Έβγα στο παραθύρι να δεις στον ουρανό,
πώς παίζει το φεγγάρι με τον αυγερινό.

Με πάθια ο καημένος, με λύπη, με καημό,
ευρίσκομαι δεμένος χωρίς λευτερωμό.

Μωρή μπελιατισμένα, του Χάρου πας και λες,
κι ο Χάρος δεν με παίρνει και κάθεσαι και κλαις.

Όντας αναστενάζω η θάλασσα βογκάει,
και τα μικρά ψαράκια στον άμμο τα πετάει.

Ποιανού τα μάτια ρέουν ωσάν τον ποταμό,
ποιος άλλος σαν εμένα τραβάει τόσο καημό;

Ριτζιά στο παραθύρι, ριτζιά στη σιδεριά,
ριτζιά και στην κοπέλα να βγάλει την κυρά.

Σε περιβόλι μπήκα και βρήκα μια μηλιά,
στα μήλα φορτωμένα, κι απάνω κοπελιά.

Στη σκάλα που ανεβαίνει βασιλικός ανθεί,
και στον κατεβασμό της κόβει να μυρισθεί.

Του έρωτα το δίχτυ είναι μεταξωτό,
αλί του ποιος να ντέσει, δεν ματαβγαίνει πλιο.

Ως πότε με παιδεύεις, τι προκοπή θα δεις;
Θα βαριαναστεξάνεις και θα με θυμηθείς.

Αλί, δεν με θυμάσαι, δεν με σπλαχνίζεσαι,
εμέ με παίρνει ο Χάρος κι εσύ στολίζεσαι.

Αλίμονο σ' εμένα πώς καταντήθηκα,
τον κόσμο τον απάνω τον εστερήθηκα.

Αλίμονο σ' εμένα, κρίμα στα νιάτα μου,
σαν βρύσες τον χειμώνα τρέχουν τα μάτια μου.

Αυγερινέ και Πούλια, μη βασιλέψετε,
τ' ανύπαντρα κορίτσια μην τα πιστέψετε.

Γαριφαλιά ανθισμένα, με φύλλα πράσινα,
τραβάω τον σεβντά μου με χίλια βάσανα.

Γυρίζω, τριγυρίζω, μες στο σοκάκι σου,
ένα φιλί να πάρω απ' το χειλάκι σου.

Έλα κοντά μου κάτσε, πιάσε το χέρι μου,
και ρώτα την καρδιά μου τι είν' το κιντέρι μου.

Ένα καράβι πάει και άλλο έρχεται,
άλλος να σ' αγκαλιάσει μου κακοφαίνεται.

Εσύ είσαι η αιτία της δυστυχίας μου,
και θε να σε παιδέψουν οι αμαρτίες μου.

Εσύ στο παραθύρι, κι εγώ διαβαίνοντας
ρίξε μου το μαντίλι να πάω παίζοντας.

Έβγα στο παραθύρι, καθάριο μάλαμα,
εγγλέζικη φρεγάδα, κορμί γι' αγκάλιασμα.

Έχω πέντ' – έξι μήνες όπου βουρλίστηκα,
αφού στη γειτονιά σου εσυγκολλήθηκα.

Κορόνα των κυράδων σε ονομάζουνε,
το όνομά σου λένε κι αναστενάζουνε.

Μαχαιρωμένο μ' έχεις, πληγή δεν φαίνεται,
κι άλλος από εσένα γιατρός δεν γίνεται.

Σου είπα να μη δουλεύεις και βασανίζεσαι,
θέλω να τρως, να πίνεις και να στολίζεσαι.

Σύρε κι αλλού κι αγάπα κι εγώ το χαίρομαι,
μη βάλεις με τον νου σου πως το πικραίνομαι.

Αγάπη μου με τις ελιές,
που είσαι γεμάτη μαργιολιές.

Άντε να πάμε εκεί που λες,
που έχουν τα πουλιά φωλιές.

Αλίμονο, δεν τον φτουρώ,
τον εδικό σου χωρισμό.

Αν μ' αγαπάς και με πονείς,
έβγα στην πόρτα να με δεις.

Βασιλικός μυρίζει εδώ
και περιβόλι δεν θωρώ.

Βασιλικό 'χεις στα βυζιά,
και βγάζουν τέτοια μυρωδιά.

Για δεξ τηνε πώς περπατεί,
με το γαρίφαλο στ' αφτί.

Για δεξ τηνε πώς περπατεί,
σαν άγγελος με το σπαθί.

Έλα, πουλί μου, μην αργείς,
τη στράτα μην τη βαρεθείς.

Κανάρι μου των καναριών,
στολίδι των παλικάριών.

Κίνησα να έρθω το ταχύ,
και μ' έπιασε ψιλή βροχή.

Ξένε, στα ξένα πώς περνάς,
ποιος μαγειρεύει και δειπνάς;

Λιανοτράγουδα

Βάλε κρασί στον μαστραπά και βάλ' το στον αγέρα,
κι αν δεν τον πιω την Κυριακή, τον πίνω τη Δευτέρα.

Με τούτ' την ασημόκουπα, θέλω να πιω πέντ' έξι,
κι αν δεν μεθύσω, κόρη μου, κέρνα μ' όσο να φέξει.

Τούτο το κρασάκι το γλυκό που είναι μες το ποτήρι,
κορίτσια το πατούσανε μέσα στο πατητήρι.
Για πιες το, Σιούλα μ' νιούτσικε, με το στριφτό μουστάκι,
να σε είχα στις αγκάλες μου με το πουκαμισάκι.
Δώσ' του μια να πάει κάτω για να βρει η κορφή τον πάτο.

Εύπνα, μπιρμπιλομάτα μου, και ήρθα στη γειτονιά σου,
χρυσές πλεξούδες σου 'φερα να βάλεις στα μαλλιά σου.
-Κι αν ήρθες, καλώς όρισες, κι ας έκανες και κόπο,
ήρθες και μας ομόρφυνες τον άσχημο τον τόπο.

-Για φέξε, φεγγαράκι μου, να πάω στην αγάπη μου,
φέξε ψηλά και χαμηλά, γιατί είναι λάσπες και νερά.
-Εγώ φωτάω την αυγή, ποιος έχ' αγάπη ας βγει να δει.
Σταθείτε, παλικάρια, σταματήσετε,
πολύ κρασί μην πιείτε και μεθύσετε,
τι το κρασί είναι πλάνος και πλανεύεστε,
κι όξω μην κοιμηθείτε κι αρρωστήσετε.

Έμαθ' ο λαγός και μπαίνει στις γειτόνισσας το αμπέλι,
και φορεί ποδήματα και τσακάει τα κλήματα.
Πούθε μπαίνει, πούθε βγαίνει, κι ένας δεν καταλαβαίνει.

Από τη μηλιά κι ως την κυδωνιά
δεν αλέθει ο μύλος καμιά φορά,
μόν' αλέθει ο λόγος του αφέντη μας,

πάνει καβαλάρης, πάνει πεζός,
και αμολάει τις μούλες για κάστανα
και τα παλικάρια για όμορφες.

Τι να το κάνω το βιολί, δεν έπαιρνα μια κάπα,
που πιάνουν τα δοντάκια μου τη νύχτα τράκα τράκα.

Στα Γιάννενα στον Γκουραμπά έχω ένα χελιδόνι,
παρακαλώ τη γειτονιά να μη μου το μαλώνει.

Τράβα νησιώτη τα κουπιά και μην τα φέρεις ύγρα,
να πάμε στην Ντραμπάτοβα και στην Αγιά Σωτήρα.

Ανάθεμα τα Γιάννενα που 'χουν πολλά σοκάκια
και παραθύρια με γυαλιά, που τρέχουν τα φαρμάκια.
Αναστενάζω καίγονται χίλιες χιλιάδες δέντρα,
τι είν' το κακό που μου 'κανες, δεν είσαι για κουβέντα.

Γιατί, φεγγάρι μου, γιατί, δεν φέγγεις και για εμένα,
που βρίσκομαι στην ξενιτιά με μάτια δακρυσμένα;

Γιατί, φεγγάρι μου, γιατί, τι πας να βασιλέψεις;
Μένα μ' αφήνεις σκοτεινά και πας αλλού να φέξεις;

Κρασί, σε πίνω για καλό, κι εσύ με πας στον τοίχο,
κινώ να πάω στο σπίτι μου, την πόρτα δεν τη βρίσκω.

Ρίξε νερό στην πόρτα σου, να 'ρθω να ξεγλιστρήσω,
να βρω αφορμή της μάνας σου, να μπω να σε φιλήσω.

Στη θάλασσα θα πέσω, μέσα στα κύματα,
να φτάσω την ποδιά σου με τα κεντήματα.

Αέρας τα τινάζει, τα κληματοφύλλα,
Θεός να τα φυλάει τα μαστορόπουλα.

Ο ήλιος βασιλεύει πάνω στο φέσι σου,
να σκάσεις θα την πάρω την εξαδέρφη σου.

Ο ήλιος βασιλεύει πάνω στα ρέματα,
να σκάσεις θα σε πάρω με χίλια ψέματα.

Ο ήλιος βασιλεύει κι η μέρα σώνεται,
κι ο νους μου από εσένα δεν συμμαζώνεται.

Διαμάντι δαχτυλίδι φορείς στο χέρι σου,
κι η πλάκα γράφει επάνω να γίνω ταίρι σου.

Τα έρημα τα ξένα ν' ανάψουν να καούν,
πιάνουν τα παλικάρια και λησμονούν να 'ρθουν.

Αλησμονιούνται κι οι φιλιές, ξεχνιώνται κι οι αγάπες,
στον δρόμον ανταμώνονται σαν ξένοι, σαν διαβάτες.

Καινούργια αγαπημένου μου, στάσου κομμάτι' οπίσω.
Παλιά φιλιά μου 'πάντησε και θω να τη μιλήσω.

Λησμονημένη σ' είχα 'γώ, τώρα που σ' είδα πάλι,
μου 'βαλες πόνο στην καρδιά και ζάλη στο κεφάλι.

Παλιά στράτα δε χάνεται, καινούργια δεν πατιέται,
ουδέ παλιά αγαπητικά δεν απολησμονιέται.

Σαν είναι η αγάπη μπιστική, παλιώνει μηδέ λιώνει,
ανθεί και δένει στην καρδιά και ξανακαινουργώνει.

Αδύνατο είναι μια καρδιά σαν πληγωθεί να γιάνει,
μοιάζει δεντρί που μαραθεί και πλιο καρπό δεν κάνει.

Αν αποθάνω 'γώ για σε, ο κόσμος τι θα λέει;
Πρώτα τότε φαρμάκωσε κι ύστερα τότε κλαίει.

Από μικρός σε φύτεψα μες στις καρδιάς τα βάθη,
κι είναι ο καρπός όπου τρυγώ, καημοί, πληγές και πάθη.

Απ' το δεντρί που θάρρεψες να φας απ' τον καρπό του,
μη μυριστείς τα φύλλα του και πάρεις τον καημό του.

Για ιδές εκείνο το βουνό, όπου άναψε και καίγει:
κάποιος αγάπη έχασε και κάθεται και κλαίγει.

Δεν είναι ο έρωτας ανθός, μαζί του για να παίξεις,
μόν' είναι βάτος μ' αγκαθιές κι αλίμονό σου αν μπλέξεις.

Δεν είναι πόνος να πονεί, πόνος να θανατώνει
σαν την αγάπη την κρυφή που δεν ξεφανερώνει.

Δίχως χιόνια χιονίζουμαι, δίχως βροχές βροχιούμαι,
δίχως μαχαίρια σφάζουμαι όντας σε συλλογιούμαι.

Εγώ είμ' εκείνο το πουλί που στη φωτιά σιμώνω,
καίγουμαι, στάχτη γίνουμαι και πάλι ξανανιώνω.

Εγώ 'λεγα κι η μέλισσα πως είν' καλό πουλάκι,
μ' αυτή έχει μέσα το γλυκό κι απόζω το φαρμάκι.

Έξαφνα μ' επλακώσανε βροντές κι αστροπελέκια
και μ' ασηκώσανε το νου τα μάτια τα γυναίκεια.

Έχασα τις ελπίδες μου σαν του δεντρού τα φύλλα,
πού τα παίρνει ο άνεμος και μένουνε τα ξύλα.

Η αγάπη βράχους κατελεί και τα θεριά μερώνει,
κι εγώ την έχω στην καρδιά, γι' αυτό με θανατώνει.

Η μάνα σου στον ύπνος της, σ' ονειροφαντασιά της,
είδε να γεννηθεί δαυλός να κάψει την καρδιά της.

Θάλασσα απ' όλα τα νερά και τα ποτάμια πίνεις,
και τα δικά μου δάκρυα πιε, πλατύτερη να γίνεις.

Με της αγάπης τη φωτιά όποιος καεί δε γιάνει,
μ' α' γιάνει και καμιά φορά, πάλε σημάδι μένει.

Μ' οντέ σου θέλω θυμηθεί, με τα θεριά μαλώνω,
και με τσι δράκους πολεμώ και σα σε δω μερώνω.

Ο ήλιος βασιλεύει κι η μέρα σώνεται,
κι ο νους μου στο κεφάλι δε συμμαζώνεται.

Όλα τα δέντρα την αυγή, δροσιά είναι γιομισμένα,
και μένα τα ματάκια μου με δάκρυα βουρκωμένα.

Ο ύπνος περιφέρεται στην κλίνη μου επάνω:
κλειστά τα μάτια σε θωρώ, ανοίγω τα, σε χάνω.

Πάντοτε τρέχω για να βρω βοτάνι για να γιάνω,
και το βοτάνι το 'χει οχτρός που θέλει να πεθάνω.

Σα μου τον ήπηρες το νου, πάρε με σκιάς και μένα,
και είντα με θέλει κουζουλό, η μάνα που μ' εγέννα;

Τι να σου πω, τι να μου πεις; Εσύ καλά γνωρίζεις,
και την ψυχή και την καρδιά εσύ με την ορίζεις.

Τα βότανα, τα γιατρικά μόν' το κορμί γιατρεύουν,
μα οι πληγές που 'χ' η καρδιά άλλο γιατρό γυρεύουν.

Τα χιόνια και τα κρούσταλλα φέρνουνε τα χαλάζια,
τα δάκρυα και οι αναστεναγμοί φέρνουνε τα μαράζια.

Της θάλασσας τα κύματα τρέχω και δεν τρομάζω,
κι όντας σε συλλογίζομαι, τρέμω κι αναστενάζω.

Το μήλον είναι κόκκινο κι έχει και τη θωριά του,
μα κείνο έχει σάρακα και τρώει την καρδιά του.

Το πληγωμένο στήθος μου πονεί μα δεν το λέει.
τ' αχείλι μου κι αν τραγουδεί, μέσα η καρδιά μου κλαίει.

Ωσάν η νύχτα η σκοτεινή, π' όλα τα κάνει μαύρα,
έτσι είναι όλα στην καρδιά σαν την πλακώσει η λάβρα.

Ως τρέμουν τ' άστρα τ' ουρανού όντε θα ξημερώσει,
τρέμει κι εμέ η καρδούλα μου όντε θα σ' ανταμώνει.

Δεν είναι κρίμα να διψώ κι η βρύση να είναι εμπρός μου,
νερό να μην μπορώ να πιω, μεγάλος ο καημός μου.

Να 'σουν στον κάμπο λειμονιά, κι εγώ στα όρη χιόνι,
να λιώνω να ποτίζονται οι δροσεροί σου κλώνοι.

Να 'χα στο σύννεφο άλογο και τ' άστρι χαλινάρι,
το φεγγαράκι της αυγής να 'ρχόμουν κάθε βράδυ.

Χωρίς αέρα το πουλί, χωρίς νερό το ψάρι,
χωρίς αγάπη δεν βαστούν κόρη και παλικάρι.

Τα χείλη σου είναι ζάχαρη, το μάγουλό σου μήλο,
τα στήθη σου παράδεισο και το κορμί σου κρίνο.
Να φίλουνα τη ζάχαρη, να δάγκανα το μήλο,
ν' άνοιγεν η παράδεισος, ν' αγκάλιαζα τον κρίνο.

Έχω σου παραπόνεση χιλιάδες και μυριάδες,
μα δεν μπορώ να σου τσι πω, όξω με μαντινάδες.

Απ' όντε δεν εσμίξαμε, ψηλέ λιγνέ μου, κρίνε,
δεν αναντράνισα να ιδώ, είναι ντουινιάς, δεν είναι.

Εμίσεψες και μ' άφησες σαν παραπονεμένη,
σαν εκκλησιά αλειτούργητη σε χώρα κουρσεμένη.
Αλίμονο στα πράγματα στον κόσμο πως περνούνε:
άλλοι μερώνουν τα πουλιά κι άλλοι τα κυνηγούνε.

Βασιλικός στη γειτονιά κι εμείς τον πεθυμούμε,
κι έρχονται απ' άλλη γειτονιά και τον κορφολογούνε.
Εγώ 'λεγα, βρυσούλα μου, πως τρέχεις για τ' εμένα,
μα συ έτρεχες και πότιζες όλα τα διψασμένα.

Μηλιά, που σε καμάρωννα καθημερινή και σκόλη,
τώρα 'πλεξες τα κλώνια σου σε ξένο περιβόλι.

Αγγελοστολισμένη μου, ποιος σου 'δωκε τη χάρη
να σαϊτεύεις τις καρδιές δίχως να 'χεις δοξάρι;

Αν θέλεις να μη σ' αγαπώ, πες το των ομματιών σου,
οπού με σαγιτεύουνε όταν περνώ απ' εμπρός σου.

Ανάμεσα στα φρύδια σου δίχτυ χρυσό είν' πλεγμένο,
κι όποιο πουλάκι κι αν διαβεί, πιάνεται το καημένο.
Γλυκά γλυκά κοιτάξεις, φαρμακερά χτυπάς
με δίστομο μαχαίρι εκείνον π' αγαπάς.

Ο ποταμός σέρνει κλαδιά κι η θάλασσα καράβια,
κι η κόρη με τ' ανάμπλεγμα σέρνει τα παλικάρια.

Ποιος είδε τέτοιον πόλεμο, να πολεμούν τα μάτια,
χωρίς μαχαίρια και σπαθιά να γένουνται κομμάτια;

Αρρωστημένος του γιατρού πάντα ζητάει βοτάνι,
κι εγώ σου ζήτησα φιλί, πολλά σου κακοφάνει.

Μαργαριτάρι ατρύπητο, κόρη μου, στον λαιμό σου,
κι ένα μικρό μικρόπουλο φιλί στο μάγουλό σου.

Όποιος φυλάει την αυγή την αγαπητική του,
παίρνει του Μάη τη δροσιά, τη ρίχνει στο κορμί του.

Στη γειτονιά σου με πουλούν σκλάβο κι αγόρασέ με,
για ένα φιλί με δίνουνε, δώσε του κι έπαρέ με.

Ποιο δέντρο δε μαραίνεται, δε γέρνει τα κλαριά του,
και ποιο κορίτσι ανύπαντρο δεν καίει την καρδιά του;

Πύργος δεν θεμελιώνεται χωρίς μαστόρου μάτι,
κι αγάπη δεν τελειώνεται χωρίς κακιά κι αμάχη.

Ασφάλαχτέ μου, τι κεντάς, βάτε μου, τι αγκυλώνεις;
Εκεί που δε σε θέλουνε, τι πας και ξεφυτρώνεις;

Εγάπουν σου που πέθαινα και τώρα φαίνεταιί μου
ένα κερί αφτούμενο εβάστουν κι έσβησέ μου.

Έχει ο καιρός γυρίσματα κι ο χρόνος εβδομάδες,
και τα πουλάκια τ' άγρια πιάνουνε στις βροχάδες.

Μην καμαρώνεις, άνοιξη, με τα πολλά λουλούδια,
γιατί θε να 'ρθει ο θεριστής να τα μαράνει ούλα.

Της κορασίδας τα μυαλά γυρίζουν σαν τον μύλο:
έναν που διώχνει σήμερα, αύριο τον πιάνει φίλο.

Το δέντρο όπου είναι στο βουνό, όλοι οι καιροί τ' ορίζουν,
την όμορφη την κοπελιά όλοι την τριγυρίζουν.

Ψηλά τη χτίσεις τη φωλιά και θα λυγίσει ο κλώνος,
και θα σου φύγει το πουλί και θα σου μείνει ο πόνος.

Ερωτικά τετράστιχα

Από τα μικρά μου
χρόνια να αρχινήσω
κι όλα μου τα ντέρτια
να τα μολογήσω.

Μικρός μικρός στα βάσανα
κι από μικρός στα πάθη
κι από μικρός μπερδεύτηκα
με τη δική σου αγάπη.

Έτσι το είχε η τύχη μου
εσένα να αγαπήσω,
να πάθω τόσα βάσανα
και να μη σ' αποκτήσω.

Η τύχη μου το έγγραψε
με το δεξί της χέρι,
ούτε χειμώνα να χαρώ
κι ούτε και καλοκαίρι.

Τα ντέρτια που 'χω στην καρδιά
κανείς να μην τα πάθει
ούτε Τούρκος, ούτε Ρωμιός,
ούτε πουλί στ' αγκάθι.

Ακούμπησα σ' ένα δεντρί
να πω τα βάσανά μου
κατάξερο ήταν κι άνοιξε
από τα δάκρυά μου.

Να είχα τον ουρανό χαρτί
τη θάλασσα μελάνι,
για να 'γραφα τα ντέρτια μου
κι ακόμα δεν με φτάνει.

Ω, ουρανέ, τα σύννεφα
με τι τα χρωματίζεις,
κι εμένα απ' την αγάπη μου
γιατί με ξεχωρίζεις.

Αγάπη που είχα κι έχασα
απ' την ανεγνωμιά μου,
τώρα τη βλέπω σε άλλονε
και καίγεται η καρδιά μου.

Να 'χα βετούρα γρήγορη
και τον καιρό στο χέρι,
να 'ρχομουν να σε αντάμωνα
πρωί και μεσημέρι.

Πέντε καράβια βάσανα
στον κόσμο μοιρασμένα,
το ένα είναι για τον ντουινιά,
τα τέσσερα για μένα.

Αγάπα με, μικρούλα μου,
πως μ' αγαπούσε πρώτα,
λόγια του κόσμου μην ακούς
μόν' την καρδιά σου ρώτα.

Καρδιά μου γένου σίδερο,
καρδιά μου γένου ατσάλι,
σαν σε χτυπούνε αλύπητα,
τα βάσανα και οι πόνοι.
Τρώγω ψωμί, δεν τρώγεται,
κρασί το καταπίνω,
πίνω νερό να δροσιστώ,
φαρμάκι είναι κι εκείνο.

Αν ίσως και δε σ' αγαπώ
τα νιάτα μου να χάσω,
και το κουστούμι που φορώ
στης γης να το χαλάσω.

Μαύρα 'ναι τα δυο μάτια
μαύρα είναι σαν ελιά
κι όποιος τα γλυκοκοιτάξει
Χάρο δεν φοβάται πια.

Του ματιού σου η ελιά
τρέλανε πολλά παιδιά,
τρέλανε κι εμένανε,
και δεν βρίσκω γιατρεία.

Λεμονιά με τα λεμόνια
με τους άσπρους τους ανθούς,
με νερό δε με ποτίζεις,
με ποτίζεις με καημούς.

Εγώ κρασί δεν έπινα
ρακί για να μεθύσω,
τώρα τα πίνω και τα δυο
για να σε λησμονήσω.

Σου στέλνω χαιρετίσματα
με μια 'μορφη τρυγόνα,
και μέσα στις φτερούγες της
σου 'χω τον αρραβώνα.
Με τη γειτονοπούλα μου
θέλω να κάμω κρίση
που πήγε και παντρεύτηκε
δίχως να με ρωτήσει.

Έβγα στην πόρτα να σε δω
και φεύγα πάλε πίσω,
νερό δεν είσαι να σε πιω
καφές να σε ρουφήξω.

Τα βυζάκια σου τ' ασπρούλια
είναι ο Αυγερινός και η Πούλια,
τα βυζάκια σου θυμούμαι
και τις νύχτες δεν κοιμούμαι.
Από την πόρτα σου περνώ
τη βρίσκω κλειδωμένη,
και στο δεξί σου μάγουλο
ήσουν ακουμπισμένη.

Λαχτάρισε η καρδούλα μου
όσο να σε ρωτήσω
τον πόνο που 'χεις στην καρδιά
να σε παρηγορήσω.

Ζαλίζομαι, ζαλίζομαι
όταν σε συλλογίζομαι
ζαλίζω το κεφάλι μου,
τι θα γενεί το χάλι μου.
Στη σκάλα π' ανεβαίνεις
και στα σκαλώματα,
όλο νάζια μου κάνεις,
κι όλο καμώματα.

Για σένα μαυρομάτα μου,
αρνήθηκα τα νιάτα μου.
Για σένα ρούσα και ξανθή,
με βάλανε στη φυλακή.

Στη σκάλα π' ανεβαίνεις
ν' ανέβαινα κι εγώ
σε κάθε σκαλοπάτι
να σε γλυκοφιλώ.

Βασιλικός θα γίνω
στο παραθύρι σου
κι ανύπαντρος θα μείνω
για το χατίρι σου.

Εσύ στο παραθύρι
κι εγώ διαβαίνοντας,
ρίξε μου το μαντίλι
για να 'ρθω παίζοντας.

Ο ήλιος βασιλεύει
και η μέρα σώνεται
κι ο νους μου από εσένα
δεν συμμαζώνεται.

Όπου και να πας
μόνο μην ξεχνάς
τα θερμά φιλιά
μην αλησμονάς
Περνάω από την πόρτα σου,
τη βρίσκω κλειδωμένη
σκύβω, φιλώ την κλειδωνιά
με την καρδιά καμένη.

Δε σ' είδα εψές και σήμερα
κι αν δε σε δω κι απόψε,
σύρε το γρηγορότερο
το σάβανό μου κόψε.

Εσύ από αυτού κι εδώ από δω
και ο τοίχος μες στη μέση,
τάξε κερί στην Παναγιά
να γκρεμιστεί να πέσει.

Αχ, και να ανταμώναμε
να σου έλεγα καμπόσα
κι αν δεν σου γύριζα τον νου
να μου 'κοβαν τη γλώσσα.

Άγγελος είσαι μάτια μου
κι αγγελικά χορεύεις,
κι αγγελικά τη γη πατείς
και μένανε παιδεύεις.

Αναστενάζω, βγαίνει αχνός
και μέσα δέρνει ο πόνος
'κείνος που μας εχώρισε
να μην τον βρει ο χρόνος.

Αν θέλεις Παναγία μου,
πάντα να σε δοξάζω,
στείλε μου την αγάπη μου
να μην αναστενάζω.
Να είχα βετούρα γρήγορη
και τον καιρό στο χέρι
θα 'ρχομουν να σ' αντάμωνα
πρωί και μεσημέρι.

Αγάπη του καλοκαιριού
να σ' είχα τον χειμώνα
όπου αστράφτει και βροντά
να κείτομαι στο στρώμα.

Αγάπη του καλοκαιριού
να σ' είχα τον Γενάρη
που είναι η μέρα του μικρή
και η νύχτα του μεγάλη.

Δακτυλικό εφθήμερής

Έπαθα βάσανα, πάθη πολλά,
έτρεξα θάλασσες, κάμπους, βουνά.
Ποια είναι εκείνη η γαλανή,
όπου 'χει μέση τόσο λιανή;
Βουνό μεγάλο θε ν' ανεβώ,
στο περιγιάλι να κατεβώ.
Έρωτα, πάψε, φτάνει σου πια,
μ' έκαψες, μου 'σφαξες την καρδιά.

Δίμετρο, τροχαϊκό, καταληκτικό

Τα ξανθά σου τα μαλλιά
μου 'χουν πάρει τα μυαλά.
Όταν πιάνω το χορό,
πιάνω χέρι δροσερό.
Πότε θα 'ρθω να σε βρω,
τον καημό μου να σου πω.

Μονόμετρο, ιαμβικό, καταληκτικό

Έλα και μην αργείς,
γιατί δε θα με βρεις.
Το μάτι ανοιγοκλείς,
σαίτες με βαρείς.
Στα μάτια με κοιτάς,
σαίτες με χτυπάς.
Θέλω να σου το πω,
το πόσο σ' αγαπώ.
Τα ξανθά σου μαλλιά,
δεν τα έχει καμιά.

Μονόμετρο, ιαμβικό υπερκατάληκτο

Αν ήταν τρόπος κι αν μπορούσα,
μες την καρδιά μου να σε βαστούσα.
Αν ήταν τρόπος, χρυσό πουλί μου,
να σ' είχα μέσα στην κάμαρή μου.
Μαύρα μου μάτια, κόκκινα χείλη,
πρόβαλε, φως μου, στο παραθύρι.
Μωρή κοπέλα με την ομπρέλα,
στη βρύση πάνω κι αν θέλεις, έλα,
πουλί θα γίνω και θα πετάξω,
και θα 'ρθω, φως μου, για να σ' αρπάξω.

Δίμετρο, ιαμβικό, ακατάληκτο

Αγάπη μου με τις ελιές,
Που είσαι γιομάτη μαριολιές.
Αιντε να πάμε εκεί που λες,
Όπου έχουν τα πουλιά φωλιές.
Αλίμονο, δεν τον φτουρώ,
Αχ, το δικό σου χωρισμό.
Αν μ' αγαπάς και με πονείς,
Έβγα στην πόρτα να με δεις.
Βασιλικός μυρίζει εδώ
Και περιβόλι δε θωρώ.
Βασιλικό 'χεις στα βυζιά,
Και βγάζουν τέτοια μυρωδιά¹
Για δες αυτήν που περπατεί,
Με το γαρίφαλο στ' αφτί.
Για δες αυτή πως περπατεί,
Σαν άγγελος με το σπαθί.
Έλα, πουλί μου, μην αργείς,
Τη στράτα μην τη βαρεθείς.
Κανάρι μου των καναριών,
Στολίδι των παλικάριών,
Κίνησα να 'ρθω το ταχύ,
Και μ' έπιασε ψιλή βροχή.
Ξένε, στα ξένα πως περνάς;
Ποιος μαγειρεύει και δειπνάς;

Δίμετρο, ιαμβικό ακατάληκτο

Αλίμονο, αλίμονο,
Ψηλό μου δεντρολίβανο.
Ανάθεμά τα όλα σου,
Φαρμάκι είναι τα λόγια σου.
Για δες αυτή την πέρδικα,
Πως περπατάει λεβέντικα.

Για δεσ τηνε, για δεσ τηνε,
Ήλιο, φεγγάρι, πες τηνε.
Για δεσ τηνε, την άχαρη,
Που στάζει μέλι, ζάχαρη.
Έλα, πουλί μου, γρήγορα,
Και μ' έβαλαν στα σίδερα.
Έρχεσαι, χάζι κάνουμε,
Φεύγεις, μαράζι βάζουμε.
Κανάρι μου, κανάρι μου,
Και της καρδιάς κλωνάρι μου,
Κανάρι μου, κανάρι μου,
Σε σένα έχω τα θάρρη μου.
Κόψε το πορτοκάλι σου,
Το γεύμα μου χαλάλι σου.
Κόψε και το λεμόνι σου,
Να σου διαβούν οι πόνοι σου.
Ματάκια μου, ματάκια μου,
Της νύχτας παιχνιδάκια μου.
Πέταξε, πέρδικά μου,
Κι έλα στην αγκαλιά μου.
Πουλάκι μου, όταν έρχεσαι,
Σαν άγγελος μου φαίνεσαι.
Τα δυο σου κιτρολέμονα,
Να στα φιλούσα, δαίμονα.
Τα χιόνια τα έλιωσε η βροχή,
Κι εγώ κοιμάμαι μοναχή.
Τα δυο σου χέρια πήρανε,
Βεργούλες και με δείρανε.
Τι με κοιτάζεις, φόνισσα,
Θαρρείς πως τα λησμόνησα;
Τώρα τα χιόνια λιώσανε,
Και οι αγάπες μας τελειώσανε.
Τώρα τ' αηδόνια πάψανε,
Τον πόνο μας τον κλάψανε.

Δίμετρο, ιαμβικό καταληκτικό - Ι

Αγάπη δεν κρατιέται ποτέ χωρίς καημό,
Και βάσανα και πόνους και αναστεναγμό.
Ακούω την καρδιά μου να σκούζει, να πονεί.
Κι ο νους μου της φωνάζει «καρδιά, έχε υπομονή».
Αν είσαι κι αν δεν είσαι, στο ανάθεμα να πας,
κι εγώ καταλαβαίνω πως άλλον αγαπάς.
Αυτά τα μαύρα μάτια όταν τ' ανοιγοκλείνεις,
κι όταν τα χαμηλώνεις, τις σαϊτιές μου ρίχνεις.
Βόηθα, Αϊ – Γιώργη, βοήθα, βοήθα να σώσουμε,
κι όλα σου τα καντήλια να τ' ασημώσουμε.
Γυρίζω, τριγυρίζω, δεν είναι βολικό,
να μην αναστενάξω, το αχ να μην το πω.
Δυο ήλιοι είναι που βγαίνουν στη γη κάθε πουρνό,
ένας στο μέτωπό σου κι άλλος στον ουρανό.
Εσύ είσαι η αιτία που μέλλει να χαθώ,
και τον απάνω κόσμο να τον υστερηθώ.
Εσύ είσαι καναρίνι κι εγώ είμαι ο κυνηγός,
στα χέρια αν δε σεβάλω θα τρελαθώ ο φτωχός,
Εσύ στο παραθύρι κι εγώ στο δρόμο αυτό,
με χέρια σταυρωμένα και σε παρακαλώ.
Εσύ με βασανίζεις και τι μπορώ να πω;
Όλα τα υποφέρω γιατί σε αγαπώ.
Εσύ μ' αυτή τη γνώση, κι εγώ μ' αυτόν το νου,
να δούμε ποιος θα πέσει στα πόδια τ' αλλουνού.
Έλα, πουλί μου, έλα, έλα και μην αργείς,
δρόμους και μονοπάτια να μην τα βαρεθείς.
Έβγα στο παραθύρι να δεις στον ουρανό,
πως παίζει το φεγγάρι με τον αυγερινό.
Με πάθη ο καημένος, με λύπη, με καημό,
και βρίσκομαι δεμένος χωρίς το λυτρωμό.
Μωρή μπελιατισμένη, του Χάρου πας και λες,
κι ο Χάρος δεν με παίρνει και κάθεσαι και κλαις.

Όταν αναστενάζω η θάλασσα βογκάει
και τα μικρά ψαράκια στον άμμο τα πετάει.
Ποιανού τα μάτια ρέουν σαν να 'ναι ποταμός;
Ποιον άλλον σαν κι εμένα τραβάει ο καημός;
Σε περιβόλι μπήκα και βρήκα μια μηλιά,
στα μήλα φορτωμένη και πάνω κοπελιά.
Στη σκάλα που ανεβαίνει βασιλικός ανθεί,
και στον κατέβασμά της κόβει να μυρισθεί.
Του έρωτα το δίχτυ είναι μεταξωτό,
αλίμονο όποιος πέσει, δε βγαίνει απ' αυτό.
Ως τότε με παιδεύεις; Τι προκοπή θα δεις;
Θα βαριαναστενάζεις και θα με θυμηθείς.

Δίμετρο, ιαμβικό καταληκτικό – II

Αλί, δε με λυπάσαι, δε με σπλαχνίζεσαι!
Εμέ με παίρνει ο Χάρος κι εσύ στολίζεσαι.
Αλίμονο σε μένα πως καταντήθηκα,
τον κόσμο τον επάνω που τον στερήθηκα.
Αλίμονο σε μένα, κρίμα στα νιάτα μου,
σαν βρύσες τον χειμώνα τρέχουν τα μάτια μου.
Αυγερινές και Πούλια, με βασιλέψετε,
τ' ανύπαντρα κορίτσια μην τα πιστέψετε.
Γαριφαλιά ανθισμένη, με φύλλα πράσινα,
τραβάω τον καημό μου με χίλια βάσανα.
Γυρίζω, τριγυρίζω, μες το σοκάκι σου,
ένα φιλί να πάρω απ' το χειλάκι σου.
Έλα κοντά μου κάτσε, πιάσε το χέρι μου,
και ρώτα την καρδιά μου τ' είν' η θλίψη μου.
Ένα καράβι πάει και άλλο έρχεται,
άλλος να σ' αγκαλιάσει μου κατοφαίνεται.
Εσύ είσαι η αιτία της δυστυχίας μου,
και θε να σε παιδέψουν οι αμαρτίες μου.

Εσύ το παραθύρι κι εγώ διαβαίνοντας,
ρίξε μου το μαντίλι να πάω παίζοντας.
Έβγα στο παραθύρι, καθάριο μάλαμα,
εγγλέζικη φρεγάτα, κορμί γι' αγκάλιασμα.
Έχω πέντε – έξι μήνες όπου βουρλίστηκα,
αφού στη γειτονιά σου εσυγκολλήθηκα.
Κορώνα των κυράδων σε ονομάζουνε,
το όνομά σου λένε κι αναστενάζουνε.
Μαχαιρωμένο μ' έχεις, πληγή δε φαίνεται,
κι άλλος από εσένα γιατρός δε γίνεται.
Σου είπα να μη δουλεύεις και βασανίζεσαι
θέλω να τρως, να πίνεις και να στολίζεσαι.
Σύρε κι αλλού κι αγάπα κι εγώ το χαίρομαι,
μη βάλεις με το νου σου πως το πικραίνομαι.

Δίμετρο, τροχαϊκό, ακατάληκτο

Άλλα λες κι άλλα μου κάνεις,
βάλθηκες να με ζουρλάνεις.
Αν πεθάνω, να πεθάνω,
μες την αγκαλιά σου πάνω.
Αν περνάς και δε μας κρίνεις,
μαύρη κι άλαλη να γίνεις.
Άσπλαχνη, για δε μας κρίνεις;
Φόνισσα θέλεις να γίνεις;
Άσ' τα τώρα τα γινάτια,
κι έλα, φίλε με στα μάτια.
Άσ' το, μάνα μ', το καημένο,
έτσι το 'χω μαθημένο.
Άσ' το, μάνα μ', κι ας περνάει,
τα παπούτσια του χαλάει.
Βάρα με, με το στιλέτο,
κι όσο αίμα, τρέξει, πιες το.

Βάλε το κλειδί στην πόρτα,
καθώς το 'βαζες και πρώτα.
Δώσ' μου το φιλί να γιάνω,
για θα πέσω να πεθάνω.
Είδα χθες στο όνειρό μου,
μαύρα μάτια στο πλευρό μου.
Είπαμε πολλά και σώνει,
ας λαλήσει κι άλλο αηδόνι.
Έλα, έλα σαν σου λέω,
γιατί κάθομαι και κλαίω.
Έλα μάτια, έλα φως μου,
λόγια μη ακούς του κόσμου.
Έλα μάτια, με εμένα,
να περνάς χαριτωμένα.
Έλα, έλα, το πουλί μου,
τώρα που είμαι μοναχή μου.
Έλα να σε πάρω πέρα,
στο νησί και στον αγέρα.
Έλα να σε κάνω μάκια,
στον λαιμό και στα χειλάκια.
Έρωτα, που ανάθεμά σε,
τυραννάς και δε λυπάσαι.
Έρωτας έχει ένα χάλι,
φέρνει ζάλη στο κεφάλι.
Ζουμπουλάκι μου γαλάζιο,
σε κοιτώ κι αναστενάζω.
Ζουμπουλιά με τα ζουμπούλια,
οι εχθροί μας έχουν ζήλεια.
Η αγάπη είναι βελόνι,
και στα σωθικά αγκυλώνει.
Η αγάπη είναι πηρόνι,
μέσα στην καρδιά πληγώνει.
Κι αν με πάρει το ποτάμι,

ξένος είμαι, ποιος με πιάνει;
Κι αν με πάρει τ' άγριο κύμα,
ποιος θα πει για μένα «κρίμα»;
Μάγια μου 'χεις καμωμένα,
και τρελάθηκα για σένα.
Μαύρα μάτια και μεγάλα,
και κορμί άσπρο σαν γάλα.
Μαύρα μάτια, μαύρα φρύδια,
ζωντανό με τρων τα φίδια.
Μαύρα μάτια με κοιτάζουν,
και γλυκά με κουβεντιάζουν.
Μαύρα μάτια στο ποτήρι,
γαλανά στο παραθύρι.
Μάτια αμυγδαλοσκισμένα,
κι απ' τον ύπνο λιγωμένα.
Να 'μουνα στη γη βελόνι,
να πατείς, να σ' αγκυλώνει.
Να 'μουνα στη γη χαλίκι,
και στο αφτί σου σκουλαρίκι.
Παναγιά κι άγια Σωτήρα,
δώσ' μου την κι ας είν' και χήρα.
Παρ' το φερετζέ κατσούλα,
κίνα κι έλα μοναχούλα.
Πέρασε ένα καλοκαίρι
και δε μου 'στειλες χαμπέρι.
Ρίξε τα μαλλιά σου πίσω,
να σε δω, να σε γνωρίσω.
Ρίξε τα μαλλιά ομπρός σου,
ηια το σκάσιμο τ' αντρός σου.
Σ' αγαπώ και δεν το ξέρεις,
το 'μαθες και δε με θέλεις.
Τούτη η γη όπου πατούμε,
όλοι μέσα θε να μπούμε.

Τα ματάκια σου θυμάμαι,
κι όλη νύχτα δεν κοιμάμαι.
Τα βυζάκια σου τ' ασπρούλια,
είναι ο αυγερινός και η πούλια.
Τα ματάκια κι ο λαιμός σου,
με τραβάν στον ορισμό σου.
Τα ματάκια σου τα μαύρα,
στάζουνε καημό και λαύρα.
Την ελιά σου τη βαμμένη,
δυο την έχω δαγκωμένη.
Της ελιάς σου το μαυράδι,
ζωντανό με πάει στον Άδη.
Το μαντίλι σου τινάζεις,
τάχα ότι με φωνάζεις.
Το μαντίλι σου απλώνεις,
τάχα μου πως με μαλώνεις.
Το κακό σου το κεφάλι,
σ' έφερε σε τέτοιο χάλι.
Το πουλί μου πάει πέρα,
Παναγιά μου, βάλε αέρα.
Το πουλί μου, πάει, πάει,
Παναγιά να το φυλάει.
Τι χαμπέρι να σου στείλω,
που 'πιασες καινούργιο φίλο;
Τώρα, τώρα σ' ανταμώνω,
κι όλα σου τα φανερώνω.
Φυλαχτείτε, φυλαχτείτε,
σε καημό μην μπερδευτείτε.
Θαλασσιά μου, θαλασσιά μου,
ζωντανή ξεχωρισιά μου.
Θαλασσιά μου κι αν σε χάσω,
τα βουνά θα πάω να πιάσω.
Θαλασσιά κι αλί σε μένα,

όπου πίστεψα σε σένα.
Θαλασσιά του κεφαλιού μου,
όπου σ' έβαλα στο νου μου.

Τετράμετρο, ιαμβικό καταληκτικό

Αγάπα με σαν σ' αγαπώ κι έχω με σαν πως έχω,
και βάλε καταπάτα με να δεις που άλλην δεν έχω.
Αγάπα με σαν σ' αγαπώ, θέλε με σαν σε θέλω,
γιατί θε να 'ρθει ο καιρός να θέλεις, να μη θέλω.
Αγάπα με, ψυχούλα, μου, και μη μου κάνεις νάζι,
γιατί ο Θεός την ομορφιά σαν άνθη τη τινάζει.
Αγαπημένο μου πουλί κι αλλότριο μου γεράκι,
η ξενιτιά σα χαίρεται κι εγώ πίνω φαρμάκι.
Αγάπη που είχα κι έχασα 'ν' απ' την κακογνωμία μου,
τώρα τη βλέπω σ' άλλονε και καίγεται η καρδιά μου.
Αγάπησα κι εγώ ορφανός ένα γρουμπούλι χιόνι,
κι όσο να μπω κι όσο να βγω, αρχίνησε και λιώνει.
Αγάπησα μια πέρδικα, παρακαλώ να ζήσει,
παρακαλώ τη μάνα της να μη την σεκλετίσει.
Άγγελοι, δώστε μου φτερά και δύναμη στις πλάτες,
για να πετώ, να κυνηγώ ξανθές και μαυρομάτες.
Αγκίδες και κλωνιά δαδί, στα μάτια των εχθρών μας,
να τυφλωθούν, να σκονταφτούν, που θέλουν το κακό μας.
Αγνάντια μου κι αγνάντια σου μian εκκλησιά θα χτίσω,
να γίνω διάκος και παπάς, να μπω να λειτουργήσω.
Αγνάντια σου κι αγνάντια μου, θα στήσω τον οντά μου,
κι όταν σε βρίσει η μάνα σου, τρέξε κι έλα κοντά μου.
Αγνάντια μου ήρθες κι έκατσες, σαν ήλιος, σαν φεγγάρι,
μου ρούφηξες το αίμα μου, σαν το ξερό σφουγγάρι.
Αγνάντια μου όταν σε θωρώ, σαν ψάρι λαχταρίζω,
να σου μιλήσω σκιάζομαι, ν' απλώσω δεν ορίζω.
Αγνάντια από τα μάτια μου, μην κάθεται, ψυχή μου,

γιατί βαρούν οι φλέβες μου, και τρέμει το κορμί μου.
Αγνάντια σου κι αγνάντια μου, παράθυρο θ' ανοίξω,
και τις πληγές του στήθους μου, κλαίγοντας να σου δείξω.
Αηδόνι της πρωτομαγιάς, έλα, ας πιαστούμε φίλοι,
και το ξεφτέρι απ' το βουνό ας βάλουμε για εγγύηση.
Ανάθεμα γονιούς, γονιούς, κακούς προξενητάδες,
όπου παντρεύουν τις μικρές κι αφήνουν τις μεγάλες.
Ανάθεμα τη μάνα σου την κοντομαζωμένη,
που δε μ' αφήνει να σε δω μια ώρα στολισμένη.
Ανάθεμα τη μάνα σου, που σ' έστειλε στο γάμο,
και σ' είδαν τα ματάκια μου, και τώρα τι να κάνω;
Ανάθεμα τα μάτια μου σαν τα 'χω μαθημένα,
σαν δε σε βλέπουν να 'ρχεσαι, δακρύζουν τα καημένα.
Ανάθεμά σου, πλάτανε, με τα πλατιά κλωνάρια,
που δεν αφήνεις τη Λενιώ με βλέπει παλικάρια.
Ανάθεμά την την Τουρκιά, με τους σκληρούς τους νόμους,
που με κατάντησαν τρελό, να περπατώ στους δρόμους.
Ανάθεμά σε, ξενιτιά, και συ, και το καλό σου,
τα βάσανά σου είναι πολλά, λίγο το διάφορό σου.
Ανάθεμα τους μαραγκούς, που φτιάχνουν τα καράβια,
και παν' και ξενιτεύονται, τα όμορφα παλικάρια.
Ανάθεμά σε, έρωτα, που μπαίνεις στα παιδάκια,
τα κάνεις και τρελαίνονται και παίρνουν τα σοκάκια.
Ανάθεμα κι αν δεν πονώ, κι αν δεν αναστενάζω,
κι αν δε με καίει ο πόνος σου, και κλαίω και φωνάζω.
Ανάθεμα τη μάνα σου και τον προξενητάρη,
που έδωσαν στον κόρακα την πέρδικα ζευγάρι.
Ανάμεσα στα στήθια σου τρέχει μια βρυσσοπούλα,
ρόδα και νεραντζόνερο, χρυσή μου περδικούλα.
Ανάμεσα στα φρύδια σου δίχτυ χρυσό είν' πλεγμένο,
κι όποιο πουλάει κι αν διαβεί, πιάνεται το καημένο.
Ανάμεσα στα φρύδια σου, γραφτό τζαμί θα χτίσω,
και δερβισάκι θα γινώ, να 'ρθω να τα φιλήσω.

Ανάμεσα στη θάλασσα είν' ένα πηγαδάκι,
πίνουν οι ναύτες το νερό, και αρνούνται την αγάπη.
Άμα πεθάνω, θάψε με στη γούβα τ' αργαλειού σου,
να με πατούν τα πόδια σου και η σέλα του βρακιού σου.
Αναστενάζω βγαίνει αχός, βήχω και βγαίνει αντάρα,
κι όταν σε συλλογίζομαι με πιάνει τραμουντάνα.
Αναστενάζω τ' ορφανό, τα κυπαρίσσια σειούνται,
τα μνήματα αχολογούν, κι αυτά εμέ λυπούνται.
Αναστενάζω καίγονται χίλιες χιλιάδες δέντρα,
με το κακό που μου έκανες δεν είσαι για κουβέντα.
Αν έριχνε τη μοίρα μου δύο φορές η μοίρα,
δε θε να βρίσκονταν ποτέ στον κόσμο κακομοίρα.
Ανεμοστάτης θα γενώ κι ανέμη να γυρίζω,
κι ένα ανεμούρι ολόχρυσο να σε περιγυρίζω.
Αν ήσουν άνθρωπος εσύ και πόναγες κι εμένα,
αρνιόσουν τη μανούλα σου κι ερχόσουν και σε μένα.
Αν θέλεις ν' αγαπιόμαστε κρυφά απ' τους γειτόνους,
βάλε μηλιά στην πόρτα σου να κρύβομαι στους κλώνους.
Αν θέλεις να μη σ' αγαπώ, πες το των ομματιών σου,
όπου σε σαϊτεύουνε όταν περνώ απ' εμπρός σου.
Άνθη αμυγδαλιάς φορείς, κι ακτίνα από τον Ήλιο,
έχεις ελιά στο μάγουλο, που αξίζει ένα βασίλειο.
Αν ίσως και δε σ' αγαπώ, να χάσω τη ζωή μου,
να ξεπλεχτεί η μανούλα μου, να κλάψει το κορμί μου.
Αν ίσως και δε σ' αγαπώ να δώσει ο Θεός, κυρά μου,
με το μαχαίρι που φορώ, να σφάξω την καρδιά μου.
Αν μ' αγαπάς, αγάπα με, με γνώση στο κεφάλι,
και με μεγάλο στοχασμό, να μη μας μάθουν άλλοι.
Αν μ' αγαπάς και σ' αγαπώ, τι είναι για να κάνω;
Τα δυο μου χέρια σήκωσα και το κεφάλι πιάνω.
Αν όλα τα λησμόνησες, και τις αυγές θυμήσου,
που σου 'λεγα ξημέρωσε και μου 'λεγες κοιμήσου.
Αν μ' αγαπάς και σ' αγαπώ τι είναι το διάφορό μου;

Με λύπες και με βάσανα περνάω τον καιρό μου.
Άνοιξ' τα κρυσταλλένια σου χέρια κι αγκάλιασέ με,
το ζαχαρένιο στόμα σου και γλυκοφίλησέ με.
Άνοιξε, μάτια μ', άνοιξε, την πόρτα τη γυαλένια,
για να μπω μέσα να σου πω δυο λόγια ζαχαρένια.
Άνοιξε, γη, μέσα να μπω, μέσα στο μαύρο χώμα,
να φύγω από τα βάσανα, κι απ' των εχθρών το στόμα.
Ανοίξατε την εκκλησιά για να μπω μέσα στ' Άγια,
για ν' αποφύγω το κακό, της αγάπης μου τα μάγια.
Αν πάω εγώ στην εκκλησιά, δεν πάω για ν' αγιάσω,
πάω για την αγάπη μου να την καλολογιάσω.
Αντίκρυ μου, μου φαίνεσαι λιβάδι με λουλούδια,
κι απ' τον καιρό που σ' αγαπώ, δε μ' απολείπει η ζούρλια.
Ανύπαντρος βασιλικός, όπου να πάει μυρίζει,
και παντρεμένος γάιδαρος, όπου κι αν πάει γκαρίζει.
Απ' όλα τα πετούμενα, ασπρότερο είν' η χήνα,
κι απ' όλες τις αρχόντισσες καλύτερη είναι η Ρήνα.
Απ' όλα τ' άστρα τ' ουρανού, ένα είναι που σου μοιάζει,
ένα που βγαίνει το πρωί, όταν γλυκοχαράζει.
Από λιθάρι έχεις καρδιά, και δε με ελεημονιέσαι,
με βλέπεις που ζουρλάθηκα κι ακόμα συλλογιέσαι.
Από καημό δεν ήξερα, δεν ήμουν μαθημένος,
τώρα που τον κατάλαβα, βρέθηκα μπερδεμένος.
Από καημό δεν ήξερα, στο νου μου δεν τον είχα,
και τώρα με περιόρισε απ' τα μαλλιά ως τα νύχια.
Από καημό δεν ήξερα, και τώρα τον τραβάω,
κι αντίκρυ μου όταν σε δω, σαν το κερί αναλύω.
Από τ' αγνάντια να σε δω, είμαι ευχαριστημένος,
κι από τα λόγια των εχθρών βρίσκομαι μπερδεμένος,
Απ' τη φωτιά του έρωτα όποιος καεί δε γιάνει,
κι αν γιάνει και καμιά φορά, πάλι σημάδι μένει.
Απ' τα πολλά τα βάσανα κι απ' τα πολλά μου πάθη,
σ' ένα δεντρί ακούμπησα και το δεντρί μαράθη.

Από εκείνη τη φορά, δε σ' έχω ματασμίξει,
και μέσα στην καρδούλα μου πληγή θε να μου ανοίξει.
Από εκείνη τη φορά μου έβαλες μαράζι,
την άγκυρα του карабиού να ρίξεις, δεν το βγάζει.
Από το φίλο που αγαπώ ποιος θέλ' να με χωρίσει,
τον καταριέμαι από καρδιάς, το χρόνο να μην κλείσει.
Απόψε για το σπίτι μου δεν είμαι το καημένο,
μου μίλησε η αγάπη μου και θέλω να πηγαίνω.
Απόψε τα μεσάνυχτα ήρθε μια περιστέρα,
και σήκωσε το πάπλωμα και μου 'πε καλησπέρα.
Απόψε τα μεσάνυχτα μου κλέψανε τη γλάστρα,
όπου είχε το βασιλικό, τον ουρανό με τ' άστρα.
Απόψε να μην κοιμηθείς, μόν' να με περιμένεις,
και βάσταξε τον ύπνο σου όσο και αν μπορέσεις.
Άσπρη λαμπάδα καίγεται στους κάμπους και δε λιώνει,
έτσι αγαπάει ο φρόνιμος και δεν το φανερώνει.
Άσπρη κατάσπρη δεν οφελεί, σαν πατημένο χιόνι,
μελαχρινή και νόστιμη, γλυκιά σαν το πεπόνι.
Άσπρο τριαντάφυλλο βαστώ, και θέλω να το βάψω,
κι αν το πετύχω στη βαφή, πολλές καρδιές θα κάψω.
Αυγερινές που 'σαι ψηλά, κατέβα κάνε κρίση,
αγάπη δώδεκα χρόνων, γυρεύει να με αφήσει.
Αυτά τα μαύρα που φορείς, δεν τα φορείς για λύπη,
μον' τα φορείς για λεβεντιά, χάρη να μη σου λείπει.
Αυτά τ' ανακατώματα θε να μας φέρουν σ' άλλα,
θε να μας φέρουν κάκιωμα και βάσανα μεγάλα.
Αυτήν την κάκια που βαστάς, θε να το μετανιώσεις,
θα σκάσει το χειλάκι σου, μέχρι να μ' ανταμώσεις.
Αφήνω σου καλή νυχτιά, πέσε, κόρη, κοιμήσου,
και στ' όνειρό σου να μες δεις σκλάβο και δουλευτή σου.
Αφήνω σου καλή νυχτιά, πέσε γλυκοκοιμίσου,
γύριζε, ξαναγύριζε, κι εμέ καλοθυμίσου.
Άσε το μύλο να γυρνά, και το νερό να τρέχει,

άσε τον νιο να σ' αγαπά και διάφορα ας μην έχει.
Αχ! Ουρανέ, μη βρέχεις πια, κάνε μου αυτήν τη χάρη,
κι εγώ με τα ματάκια μου ποτίζω το χορτάρι.
Αχ! Στόμα βούλα από φλουρί και χείλι αργυρωμένο,
αστήθι μου κρεβατωτό και μπόι λαμπαδένιο.
Βάλε λιθάρι στην καρδιά προτού να μ' αγαπήσεις,
γιατί η αγάπη είναι πικρή και δε θα τη φτουρήσεις.
Βάσανα πολλά έπαθα, πολλά έπαθα πάθη,
ό,τι κι αν πιάσω χάνεται, σα να πατώ σ' αγκάθι.
Βασιλικά είν' τα μάτια σου, βασιλικά κοιτάζουν,
μόν' ένα κακό έχουνε, που δε με κουβεντιάζουν.
Βασιλικέ πλατύφυλλε, με τα σαράντα φύλλα,
σαράντα σ' αγαπήσανε κι εγώ πάλι σε πήρα.
Βασιλικόν εφύτεψα στο στρώμα που κοιμάσαι,
να κόβεις, να οσμίζεσαι κι εμένα να θυμάσαι.
Βασιλικός μου μύρισε, η αγάπη μου διαβαίνει,
αφήστε με για να τη δω, γιατί η ψυχή μου βγαίνει.
Βασιλικός στη γειτονιά, κι εμείς τον επιθυμούμε,
κι έρχονται απ' άλλες γειτονιές και τον κορφολογούνε.
Βασιλοπούλα αν ήσουν, δε θα 'χες τέτοια χάρη,
να σου ζυγιάζουν το φιλί με το μαργαριτάρι,
Βασίλισσα των γυναικών, Σουλτάνα των κυράδων,
λουλούδι των αρχοντισσών, στολίδι των νυφάδων.
Βάστα, καημένη μου καρδιά, τα εχθρικά τα λόγια,
καθώς βαστούνε τα βουνά τους πάγους και τα χιόνια.
Βάστα, καημένη μου καρδιά, βάστα σαν το λιοντάρι,
μη σε νικήσουν οι εχθροί, κάνε μου αυτή τη χάρη.
Φορές, φορές μεσάνυχτα ξυπνώ για τον αέρα,
βρίσκω τα στήθη σου ανοιχτά, και λέγω τι είναι η μέρα.
Βεργιές, βεργιές βασιλικό, θα στρώσω να κοιμάσαι,
να κόβεις να μυρίζεσαι, κι εμένα να θυμάσαι.
Βρυσούλα πέντε κάνουλες, νερό χαριτωμένο,
αγγελικό μου πρόσωπο, γιατί είσαι λυπημένο;

Γαλάζια τέντα τ' ουρανού και χρυσαφένια φούντα,
τρία φιλιά που μου 'ταξες τα καρτερώ, και πού 'ν' τα;
Γαλάζιος είναι ο ουρανός, γαλάζια είναι και η λίμνη,
γαλάζιο φόρεμα φορείς και μοιάζει με τ' ασήμι.
Γαλατερό μου πρόσωπο, στάσου κουβέντιασέ με,
και πες μου λόγια σπλαχνικά και καλοκάρδισέ με.
Γαριφαλιά ποτίζεται ψηλά στα παραθύρια,
να φίλαγα τον ποτιστή στα μάτια και στα φρύδια.
Γαρίφαλο, μη μαραθείς, ρόδο μου, μη μαδήσεις,
και συ, γλυκό μου γιασεμί, γρήγορα μην ανθίσεις.
Γιλέκο κοντομάνικο και τσίπινο μανίκι,
να το 'χα να το φόραγα, κι ας πλήρωνα και νοίκι.
Για δες μαλλιά στην κεφαλή πλεγμένα με την τάξη,
κάθε τους τρίχα γίνεται μαχαίρι να με σφάζει.
Για μαύρα μάτια χάνομαι, για γαλανά πεθαίνω,
και για τα περδικόματα, σχίζω τη γη και μπαίνω.
Για να γελώ και να μιλώ από μικρός με σένα,
μπερδεύτηκα στα δίχτυα σου, κι αλίμονο σε μένα.
Για να σ' αφήσω δεν μπορώ, να σ' αρνηθώ φοβούμαι,
γι' αυτό ας αγαπιόμαστε όσο ν' ανταμωθούμε.
Για ξύπνα, χρυσοπέρδικα, και ήρθαν οι σταμπαδόροι,
να σου ξομπλιάσουν το κορμί, τα κάλλη που 'χεις, κόρη.
Για πες μου ποιος σου έκοψε στενό το φόρεμά σου,
και δε χωράει το χέρι μου να πιάσω τα βυζιά σου;
Για πες μου, ποιος σου τα 'βαλε τα φρύδια με καμάρα,
να δώσω 'γω τα βαφτικά, να τα χαρούμε αντάμα.
Για σένα κλέφτη μου είπανε, για σένα νυχτοπάτη,
για σένα μου τη δώσανε τη μαχαιριά στην πλάτη.
Για σένα εγεννήθηκα, για σένα θα πεθάνω,
για σένα το βαρέθηκα τον κόσμο τον επάνω.
Γιατρός πιάνει το χέρι μου, ταραάζει το κεφάλι,
και λέει δεν είν' απ' αρρώστια, είναι φωτιά μεγάλη.
Βλέπω τον κάμπο πράσινο και την καρδιά μου μαύρη,

με το κακό όπου περνώ, καλύτερα στον Άδη.
Γρήγορα, τρέξε, θάνατε, και πάρε τη ζωή μου,
να πάψουνε οι πίκρες μου, οι πόνοι και η καημοί μου.
Γλυκοχαράζουν τα βουνά κι οι όμορφες κοιμούνται,
και των μανάδων τα παιδιά για εκείνες συλλογιούνται.
Δε βλέπεις για εσένα εγώ, φως μου, το τι παθαίνω,
και συ, σκληρή και άπονη, μου λες γιατί πεθαίνω;
Δεν είμαι δέντρο να κοπώ, στη γη να γονατίσω,
δεν είμαι τέτοιος άνθρωπος να φύγω, να σ' αφήσω.
Δεν είμαι εγώ ξερομυρτιά, μυρτιά χωρίς λουλούδια,
για να τραβώ τα βάσανα όλα με τα τραγούδια.
Δεν είμαι εγώ στραγαλιανός να τρώω καναβούρι,
ακόμα δε σε απόλαυσα και μου 'βγαλαν τραγούδι.
Μα δεν μπορώ, δε δύναμαι, την πόρτα να τσακίσω,
την πόρτα και την κλειδωνιά να μπω να σε φιλήσω.
Μα δεν μπορώ να κάνω αλλιώς, θε να σε ζωγραφίσω,
να σε κρεμώ εικόνισμα, να μη σε λησμονήσω.
Δεν είναι κρίμα κι άδικο, τα δυο τ' αγαπημένα,
να 'ναι στον κόσμο ζωντανά, και να 'ναι χωρισμένα
Δεν είναι κρίμα να διψώ, και η βρύση να 'ναι εμπρός μου,
και ν' αποφεύγω το νερό, γιατί είναι ο θάνατός μου;
Δεν είναι άλλο βάσανο το νιο να θανατώνει,
όσο η αγάπη η κρυφή που δεν τη φανερώνει.
Δεν είν' καράβια στο γιαλό, δεν είν' πανί απλωμένα;
Δεν είν' καμιά στη γειτονιά, να μ' αγαπάει κι εμένα;
Δεν είσαι εσύ που μου 'λεγες, αν δε με δεις πεθαίνεις;
Τώρα γυρίζεις και μου λες, δε μ' είδες, δε με ξέρεις.
Δεν ήλπιζα ο ουρανός στη γη να στάξει αίμα,
δεν έλεγα το στόμα σου να πει κακό για μένα.
Δεν ήξερα που ήσουν γοντζές κι είχες το σπόρο μέσα,
με γέλασες τον ορφανό και μ' έφαγες με μπέσα.
Δε θέλω περισσότερο να κράξεις τ' όνομά μου,
γιατί και συ δεν έκανες ποτέ το θέλημά μου.

Δε θέλω παρά μια φορά να βγαίνεις την ημέρα,
να σε θωρούν τα μάτια μου, να παίρνει ο νους μου αέρα.
Δε θλίβεσαι τη νιότη μου, δε βλέπεις, δεν πιστεύεις.
Ανάλυσσα σαν το κερί, κι ακόμα με παιδεύεις;
Δε με λυπάσαι, αλύπητη, δε με πονάει η ψυχή σου,
όπου έχασα τη νιότη μου για τ' όμορφο κορμί σου;
Δεν μπόρεσα ορφανός να βρω μαύρης χελώνας αίμα,
να φαρμακώσω τους εχθρούς, που λεν κακό για μένα.
Δεν πρέπει εγώ να βρίσκομαι, να ζω με τους ανθρώπους,
πρέπει να ζω με τα θεριά στους έρημους τους τόπους.
Δεν πρέπει εγώ να τραγουδώ, ούτε κρασί να πίνω,
μόν' μοναχός να κάθομαι, δάκρυα πικρά να χύνω.
Δεν στο 'πα εγώ πουλάκι μου, να μην αγαπηθούμε,
γιατί η αγάπη είναι γλυκιά και θα φανερωθούμε;
Δεν σ' είδα χθες και σήμερα κι αν δε σε δω κι απόψε,
κι αν δε σε δω κι ως το πρωί, τα σάβανά μου κόψε.
Δεν τη φτουρώ την κακία σου, δεν είμαι μαθημένο,
θ' ακούσεις που με βρήκανε μια νύχτα πεθαμένο.
Δε φταιν τα μαύρα μάτια σου, δε φταιν τα μαύρα φρύδια
μόν' φτάνει τα νοήματα από τα παραθύρια.
Διαβαίνω από την πόρτα σου και σιγανά πατάω,
να μην ακούσει η μάνα σου, μάθει πως σ' αγαπάω.
Διαβαίνεις κακέ άνθρωπε, γύρισε να κοιτάξεις,
να δεις πως με κατάντησες, να φρίξεις, να τρομάξεις.
Δώσε μου το μαντίλι σου, το κοκκινοβαμμένο,
να δέσω το χεράκι μου, το αιματοκυλισμένο.
Δύο αστέρια λαμπερά είναι τα δυο σου μάτια,
κι όποιον κοιτάζουν τεχνικά, τον κάνουνε κομμάτια.
Σαν βάπτισα ένα παιδί, του 'βγαλα τ' όνομά σου,
να μοιάσει και στα κάλλη σου μα και στην ομορφιά σου.
Εγώ για σένα το 'βαλα το στήθος μου σημάδι,
και το κορμί μου στα σπαθιά, άλλος να μη σε πάρει,
Εγώ για την αγάπη σου και για την ομορφιά σου,

θα να βαφτίσω ένα παιδί, να βγάλω τ' όνομά σου.
Εγώ γι' αυτή την κάκια σου σαν το ζουρλό θα τρέχω,
να δείχνω ότι είμαι ζωντανός κι ότι ψυχή δεν έχω.
Εγώ είμαι εκείνο το πουλί όπου το λεν σαΐνι,
όπου τρυπάει το μάρμαρο, βγάζει νερό και πίνει.
Εγώ είμαι εκείνο το πουλί όπου το λεν σαΐνι,
που όταν το ταίρι του χαθεί, ποτέ νερό δεν πίνει.
Εγώ είμαι εκείνο το πουλί όπου το λένε γλάρο,
όπου όλοι οι κομποί τον τρων και δε φοβούνται Χάρο.
Εγώ είμαι εκείνο το πουλί το καταπικραμένο,
που φτιάχνει τη φωλίτσα του σε δέντρο μαραμένο.
Εγώ είμαι μαύρος κι άσχημος, δεν αγαπώ ασπράδες,
μον' αγαπώ μελαχρινές που 'χουν τις νοστιμάδες.
Εγώ έναν φίλο που αγαπώ τον έχω μπιστεμένο,
κι όποιος του θέλει το κακό, θε να τον δω σφαγμένο.
Εγώ ένα φίλο αγαπώ κι ένα Θεό δοξάζω,
τους άλλους του περιγελώ, τους ξενοκουβεντιάζω.
Εγώ έχω μέσα στην καρδιά οχιά που με πληγώνει,
μου κάκιωσε η αγάπη μου και δεν ξαναζυγώνει.
Εγώ εδώ καθόμουνα, καθόμουνα με τάξη,
και μια διαβόλου κοπελιά ήρθε να με πειράξει.
Εγώ καλά καθόμουνα, φρόνιμα, με την τάξη,
τι του 'κανα του έρωτα και ήρθε να με πειράξει;
Εγώ κι αν παίζω, κι αν γελώ, και δυο καρδιές κι αν έχω,
η μία παίζει και γελάει, και η άλλη ξέρει τι έχω.
Εγώ, κυρά μου, σ' αγαπώ, και χέρι δεν τραβάω,
κομμάτια κι ας με κάνουνε, και το κεφάλι ας φάω.
Εγώ με τούτον τον καημό, στην Πόλη θε να πάω,
για να κλαφτώ τα πάθη μου στον ίδιο τον Σουλτάνο.
Εγώ τις νύχτες περπατώ, βάλε να με σκοτώσουν,
βάλε τα φίδια να με φαν και να με φαρμακώσουν.
Εγώ την πήρα την αρχή, σαν 'κείνο το πουλάκι,
όπου το διώχνει η μάνα του και πέφτει απ' το κλαράκι.

Εγώ, ψυχή μου, σ' αγαπώ, κι ένας Θεός το ξέρει,
πήρα να κόψω το ψωμί, κι έχασα το μαχαίρι.
Εγώ, ψυχή μου, σ' αγαπώ, μα δεν μπορούν οι τρόποι,
οι δρόμοι μας είναι στενοί, βουίζουν οι άνθρωποι.
Εδώ σ' αυτήν τη γειτονιά έρωτας τριγυρίζει,
με το σπαθί ξεγύμνωτο τους νέους φοβερίζει.
Εθάμπωσαν τα μάτια μου, μου στέγνωσε το στόμα,
τους ταξιδιώτες να ρωτώ, κι εσύ ν' αργείς ακόμα.
Είδα μια κόρη σήμερα ντυμένη σεγκούνια,
φωτιά ας τα κάψει τα χρυσά, κοζώκια, κοντογούνια.
Είδε τους πόνους που τραβώ ο ήλιος μian ημέρα,
και πάει στη μανούλα του με μάτια δακρυσμένα.
Είδα μια κόρη σήμερα, σαν καλαμιά λυγάει,
σαν νεραντζούλα φουντωτή, όπου μοσχοβολάει.
Είκοσι μήλα σου 'στειλα δεμένα στο μαντίλι,
σαν τον κυπρίνο κόκκινα, σαν τα γλυκά σου χείλη.
Είπαν τα μάτια της καρδιάς, -Καρδιά γιατί έχεις λύπη;
-Τυφλά είστε και δε βλέπετε που ο φίλος σας, σας λείπει;
Είναι κοντούλα κι όμορφη, στην τσέπη μου σε βάζω,
κοντά τα ξημερώματα, μου φεύγεις και σε χάνω.
Είσαι κοντή σαν την κιτριά, κι έχεις πικρό τ' αγκάθι,
με αγκύλωσες, με κέντρισες, και μ' έβαλες στα πάθη.
Είσαι ψηλή, είσαι λιγνή και η μέση σου σφιγμένη,
και η ομορφιά σου ακούστηκε σ' όλη την οικουμένη.
Ελεημοσύνη σου ζητώ, ωσάν τον διακονιάρη,
όπου του ρίχνουν το ψωμί και τρέχει να το πάρει.
Ελεημοσύνη σου ζητώ και συ με παραπαίρνεις,
βλέπεις πεινάω και διψώ και γύρα μου τα φέρνεις;
Εμένανε τα πάθη μου κανείς να μην τα πάθει,
μήτε καράβι στο γιαλό, μήτε πουλί στ' αγκάθι.
Εμέ το φίδι μ' έφαγε, όχι από κάποιον ξένο,
μα από ένα φίλο καρδιακό και χιλιοεμπιστευμένο.
Εμέ το φίδι μ' έφαγε, οχιά με πέντε αλάτες,

με αρνήθηκε η αγάπη μου, μου γύρισε τις πλάτες.
Εμέ μου 'βγαλαν όνομα και με φωνάζουν λύκο,
γιατί τη νύχτα είμαι με σε, και την αυγούλα λείπω.
Εμίσεψες, πουλάκι μου, και μη μου πολυαργήσεις,
στην ξενιτιά που θα διαβείς άλληνη μην αγαπήσεις.
Ένα κομμάτι κατιφές πουλιέται στο παζάρι,
ποιος ο καλορίζικος, εκείνος θα το πάρει.
Ένα δεντρί καμάρωνα καθημερινή και σκόλη,
και ξάπλωσε τους κλώνους του σε ξένο περιβόλι.
Ενύσταξα και πλάγιασα, κόρη μ', στα γόνατά σου,
δε μ' άφησαν να κοιμηθώ τ' αναστενάγματά σου.
Και νύχτωσα και βράδιασα στο έρημο σοκάκι,
έβγα, ψυχή μου, μάσε με, δεν έχω αλλού γιατάκι.
Και νύχτωσε και βράδιασε, έκλεισαν τα εργαστήρια,
κι έκλεισαν και οι όμορφες όλα τα παραθύρια.
Πάρε μικρή τη ρόκα σου κι έλα το φράχτη, φράχτη,
κι αν σε ρωτήσει η μάνα σου, πες έχασα τ' αδράχτι.
Ερώτησα τον έρωτα, τι ρούχα να φορέσω,
κι αυτός μου είπε κόκκινα, για να σου πολυαρέσω.
Εσέ σου πρέπει κόρη μου, στα πεύκα να καθίζεις,
με το 'να χέρι να μετράς, με τ' άλλο να δανείζεις.
Εσύ είσαι μήλο κόκκινο, φρεγάτα της Αγγλίας,
είσαι φεγγάρι της νυχτός και ήλιος της πρωίας.
Εσύ είσαι μια βασίλισσα κι όλον τον κόσμο ορίζεις,
αν θέλεις παίρνεις τις ψυχές, κι αν θέλεις τις χαρίζεις.
Εσύ είσαι πλάκα του γιαλού, βούλα μαλαματένια,
εσύ είσαι σε όλα σου γλυκιά, σε όλα σου ζαχαρένια.
Εσύ απ' αυτού κι εγώ από 'δω κι ο τοίχος που είν' στη μέση,
κερί θα πάω στην εκκλησιά, να κρεμαστεί, να πέσει.
Εσύ απ' αυτού κι εγώ από 'δω να δώσουμε τα χέρια,
κι ας μη μας τα χωρίσουνε εχθροί με τα μαχαίρια.
Εσύ με βλέπεις χάνομαι, τι με ρωτάς που πάω;
Πάω γι' αθάνατο νερό να πιω να μην πεθάνω.

Έτσι που με κατάντησες, βγάλε μου και τα μάτια,
δώσ' κι έναν καλό τρουβά, να πάω στα κομμάτια.
Έβγα στο παραθύρι σου, δες τη γαριφαλιά σου,
και πότιζε τη για νερό με γάλα απ' τα βυζιά σου.
Έχει σεβντάδες δεκατρείς όπ' αγαπάει γυναίκα,
εγώ τους τρεις τους πέρασα, μου μένουν άλλοι δέκα.
Έχεις μαλλιά τετράξανθα στις πλάτες σου ριγμένα,
που τα χτενίζει η μάνα σου με τα χρυσά τα χτένια.
Έχεις δυο μάτια ελάφια, στο λέω να το ξέρεις,
όταν κοιτάς τον άνθρωπο σε χαλασμό τον φέρεις.
Έχεις τα μάτια, μάτια μου, μαύρα σαν τη μελάνη,
η ομορφιά τους η πολλή, πολλούς θε να ζουρλάνει.
Έχεις τα μάτια σαν ελιές, μέσα βαρούν αχτίδες,
έχεις κοντάρια τσίνορα, βαρούν τους σεβνταλίδες.
Έχεις τα μάτια σαν ελιές, τα φρύδια γαϊτανάκι,
αυτά τα δυο με ζούρλανε και μου 'σταξαν φαρμάκι.
Χτικιό έχω, ψυχούλα μου, βοήθεια σου γυρεύω,
για σένα με το θάνατο μερόνυχτα παλεύω.
Έχω καιρό που σ' αγαπώ και κανενός δε λέω,
μόν' κάθομαι στο σπίτι μου και νύχτα – μέρα κλαίω.
Ζάχαρη να 'ναι ο ύπνος σου και μέλι τ' όνειρό σου,
κι εμένα οιελπίδες μου κρεμιούνται στο λαιμό σου.
Ζάχαρη είν' το στόμα σου, μέλι το κοίταγμά σου,
κι αλίμονο στον άνθρωπο που θα σταθεί σιμά σου.
Ζαχαροζυμωμένη μου και λαμπαδοχυτή μου,
καμάρει είσαι της μάνας σου και καύχηση δική μου.
Ζαχαροζυμωμένη μου, σαν ποια να στα σγουραίνει,
τα χρυσαφένια σου μαλλιά, με το χρυσό το χτένι;
Ζουρλό ήμουν κι απόγινα, το νου μου δεν τον έχω,
ελπίδα, πλέον, από σε καμία δεν απαντέχω.
Ζωή και τούτη λέγεται μπαχτσές χωρίς αηδόνι;
Χωρίς αγάπη στο πλευρό θάνατος ξημερώνει!
Η αγάπη μας ήταν κρυφή, μέσα στα χορταράκια,

και τώρα μας την έμαθαν και τα μικρά παιδάκια.
Η αγάπη μου είναι κρυφή κι όλοι οι γιατροί μου λένε,
πως έχω πάθει από χτικιό και ζωντανό με κλαίνε.
Η αγάπη θέλει φρόνηση, θέλει ταπεινοσύνη,
θέλει λαγού περπατησιά κι αϊτού γρηγοροσύνη.
Η αγάπη βράχους καταλύει και τα θεριά μερώνει,
κι εγώ την έχω στην καρδιά γι' αυτό με θανατώνει.
Η αγάπη δέντρο έγινε και πλάκωσε το δρόμο,
και δε μ' αφήνει να διαβώ, να πάω σ' άλλον κόσμο.
Η αγάπη στα αναπιάσματα, είναι γλυκιά σαν μέλι,
κι όταν έρθει στο χωρισμό, τότε ο Θεός το ξέρει.
Η θάλασσα είναι η μάνα μου, το κύμα η αδερφή μου,
και τα ψαράκια του γιாலού οι αδερφοποιτοί μου.
Ήθελα πια να πέθαινα και πάλι να 'ταν ψέμα,
να 'βλεπα ποιος με αγαπά και ποιος πονάει για μένα.
Ήθελα να σ' αντάμωνα να σου 'λεγα καμπόσα,
κι αν δε σου γύριζα το νου, να μου 'κοβαν τη γλώσσα.
Ήθελα να 'χα στην καρδιά μικρό παραθυράκι,
Να τ' άνοιγα κάθε πρωί, να 'βγαινε το φαρμάκι.
Ήθελα να σ' αγκάλιαζα, σάρκα με το γιλέκι,
κι ύστερα ας με κρεμούσανε απ' έξω απ' το τελωνείο.
Ήθελα να 'μουν στα βουνά, μ' αγρίμια να κοιμούμαι,
και τον δικό σου τον καημό, να μην το συλλογούμαι.
Ήθελα να 'μουν κυνηγός, στους λόγγους να κοιμούμαι,
και το χρυσό σου το κορμί, να μην το συλλογούμαι.
Ήθελα να 'μουν χρυσικός, να φτιάχνω δαχτυλίδια,
να περπατώ να τα πουλώ, μ' ένα φιλί στα φρύδια.
Η μάνα σου, σου τα έστειλε τα μήλα στο μαντίλι,
στα φέρνω με παραγγελιά, να σε φιλώ στα χείλη.
Η μαυρισμένη μου καρδιά κλαίει, παραπονιέται,
τι του 'κανε του φίλου της και δεν τη λησμονιέται.
Η πρώτη και η υστερινή, και η μοναχή μου αγάπη,
μ' αγάπησε, μ' αρνήθηκε, με πότισε φαρμάκι.

Η ομορφιά ευθύς μπορεί τον ήλιο να θαμπώσει,
και σκλάβο απ' την Μπαρμπαριά να τον ελευθερώσει.
Η ομορφιά σου μ' έκανε ζουρλό και δαιμονιάρη,
πάω να πιάσω το χαρτί, χύνω το καλαμάρι.
Η ομορφιά στον άνθρωπο, να 'χει και νου και χάρη,
πουλιέται και ζυγιάζεται με το μαργαριτάρι.
Θα κάνω σπίτι στην καρδιά και κάμαρη στα φύλλα,
και μαγειρείο στα σωθικά να μαγειρεύεις, σκύλα.
Θάλασσα δίχως κύματα καράβι δεν στεριώνει,
κι αγάπη δίχως βάσανα ποτέ δε θεμελιώνει.
Θάλασσα, πικροθάλασσα και πικροκυματούσα,
όλοι σε λένε θάλασσα κι εγώ σε λέω ανθούσα.
Θάλασσα, που όλα τα νερά και τα ποτάμια πίνεις,
αν πρεις όλα τα δάκρυά μου, πλατύτερη θα γίνεις.
Θάλασσα, την αγάπη μου, εσύ την εγνωρίζεις,
κι απ' τ' άγριά σου κύματα θέλω να ξεχωρίζεις.
Θάλασσα, που 'σ' αγνάντια μου και βλέπεις τον καημό μου,
να μου φυλάς, να αγαπάς τον αγαπητικό μου.
Μαζεύω ξύλα απ' το βουνό, και λαύρα απ' την καρδιά μου,
και δάκρυα απ' τα ματάκια μου για να λουστείς, κυρά μου.
Θα πάω σε ψηλό βουνό να σκούζω σαν τ' αηδόνη,
γιατί είμαι ξένος κι έρημος και ποιος με συμμαζώνει.
Θα πάρω όρη και βουνά να βρω χελώνας αίμα,
για να ποτίσω τους εχθρούς, που λεν κακό για μένα.
Θα πάρω κάμπους και βουνά τ' αγρίμια να ρωτήσω,
μήπως και μου 'βρουν γιατρικό για να σε λησμονήσω.
Θα φύγω πλέον από 'δώ, θα πάω σε άλλον τόπο,
μήπως και ησυχάσουνε οι γλώσσες των ανθρώπων.
Θέλει η καρδιά μου να σφαχτεί κι εγώ την εμαλώνω,
κάνε, καρδιά μου, υπομονή, κι εγώ βαστώ τον πόνο.
Θυμάμαι πάντα και απορώ στην τόση μας φιλία,
πώς να γυρίσει σ' έχθηρητα χωρίς καμιά αιτία;
Θυμάσαι όταν σε φίλησα στα τρία τα σκαλίδια,

και μου 'πες, κάτσε φρόνιμα, μη μου χαλάς τα φρύδια;
Θωρείς με και πως έγινα, μαύρος σαν τον αράπη;
Δεν είμαι από την Αραπιά, μόν' είμαι απ' την αγάπη.
Ίσως θαρρείς, αν μ' αρνηθείς, πως θε να κιτρινίσω;
Γαριφαλάκι έγινα για να σε δαιμονίσω.
Καθρέπτης είναι βενέτικος το πρόσωπό σου, φως μου,
κι αστράφτει κι ακτινοβολεί στα μάτια όλου του κόσμου.
Καθρέπτη μου, την ομορφιά της νιας που σε κοιτάει,
θάμπωνε, κρύβε τη μισή, να μη ψηλοκρατάει.
Καινούργια αγάπη και παλιά με βάλανε στη μέση,
χωρίς να ξέρω απ' τις δυο ποια θα με αποκερδίσει.
Και τα τραγούδια λόγια είναι, τα λεν οι πικραμένοι,
πάσχουν να διώξουν το κακό και το κακό δε βγαίνει.
Και τα τραγούδια λόγια είναι, τους νιους παρηγουρούνε,
σαν τις ψυχές που καρτερούν παράδεισο να δούνε.
Κακός που είναι ο καημός, τους φρόνιμους ζουρλαίνει,
και τα μικρούτσικα παιδιά σαν φύλλα τα μαραίνει.
Καλά έκανες και κόπιασες, κι ας έκανες και κόπο,
γιατί ήρθες και νοστήμεψες τον άσχημό μας τόπο.
Καλησπερίζω δυο ψυχές, τέσσερα μαύρα μάτια,
τέσσερα χείλη κόκκινα και δυο κορμιά δροσάτα.
Καλησπερίζω μια ψυχή και τ' όνομα δε λέω,
γιατί αν πω το όνομα σαν το παιδάκι κλαίω.
Κάλλιο να δω το αίμα μου τη γη να κοκκινίσει,
παρά αυτή που αγαπώ άλλος να τη φιλήσει.
Καλότυχος όπου είναι νιος κι έχει και την υγεία του,
κι έχει και γρόσια στο πουγκί και ναι στην αγκαλιά του.
Κάμποι, να γίνετε βουνά, να περπατώ να κλαίω,
μέρες και νύχτες και πρωινά, που είσαι άσπλαχνη, να λέω.
Κάνιστρο, κανιστρόπουλο, με ρόδα γεμισμένο,
θα στείλω από τη Βενετιά, κορμί μου πλουμισμένο.
Κάνω καρδιά για τους εχθρούς και λέω δε με νοιάζει,
και η μαραμένη μου καρδιά κλαίει κι αναστενάζει.

Καράβι, караβάκι μου, που πας με τον αέρα,
αν σε ρωτήσει ο φίλος μου, δώσ' του την καλημέρα.
Καρδιά μου, ποιος σε ασφάλισε και πήρε το κλειδί σου,
και δεν ανοίγεις να μου πεις ποιο είν' το παράπονό σου;
Καρδιά μου απαρηγόρητη, απαρηγόρητή είσαι,
τι το 'παθαν κι άλλες πολλές, δεν είσαι μοναχή σου.
Και οι τάφοι δε με δέχονται, γιατί οι νεκροί φωνάζουν,
-εμείς δε θέλουμε ψυχές που βαριαναστενάζουν.
Κατακαημένη άνθρωπε, σαν ποντικός γεννιέσαι,
σαν το λιοντάρι τρέφεσαι και σαν δροσιά χαλνιέσαι.
Κίνησαν τα τριαντάφυλλα όλα να 'ρθουν κοντά σου,
να πάρουν χρώμα και βαφή από τα μάγουλά σου.
Κοιμάται το χρυσό κορμί και πώς να το ξυπνήσω;
Θα πάρω διαμαντόπετρες να το πετροβολήσω.
Κοιμάται ο ήλιος στα βουνά και τα πουλιά στα χιόνια,
κοιμάται και η αγάπη μου μες τα ζεστά σεντόνια.
Κομμάτια να με κάνουνε σαν της Λαμπρής τ' αρνάκι,
δε σ' απαρνιέμαι εγώ ποτέ, αγγελικό κορμάκι.
Κυρά, προτού να παντρευτείς, πολύ φυσάει η ποδιά σου,
σαν παντρευτείς και γκαστρωθείς, να δω την ομορφιά σου.
Κόψε κλωνί βασιλικό και μέτρησε τα φύλλα,
να λογαριάσεις τον καιρό που με παιδεύεις, σκύλα.
Κρίμα στη φρονιμάδα σου που περγελάς με μένα,
να το 'βρεις από τον Θεό κι όχι απ' άλλον κανένα.
Κρίνε μου και μην το 'ραψες το στόμα σου με σύρμα,
γιατί θα πάω να πνιγώ, κι έχει το εσύ το κρίμα.
Κρίνε μου, μερτσανόχειλο, κρίνε, γλυκό μου στόμα,
όλα τα αηδόνια λάλησαν και η αφεντιά σου ακόμα.
Κρυφή ήταν η αγάπη μας σαν σπόρος στο πεπόνι,
και μας την εξεφλούδισαν οι φθονεροί γειτόνοι.
Κοίτα πως το 'φερε ο καιρός, πως το 'φεραν οι χρόνοι,
να παίξει ο λύκος με τ' αρνί και ο γκιώνης με τ' αηδόνι!
Κοίταξα πάνω στο βουνό, και λάμψη είδα μεγάλη,

εκεί ζυγιάζουν τ'ς όμορφες με το μαργαριτάρι.
Κοίταξε εκείνο το βουνό πως άναψε και καίει
κάποιος αγάπη έχασε και κάθεται και κλαίει.
Κυπαρισσάκι μου ψηλό, σκύψε να σου μιλήσω,
δυο λόγια μόνο να σου πω, κ' ύστερα ας ξεψυχήσω.
Λεβέντης είσαι μάτια μου, λεβέντικα κινείσαι,
λεβέντικα τη γη πατάς και σειέσαι και λυγίσεις.
Λιποθυμώ όταν σε δω, κι αφού σε δω τρομάζω,
κι όταν σ' αφήνω το «έχε γεια», το χρώμα μου τ' αλλάζω.
Λεπτοκαρυά εφύτεψα στη φυλακή που μπήκα,
κι λεπτοκάρυα έφαγα κι ακόμα δεν εβγήκα.
Λεπτοκαρυά εφύτεψα όταν σε πρωτοείδα,
και λεπτοκάρυα έφαγα και συ καμιά ελπίδα.
Λυπητερά, λυπητερά, θε να ψυχομαχήσω,
θάλασσα, κάμπους και βουνά να τ' αποχαιρετήσω.
Μαργαριτάρι, αζύγιαστο, κόρη μου, στο λαιμό σου,
δίνω για ένα τρυφερό φιλί στο μάγουλό σου.
Μαρία λεν την Παναγιώ, Μαρία λεν και σένα,
κι αν αρνηθώ την Παναγιώ θε ν' αρνηθώ και σένα.
Ματάκια μου περδικωτά και φρύδια σαν δοξάρι,
χαρά στον νιο που σας φιλεί, χαρά στον παλικάρι.
Μα τ' άστρα, μα τον ουρανό, μα το λαμπρό φεγγάρι,
και μα τη γη που θα μας φάει, άλλος δε θα σε πάρει.
Μάτια μου κακορίζικα, προδότες του κορμιού μου,
γιατί να μου τη βάλετε τέτοια κυρά στο νου μου;
Μάτια που χαμηλώνετε με την ταπεινοσύνη,
παρακαλώ σας, κάνετε σε μένα ελεημοσύνη.
Μάτια και φρύδια και μαλλιά πως τα 'χεις μπερδεμένα,
μ' άλλον αν διασκέδασες, παίξε τώρα και μένα.
Μάτια με χρώμα τ' ουρανού, που βρήκαν τέτοιο νάζι;
Σε τι περιβόλι θε να βρω λουλούδι να σας μοιάζει;
Μάτια έχεις μαύρα κι άσπλαχνα, άγριο μου περιστέρι,
το τι τραβώ για σένανε, ένας Θεός το ξέρει.

Μάτια με μάτια πιάνονται, τα χείλη δε φιλιούνται,
θέλουν να σμιξουνε τα δυο και τους εχθρούς φοβούνται.
Μάτια με μάτια βλέπονται και δυο καρδιές τσιμπιούνται,
και πάσχουν για ν' ανταμωθούν, μόν' τους εχθρούς φοβούνται.
Μ' έκαψε ο ήλιος, μ' έκαψε, μ' έκαψε και το κάμα,
σαν της αγάπης τον καημό, δε μ' έκαψε άλλο πράγμα.
Μελαχρινή σαν φίλησα, του Αυγούστου πρώτη μέρα,
το στόμα μου μοσχοβολάει τριάντα μιαν ημέρα.
Με πήρε ο πόνος κι η καημός, δεν ξέρω τι να κάνω,
απ' την αγάπη την πολλή θα πέσω να πεθάνω.
Μέσα μέσ' τα άγρια κύματα θε να γυρέψω μνήμα,
εκεί θα βρω τον θάνατο κι έχε το εσύ το κρίμα.
Μέσα στα φύλλα της καρδιάς δέντρο έχω φυτεμένο,
κι απάνω στα κλωνάρια του φίδι είν' περιπλεγμένο.
Μέσα σε χίλιες να σε δω, μέσα σε δυο χιλιάδες,
γνωρίζω το κορμάκι σου, από τις ομορφάδες.
Μέσα στα φύλλα της καρδιάς, στη φλέβα τη μεγάλη,
έβαλα και ζωγράφισα τ' αγγελικά σου κάλλη.
Μες την αρχή των τραγουδιών, το αχ είναι γραμμένο,
κι όποιο κορίτσι το αγροικάει, ας φεύγει το καημένο.
Με την αγαπημένη μου θέλω να κάνω κρίση,
τρεις χρόνους αγαπιόμαστε και τώρα να με αφήσει.
Με την καρδιά μου σ' αγαπώ και μ' όλα μου τα μέλη,
και την καρδιά μου ρώτησα και μου είπε σένα θέλει.
Με τι καρδιά, με τι ψυχή, την πόρτα να πατήσω,
την πόρτα και τη σκάλα σου να 'ρθω να χαιρετήσω;
Με τι ψυχή, με τη καρδιά, να πάω εγώ στα ξένα,
ν' αφήσω μάτια που αγαπώ, σκυμμένα και κλαμένα.
Με τι χορτάρι μ' άγγιξες και τρέμω για τα σένα;
Εσύ σιμά μου κάθεσαι, κι εγώ ρωτώ για σένα.
Με το δικό σου το φιλί στους ουρανούς πηγαίνω,
με τους αγγέλους κάθομαι και πάλι κατεβαίνω.
Με τον αγέρα έχω δίκη, με το βοριά έχω κρίση,

που σου φυσάει το στρίφωμα, χωρίς να με ρωτήσει.
Με τρέλανε, να τρελαθείς, μοίρα να μη γνωρίσεις,
και τα προικιά που ετοίμασες, έρημα να τ' αφήσεις.
Με φίλησες κι αρρώστησα, φίλα με για να γιάνω,
και πάλι ξανά φίλα με, για να μη αποθάνω.
Μη και θαρρείς γεννήθηκα στους λύκους, και φοβάσαι,
μάνα και μένα μ' έκανε, σκύλα, δε με λυπάσαι;
Μήλο μου, μη μαραίνεσαι, μη χάνεις τη θωριά σου,
γιατί άλλη νια δεν αγαπώ, ως σαν την αφεντιά σου.
Μη με κοιτάς κατάματα, γιατί με ανάβει ο πόνος,
με ανάβει και η κακή πληγή, και δε με βρίσκει ο χρόνος.
Μη με κατηγορήσετε, γειτόνισσες, γειτόνοι,
απ' της αγάπης τον καημό, ο Θεός να σας γλιτώνει.
Μη με σκοτώσεις ουρανέ, μη με πλακώσεις χώμα,
γιατί είμαι ανύπαντρο παιδί, θέλω να ζήσω ακόμα.
Μη με πεθάνεις, ουρανέ, μη με πλακώσεις, χώμα,
γιατί είμαι χρειαζόμενος στη γη να μείνω ακόμα.
Μήπως σε παρακάλεσα να 'ρθεις να με αγαπήσεις,
πάθη και βάσανα πολλά, σκληρή να με γεμίσεις;
Μήπως σου κακοφάνηκε, πως σου 'κρινα καμπόσα;
Είχα τη λαύρα στην καρδιά, και φλόγα μες τη γλώσσα.
Μήνα με καις με τη φωτιά, ν' ανάψω και να σβήσω;
Εσύ με καις με τον καημό και δύσκολα θα σβήσω.
Μην αγαπήσεις άνθρωπο, όσο να σε αγαπήσει,
όσο να δεις τα μάτια του να τρέχουν σαν τη βρύση.
Μη εμπιστεύεσαι εχθρό στα λόγια που σου λέει,
μήτε ποτέ της γυναικός που σου μιλεί και κλαίει.
Μην παρασυλλογίζεσαι και σου σκορπάει η γνώση,
ο φίλος σου δεν είναι εδώ να σου τη συμμαζώσει.
Μη σκιάζεσαι τον έρωτα, τίποτα δεν παθαίνεις,
ολίγον τι τρελαίνεσαι, και μοναχός σου μένεις.
Μια μαύρη πέτρα του γιαλού θα βάλω προσκεφάλι,
γιατί δε φταίει το κορμί μόν' φταίει το κεφάλι.

Μια τρίχα απ' τα ματάκια σου, τα μάτια μου να ράψω,
κι όρκο σου κάνω στο Θεό, άλλη να μην κοιτάξω.
Μισεύει το πουλάκι μου, όπου με παρηγόρα,
και θα ξενιτευτώ κι εγώ να πάω σ' άλλη χώρα.
Μισεύω και σε αφήνω γεια, σε αφήνω κι αμανάτι,
τα δυο βυζιά του κόρφου σου, μην τα δει άλλο μάτι.
Μισεύω, φίλοι, κλάψτε με κι εσείς, εχθροί, χαρείτε,
κι εσείς, γειτονοπούλες μου, στα μαύρα να ντυθείτε.
Μισεύω από τη γειτονιά και πάω σε άλλον τόπο,
μήπως και ησυχάσουνε οι γλώσσες των ανθρώπων.
Μισεύω και τα μάτια μου, δακρύζουν τα καημένα,
γιατί το φως του έλειψε κι αλίμονο σε μένα.
Ανέστιος εγεννήθηκα, ανέστιος θα πεθάνω,
τα πεντακόσια που χρωστώ, χίλια θε να τα κάνω.
Μου είπαν πως αρρώστησες και φλόγα μου έχει πέσει,
πώς να ήταν να μοιράζονταν η αρρώστια αυτή στη μέση.
Μπουμπούκι της τριανταφυλλιάς μην καμαρώνεις τόσο,
να μη με φέρεις σε στιγμή το χέρι μου να απλώσω.
Να είχα τη θάλασσα χαρτί, τον ουρανό μελάνι,
για να 'γραφα τα πάθη μου κι ακόμα δε μου φτάνει.
Να είχα τη θάλασσα γυαλί, να κύλαγα λεμόνι,
να 'βλεπα την αγάπη μου που στρώνει, που πλαγιώνει.
Να είχα του Σολομών το νου, και του Δαυίδ τη γνώση,
να σου 'λεγα παινέματα ώσπου να ξεμερώσει.
Να είχα στα στήθη μου γυαλί, να 'ρχόσουν να κοιτιόσουν,
να 'βλεπες τι έχω στην καρδιά, λίγο να με λυπόσουν.
Να είχα νεράντζι να 'ριχνα στο πέρα παραθύρι,
να τσάκιζα το μαστραπά, που 'χει το καρυοφύλλι.
Να 'μουν πουλί να πέταγα, να ήμουνα χελιδόνι,
να ερχόμουν για να σε 'βρισκα, να μου διαβούν οι πόνοι.
Να 'μουν στο εσωκάρδι σου κουμπί μαλαματένιο,
να σφίγγω αυτό το στήθος σου το μαργαριταρένιο.
Να είν' από σίδερα ο άνθρωπος εσένα ν' αγαπήσει,

τα τόσα σου καμώματα όλα να τα φτουρήσει.
Να ήσουν, κυρά μου, λεμονιά κι εγώ να ήμουν χιόνι,
να λιώνω, να ποτίζονται όλοι οι δικοί σου κλώνοι.
Να ήταν τρόπος να σε δω, να σου 'λεγα δυο λόγια,
και ύστερα ας μου λέγανε τα μαύρα μοιρολόγια.
Να ήταν η θάλασσα γυαλί, να κύλαγα λεμόνι,
να 'στελνα στην αγάπη μου νεράντζι και κυδώνι.
Να ήταν το στήθος μου γυαλί, να 'βλεπες την καρδιά μου,
για να 'βλεπες σαν τι φωτιά καίει τα σωθικά μου.
Να μη σου κατοφαίνεται, αγάπη μου κιτράτη,
που εγώ δε βγήκα να σε δω, γιατί η ντροπή με εκράτει.
Ν' αναστενάξω ήθελα, φοβάμαι μην ανάψει
ο πόνος που έχω στην καρδιά και το κορμί μου κάψει.
Να με χτικιάσεις πολεμάς με όλα τα δυνατά σου
γρήγορα τ' αξιώνεσαι, για να χαρεί η καρδιά σου.
Να 'ξερα μάγια να 'κανα, να σ' άλλαζα τη γνώμη,
να μου φωνάζεις να 'ρχομαι, κι εγώ να λέω ακόμη.
Να 'ξερα τον προξενητή, που σου 'κανε το γάμο,
το μεγαλύτερο κακό ήθελα να του κάνω.
Να 'ξερα ποιον θα παντρευτείς, ποιος άγουρος σου μέλλει,
να τον ποτίζω ζάχαρη, να τον ταΐζω μέλι.
Να 'ξερες φίλος που είμαι εγώ, από τους φίλους φίλος,
δεν είμαι όμοιος μ' εκείνους, όπου γυρνούν σαν μύλος.
Να 'ξερες φίλος που είμαι εγώ, από μεγάλη αράδα,
να σου τραβάω τον καημό μ' όλη τη φρονιμάδα.
Να 'ξερες πόσο σ' αγαπώ, ήθελα να θαυμάσεις,
κι αυτή τη γνώμη που κρατάς, ήθελε την αλλάξεις.
Νυχτώνει και δεν έρχεσαι, αργά και τι να γίνω,
σαν κότα περιορίζομαι, στην πόρτα μπαινοβγαίνω.
Νυχτώνει και παρακαλώ πότε να ξημερώσει,
για να δουν τα μάτια μου κι ο νους μου να μερώσει.
Ξαγριωμένη με κοιτάς, με φεύγεις σαν φονιά σου,
κι εγώ θα τρέξω να σφαχτώ εμπρός στα γόνατά σου.

Ξυπνάω τα μεσάνυχτα να πάρω τον αέρα,
βρίσκω τα στήθια σου ανοιχτά και λέγε ότι είναι μέρα.
Ξυπνάω τη νύχτα και ρωτώ τα άστρα ένα – ένα,
τάχα τι κάνει ο φίλος μου, τάχα τι λέει για μένα.
Ξύπνα κι αγροίκα, κόρη μου, που 'ρθαν οι λαλητάδες,
να ψάλουνε τα κάλλη σου, τις τόσες σου ομορφάδες.
Ξύπνα, του έρωτος παιδί και της νεράιδας γέννα,
ξύπνα ν' ακούσεις πως λαλώ και τραγουδώ για σένα.
Ξύπνα, του έρωτος παιδί, του Χάρου συγγενάδι,
και της νεράιδας γέννημα, που θα με πας στον Άδη.
Ξύπνα και ο έρωτας περνάει μαντίλι να σου δώσει,
κι ένα στεφάνι ολόχρυσο, για να σε στεφανώσει.
Ξύπνα, και ο έρωτας περνάει, βαρεί την πατινάδα,
ν' ακούσεις πως γλυκά λαλεί, με πόση νοστιμάδα.
Ο έρωτας όσο να μπει είναι γλυκός σαν μέλι,
κι απέ σου κόφτει την καρδιά και όλα σου τα μέλη.
Ο έρωτας είναι κακός κι αλί που τον κολλήσει,
που κόλλησε ένα γέροντα, και τρόμαξε να φύγει.
Ο έρωτας με κάλεσε να 'ρθω στην κάμαρά σου,
στα ρόδα, στα τριαντάφυλλα, να κοιμηθώ κοντά σου.
Ο έρωτας τον άνθρωπο ζουρλό τον καταντάει,
με δίχως θέρμη καίγεται και πέφτει να πεθάνει.
Ο έρωτας μικρός, μικρός, πρασινοφορεμένος,
ήρθε, σ' αγάπη μ' έριξε, ο τρισκαταραμένος.
Ο έρωτας είναι κακός και δίκαια δεν κάνει,
ή θα σε θάψει ζωντανό, ή θε να σε ζουρλάνει.
Ο ήλιος εβασίλεψε και βγήκε το φεγγάρι,
κι ο λαμπερός αυγερινός στο στρώμα θα μας πάρει.
Ο ήλιος ανατέλλοντας τα στήθια σου αγναντεύει,
και στα ξανθά σου τα μαλλιά φέγγει σαν βασιλεύει.
Όπου να πάω, σκόνταμμα, όπου να δω, σκοτάδι,
δάκρυα γεμάτος το πρωί, το γιόμα και το βράδυ.
Ο κόσμος τώρα χάλασε, δεν έχει εμπιστοσύνη,

πρώτα σου λένε σ' αγαπώ, κι ύστερα σε προδίνει.
Ο κόσμος φαρμακώνεται πίνοντας το φαρμάκι,
κι εμένα με φαρμάκωσε ένα μικρό σοκάκι.
Ο κόσμος κάνει φονικό και τους σχωρνάει η κρίση,
και συ για φταίξιμο μικρό, δε θα με συγχωρήσεις;
Όλες οι νιες μαζεύτηκαν στον κήπο για να παίξουν,
κι ο γκιόνης παραμόνευε, που να τον μακελέψουν.
Όλα τα δέντρα την αυγή δροσιά είναι γεμισμένα,
και μένα τα ματάκια μου δάκρυα βουρκωμένα.
Όλα τα μάτια, μάτια είναι, μα είναι και κάποια μάτια,
που σαΐτεύουν τις καρδιές, τις κάνουνε κομμάτια.
Όλα τα μάτια είναι στεγνά, και τα δικά μου κλαίνε,
φωτιά στα στήθια μου άναψαν και την καρδιά μου καίνε.
Όλα του κόσμου τα καλά να τα 'χω δεν τα θέλω,
ας έχει ο κόσμος τα καλά κι εγώ αυτόν που θέλω.
Όλα τα μάτια είναι στεγνά, και τα δικά μου βρύση,
περιβολάρης τα ζητάει τα δέντρα να ποτίσει.
Όλα του κόσμου τα κακά σε μένα ήταν γραμμένα,
να τα τραβάω τ' ορφανό όλο από ένα ένα.
Ολημερίς, ολονυχτίς στο νου μου πάντα σ' έχω,
δε βλέπω το που βρίσκομαι, που περπατώ, που τρέχω.
Όλη τη νύχτα καρτερώ ν' ακούσω καρβάλρη,
να δω να τρέχει τ' άλογο κι απάνω παλικάρι.
Όλοι μου κάνουν τον καλό και λεν πως είναι φίλοι,
κι από κρυφά μου χύνονται, σαν λυσσασμένοι σκύλοι.
Όλοι με διώχνουν τ' ορφανό με πέτρες και με ξύλα,
κι αν ακουμπήσω σε δεντρί ξεραίνονται τα φύλλα.
Όλο τον κόσμο γύρισα να βρω γλυκό σταφύλι,
γλυκύτερο όμως δε θα βρω απ' το δικό σου χείλι.
Ο μισεμός είναι σκληρός, το έχε-γεια φαρμάκι,
και το καλό το γύρισμα, όλο φιλία κι αγάπη.
Ο ξένος 'κει στην ξενιτιά πρέπει να βάζει μαύρα,
για να ταιριάζει η φορεσιά με της καρδιάς τη λαύρα.

Ο ξένος 'κει στην ξενιτιά, σαν τον ανθό ανθίζει,
σαν ο βασιλικός ανθεί, μ' αλήθεια, δε μυρίζει.
Ο ουρανός με ρώτησε, μου 'πε, ποιον έχεις φίλο,
και του είπα, τον αυγερινό, όπου τραβάει τον ήλιο.
Ο ουρανός αν κατεβεί, η γη κι αν πάει επάνω,
δε σ' απαρνιέμαι εγώ ποτέ, όσο που να πεθάνω.
Όπ' αγαπάει γνωρίζεται, και μοναχός του κρένει,
ζαλίζεται, τρελαίνεται κι από το νου του βγαίνει.
Όπ' αγαπάει στη γειτονιά έχει μεγάλη χάρη,
έχει τον ύπνο διάφορο και τα παπούτσια χάρη.
Όπ' αγαπάει γνωρίζεται, πρασινοκιτρινίζει,
χέρια, ποδάρια πιάνεται, το νου του δεν ορίζει.
Όποιος σ' αγάπη μπερδευτεί, καλύτερα ας πεθάνει,
γιατ' ύπνο δε ευρίσκει πια και το μυαλό του χάνει.
Όποιος σ' αγάπη μπερδευτεί αν είναι νιος γερνάει,
κι αν είναι φρόνιμο παιδί, από το νου του αλλάζει.
Όποιος πιστεύει στα γλυκά της γυναικός τα λόγια,
θα φάει πίκρες και καημούς, θ' ακούσει μοιρολόγια.
Όποιος φοβάται τη φωτιά, ας μην έρθει κοντά μου,
γιατί θε να τον κάψουνε τ' αναστενάγματά μου.
Όποιος πιστεύει όρκους σου, τα λόγια σου πιστεύει,
διώχνει στη θάλασσα λαγό και στα βουνά ψαρεύει.
Όποιος τις νύχτες περπατεί, για κλέβει, για πορνεύει,
για τις γυναίκες αγαπά και θάνατο γυρεύει.
Όποιος με δει να τραγουδώ, λέγει δεν έχω πίκρα,
κι ας έχω εγώ μες την καρδιά τρία μαχαίρια δίπλα.
Όσα άστρα είν' στον ουρανό, τόσα σπαθιά, κυρά μου,
ανίως και δε σ' αγαπώ, να μπόυνε στην καρδιά μου.
Όταν με βλέπεις με πολλούς, για κρύψου παραπέρα,
ή με τα μάτια χαμηλά δωσ' μου μια καλημέρα.
Όταν περνάς, χρυσέ μ' αϊτέ, τρίζουν τα καλντερίμια,
τριζοβολούν τα τσάμικα, κι αστράφτουν τα ρουμπίνια.
Όταν περνάς, χρυσέ μ' αϊτέ, το πάτημά σου τρίζει,

και το καγκελοφρύδι σου αντρόγυνο χωρίζει.
Όταν περνάς, χρυσό κορμί, το πάτημα γνωρίζω,
σκύβω και το γλυκοφιλώ και δάκρυα το γεμίζω.
Όταν περνάω και θωρώ το παραθύρι σου άδειο,
αρχίζω λιώνω, καίγομαι, σαν το κερί στον άγιο.
Όταν σε βλέπω να 'ρχεσαι, σε καρτερώ στη σκάλα,
βάζω τ' αηδόνια και λαλούν όλα με την αράδα.
Όταν σε βλέπω μάτια μου, το αίμα μου παγώνει,
κι ο νους μου διασκορπίζεται σαν τ' άχυρο στο αλώνι.
Όταν αναστενάζω εγώ βουνών κορφές μαυρίζουν,
σκληρές καρδιές ραγίζονται, μάτια γλαρά δακρύζουν.
Όταν σε γέννα η μάνα σου, χρυσή ήταν η κοιλιά της,
και σ' έκανε ομορφότερη απ' όλα τα παιδιά της.
Σαν θέλω να σε θυμηθώ μέσα στην κάμαρά μου,
τσαλαπατώ τις πένες μου και σκίζω τα χαρτιά μου.
Σαν θέλω να σε θυμηθώ στο έρημό μου στρώμα,
σκύβω φιλώ τη μαύρη γη και τρώγω μαύρο χώμα.
Σαν θέλω να σε θυμηθώ στα ξένα όπου τρέχω,
τρελαίνομαι και περπατώ και δάκρυα της γη βρέχω.
Σαν θέλω να σε θυμηθώ, μικρό μου γαρδενάκι,
της τράπεζας τα φαγητά μου φαίνονται φαρμάκι.
Όταν σε καλοθυμηθώ, μονάχος μου το λέω,
πως δε ραγίζουν τα βουνά και κάθομαι και κλαίω.
Όταν σε καλοθυμηθώ, αν είμ' ορθός, καθίζω,
κι αν είμαι στα προσκέφαλα, σαν ψάρι λαχταρίζω.
Όταν σε πρωταγάπησα, ήτανε καλοκαίρι,
και κήκε η αγάπη μου ωσάν το θειαφοκέρι.
Όταν σε πρωτοείδανε τα μάτια τα δικά μου,
ήταν τα στήθια μου ανοιχτά, και μπήκες στην καρδιά μου.
Όταν σε συλλογίζομαι κι όταν σε βάζει ο νους μου,
πάω και κλαίω σε μεριά, κρυφά απ' τους δικούς μου.
Όταν σε συλλογίζομαι, να στρώσω, δεν κοιμάμαι,
και τον σταυρό σαν χριστιανός να κάνω δε θυμάμαι.

Όταν στερέψει η θάλασσα και βγάλει κυπαρίσσι,
τότε θα πάψει ο έρωτας και θα με ξεχωρίσει.
Όταν στερέψει η θάλασσα και βγει η μηλιά κι ανθίσει,
τότε και η αγάπη μου θα πάψει και θα σβήσει.
Όταν στερέψει η θάλασσα και βγάλει μανουσάκια,
τότε θα σ' αρνηθώ κι εγώ και θα πιάσω κάκια.
Όταν στερέψει η θάλασσα και βγουν τα ψάρια έξω,
τότε κι εγώ από εσέ τ(ι)ς ελπίδες μου θα κόψω.
Όταν σε δω ν' ανηφοράς, αν είμ' ορθή, καθίζω,
γυαλί κρατώ στα χέρια μου, πέφτω και το τσακίζω.
Όταν σε δω ν' ανηφοράς, το πρόσωπό μ' αλλάζει,
και η γλώσσα μου διπλώνεται και δε σε κουβεντιάζει.
Ό,τι θα κάνεις, κάνε το και μην το φέρνεις γύρα,
τι ο κόσμος με κατάλαβε, την κοροϊδία την πήρα.
Ο χωρισμός σου μ' έκανε να κείτομαι στο στρώμα,
και συ δεν άλλαξες, σκληρή, τη γνώμη σου ακόμα.
Πάντα τη φεύγω τη φωτιά, μα η φλόγα της με καίει,
τίνος να παραπονευτώ, που η τύχη μου τα φταίει.
Πάνε εκείνα που 'ξερες, πάει η χαρά η μεγάλη,
και χώρισε η αγάπη μας σαν ήρα από το στάρι.
Πάνε τα παντεχούμενα και ο Μάης με το κάμα,
πάει ο καιρός που βάλαμε να ζήσουμε αντάμα.
Πάλι σ' είδαν τα μάτια μου, πάλι άνοιξε η πληγή μου,
πάλι άναψε και καίγεται το δόλιο το κορμί μου.
Πάλι τα μαύρα φόρεσες, πάλι όμορφες γυρεύεις,
πάλι το φίλο που αγαπάς άρχισες να ζηλεύεις.
Παλικάράκια και παιδιά, τον κόσμο ας χαρούμε,
γιατί θα έρθει ένας καιρός που θα τον στερευτούμε.
Παπάδες και πνευματικοί, που το βρήκαν γραμμένο,
όπου αγαπάει ν' απαρνηθεί και να 'ν' συγχωρεμένος;
Πάρε μαχαίρι χτύπα με, φύλαξε την καρδιά μου,
γιατί είσαι μέσα ολόσωμη, μη λαβωθείς, κυρά μου.
Παραθυράκι μ' γυαλιστό, ρίξε μου την κυρά σου,

μ' ασήμι και με μάλαμα να φτιάξω τα καρφιά σου.
Παραθυράκια μου ψηλά κι αργυροχρυσωμένα,
για πείτε της κυρούλας σας να μ' αγαπάει και μένα.
Πατώ στα χιόνια καίγομαι και στη φωτιά ζυγώνω,
στα κρύσταλλα ζεσταίνομαι και στη βροχή στεγνώνω.
Πέρδικα της ακρογιαλιάς, που τρέλανεσ τ' αηδόνια,
κι εμέ τον δόλιο τρέλανεσ και μου 'κοψες τα χρόνια.
Περνάς και δε με χαιρετάς, βαριέσαι να μιλήσεις,
λόγο από τα χείλη σου να με παρηγορήσεις.
Πέρνα, ψυχή μου, πέρασε η στράτα είναι δερβένι,
σήκωσε μάτια, κοίταξε, κανέναν δε σε κρίνει.
Περνάω από την πόρτα σου δυο λόγια να σου κρίνω,
σε βλέπω και θαμπώνομαι, και φεύγω και σ' αφήνω.
Περνώ και δε σε χαιρετώ, τα μάτια χαμηλώνω,
το κάνω για τη γειτονιά, κι εγώ να καμαρώνω.
Πες μου να ζεις ματάκια μου, να ζήσει ο αδερφός σου,
τούτο το μήνα που 'λειπα, ποιον είχες στο πλευρό σου;
Πήρα να γράψω μια γραφή και μου είπε το κοντύλι,
κάτσε, καλέ, στην άκρα σου, να μη σε φάει το φίδι.
Πήρα την κάπα κι έγειρα, για να σε λησμονήσω,
κι ο πόνος σου δε μ' άφηνε τα μάτια μου να κλείσω.
Ποιανού βαρουνε μαχαιριές και αίμα δε σταλάζει;
Ποιος έχει αγάπη στην καρδιά και δεν αναστενάζει;
Ποιος δέντρο δεν τινάζεται, δε ρίχνει τα κλωνάρια;
Ποια τσουπρά που 'ρθε στον καιρό δεν βλέπει παλικάρια;
Ποιος είδε κλήμα στο γιαλό ν' ανθίσει και να δέσει,
και ποια αγάπησε παιδί και να το αποκερδίσει.
Ποιος είναι φίλος κι αδερφός να 'ρθει να με σκοτώσει,
κι απ' τον δικό μου τον καημό ο Θεός να τον γλιτώσει.
Ποιος είδε τέτοιον πόλεμο να πολεμούν τα μάτια,
χωρίς μαχαίρια και σπαθιά να γίνονται κομμάτια.
Ποιος πληγωμένος έγiane να 'χω κι εγώ ελπίδα,
όπου 'χω τη λαβωματιά μες της καρδιάς τα φύλλα.

Ποιος είναι ο σιδερόκαρδος να σου βαστάει τον πόνο,
να βλέπει το κορμάκι σου στο μήνα και το χρόνο.
Ποιος κρίνος ωραιότατος σου 'δωσε την ασπράδα,
και ποια μηλιά, γλυκομηλιά, τη ροδοκοκκινάδα;
Πολλά θωρούν τα μάτια μου και δεν τολμώ να κρίνω,
ξερό σφουγγάρι γίνομαι κι όλα τα καταπίνω.
Πολλά θυμάμαι να σου πω κι όταν σε δω τα χάνω,
κι απ' την αγάπη που τραβώ, κοντεύω να πεθάνω.
Πολλές φορές από καρδιά θέλω να σε αφήσω,
και η αγάπη καρδιακή με φέρνει πάλι πίσω.
Πολλοί σε τούτον τον καιρό δείχνουν πως είναι φίλοι,
κι έχουν φαρμάκι στην καρδιά και ζάχαρη στα χείλη.
Πόσοι και πόσοι φαίνονται το δέντρο ότι αγαπούνε,
κι όταν του φάνε τον καρπό, το δέντρο λησμονούνε.
Πόσο κακός είναι ο καημός, ποιος τον τραβάει το ξέρει,
και το χειμώνα κάποτε τον λέγει καλοκαίρι.
Πότε και πότε και ποτέ και πάλι ξανά πότε,
πότε θα σμιζουμε τα δυο σαν ήμασταν και τότε;
Πότε στην πόρτα στέκεσαι, πότε στο παραθύρι,
πότε στη μέση της αυλής λάμπεις σαν τζοβαίρι.
Ποτέ μου δεν το άντεχα κι ούτε στο νου μου το 'χα,
ν' αφήσεις το βασιλικό, να πάρεις τη μολόχα.
Ποτέ κανείς ας μην το πει, η αγάπη πως παλιώνει,
όταν τα δυο ανταμωθούν σαν λάχανο φυτρώνει.
Ποτέ σε χείλη πηγαδιού δε λείπει η πρασινάδα,
ποτέ και απ' το χειλάκι σου η ροδοκοκκινάδα.
Πουλάκι μου ακυνήγητο, ποιος θα σε κυνηγήσει,
ποιος θα σε βάλει στο κλουβί να σε γλυκοταΐσει;
Πουλιά της μαύρης θάλασσας, όπου ψηλά πετάτε,
αν δείτε την αγάπη μου να μου τη χαιρετάτε.
Πουλί μου γλυκοκελαηδείς, γλυκό μου χελιδόνι,
εγώ κρυφά σε αγαπώ κι άλλος σε καμαρώνει.
Πουλί μου, δεν το ήλπιζα τη γνώμη σου ν' αλλάξεις,

κι από τους χίλιους όρκους σου έναν να μη φυλάξεις.
Πώς να βρω εγώ βασιλικό σγουρό σαν τα μαλλιά σου,
και δυο κεφάλια ζάχαρη, άσπρα σαν τα βυζιά σου.
Πράσινη πέτρα του γιαλού, δαχτυλιδιού πετράδι,
χαρά εις τη μανούλα σου κι όποιοι θε να σε πάρει.
Πρωτομαγιά σε αγάπησα, που βγαίνει το τριφύλλι,
και του Μαγιού τον έρωτα σου έβαλα στα χείλη.
Ρίξε νερό στην πόρτα σου, περνώντας να γλιστρήσω,
να βρω αφορμή της μάνας σου, να μπω να σου μιλήσω.
Σ' αγάπησα από καιρόν, έκλεισαν δύο χρόνοι,
απ' την ημέρα του Αϊ – Γιαννιού που βγαίνουν οι κληδώνοι.
Σ' αγάπησα και πάγωσα κι έγινα σαν μπουζί,
σαν το πουλί όπου πετά στον ουρανό και σκούζει.
Σαίτα απ' αρχοντόσπιτο μ' έχει σαϊτεμένο,
όλοι οι γιατροί με κοίταξαν και μου είπαν πως πεθαίνω.
Σαν ήθελες να μ' αρνηθείς τί ήταν να μ' αγαπήσεις,
τι ήταν οι όρκοι πού έκανες; Από κακό μη ζήσεις.
Σαν πιπεριά το στόμα μου το 'καψε το φιλί σου,
κι ο νους μου πήρε τα βουνά για την απαντοχή σου.
Σαν τ' άνθη της αμυγδαλιάς λάμπει το πρόσωπό σου,
όποιος το δει τρελαίνεται και ξεψυχάει εμπρός σου.
Σαν τι το θέλει η μάνα σου τη νύχτα το λυχνάρι,
όπου 'χει μες στο σπίτι της τ' Αυγούστου το φεγγάρι.
Σαν το γεράκι θα χυθώ να μπω στην κάμαρά σου,
να σου φιλήσω τις ελιές, που 'χεις στα μάγουλά σου.
Σαν τύραννος με τυραννάς και σαν κατής με κρίνεις,
τη λευτεριά μου σου ζητώ και συ δε μου τη δίνεις.
Σαν ψάρι τρέχω στο νερό, και το νερό εσύ είσαι,
δώσ' μου νερό να μη χαθώ, και άσπλαχνη μην είσαι.
Σαράντα άγιοι, βοηθείτε με, τι ένα θεριό με πνίγει,
ένα πουλάκι ανάθρεψα και θέλει να μου φύγει.
Σαράντα βρύσες με νερό κι εξήντα δυο πηγάδια,
δε μου τη σβήνουν τη φωτιά που 'χω στα φυλλοκάρδια.

Σαράντα οργιές την έσκαψα τη γη τη μαρμαρένια,
για να βρω την αγάπη μου τη μαργαριταρένια.
Σαράντα οργιές την έσκαψα την πέτρινη αυλή σου,
να βγάλω κανελόνερο να πλένεις το κορμί σου.
Σ' αφήνω την καλή νυχτιά, μηλιά μου με τους κλώνους,
κι εγώ πάνω στο σπίτι μου με δάκρυα και με πόνους.
Σ' αφήνω την καλή νυχτιά, πέσε γλυκοκοιμήσου,
και στ' όνειρό σου να με δεις σκλάβο και δουλευτή σου.
Σ' αφήνω την καλή νυχτιά, λαμπάδα μου γραμμένη,
κι εγώ πάνω το σπίτι μου με την καρδιά καημένη.
Σεβντάδες τρεις και τέσσερις μου ήρθαν στο κεφάλι,
σαν το δικό σου τον σεβντά, δεν έχω πάθει σ' άλλη.
Σεβντάδες είναι λογισμοί, που να τους ενθυμούμαι,
καλύτερα ας τ' αφήσουμε, για να μην τρελαθούμε.
Σεβντάς τρυπάει τα μάρμαρα, τα δέντρα ξεριζώνει,
και των μανάδων τα παιδιά στη γη τα παραχώνει.
Καημός μου λέει να σ' αρνηθώ, κι εγώ τότε μαλώνω,
-Κάτσε, καημέ, στην άκρη σου, γιατί σε μαχαιρώνω.
Καημός χτυπάει τον άνθρωπο, καημός τον διαφεντεύει,
φορές τον κάνει να γελά, φορές τον κάν' και κλαίει.
Σε μία σάλα γυάλινη τα δυο μας να μας κλείσουν,
μην πάει και χάσουν τα κλειδιά κι έτσι μας λησμονήσουν.
Σ' ένα καμίνι καίγομαι, σε μια φωτιά μεγάλη,
πάρτε νερό και σβήστε την, να μην ανάψουν κι άλλοι.
Σ' ένα ψηλό, ψηλό δεντρί, εζύγωσα ν' απλώσω,
μόν' τα κλωνάρια του είν' ψηλά και δεν μπορώ να σώσω.
Σε ποιο περβόλ' να μπω να βρω δυο μήλ' ανταμωμένα,
μα μοιάζουν τα βυζάκια σου τα μοσχομυρισμένα;
Σε τι καιρό edιάλεξε ο Χάρος να με πάρει,
τώρα που φύτρωσε στη γη χίλιων λογίων χορτάρι.
Σε αυτή εδώ τη γειτονιά έχω κι εγώ κι ορίζω,
μια νεραντζούλα φουντωτή και την γλυκοποτιζώ.
Σε αυτή εδώ τη γειτονιά δύο κορμιά κοιμούνται,

κι αγάλια μας ξυπνήσουνε, γιατί μας καθαριούνται.
Σήκωσ' τα μάτια κοίτα με, κοίτα με τον καημένο,
κοίτα που με κατάντησες σαν τον απεθαμένο.
Σήμερα τα ματάκια μου έκλαψαν τα καημένα,
γιατί θυμήθηκαν πολλά πράγματα περασμένα.
Σήμερα η αγάπη μου θα βγει να περπατήσει,
Θεέ μου, κάνε σύννεφα, ήλιος μην τη φλογίσει.
Σίδερο την καρδούλα μου όλη την έχουν ντύσει,
και την ορμήνεψαν πολύ, έρωτα να φτουρήσει.
Σκληρή, άσπλαχνη, πρόφτασε, να 'ρθω γράψε μου πίσω,
γιατί αν αργήσεις χάνομαι, το αίμα μου θα χύσω.
Σκληρή, γιατί δε λες ποτέ, ας τον καλοκαρδίσω,
της πικραμένης τον υιό, φιλί ας τον δανείσω.
Σμυρτιά μου καταπράσινη, ποια βρύση σε ποτίζει,
και σ' έχει τόσο δροσερή, και άνθη σε γεμίζει;
Σμυρτιά μου χρυσοκλώναρη, της εκκλησιάς στολίδι,
χωρίς εσέ δε γίνεται γιορτή και πανηγύρι.
Διαταγή τα φρύδια σου, φερμάν το πρόσωπό σου,
κι εγώ κοντεύω να χαθώ στον ίσκιο το δικό σου.
Σου στέλνω δυο γαρίφαλα, τα δυο σ' ένα κλωνάρι,
γιατί έχω ελπίδα στον Θεό να γίνουμε ζευγάρι.
Σπαθιά κι αν βρέξεις, ουρανέ, μαχαίρια κι αν χιονίσεις,
εμένα απ' την αγάπη μου δε θα με ξεχωρίσεις.
Στα Γιάννενα είναι γαλανές, στην Άρτα μαυρομάτες,
και στην καημένη Πρέβεζα κοντούλες και γεμάτες.
Στάζουν τα κεραμίδια σου σειρές σειρές φαρμάκι,
κι εγώ το πίνω όταν διψώ, για την πολλή σου αγάπη.
Στα παραθύρια τα ψηλά κρεμιόνται δυο λεμόνια,
το 'να μου σφάζει την καρδιά και τ' άλλο τα πνευμόνια.
Σταυρό έκανα στο δρόμο σου και δεν ξαναπερνάω,
κάτσε, κυρά μ', στην πόρτα σου, δε σου ξαναμιλάω.
Στη γειτονιά σου με πουλούν σκλάβο, κι αγόρασέ με,
για δυο φιλιά με δίνουνε, δώσε τα και πάρε με.

Στη λάμψη του αυγερινού γραμμένο είν' το όνομά σου,
και τη ζωή μου ξέγραψε, να 'ρθω στην αγκαλιά σου.
Στη μοσχομυρισμένη σου και στη γλυκιά σου αγκάλη,
να 'πεφτα να κοιμόμουν κι ας μην ξυπνούσα πάλι.
Στην πόρτα σου ξενύχτησα, ήσυχος σαν μοσχάρι,
και βγήκε και με πάτησες με τ' άσπρο σου ποδάρι.
Στην πόρτα σου ξενύχτησα, σπαθί ξεγυμνωμένο,
κι ούτε που βγήκες να με δεις τον κακονυχτισμένο.
Στην πόρτα σου με κρέμασαν, σαν το παχύ κριάρι,
δεν είπε η σκύλα η μάνα σου, κρίμα στο παλικάρι.
Στην πόρτα σου με καρτερούν εχθροί με τα μαχαίρια,
έβγα, κυρά μου, απάντα με, με τ' άσπρα σου τα χέρια.
Στον ουρανό κι αν ανεβείς και κάτσεις με τ' αστέρια,
κι εκεί δεν έχεις γλιτωμό απ' τα δικά μου χέρια.
Στον ουρανό θε ν' ανεβώ, να διπλωθώ να κάτσω,
να πάρω πένα και χαρτί, τα κάλλη σου να γράψω.
Στο κυπαρίσσι ανέβηκα για να κρύψει ο κλώνος,
κι εκείνο με φανέρωσε και μ' είδε ο κόσμος όλος.
Στο παραθύρι όπου είσαι εσύ, γαριφαλιά δεν πρέπει,
τι εσύ είσαι το γαρίφαλο κι όποιος έχει μάτια ας βλέπει.
Στο παραθύρι κάθεται και μήλο καθαρίζεις,
κι έκοψες το χεράκι σου και μένα φοβερίζεις.
Στο παραθύρι που είσαι συ, να ήμουν το περβάζι,
για ν' ακουμπάς επάνω μου να φεύγει το μαράζι.
Στο παραθύρι του βοριά κάθεται ένα σαϊνί,
έχει φουστάνι μεταξιού, δε θέλει να μου κρίνει.
Στο παραθύρι κάθεται και σύννοψη διαβάζεις,
κι από την άλλη τη μεριά με φίλο κουβεντιάζεις.
Στο παραθύρι κάθεται μάνα και θυγατέρα,
η μάνα μοιάζει πέρδικα, η τσούπρα περιστέρα.
Στους κρίνους, στα τριαντάφυλλα, ζητώ την ομορφιά σου,
και δεν τη βρίσκω πουθενά ωσάν την αφεντιά σου.
Στους κάμπους αναστέναξα και βγήκαν δυο λουλούδια,

το 'να είναι η αγάπη μου η παλιά και τ' άλλο είναι η καινούργια.
Στρέψε τα μάτια τα γλυκά, τα λυγογυρισμένα,
που κάνουν τα πικρά γλυκά, και τ' άγρια ημερωμένα.
Συλλογισμένος περπατώ κι ο εαυτός μου τον θαυμάζω,
πως δε ραγίζουν τα βουνά όταν αναστενάζω.
Συλλογισμένος περπατώ και πικραμένος στέκω,
δεν είπε η άγρια της καρδιά να με ρωτήσει τι έχω.
Σύρε να πεις της μάνας σου να κάνει κι άλλη γέννα,
να κάψει και σ' άλλους καρδιές, πώς έκαψε κι εμένα.
Σύρε να πεις της μάνας σου να μη με καταριέται,
γιατί γαμπρός της θα γενώ, και πρέπει να μ' ευχίεται.
Σύρε, στ' ανάθεμα να πας και στην ανεμοζάλη,
κι εγώ μ' αυτά τα νιάτα μου αγάπη βρίσκω κι άλλη.
Σκίστε την, την καρδούλα μου με συρματένια τρίχα,
να δείτε την αγάπη μου σε ποια μεριά την είχα.
Σκίσου, καρδιά, και ράγισε, και γίνε δυο κομμάτια,
πράγμα που δεν το πρόσμενα το είδαν τα δυο μου μάτια.
Τα βάσανά μου να γενούν λιθάρι να σκοντάψεις,
να πέσεις, να με θυμηθείς, να βαριαναστενάξεις.
Τα βάσανα, τα πάθη μου, κανείς να μην τα πάθει,
μήτε καράβι στο γιαλό, μήτε πουλί στ' αγκάθι.
Τ' αγαπημένα φαίνονται απ' την περπατησιά τους,
απ' του χεριού το κίνημα κι από το λύγισμά τους.
Τα Γιάννενα χαλάσανε από την περηφάνεια,
τι έβαλαν οι Γιαννιώτισσες τα λιαχουριά φουστάνια.
Τα δέντρα από ταχιά, ταχιά, δροσιά είναι γεμισμένα,
και τα πικρά ματάκια μου στα δάκρυα είναι πνιγμένα.
Τις νύχτες μου, τον ύπνο μου, κανείς να μην τραβήξει,
κανείς κορίτσι ανήλικο ποτέ μην αγαπήσει.
Τα κάστανα θέλουν κρασί και τα καρύδια μέλι,
και τα νιογάμπρια φίλημα, νύχτα και μεσημέρι.
Τα μάγια δεν τα πίστευα να πιάνουν και σε μένα,
πολλές καρδιές εμάγεψες, εμάγεψες και μένα.

Τα μάτια σου είναι δικαστής, τα φρύδια σου δικάζουν,
κι όποιοι κι αν έρθουν να κριθούν, τα λόγια τους τα χάνουν.
Τα μάτια μου τα μάλωσα, να μη σε ξαναδούνε,
κι εκείνα τα μαργιόλικα όταν σε δουν γελούνε.
Τα μάτια μου στα μάτια σου μπήκαν προξενητάδες,
και δεν εγύρεψαν προικιά, μήτε πολλές χιλιάδες.
Τα μάτια μου νυστάζουνε, θέλουν να κοιμηθούνε,
κι εγώ για την αγάπη σου τα κάνω κι αγρυπνούνε.
Τα μάτια σου με κοίταξαν άγρια και κακιωμένα,
και μου 'παν τα χειλάκια σου λόγια φαρμακωμένα.
Τα μάτια σου είναι μάτια μου, τα φρύδια σου δικά μου,
και τα χρυσά σου τα μαλλιά τέλια στον ταμπουρά μου.
Τα μάτια σου είναι σαν ελιές στου δέντρου το κλωνάρι,
τα φρύδια ου δοξαρωτά σαν δυο μερών φεγγάρι.
Τα μάτια σου είναι γαλανά και τα δικά μου μαύρα,
για έλα να ανταμώσουμε το μέλι με το γάλα.
Τα μάτια σου τα κοφτερά αγγέλους καμακίζουν,
και στην καδιά μου μπήκανε, με κόφτουν, με φλογίζουν.
Τα μάτια σου σφάζουν Πασσά, τα φρύδια σου βεζίρη,
τ' αγγελικό σου το κορμί πνίγει караβοκύρη.
Τα μάτια σου με κοίταξαν και μου 'δωσαν χαμπέρι,
και νόμιζα πως μ' αγαπάς και δε σου δίνει χέρι.
Τα μάτια της αγάπης μου δεν είν' τόσο μεγάλα,
ωσάν το μέλι είναι γλυκά, σαν τη μελάνη μαύρα.
Τα μαύρα μάτια την αυγή δεν πρέπει να κοιμούνται,
μόν' πρέπει να 'ναι ξυπνητά και να γλυκοφιλιούνται.
Τα μαύρα μάτια δυο φλουριά, τα γερακάτα δέκα,
κι αυτά τα καταγάλανα τριάντα στη γαζέτα.
Τα πάθη μου γινήκανε βάρκα και ταξιδεύουν,
και πήραν την ακρογιαλιά και τον καημό τους κλαίγουν.
Τα πάθη των παλικαριών οι χήρες τα αφηγούνται,
και τα κορίτσια που αγροικάν, τα κρυφουσυλλογούνται.
Τάχα θα ζήσω για να δω τα Γιάννενα απ' το Δρύσκο,

και να μαζεύω να φιλώ, όλα λιθάρια βρίσκω.
Τάχα δεν ήμουν κι εγώ νιος, δεν ήμουν παλικάρι,
τάχα δεν επερπάταγα νύχτες με το φεγγάρι;
Τα χείλη είναι κόκκινα από κρασί βαμμένο,
να το φιλήσω σκιάζομαι, μεθάω το καημένο.
Του κόσμου τα κοσμήματα όλα μου τα 'χουν τάξει,
κι εγώ για την αγάπη σου, είπα, φωτιά ας τα κάψει.
Τέσσερα μήλα σου 'στείλα, το ένα δαγκωμένο,
και μέσα στη δαγκωματιά, θα βρεις φιλή κρυμμένο.
Τέσσερα φύλλα έχει η καρδιά, τα δυο τα 'χες καμένα,
και τ' άλλα δυο μου τ' άφησες μαύρα και μαραμμένα.
Τέσσερις τοίχοι του σπιτιού, έχετε καλή νύχτα,
και πείτε της κυρούλας σας ήρθα και ξαναήρθα.
Την πίστη μου όλη σου 'δωσα, ένα καλό δεν είδα,
αν μ' αγαπάς και με πονείς δώσ' μου καμιάν ελπίδα.
Τη μάνα σου τη μάγισσα ρακί θα την ποτίσω,
να πιει για ν' αποκοιμηθεί, να 'ρθω να σε φιλήσω.
Τη νύχτα οι συλλογισμοί με ρίχνουν στα τραγούδια,
και μόνο με παρηγορούν αυγερινός και πούλια.
Κοίτα τι όψη κι ομορφιά και μάτια από κοντύλι,
η τύχη μου με δούλεψε για να μου γίνουν φίλοι.
Κοίτα με πως κατάντησα μαύρος σαν τον αράπη,
δεν είμαι από την Αραπιά, μόν' είμ' απ' την αγάπη.
Κοίτα λεβέντικο κορμί, περπατησιά με χάρη,
αχ, η αγάπη του η κρυφή το νου μου θα μου πάρει.
Κοίτα το κερατόπουλο δεν ντρέπεται κομμάτι,
ως και μπροστά στη μάνα μου, μου κάνει με το μάτι.
Κοίτα πως με κατάντησες, να μ' έχεις στο λαιμό σου,
να μ' έχεις και στα ζώντα σου μα και στο θάνατό σου.
Κοιτώντας σε τα μάτια μου επιάσανε πανάδα,
πού την εβρήκε η μάνα σου τη τόση σου ομορφάδα;
Κοιτώντας τον ανήφορο, σύννεφα δεν κινούνται,
και τα λιθάρια που πατώ κι αυτά και με λυπούνται.

Της θάλασσας τα κύματα τρέχω και δεν τρομάζω,
κι όταν σε συλλογίζομαι τρέμω κι αναστενάζω.
Της κορασίδας τα μυαλά γυρίζουν σαν τον μύλο,
έναν που διώχνει σήμερα αύριο τον πιάνει φίλο.
Της χήρας το προσκέφαλο μυρίζει σαν κυδώνι,
αυτό μυρίστηκε κι εγώ και ψάλλω σαν τ' αηδόνι.
Τι έχουν ο κόσμος πια με μας, πάσχουν να μας χωρίσουν;
Γιατί πολυαγαπιόμαστε; Σαν ποτέ ν' αλυχτήσουν.
Τι με θωρείς και κρύβεσαι σαν φίδι μες τον βάτο;
Εγώ είμαι που σου έφερα τον κόρφο σου άνω – κάτω.
Τι να την κάνω τη μικρή που 'ναι μικρή και κλαίει,
κι αν της ειπώ ένα κρυφό, της μάνας της το λέγει.
Τι να σου κάνω, μάτια μου, είν' άλλος που με ορίζει,
Και στο παράθυρο αν βγω, φαρμάκι με ποτίζει.
Τι να σου κάνω, μάτια μου, που δεν έχω τον τρόπο,
ν' ανταμωθούμε μια φορά μονάχοι σ' έναν τόπο.
Τι έχεις να κάνεις, κάνε το, κι εγώ καταλαμβάνω,
αν είμαι πλέον για να ζω, αν είμαι να πεθάνω.
Το τόσες παρακάλεσες, μην είσαι τζοβαίρι;
Βασιλοπούλα αν ήσουνα θα μου 'κανες χατίρι.
Τι έκανα της μάνας σου κι όλο με καταριέται,
που εγώ είμαι ορφανό παιδί και πρέπει να μ' ευχίεται.
Το αηδονάκι το γλυκό που ήταν ξενιτεμένο,
ήρθε στο δέντρο και λαλεί σαν ήταν μαθημένο.
Το αχ και βαχ μ' αρρώστησε, το ωχ θε να με φάει,
και ο δικός σου ο καημός στον Άδη θα με πάει.
Το δέντρο όπου 'ναι στο βουνό όλοι οι καιροί ορίζουν,
την όμορφη την κοπελιά όλοι την τριγυρίζουν.
Το κλήμα που 'χεις σπίτι σου θ' ανθίσει και θα δέσει,
και το γλυκό σου το κορμί στα χέρια μου θα πέσει.
Το κρίμα να 'χει η μάνα σου, και τ' άδικο οι γειτόνοι,
και τον αφορεσμό ο παπάς, που δε μας στεφανώνει.
Το κυπαρίσσι το ψηλό τρίβεται απ' τον αέρα,

χαρείτε, νιες, τα νιάτα σας, δεν τα 'χετε όλη μέρα.
Το κυπαρίσσι το ψηλό ποτέ καρπό δεν κάνει,
ποιος αγαπάει περήφανη τα κόπια του τα χάνει.
Το λεμονάκι τ' άγουρο τρίβε το να μυρίζει,
και τη μικρή την κοπελιά φίλα την κι ας σε βρίζει.
Το μι, το άλφα και το ρο κι ένα ψηφίο ακόμα,
με κάνανε κι αρρώστησα και κείτομαι στο στρώμα.
Τον άνθρωπο που 'χει καημό κάτσε κουβέντιάσε τον,
και πες του λόγια του καημού και παρηγόρησέ τον.
Τον έρωτα βάζω κριτή, τον πόθο δραγομάνο,
και την καρδιά μου επίτροπο, κι ό,τι μου πουν θα κάνω.
Τον έρωτα τον άπιστο θε ν' αναθεματίσω,
που δε μ' αφήνει να χαρώ, τον πόνο μου να σβήσω.
Τον όρκο μου θα κάνω εγώ προς την Αγία Σωτήρα,
ή να σε πάρω ανύπαντρη ή να σε πάρω χήρα.
Τον πόνο που 'χω στην καρδιά, αν είχα στο κορμί μου,
ο κόσμος θα θυμότανε την τόση υπομονή μου.
Τον τάφο εγώ δε σκιάζομαι, την πλάκα δε φοβάμαι,
το πώς θα σε ξεχωριστώ τρέμω όταν συλλογάμαι.
Τόση ήταν η αγάπη μας, τόση ήταν η φιλία μας;
Για ένα λόγο που είπαμε να γίνει η χωρισιά μας;
Τόσο σ' αγάπησα πολύ, σαν το παπί τ' αυλάκι,
του ξένου δίνω το φιλί, τ' αντρός μου το φαρμάκι.
Τόσο σου πρέπει η ευλογία, σαν το μαργαριτάρι,
και σαν του Μάη τη δροσιά, που πέφτει στο χορτάρι.
Το γιασεμάκι όταν ανθεί τους κλώνους του φουμίζει,
και το κορίτσι όταν ντυθεί τους νιους του δαιμονίζει.
Το σημερινό τ' αντάμωμα, το πιάσιμο απ' το χέρι,
κι αυτό το λιανοζύγωμα σ' αγάπη θα μας φέρει.
Του παντρεμένου δώσ' φιλί, τ' ανύπαντρου μια πέτρα,
να σκίσει το κεφάλι του, να πάει να βρει γυναίκα.
Τούτον το χρόνο χαίρομαι, τον άλλον ποιος τον ξέρει,
ή θα πεθάνω, ή θα ζω ή θα 'μια σ' άλλα μέρη.

Το χέρι σου το παχουλό αν το 'χα μαξιλάρι,
δε θα φοβόμουν ποτέ ο Χάρος να με πάρει.
Τραγούδα, καναρίνι μου, ν' ακούσω τη λαλιά σου,
να πεταχτώ σαν πέρδικα και να 'ρθω στη φωλιά σου.
Τραγούδησε, λεβέντη μου, τραγούδα ν' αγαλλιάσω,
να πεταχτώ σαν το πουλί να 'ρθω στην αγκαλιά σου.
Τραγούδησε για να χαρώ, παίξε για να γελάσω,
δείξε μου τ' άσπρα σου βυζιά, να δεις πως θ' αγαλλιάσω.
Τραγούδησα και στα βουνά αντήχησε η λαλιά μου,
κι έτρεξε η αγάπη μου και ήρθε στην αγκαλιά μου.
Τρεις πήχες φίδι θα γενώ τη μέση να σου ζώσω,
να τυλιχθώ και να σφιχτώ, για να σε θανατώσω.
Τρία καλά στον άνθρωπο, η ομορφιά, η γνώση,
κι εκείνη που 'χει στην καρδιά να μην το φανερώσει.
Τριαντάφυλλο είσαι την αυγή, ρόδο το μεσημέρι,
χαρά στον νιο όπου αγαπάς και θα τον κάνεις ταίρι.
Τριανταφυλλένιο πρόσωπο, που στέκεις αντικρύ μου,
ή δώσ' μου εκείνο που ποθώ, ή πάρε τη ζωή μου.
Τρώω, με τρώει η έγνοια σου, μασώ, δεν καταπίνω,
πίνω κρασί να γλυκαθώ, φαρμάκι είναι κι εκείνο.
Τρώω φαγί με στεναγμούς, πίνω νερό με δάκρυ,
άλλοι γελούν και τραγουδούν κι εγώ σκυφτός στην άκρη.
Μια γιασεμιά εφύτεψα μέσα στα σωθικά μου,
και την ποτίζω κάθε αυγή με αίμα απ' την καρδιά μου.
Το 'να μου χέρι τη φωτιά και τ' άλλο το μαχαίρι,
ή θα καώ, ή θα σφαχτώ ή θα σε κάνω ταίρι.
Το 'να μου χέρι στη φωτιά και τ' άλλο στο μαχαίρι,
δεν καίγομαι, δε σφάζομαι, ούτε τραβάω χέρι.
Υπομονή οι φίλοι μου, μου λένε λυπημένα,
κι εγώ τους αποκρίνομαι, ποιος άλλος σαν κι εμένα;
Φεγγάρι μου, γιατί κι εγώ δε βλέπω σαν και σένα
ελεύθερα τ' άσπρα κορμιά, ορθά και πλαγιασμένα;
Φεγγάρι μου λαμπρό, λαμπρό, σαν τον Κωνσταντίνατο,

τα κάλλη σου δε βρίσκονται στον ουρανό από κάτω.
Φύγετε, δέντρα και κλαδιά, φύγετε από μπροστά μου,
και θα καείτε απ' τη φωτιά που 'χουν τα σωθικά μου.
Φύγε από μένα, φόνισσα, και μ' έκανες κομμάτια,
έχεις της χήνας το λαιμό, του παγωνιού τα μάτια.
Φωτιά τρώει το σίδερο και σάρακας το ξύλο,
και συ μου τρως τα νιάτα μου σαν άρρωστος το μήλο.
Χαμήλωσε το μέτωπο, μη μένεις αντικρύ μου,
γιατί βαρούν οι φλέβες μου και τρέμει το κορμί μου.
Χαρά στην κόκκινη μηλιά, χαρά στον παλικάρι,
όπου το μήλο το χρυσό θ' απλώσει για να πάρει.
Χαρείτε νιοι, χαρείτε νιες, χαρείτε παλικάρια,
γιατί του Χάρου βάλανε σίδερα στα ποδάρια.
Χαρείτε τούτη τη ζωή, γιατί ο καιρός διαβαίνει,
κι όποιος να μπει στη μαύρη γη, αυτός δε ξαναβγαίνει.
Χελιδονάκι θα γενώ να μπαίνω στον οντά σου,
να σου λαλώ, να σου φιλώ τα δυο τα μάγουλά σου.
Χίλιοι μου λέν', τι 'σαι ζουρλός, γιατί τόσο χολιάζεις;
Εσύ τη γης κορμί χρωστάς, το δίνεις κι αγαλλιάζεις.
Χίλια καλώς που πρόβαλες, χίλια και δυο χιλιάδες,
σαν του Μαγιού τα λούλουδα και σαν τις πρασινάδες.
Χωρίς λαμπίκο και φωτιά ροδόσταγμα δε βγαίνει,
χωρίς ο νιος ν' αγωνιστεί τη νια δεν αποκτάει.
Ψηλά είν' τα παραθύρια σου σαν карабиού κατάρτι,
ρίξε μου τις πλεξούδες σου να κάνω σκαλοπάτι.
Ψηλά πετάς σαν πέρδικα, σαν χελιδόνι τρέχεις,
ωσάν τ' αηδόνι κελαηδείς και μάγια σ' όλους βρέχεις.
Ψηλά σ' εκείνο το βουνό όπου άναψε και καίει,
κάποιος ωραίος κάθεται και τον καημό του κλαίει.
Ψυχή μου, μάγια μου 'κανες και μαγεμένο μ' έχεις,
και τρέχω απ' το κατόπι σου εδώ κι εκεί που τρέχεις.
Ψυχή μου, μάγια μου 'κανες κι όταν σε βάζει ο νους μου,
θαμπώνονται τα μάτια μου, δε βλέπω τους δικούς μου.

Ω, Θε μου, πόσο είναι άσχημη η αγάπη όταν παλιώνει,
 σαν τον μπαχτσέ του Αντριά, που τον σκεπάζ' το χιόνι.
 Ώρα καλή, πουλάκι μου, και να καλοστρατίσεις,
 στο δρόμο να με θυμηθείς και πίσω να γυρίσεις.
 Ως λάμπει τ' άδολο κρασί στην κρυσταλλένια κούπα,
 έτσι και το κορμάκι σου στα βελουδένια ρούχα.
 Ως και τ' αηδόνι που 'ν' πουλί κοιμάται με τ' αϊταίρι,
 κι εγώ κοιμάμαι μοναχός σαν ο λαγός στη φτέρη.
 Ως και το αηδόνι που 'ν' πουλί τρέχει για να βρει ταίρι,
 δεν αγαπάει τη μοναξιά, ποιό είν' το καλό το ξέρει.
 Ως και τα παραθύρια σου αμάχη μου κρατούνε,
 κι όταν με δουν ότι περνώ, χωρίς αγέρα κλειούνται.
 Ως και ψηλά στον ουρανό, σύννεφα που κρεμούνται,
 με βλέπουν και με συμπονούν και σε βροχή αναλύονται.
 Ως τότε η μαύρη θάλασσα να τρώει το κορμί μου,
 και άλλοι να την χαίρονται την αγαπητική μου.
 Ως τότε τα ματάκια μου να τρέχουν σαν το ρυάκι,
 δάκρυα να χύνουνε πικρά, πικρά σαν το φαρμάκι;
 Ως τρέμει η βέργα στο νερό, τ' αρνί στο μακελάρη,
 έτσι και η καρδιά της νιας μπροστά στο παλικάρι.
 Ως τρέμει του λαγού η καρδιά όταν το κυνηγούνε,
 έτσι και η καρδούλα μου όταν σε μελετούνε.
 Ως τρέμουν τ' άστρα τ' ουρανού όσο να ξημερώσει,
 έτσι και η καρδούλα μου όσο να σ' ανταμώσει.
 Ως και τις νύχτες που ξυπνώ με σένα έχω να κάνω,
 και τον Θεό παρακαλώ μαζί σου να πεθάνω.

Τετράμετρο, τροχαϊκό καταληκτικό

Αν εμένα δεν πιστεύεις, τα λουλούδια μαρτυρούν,
 βάλ' τα σε μεγάλον όρκο την αλήθεια να σου πουν.
 Άνοιξε, καρδιά, τα φύλλα, να 'βγει έξω η ψυχή,
 δεν μπορώ να υπομείνω τέτοια άθλια ζωή.

Ανομη, δε συλλογιέσαι το κακό που γίνεται,
που το αίμα της καρδιάς μου για εσένα χύνεται;
Αν πεθάνω στο καράβι, ρίξτε με και στο γιαλό,
να με φάν' τα μαύρα ψάρια για τ'ς αγάπης τον καημό.
Αποφάσισα τα μαύρα να φορώ παντοτινά,
και να κλαίω μέρα – νύχτα την πολλή σου απονιά.
Αποφάσισες κυρά μου, αποφάσισα κι εγώ,
για να γίνω κληρονόμος στα βυζάκια σου τα δυο.
Αποφάσισα να κλαίω, να θρηνώ παντοτινά,
και να νυχτοξημερώνω με τ' αρκούδια στα βουνά.
Από τα γλυκά σου μάτια τρέχει αθάνατο νερό,
κι όποιος πiei τον θεραπεύει, Χάρο δε φοβάται πιο.
Από τα μικρά μου χρόνια στην αγάπη τράνεψα,
δε με ρώτησες να μάθεις πόσα πάθη τράβηξα.
Από τις επάλξεις πέφτω, πέφτω για να σκοτωθώ,
και η αγάπη μου φωνάζει, πιάστε τον για τον Θεό.
Ας πηγαίνω, τι προσμένω; Πάει η ώρα στις εννιά,
κι εγώ διάφορο δεν έχω απ' αυτή τη γειτονιά.
Άσπρη μου τριανταφυλλίτσα, και κιτριά μου φουντωτή,
οι πολλές σου ομορφάδες δεν παινεύονται στο χαρτί.
Άσπρο είναι το πρόσωπό σου σαν Εγγλέζικο χαρτί,
που το γράφει ο Κυβερνήτης και το στέλνει στη Βουλή.
Αχ! Ο μαύρος τι να γένω με την κόρη όπου αγαπώ,
όταν θα τη δω τα χάνω και δεν ξέρω τι να πω.
Αχ, ψυχή, ζωή και φως μου και χρυσό μου όνομα,
να σε ζωγραφίσω θέλω και να σ' έχω εικόνισμα.
Βλέπε, κοίταζε τριγύρω και θα δεις πολλές γριές,
κι αυτές ήταν σαν και σένα μια ημέρα κοπελιές.
Γαλανά είν' τα δυο σου μάτια, έχεις μαύρα τσίνορα,
και ζουρλάθηκα το μαύρο που δεν τα είδα σήμερα.
Δε με βλέπεις που πεθαίνω, έως τότε καρτερείς;
Σαν με χώσουμε στο μνήμα τότε θα με λυπηθείς;
Δε λαλείς, καημένο αηδόνι, την αυγή γλυκά – γλυκά,

να ξυπνήσεις τον αφέντη να φιλήσει την κυρά.
Δε μου λέτε, τι να κάνω με την κόρη που αγαπώ,
να σφαχτώ, να πιω φαρμάκι, να πνιγώ, να γκρεμιστώ;
Δε μου λέτε, τι να γίνω, τι να κάνω τ' ορφανό,
που αγαπώ, δε μ' αγαπούνε, που να βρω το γιατρικό;
Δεν μπορώ να καταλάβω ποιος ήταν η αφορμή,
ποιος μας έβαλε σε λόγια, χαϊδεμένο μου κορμί.
Δεν μπορώ να καταλάβω τι είναι το ταμπιέτι σου,
δίχως αφορμή κι αιτία να χαλάει το κέφι σου.
Έβαλες τα δυνατά σου να διαβείς όλες τις νιες,
έβαψες και τα μαλλιά σου με πολιτικές μογιές.
Είπα σου, μη με πειράζεις, άσε με στο χάλι μου,
και μου σήκωσες τη γνώση από το κεφάλι μου.
Είσαι ήλιος της ημέρας και φεγγάρι της νυχτός,
της καρδιάς μου παρηγοριά και των δυο ματιών μου φως.
Εκατό φορές του είπα, να μην είχα γεννηθεί,
στη δική σου την αγάπη να μην είχα μπερδευτεί.
Έλεγα κι εγώ ο καημένος ότι η αγάπη είναι γλυκιά,
και την εύρηκα φαρμάκι και μαχαίρι στην καρδιά.
Ενθυμάσαι από πότε άρχισα να σ' αγαπώ,
ή το ξέχασες και θέλεις πάλι να στο ξαναπώ;
Έρωτας και οι νεράιδες εσυμφώνησαν, κυρά,
να σε κάνουν τόσο ωραία, να περνάς την κάθε μια.
Έρωτας κι όλες οι χάρες σου 'δωσαν την ομορφιά,
σου 'δωσαν και το μαγνήτη να τραβάς κάθε καρδιά.
Έχεις φρύδια σαν γαϊτάνι, μάτια δυο ερωτικά,
που σπιθοβολούν και ρίχνουν σαϊτίες στα σωθικά.
Έχεις στόμα δαχτυλίδι και φωνή του αηδονιού,
μου 'γνεψες απ' το καφάσι και μου σήκωσες το νου.
Έχεις σύντροφο τον ήλιο, το φεγγάρι ταίρι σου,
η ζωή κι ο θάνατός μου κρέμονται στο χέρι σου.
Έχω εχθρούς σαν τα μαλλιά μου που μου θέλουν το κακό,
και μου χύνουν το φαρμάκι με το μπρίκι να το πιω.

Ζάχαρη είν' το φίλημά σου και η κουβέντα σου γλυκιά,
κρίμα που 'χεις τέτοιον άντρα νύχτα – μέρα συντροφιά.
Ζήσε εσύ κι εγώ ας πεθάνω, τι τη θέλω τη ζωή,
κάλλιο να είμαι πεθαμένη παρ' όπου είμαι ζωντανή.
Η αγάπη είναι καρφίτσα που αγκυλώνει την καρδιά,
αχ, με αγκύλωσε και μένα και δε βρίσκω γιατρεία.
Η αγάπη σαν ριζώσει δεν μπορεί για να κρυφτεί,
με τα λόγια, με τα μάτια, πρέπει να φανερωθεί.
Η αγάπη, ανάθεμά την, είναι στην αρχή γλυκιά,
και στη μέση πιπερίζει και στον πάτο είναι πικρά.
Η αγάπη σου, κυρά μου, έσταξε σαν το κερί,
και στα στήθια μου εμπήκε μια σταξιά φαρμακερή.
Ήθελα να σε ρωτήσω, Τούρκα είσαι για Ρωμιά,
για Εγγλέζα, για Φραντσέζα, που 'χεις τόση ομορφιά.
Η καρδιά μου δεν τραβιέται στην πολλή τη λεβεντιά,
μόνο σ' άνθρωπο που να 'χει γνώση και καλή καρδιά.
Η καρδιά μου κι αν σφαλίσει, δεν ανοίγει με κλειδιά,
μόν' ανοίγει με παιχνίδια, με λαούτα, με βιολιά.
Η καρδιά μου έχει λαύρα, σαν σε δει δροσίζεται,
φεύγεις, κι από το κορμί μου η ψυχή χωρίζεται.
Ήλπε μου, όταν βασιλεύεις, δε με αφήνεις το «έχε γεια»,
με τ' εμένα αν έχεις κάκια, τι έχεις με τη γειτονιά;
Θέλω να σε λησμονήσω και η καρδιά μου σε πονεί,
συ είσαι η πρώτη μου αγάπη, σύ είσαι η παντοτινή.
Κάλλιο το 'χω να πεθάνω και να κείτομαι νεκρός,
παρά να 'μαι εδώ στον κόσμο έρημος και μοναχός.
Κάνε με, κυρά μου, δέντρο ίσια με το μπόι σου,
φύτεψέ με στην αυλή σου και στο περιβόλι σου.
Κάνε μου την όρεξή μου, δώσ' μου πράγμα που ζητώ,
το χεράκι μου ν' απλώσω στα βυζάκια σου τα δυο.
Κάν' τα τα μαλλιά σου, κάν' τα, κάν' τα σκάλα ν' ανεβώ,
να φιλήσω την ελιά σου και τον άσπρο σου λαιμό.
Κάνω χάζι να σε βλέπω στον οντά σου που κεντάς,

ν' ακουμπούν τα δυο βυζιά σου, να τα βλέπεις να γελάς.
Κλαίω, βαριαναστενάζω και το στήθος μου χτυπώ,
τη στιγμή αναθεματίζω που 'τυχε για να σε δω.
Κόκκινο είν' το μάγουλό σου σαν χαλί χειμωνικό,
και η ελιά σου σαν ο σπόρος, αχ, θα κάνεις φονικό.
Λεμονιά μου φουντωμένη, που 'χεις φύλλα δροσερά,
δρόσισε και την καρδιά μου που την έκαψε φωτιά.
Λεν ο κόσμος που η αγάπη έχει βάσανα πολλά,
μ' αυτά είναι γλυκά σαν μέλι, δε στοχάζονται καλά.
Μ' αστραπές και με σκοτάδι, με βροντές και με βροχή,
τριγυρνώ στο μαχαλά σου για να σε βρω μοναχή.
Μάτια μου μαριολεμένα, σπλαχνιστείτε, φτάνει πια,
να, στο μνήμα μ' έχει φέρει η πολλή σας μαριολιά.
Μάτια μαύρα σαν μελάνι, φρύδια δυο δοξαρωτά,
με πλανέψανε το μαύρο και τρελαίνομαι γι' αυτά.
Μάτια αμυγδαλοσχισμένα, μελανά σαν την ελιά,
πρόσωπο τριανταφυλλένιο, με κρατούνε στη σκλαβιά.
Μαύρα μάτια έχεις, φως μου, μαύρα είναι σαν ελιά,
κι όποιος τα γλυκοφιλήσει Χάρο δε φοβάται πια.
Μαύρο φίδι με δαγκώνει κι εγώ το καμώνομαι,
κάνω πως δεν το φοβάμαι κι όλο φαρμακώνομαι.
Μαύρα είναι τα δυο σου μάτια, μαύρα τα φρυδάκια σου,
και τριανταφυλλένια, φως μου, είν' τα μαγουλάκια σου.
Μαύρα θέλω να φορέσω και δερβίσης θα γενώ,
και στην ερημιά θα πάω για της αγάπης τον καημό.
Μ' έκανες να σ' αγαπήσω κι από τον συλλογισμό,
όλη νύχτα δεν κοιμάμαι, να το βρεις απ' το Θεό.
Με κατάντησε η αγάπη να γυρίζω με φωνές,
και ησυχία να μη βρίσκω, μέρες, νύχτες και βραδιές.
Μέρα - νύχτα κλαίω, σκούζω, σαν τ' αηδόνι κελαηδώ,
κι από την τριανταφυλλιά σου τρέχω για να μυρισθώ.
Μέρα νύχτα δεν κοιμάμαι, τον Θεό παρακαλώ,
για να με καταξιώσει στο δικό σου το πλευρό.

Μη θαρρείς πως είν' παιχνίδι η αγάπη όταν πιαστεί,
φως μου, αν δε σ' απολαύσω, θάνατος με καρτερεί.
Μην τα βάφεις τα μαλλιά σου με πολιτική μογογιά,
αυτά λάμπουν σαν τα τέλια που 'ρχονται απ' τη Βενετιά.
Μοίρα μου, κακή μου μο'ρια, δε με μοίρανες καλά,
δε με μοίρανες και μένα σαν του κόσμου τα παιδιά.
Ν' αναθεματίσω θέλω κάθε νιο να μην πονεί,
γυναικός να μη πιστέψει σ' ό,τι ακούσει σ' ό,τι δει.
Να σε λησμονήσω θέλω και η καρδιά μου σε πονεί,
και το νου μου τότε βιάζει για να μη σε λησμονεί.
Ξόριστος θέλω να γίνω απ' αυτή τη γειτονιά,
κι ας μου στήσουν τα λελέκια στο κεφάλι μου φωλιά.
Ο λαιμός σου έχει σημάδια, βούλες από του φλουριά,
και γ' αυτό σου έχω δώσει της καρδιάς μου τα κλειδιά.
Όλη νύχτα δεν κοιμάμαι, την ημέρα περπατώ,
την αγάπη μου γυρεύω και δε στέκει να τη δω.
Όποιος θέλει ν' αγαπήσει πρέπει να 'χει υπομονή,
μαχαριές να του βαράνε και να λέει «δε με πονεί».
Όταν λείπει το πουλί μου είναι όλα σκοτεινά,
κι όταν μου μηνάει να 'ρθει πρασινίζουν τα βουνά.
Όταν λείπει το πουλί μου αχ, να ξέρω το γιατί,
κόβονται τα ήπατά μου, το κορμί μου αδυνατεί.
Όταν ακούω τ' όνομά σου αχ, δεν ξέρω το γιατί,
τρέμουνε τα γόνατά μου, τρέμει όλο μ' το κορμί.
Παντρεμένη δίχως άντρα, που το βρήκες το παιδί,
και διαβαίνεις και το δείχνεις δίχως να 'χεις την ντροπή;
Πάπλωμά μου κεντημένο και σεντόνι μου χρυσό,
στο κρεβάτι που σας στρώνουν, τότε ν' απλωθώ κι εγώ.
Περδικούλα πλουμισμένη, που στα δάση περπατείς,
βράχια και βεργιά θα στήσω να σε κάνω να πιαστείς.
Περδικούλα πλουμισμένη, στην παγίδα μου αν πιαστείς,
με χρυσαλοιφές θα βάψω το κλουβί που θε να μπεις.
Περπατάς καμαρωμένα, σειόνται τα βυζάκια σου,

Ζάχαρη και μέλι χύνεις από τα χειλάκια σου.
 Περπατώ και σε γυρεύω σαν η μάνα το παιδί,
 που το βάζει στις αγκάλες και του δίνει το βυζί.
 Πες μου, φως μου, στη ζωή σου, μ' αγαπάς ή με γελάς,
 ή με θέλεις για παιχνίδι, τον καιρό σου να περνάς;
 Πες μου, τι θα καταλάβεις, αν με δεις στη γη νεκρό;
 Κλάψε με και πεθαμένο, κλάψε με και ζωντανό.
 Πρέπει σου να σ' ονομάσω αδερφή της απονιάς,
 γιατί δείχτηκες σε μένα ο σκληρότερος φονιάς.
 Σαν κολόνα μαρμαρένια στέκεσαι στην εκκλησιά,
 και μαραίνεις παλικάρι και γερόντους και παιδιά.
 Σαν τα μάρμαρα της Πόλης που 'ναι στην Αγιά Σοφιά,
 έτσι τα 'χεις μπερδεμένα, μάτια, φρύδια και μαλλιά.
 Σ' είδα κι έχασα το νου μου, είχα λόγια να σου πω,
 κοντοστάσου λιγουλάκι, όσο να τα θυμηθώ.
 Συ είσαι μια κυρά της Πόλης και κοκκώνα της Φραγκιάς,
 συ το ξέρεις, σ' αγαπάω, τι το λες της γειτονιάς;
 Στέκομαι και συλλογιέμαι τι να πω όταν με ρωτάν,
 σκιάζομαι να σε παινέσω γιατί ο κόσμος τ' αγροικάν.
 Σήμερα μια παντρεμένη μου 'δωσε βασιλικό,
 μου είπε μυστικό να το 'χω, κανενός να μην το πω.
 Στου βοριά τα παραθύρια στρώσε μου να κοιμηθώ,
 βάλε μου προσκεφαλάκι τα βυζάκια σου τα δυο.
 Στου Πασά την κρύα βρύση πήγα για να πιω νερό,
 για να σβήσουνε οι φλόγες που με καιν τόσο καιρό.
 Στ' όμορφο το μέτωπό σου κάθεται χρυσός αϊτός,
 και θωρεί την ομορφιά σου και θαυμάζεται κι αυτός.
 Τ' αηδονάκια κελαηδούσαν μέσα στις τριανταφυλλιές,
 κελαηδούσανε και λέγαν τις πολλές σου ομορφιές.
 Της αγάπης μου η αγάπη είναι τόσο δυνατή,
 σαν νερό σ' ένα καλάθι, σαν το σάλιο στο χαρτί.
 Τι κακό 'κανα ο καημένος και με κράζουμε φονιά,
 μήνα σκότωσα κανένα, μήνα χώρισα καμιά;

Τι σου κάνω και με βρίζεις, που κακή μοίρα να δεις,
που άλλον άντρα ν' αγαπήσεις και να μη στεφανωθείς.
Τι σου κάνω κι αν διαβαίνω από το σοκάκι σου;
Κάνα διάφορο δεν έχω από το κορμάκι σου.
Τι να κάνω, πώς να γίνω, με το νιο που αγαπώ,
του μιλώ, δε μου μιλάει, να το βρει απ' το Θεό.
Το διαμάντι σου, κυρά μου, Φράγκοι το δουλέψανε,
και την τόση ομορφιά σου όλοι τη ζηλέψανε.
Θε να πέσω για κολύμπι, για να 'ρθω μες το νησί,
να σε βρω, να σου φωνάξω, που είσαι αγάπη μου χρυσή.
Τρεις φορές όσο να φέξει ήρθα και σου βρόντηξα
βρήκες αφορμή και μου είπες τάχα δε σε γνώρισα.
Υψηλέ βασιλικέ μου, δροσερό είν' το χρώμα σου,
μόσχος και γαριφαλάκια τρέχουν απ' το στόμα σου.
Φιλντισένιο μου στολίδι, θάμπωσες τον ουρανό,
με τα σύννεφα μαλώνω να σε φέρουν στο πλευρό.
Ως τα τώρα σ' αγαπούσα, τώρα θα σ' απαρνηθώ,
όλα θα τα λησμονήσω, και με άλλη θα παντρευτώ.
Ω ψυχή, ζωή και φως μου, δε λυπάσαι, δεν πονείς;
Είναι κρίμα τον καημένο τόσο να με τυραννείς.

Πηγές

-Arnold Passow, Ρωμαίικα τραγούδια – Επιλογή δημοτικών τραγουδιών

Εκδόσεις Νίκας – Ελληνική Παιδεία ΑΕ, ανανεωμένη έκδοση 2007 (πρώτη έκδοση 1860, πρώτη ανατύπωση στην Ελλάδα 1958)

-Παναγιώτης Αραβαντινός, Ηπειρωτικά τραγούδια – Συλλογή δημοδών ασμάτων

Εκδόσεις Δαμιανός-Δωδώνη, 1996 (πρώτη έκδοση 1880)

-Ηπειρωτικάί Μελέται, Α' – Γλωσσικά και λαογραφικά

Χαράλαμπος Ρέμπελη «Κονιτσιώτικα»

Εκδόσεις Ηπειρωτικής Εστίας Αθηνών, 1953. Επανεκδοση του συλλόγου Ασημοχωριτών Αθηνών «Η πρόοδος», 2005

-Ινστιτούτον Ηπειρωτικών Μελετών, Αθανάσιος Γιάγκας,

Ηπειρωτικά δημοτικά τραγούδια 1000 – 1958

Εκδόσεις Ινστιτούτο Ηπειρωτικών Μελετών, 1958

-Ηπειρωτική εστία, Μηνιαία Επιθεώρησις Έτος ΙΒ', Ιωάννινα, Ιούλιος 1963

Σπύρος Μουσελímης, Συλλογή, Δημοτικά τραγούδια Ηπείρου περιφέρειας Σουλίου, 1966

-Ηπειρωτική εστία, Μηνιαία Επιθεώρησις, Έτος ΚΣΤ', Ιωάννινα, Ιούλιος-Αύγουστος 1977

-Πρεσβυτ. Χρήστος Μ.Μάτσιας, Πωγωνί – Δερόπολη, Ήθη-Έθιμα-Τραγούδια

Εκδόσεις Δωδώνη, β' έκδοση, 1988

-Δημοτικά τραγούδια της ελληνικής μειονότητας

Τυπογραφείο «21 Γενάρη», Αργυρόκαστρο 1989

-Νικόλαος Πολίτης, Δημοτικά τραγούδια

Εκδόσεις γράμματα, 1991

-Γιώργος Δ. Παναγιώτου, Δεν είμαστε εμείς Ρωμιοί;.. – Ελληνικά αφηγηματικά τραγούδια από τη Βόρειο Ήπειρο

Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου Αιώνα, 1994

- Μαίρη Κωστή, Αποκριές στα Γιάννενα

Γιαννιώτικα αποκριάτικα τραγούδια, Γιάννενα

-Αθανάσιος Μπόλος – Μπιρμπίλης,

Οι γερόντοι του χωριού μου και τα δημοτικά τραγούδια

Έκδοση της εφημερίδας «Ο παλμός της Λεσινίτσας», Αθήνα 2000

-Νικόλαος Δημητρίου, Βόρειος Ήπειρος – Τραγούδια και χοροί

Εκδόσεις Τροχαλία, 2000

-Γιάννης Κορίδης, Τα ωραιότερα δημοτικά τραγούδια

Τόμος Δ'. Εκδόσεις Ιωλκός, β' έκδοση 2002

-Κώστας Λώλης, Το ηπειρωτικό πολυφωνικό τραγούδι

Ιωάννινα, 2006

-Νικόλαος Αριστ. Στούμπος-Μιχόπουλος,
Συλλογή δημοτικών τραγουδιών από την ελληνική μας παράδοση
Εκδόσεις Ελίκρανον, Οκτώβριος 2014

-Σουλτάνα Μπέλου, Τραγούδια του τόπου μου
Εκδόσεις Σχωριάδες, 2016

-Κώστας Τσούτσος, Αναστεναγμοί– Τα δημοτικά μου τραγούδια
(Σαρακατσάνικα και άλλα)
Εκδόσεις Ελίκρανον, 2016

-Δημήτριος Μπεντούλης, Από τα λαϊκά τραγούδια του Πωγωνίου
Εκδόσεις Neraida

Γλωσσάρι

A

Αγκελές (ο) = αργιλές, ναργιλές.

Αγκούσα (η) = στεναχώρια, δυσφορία.

Αϊταίρι (το) = ταίρι.

Αλατζάς (ο) = βαμβακερό ύφασμα. Παρδαλός.

Άλυσος (ο) = αλυσίδα.

Αμάραντος (ο) = φυτό που φυτρώνει σε μεγάλα ύψη, σε γκρεμούς και δύσβατα μέρη. Κατά την παράδοση, το φυτό αυτό έχει λουλούδι θανατερό ή τουλάχιστον της λησμονιάς.

Αναλώ = ξοδεύω, δαπανώ.

Αρμάτα (η) = εξοπλισμός. Γυναικίος στολισμός.

Ασίκης - αρσίκης (ο) = ήταν ο πλανόδιος τραγουδιστής. Εδώ ο άνδρας με σωματικά και πνευματικά χαρίσματα. Ο λεβέντης.

B

Βαλέρα (η) = μεγάλο βαρέλι.

Βατσουνιά (η) = βάτος, θάμνος.

Βελετζινάς (ο) = πονηρός, πανούργος.

Βεργινάδα (η) = φοράδα μη οχευθείσα (παρθένα)

Βιλαέτι (το) = μεγάλη διοικητική περιφέρεια, η επαρχία.

Βλάρι (το) = τόπι υφάσματος που υφαίνεται στον αργαλειό.

Γ

Γαϊτάνι - γατάνι (το) = κορδόνι πλεγμένο με δεξιotechία, από μεταξωτές, μάλλινες ή βαμβακερές κλωστές. Σιρίτι στα μανίκια και στον ποδόγυρο των γυναικείων παραδοσιακών ενδυμάτων.

Γαλαντσής (ο) = ψεύτικος.

Γασαξής (ο) = υπασπιστής, εκτελεστής.

Γκιντέρι (το) = συμφορά

Γκιουλμπαξές (ο) = κήπος με λουλούδια.

Γκουτζιάμπασης (ο) = διοικητική θέση επί Τουρκοκρατίας.

Γοντζές (ο) = μπουμπούκι, κάλυκας ανθού.

Δ

Δερβένι (το) = το στενό, η κλεισούρα.

Διάνευμα (το) = στιγμιαία κίνηση.

Δίμισκο (το) = με δύο μίσχους.

Ζ

Ζακόνια (τα) = συνήθειες, σεβασμός των νόμων, ήθη και έθιμα, παραδόσεις.

Ζαριφλήκι (το) = κομψοτέχνημα.

Ζεντούνι (το) = το μεταξωτό ύφασμα.

Ζιγκιά (τα) = μέσο ανάβασης στα ζώα.

Κ

Καμηλάφι (το) = καλυμμαύκι και καμηλαύκι. Κάλυμμα της κεφαλής των ιερέων.

Καναβέτα (η) = κασέλα, μπασούλο ξυλόγλυπτο.

Καριοφίλι (το) = το γαρίφαλο.

Καρσί = απέναντι.

Κάρτο (το) = τέταρτο.

Κασαβέτι (το) = η στεναχώρια, η θλίψη.

Καυκί (το) = ξύλινο σκεύος με καπάκι για μεταφορά τροφής.

Κίτερο (το) = κίτρινο.

Κορεμαδιά (η) = χήρα.

Κοσάρι (το) = γεωργικό εργαλείο.

Κούφαλο (το) = κενό, άδειο.

Κυρατζής, κεραντζής, κερχανατζής = αγωγιάτης

Λ

Λάβρα (λαύρα) = η υπερβολική ζέστη, ο καύσωνας, η θέρμη.

Λαγάρι - απολαγαρίσματα = Ό,τι απομένει, υπόλοιπο, απομεινάρι.

Λογάρι - Λαγάρι (το) = θησαυρός, πλούτος, καζάντια, αφθονία αγαθών.

Λαγήνι (το) = πήλινο δοχείο για υγρά, νερό.

Μ

Μακεδονήσι - Μακεδονίσι = το πετροσέλινο, είδος μαϊντανού.

Μαραζιάρης (ο) = καταθλιπτικός, που έχει μαραζώσει το κορμί του.

Μαστραπάς (ο) = κανάτα για νερό.

Μερτσάνι - μερτζάνι(το) = κοράλλι.

Μισίρι (το) = Αίγυπτος (αραβικά = Μισρ). Παλαιό νόμισμα της Αιγύπτου.

Μπαχσεβάνης (ο) = κηπουρός, γεωπόνος.

Μπερμπεριό (το) = κουρείο.

Μπούλα (βούλα) = δαχτυλίδι, παπαρούνα. Προστατευτικό για τον ήλιο.

Μπουνταλάς (ο) = βλάκας.

Ν

Νισάφι = ευσπλαχνία, έλεος. Δείξτε ευσπλαχνία.

Νταλντίζω = ξεχνιέμαι.

Ντερτιλής (ο) = μερακλής.

Ντολιά (τα) = Οι εντολές. Πανηγύρι στο Πωγώνι στην Κοίμηση της Θεοτόκου.

Ντουλαμάς - ντουγραμάς (ο) = σανίδα ξύλου. Αμόρφωτος.

Ντουλμπέρι (το) = τα παλικάρια. Ανοιχτόκαρδος, καλός και φιλικός άνθρωπος.

Ξ

Ξάγι (το) = η αμοιβή του μυλωνά για το άλεσμα. Δοχείο μέτρησης της αμοιβής του μυλωνά για το άλεσμα.

Ξελαγαρίζω = αποστάζω, διαχωρίζω στέρεες από υγρές ή αέριες ουσίες.

Ξόβεργα (τα) = μικρό κλαδί ή βέργα αλειμμένη με κολλητική ουσία, που λειτουργούσε ως παγίδα για τα πτηνά.

Π

Παλαμαριά (η) = η χειρολαβή.

Παπάζι (το) = σκούφος της κεφαλής.

Πιπίνι (το) = μικρό περιστέρι.

Ρ

Ρέγκι (το) = αυλή, υπηρετικό προσωπικό

Σ

Σκεντσές (ο) = βάσανο

Τ

Ταμπαχανέ (το) = βυρσοδεψείο.

Ταρακλί (το) = ακριβό ύφασμα, το χρησιμοποιούσε μόνο η αρχοντική τάξη.

Ταρνάνισμα (το) = κούνημα.

Τελετίνι (το) = κατεργασμένο δέρμα μοσχαριού για κατασκευή υποδημάτων.

Τεμπίχι (το) = σύσταση, προειδοποίηση.

Τζιοβαίρι (το) = κόσμημα, στολίδι.

Τζουλούφρι (το) = τσουλούφι.

Τούρναβης (ο) = ο Δούναβης ποταμός.

Τσιελεπής (τσελεμπής, τζελεπής) = τίτλος που δινόταν σε τέκνα ευγενών.

Τσουπί (το) η τσούπα – τσιούπρα = το κορίτσι. Τσούπες και τσουπιά= τα κορίτσια.

Τσώπα = σιώπα.

Φ

Φλάμπουρο (το) = παντιέρα, μπαϊράκι, λάβαρο.

Χ

Χαλεύω = ψάχνω

Χουσμεκιάρικο (το) = μεροκαματιάρης, εργάτης στα χωράφια ή στον τσέλιγκα.

Υπηρέτης.

Περιεχόμενα

Εισαγωγικό Σημείωμα	5
Η ηπειρωτική μουσική παράδοση.....	7
Τα δημοτικά τραγούδια της αγάπης	11
Ενότητα Έβδομη	
Δίστιχα της αγάπης	16
Λιανοτράγουδα.....	151
Δίμετρο, τροχαϊκό, καταληκτικό.....	166
Μονόμετρο, ιαμβικό, καταληκτικό.....	166
Μονόμετρο, ιαμβικό υπερκατάληκτο	166
Δίμετρο, ιαμβικό, ακατάληκτο.....	167
Δίμετρο, ιαμβικό ακατάληκτο.....	167
Δίμετρο, ιαμβικό καταληκτικό – I.....	169
Δίμετρο, ιαμβικό καταληκτικό – II	170
Δίμετρο, τροχαϊκό, ακατάληκτο	171
Τετράμετρο, ιαμβικό καταληκτικό.....	175
Τετράμετρο, τροχαϊκό καταληκτικό	215
Πηγές	223
Γλωσσάρι	225
Περιεχόμενα.....	229

